

DUPLA RÉTEGŰ
DVD

CP

Otthon a modern világban

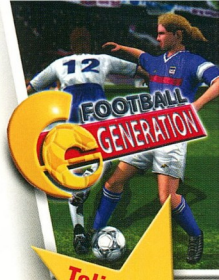
Computer
PANORÁMA

Microsoft®
Office

MS Office Professional Plus 2007 Beta 2

DVD-n!

Nálunk először Magyarországon!

Teljes verziós
futball-
játék!

MENTSD A MENTHETŐT!

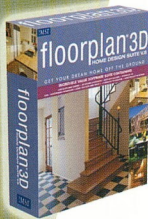
A digitalizálás fortélyai

22-33. oldalig

EXKLUZÍV
TELJES VERZIÓ

Tegye rendbe
Windowsát!
Ashampoo
WinOptimizer
2005

Tervezze meg
az álomotthont!
3D Floorplan 8

TELJES VERZIÓ

Tartsa rendben
CD- és DVD-gyűjteményét!
SearchMyDiscs

TELJES
VERZIÓ

- VHS kazetta
- Audiokazetta
- Bakelitlemez
- Dia

A notebookvásárlás rejtjelmei
A legjobb digitális kamerák a piacon – velünk jól választ!

- Típek**
- Az operációs rendszer áthelyezése más PC-re
  - Ne dobja ki! Jól jöhet még a régi PC
  - Hasznos praktikák a ScanDisk használatához

Szoftver

- Ashampoo AntiSpyware 1.20
- Mozilla Thunderbird 1.5.0.2
- Easy CD-DA Extractor 9.10

XVII. EVF. Előfizetéssel csak 1160 Ft
www.cp.hu

Ultrakompakt digitális fényképezőgépek nagytesztje

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Budavári Palota

2006. március 22 – július 30

Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig

1904 – 1914

VADAKESZTŐ

BERÉNY • CZIGÁNY • CZÓBEL
DERAIN • IVÁNYI GRÜNWALD
KERNSTOK • MARQUET • MATISSE
MÁRFFY • NEMES LAMPÉRTH
PERLROTT • RIPPL-RÓNAI • TIHANY
VLAMINCK

Berényi-Robert: Fekvő (akt, 1907 körül) (részlet)

www.mng.hu

Kiállításajánló a Pannontól,
a Magyar Nemzeti Galéria főtámogatójától.

Wapról letölthető háttérképek a [W@P/Letoltések/Háttérképek/Nemzeti Galéria](mailto:W@P/Letoltések/Hatterkepek/Nemzeti_Galeria_menuipontban) menüpontban.

Mentsük meg kincseinket!

A napokban ért el hozzánk a szokásos budapesti lomtanítás, amikor az önkormányzat a megadott időpontban ingyen elszállítja a lépcsőházak elé kitett régi bútorokat és egyéb lomokat. Jó alkalom ez arra, hogy az évek során felhalmozott kacatokat újra átbogarásszuk, és jól elvitakozzunk azon, hogy az adott tárgy vajon még használható-e, vagy dobjuk ki, helyet szabadítva fel ezzel az amúgy sem túl tágas lakásunkban. Persze a lomtanítás jó apropó egy kis nosztalgiaira is, amikor ismét kézbe vehetjük régi fotóinkat, leveleinket és a szívünknek kedves, ám többnyire teljesen haszontalan tárgyainkat. Az egyik papírdoboz mélyéből több régi, poros VHS kazetta került elő, régi filmek címeivel, és pár családi emlék – ballagásról, esküvőről, születésnapról.

Mindez persze már inkább csak lom, hiszen az ősi videofelvevő évekkel ezelőtt bementa az unalmast, helyét a tévé alatt pedig egy DVD-lejátszó foglalta el. A dobozból egy halom audiokazetta is előkerült, általában a 80-as évek rockbandáinak nótáival, de akadt pár olyan is, amelyekre még magam vettem fel a rádióból az egyébként megszerezhetetlen dalokat. Ám a legnagyobb kincs feltétlenül az a pár bakelitlemezt, amelyet még a Szegedről nézve egykor nyugatnak számító Jugoszláviából szereztünk be. A lemezjátszó persze már évekkel ezelőtt a kukába került, pedig milyen jó lenne néha meghallgatni a régi kedvenceket, akár otthon a PC-n, akár az autó hifi-jében – de a VHS-en lévő családi videókbá is úgy belenéztem volna.

Másnap a szerkesztőségben kiderült, hogy több kolléga is hasonló problémával küzd, hiszen csaknem mindenhol akadt pár kedves bakelit és videokazetta, amelyet jó lenne megőrizni a jövő számára, de mivel képmagnó és lemezjátszó már alig akadt valakinél, mind nehezebb olyan masinát találni, amellyel lejátszhatók ezek. A megoldás a digitalizálás. Így a régi videókat és zenéket a PC-nken tárolhatjuk, aztán egyetlen médialejátszóval nézhetjük-hallgathatjuk bármelyiket, jóval kényelmesebben, mint korábban bármikor. Bár az újabb PC-eket már 60–100 Gb-ot körülíró merevlemezekkel szerelik fel, ha nem akarjuk a helyet foglalni, vagy biztonsági másolatokat kívánunk készíteni, CD/DVD lemezre is kiírhatjuk azokat.

Ahogy ez már a Computer Panorámánál lenni szokott, azonnal utánajártunk a lehetőségeknek. Így címlapsztorinkban most azt mutatjuk be a gyakorlatban, hogy Önök miként digitalizálhatják régi kincseiket; legyen bár VHS- vagy audiokazettáról, bakelitlemezeiről vagy régi diároról szó. Sok sikert a múltidézéshez!

Tibor J. János
főszerkesztő

A Computer Panoráma kettő, belső tartalmában teljesen azonos változatban kapható

3 CD-vel
kiegészített
változat

14 CD-nyit
anyagot tartalmazó,
1 DVD-vel
kiegészített változat

Következő
számunk
július 6-án
jelenik meg.

ITmédiabOLT

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60.

Telefon: (06) 1 888-3421, 22. Fax: (06) 1 888-3499
E-mail: terjesztes@vogelburda.hu

Nyitvatartás:
hétfő-péntek 8-20
szombat: 10-16

MOZAIK

- Aktualitások, érdekességek 14
- Ajánló 18
- Ismeretlen hírességek –
Az ember, aki feltalálta az egeret 20

CÍMLAPSZTORI

- Bakelitlemezek digitalizálása – Zenélő bitek 22
- Amadeus – Music Mixer – Kazettáról MP3-ba! 26
- VHS szalagok megmentése – Ne vesszen el a múlt 28
- Diaszkennelés egyszerűen – Családi örökség 31

TOPTÉMA

- **Labdarúgó-világbajnokság, 2006 –**
Vébé a weben, meccsek mobilon 34
- Meccsnézéshez ajánljuk – Foci-vb a fotelből 40
- Uniók adatgyűjtés – Mindenkit megfigyelnek 42
- GPS/PDA körkép – A legnépszerűbb választás 44
- **Hasznos honlapok nyaraláshoz –**
Nyaraljunk máshol másként 48

HARDVER

- Ultrakompakt digitális fényképezők –
Ideális útitársak 52
- Kiegészítők digitális fényképezőgépekhez –
Szükséges és elégséges 57
- Digitális kamerák körképe –
Megörökített mozdulatok 62
- Új generációs játékkonzolok – A PC ellenfelei 67
- Mit kezdjünk a régi PC-vel? –
Élesszük fel a vén gépet! 68
- Vásárlási kisokos – Hordozható számítógép 72
- Számítástechnikai bolondságok –
Órás póló és szellemdetektor 74
- Teszt/WD Raptor X 1500AFDF 76
- Teszt/Foxconn 975X7AA 76
- Teszt/Sony HDR-HC3 77
- Teszt/Leadtek WinFast Walkie TV 77
- Teszt/Freecom ToughDrive XXS 6 GB 77
- Teszt/Netgear RangeMax 240 WPNT834 78
- Teszt/Conceptronic Grab'n'GO 78
- Network Hard Disk (CHD3LAN) 78
- Teszt/APC Universal Plug 78
- Teszt/Philips 7FF1AW/00 79
- Teszt/Alcatel OT-S853 79
- Teszt/Creative Fatal1ty 1010 79

SZOFTVER

- Office 2007 beta – Új Office a láthatáron! 80
- FloorPlan 3D v8 – Digitális lakberendező 82
- Apple iLife '06 – Digitális életstílus 84

22 Mentse a menthető!

Mindannyiunk otthonában akadnak régi családi fotók és videók, esetleg zenei ritkaságok bakelitlemezen, kazettán. A mágnesszalagok azonban lassan „elengedik” a rajtuk tárolt adatokat, így ha nem akarjuk elveszíteni régi kincseinket, emlékeinket, az egyetlen biztos módszer az, ha digitalizáljuk ezeket. A bakelitlemezek bár jól dacolnak az idővel, analog lejátszót már alig találni, ám ha digitalizáljuk ezeket, akkor a PC-n és MP3-lejátszón egyaránt lejátszhatjuk kedvenc dalainkat.

34 LABDARÚGÓ-VILÁGBAJNOKSÁG, 2006 Vébé a weben, meccsek mobilon

Hatvannegy mérközés harminc nap alatt tizenkét helyszínen – nyakunkon a futball-vébé. Ezúttal nem kell hajnalig kuksolni a tévé előtt, hiszen a nagy esemény a mi időzónánkban zajlik. Sorra vesszük, milyen honlapokon találunk részletes információkat, hol nézhetünk internetes tévéadásokat, mit kínálnak a hazai mobilszolgáltatók, és milyen egyéb érdekességek akadnak.

48 HASZNOS HONLAPOK NYARALÁSHOZ Nyaraljunk máshol másként

Válasszon alternatív nyaralást – néhány új lehetőséggel mi is szolgálunk. De az általános tartalmú honlapokról és a last-minute divat híveiről sem feledkezünk meg. Összeállításunkban mindenki talál hasznos, informatív webcímekeket.

68 MIT KEZDJÜNK A RÉGI PC-VEL? Élesszük fel a vén gépet!

Meguntuk, lecsereeltük és már évek óta a szekrény mélyén porosodik? Kidobni mégse szeretnénk, mert „hátha” szükségünk lesz még rá? Alábbi írásunkban a régi hardverek ésszerű hasznosításához adunk néhány jó tippet, és sorra vesszük a teendőket.

52 ULTRAKOMPAKT DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐK Ideális útítársak

A digitális fényképezőgépek nemcsak kezelhetőségben nyújtanak többet analog társaiknál, de méreteik is szabadban változtathatók. Jól példázta ezt az ultrakompakt kategória tagjai, amelyek lassan-lassan mobiltelefon méretűek már, miközben a képminőségből sem engednek.

72 VÁSÁRLÁSI KISOKOS Hordozható számítógép

Egyre népszerűbbek a hordozható számítógépek, notebookok, kis helyigényűk, nagy számítási teljesítményük és relatív kedvező áruk miatt. Notebook és notebook között ugyanakkor komoly különbségek léteznek. Most röviden áttekinthetjük, hogy mikor érdemes egy-egy alkatrészre több pénzt kiadni, és mikor nem.

■ Ashampoo AntiSpyware 1.20 – Nincs több kémkedés!	88
■ Ashampoo WinOptimizer 2005 – Rendrakás egy gombnyomással	90
■ Shade – Dimenzióból legalább három kell	91
■ Játékbeutatók/FIFA World Cup 2006	92
■ Játékbeutatók/Medieval 2: Total War	93
■ Börze/Tray Commander Light	94
■ Börze/WinZip	94
■ Börze/Mozilla Thunderbird 1.5.0.2	94
■ Börze/DivX Create 6.2.2	95
■ Börze/Ashampoo Magical Optimizer 10	95
■ Börze/Virtual Railroad 4	95
■ Börze/Easy CD-DA Extractor 9.10	96
■ Börze/Avant Browser 10.2	96
■ Börze/Alive WMA MP3 Recorder 2.3	96
■ Börze/FantaMorph 3 Deluxe	97
■ Börze/Abec MP3 Duplicates Finder	97
■ Börze/MobiMouse	97
■ Katalogizáló – SearchMyDiscs 1.0	99

KOMMUNIKÁCIÓ

■ A napló visszavág – Tomboló blogmánia	100
■ Phixr és Pixoh – Online képszerkesztés	102
■ eFestival – Multimédia felsőfokon	104
■ Szorító: Skype vs. Google Talk – Forró drótok	108

GYAKORLAT

■ Összeakadó alkalmazások – Ha beragad a ScanDisk	111
■ Boot Camp – Ablak a Mac-re	112
■ Digitális fotósuli 3. – Az expozíció lehetőségei	114
■ A leggyakoribb fotós hibák és javításuk – Retus-iskola	118
■ Word-típek – Bosszantó hibák ellenszere	120
■ Banner Break – Sűrített cégtábla	122
■ Operációs rendszer áthelyezése – Költözik a Windows	124
■ Háttérkép és csengőhang saját kezűleg – Egyedi mobilok	126

ÁLLANDÓ ROVATOK

Vezércikk	3
Tartalom	4
CP lemez melléklet 2006/6	6
CP lemez melléklet – Csak a DVD-n	8
CP-szerviz – Olvasók fóruma	10
DVD-borító	128
Impresszum	129
Előzetes	130

GRAFIKA

CD Cover Kit 1.001
 ConvertMovie 2.2
 EnhanceMovie 2.1
 Fast Plans 10.1
 Fractal DRAW PRO 2.0
 IrfanView 3.98
 Jpegcrop
 Panoradio 3.3
 PhotoStat
 Placer 2.15
 RedEye
 SnapTouch 2.3
 SoftShadow for PowerPoint
 StyleSkin 6.0
 True BoxShot 1.3
 WSQ Viewer

HÁLÓZAT

AceHTML Freeware Build 9
 Anychart Flash Map 1.0
 Attachments Processor 3.212
 Auto Mailer 2.2
 CoffeeCup Website Color Schemer 3.0
 CoreFTP LE 1.3c
 EbookMaker 2.0
 Free Download Manager 2.0
 Friend Messenger 2.0
 GhostSurf 2005
 IEHistoryX 1.2
 Messenger Plus! 3.63
 Micro-Sys AI Website Analyzer 1.02
 MyPhone 0.2b
 No Spam Today! for Workstation 2.3
 Offline Explorer Pro 4.1
 Outlook Helper 5.8
 Pass2Go 6.7
 Pimpfish
 System Safety Monitor 2.0
 URL Gather 1.0
 Ventr4Net
 Zango Easy Manager

ZENE

Alt MP3 Bitrate Converter 2.01
 Audio Recorder Pro
 Audioblast 1.6
 AudioConverter Studio 4.8
 AVS Audio Tools 3.6
 DJ Mix Pro 3.0
 DVD Audio Extractor 4.02
 HypnoStudio 1.0
 ImTOO Audio Encoder 2.14
 Mp3 Tag Assistant Professional 2.75
 OSDJ 1.3
 Playlist Auto Creator
 Ripper Gold 5.3
 Zortam CD Ripper 3.0
 Zortam ID3 Tag Editor 3.0
 Zortam MP3 Media Studio 6.0
 Zortem MP3 and Wav Converter 3.0

FELHASZNÁLÓI

4TOPS Compare Excel Files 1.0
 Ad-Aware SE Personal
 Advanced Task Scheduler
 Aezay Registry Commander 1.04
 Alcohol 120% 1.95
 Animated Chart 1.0
 Application Explorer 2.0
 Arrange Startup 2.0
 Auto Backup 2.4
 Best Network Security 1.4
 ClipMagic 3.21
 CreateInstall Free
 EF StartUp Manager 2.4
 ESBUnitConv Pro 5.3
 Excel Password Recovery Master 1.0
 HDDLed 1.6
 Magic Utilities 2006 4.3
 Multitimer 2.0
 My Personal Hidden Folder 1.0
 PC Cleaner 2.0
 Pivot Software
 sMaRTCaPs 5.0
 Spindown 1.2
 Spybot – Search & Destroy 1.4
 TPI Text in Picture 1.21
 UltraISO 8
 Window Control 1.2
 XLCalendar 1.0
 xSync 2.023

Ashampoo WinOptimizer 2005

Teljes verzió

E hónapban különleges csomagjával szolgálunk. A WinOptimizer 2005 segítségével rendbe tehetjük Windowsunkat: felesleges állományok felkutatása és törlése, registry-takarítás. Emellett még wipe funkciót is tartalmaz a program, amelyvel visszaállíthatatlanul törölhetünk fájlokat.

Floorplan 8

Teljes verzió

Mindenki képzeletében ott él az álomothon. Ebben minden ott van, ahol szeretnénk, úgy néz ki, ahogy szeretnénk, és úgy is működik, ahogy működnie kell. Nos, ezt az álomothont ugyan nem építhetjük fel Önök helyett, de adunk szoftvert megtervezéséhez: a Floorplan 3D-s lakberendező program teljes verzióját. Ezzel meg tudják tervezni lakásuk belsejét, és könnyű módosítani is, bútorok tologatása nélkül.

CD1

Office 2007 beta

Próba verzió

Vitathatatlan, hogy a jelenlegi legjobb irodai csomagot a Microsoft készítette a *Microsoft Office* „képében”. De mit lehet még ezen fejleszteni? Hiszen az Office 2003 gyakorlatilag mindent tud, amit egy ilyen csomagtól elvárhatunk. Nos, a következő generációs – nem kis változásokat hozó – Office csomagot most olvasóink is kipróbálhatják, a mellékletünkön található béta verzió segítségével. A telepítésről és regisztrációról bővebben is olvashatnak a lemezen és az újságban.

CD2

DVD

EXTRA TARTALOM

TELJES JÁTÉK CSAK A DVD-N!

Football Generation

Bizony, itt az újabb világbajnokság. Ez alkalomból egy teljes verziós futball-játékkal kedveskedünk olvasóinknak. A világ 16 legismertebb stadionjában tesztelhetjük focitudásunkat, fantasztikus hanghatásokkal és remek 3D grafikával. 46 válogatott és 34 klubcsapat mezében játszhatunk, 16 valódi stadionban. A valós fizikai modellezésnek és a realiztikus grafikának köszönhetően pont olyan, mintha a valódi pályán játszanánk, ráadásul a közönség minden eseményre reagál. Karrier-módban pedig akár a kezdetektől a válogatottságig is eljuthatunk. A könnyű irányításnak és a gördülékeny játékmenetnek köszönhetően feledhetetlen mérkőzéseket játszhatunk, akár az idei világbajnokság televíziós közvetítésének szüneteiben is.

További érdekességek a DVD-mellékleten! LAPOZZON!

DVD-utánnrendelés
 CP szerkesztősége
 Telefon 06(1) 888-3421, 22
 Fax: 06(1) 888-3499
 e-mail: terjesztes@vogelburda.hu
 A DVD-utánnküldés ára, kezelési és csomagolási költséggel: 1200 Ft (A készlet erejéig.)

Movie Edit Pro 10 Silver

Teljes verzió

Manapság már egy átlagos multimédia-PC-n is megvághatjuk családi videóinkat. A szoftvert most mi adjuk. A *Movie Edit Pro 10 Silver* teljes verziójával gyerekjáték lesz a munka. Ez a Pro változat egyszerűsített változata, de mindent tud, amire otthoni videoeszkészítésnél szükség van. Ha pedig szeretnénk megvásárolhatjuk a Pro változatot.

Search My Disks 10

Teljes verzió

Azok az olvasók, akik évek óta szorgalmasan gyűjtik melléleteinket, immár elég nagyszámú CD-vel rendelkeznek. Az állandó biztonsági mentések, letöltött és CD-re írt alkalmazások szintén megtöltik a polcokat. A Search My Disks segítségével könnyedén átlátható formában katalogizálhatjuk CD- és DVD-gyűjteményünket. Így azok tartalmában anélkül kereshetünk, hogy leválnék őket a polcról.

10-Strike SearchMyDisks

Organize and maintain database of CD and DVD disks, and other file resources

Tájéoló

Teljes verzió

E hónapban sem feledkeztünk meg azoktól, akik a számítógépetük kikapcsolódására is szeretnék használni a *Tájéoló*ban egy csodás orchidea-kiállításra. Katalizálóként bemutatunk néhány filmet, amelyekre érdemes beülni a meztelen sátnyújtjuk egy teljes zenei CD anyagát is *Pixától*. Természetesen várakokkal és természetotókkal is szolgálunk. Kalandozzanak hát velünk a *Tájéoló* multimédia magazin interaktív világába.

CD3

Rise & Fall Civilizations at War Demo

Játszható demó

Csodálatos grafikájú stratégiai program, melyben a görögök, rómaiak, perzsák vagy egyiptomiak városait építve, seregeit vezetve törhetünk világalomra.

A CP DVD mellékeltes változatát megvásárlók természetesen most is számos extra tartalommal találkozhatnak lemezünkön. Nem csak az előző oldalon ismertetett teljes játék, hanem még sok hasznos program vár a csemegézni vágyóknak.

CP csomag

CP csomagunkat ezúttal a nyári foci-világ-bajnokság jegyében állítottuk össze. Bár DVD mellékelletünkön ezúttal egy teljes verziós foci-programot is közreadunk, úgy gondoltuk, fociból a világbajnokság ideje alatt semmi sem elég, így összegyűjtöttünk néhány remek játékdemó is. Ezek közül a legütősebb persze – ahogy az lenni szokott – az *Electronic Arts*-féle *2006 FIFA World Cup*, amely az aktuális világbajnokság csapatait és stadionjait vonultatja fel. Ám a többi játék is feledhetetlen pillanatokat szerezhet a számítógép elő élő focirajongóknak.

Adobe Premiere Elements 2.0 demó

A *Premiere Elements* az *Adobe* népszerű *Premiere* videovágó szoftverének otthoni használatra szánt változata. Bár nem professzionális, bőven megteszi, ha házi videóinkat szeretnénk kicsit felturbózni.

Floorplan 10 demó

A *Floorplan 3D* lakberendező szoftver teljes 8-as verziója megtalálható mellékelletünkön. Ám érdemes kipróbálni az új verzió lehetőségeit is.

Shade 8.5 Professional demó

Egy nagyszerű 3D modellező szoftvert próbálhatnak ki e hónapban, a *Shade 8.5*-öt. Bizony, nem csak a Maya vagy a 3D Max létezik a piacon, néha érdemes alternatív alkalmazásokat is próbára tenni.

Ulead DVD Movie Factory 5 demó

A Ulead termékei általában egyszerűen használhatók, és jó minőségűek. A cég a legújabb *Movie Factory* esetében is hű ma-

Csak a DVD-n!

www.ulead.com

Welcome to Ulead VideoStudio 10

ULEAD

VideoStudio® 10 Plus

rad szokásaihoz: nagyszerű szoftvert adtak ki, amelynek segítségével könnyedén készíthetünk látványos menüvel ellátott DVD-ket házi videóinkból, fotóinkból.

Ulead VideoStudio 10 demó

A *Ulead VideoStudio*val könnyedén és hatékonyan szerkeszthetjük családi filmjeinket, látványos effektekkel téve színesebbé nyaralásunk feledhetetlen pillanatait.

Játékdemók

A *CSI – 3 Dimensions of Murder* egy kalandjáték, amelyben profi nyomozóként kell felgöngyöltetnünk a bűnögyeket. A játék a

népszerű tévésorozat alapján készült, és nyomozásaink során a sorozat egyik sztárja segít megoldani a rejtélyes eseteket.

Ha van játék, amelyet nem nagyon kell bemutatni, akkor az a *Heroes of Might and Magic* sorozat. Ugyan a negyedik változatnál néhányan tetmetni kezdték a játékot az új szabályrendszer és az ál-3D grafika miatt, de most itt a valódi 3D-s, látványos, szuper Heroes, amely ráadásul a régi szabályokkal tér vissza. A stílus rajongóinak kihagyhatatlan!

A *Rise of Nations* előző verziói tömegeket szegeztek a monitor elé. A remek hangulatú stratégiai játék folytatása immár 3D-s köntösbe bújt. A *Microsoft Game Studios* és a *Hge Games* legújabb stratégiai játéka ezúttal is feledhetetlen perceket szerez majd a stílus kedvelőinek.

Mandriva One 2006

A *Mandriva* – az egykori *Mandrake* – egyike a legjobban használható Linux-disztribúcióknak. Felhasználóbarát, izléses felülettel, jól átválogatott csomagokkal várja a Linux iránt érdeklődő felhasználókat. A *Mandriva* One első nekifutásra közvetlenül a CD-ről futtatható, de ha megtestszel, és szeretnénk állandó rendszerként látni a gépünkön, egyetlen kattintással telepíthetjük is.

At the heart of the image

Szemüveget a bírónak!
A 0.2 mp-es bekapcsolási idejű D50-nel be is bizonyíthatnád.

Platinum DIWA Díj 2005

Legjobb digitális fényképezőgép

Gold DIWA Díj, 2005

Legfejlettebb digitális fényképezőgép

TECHNICAL IMAGE PRESS ASSOCIATION

2006

DIGITAL SLR EQUIPMENT

NIKON D50

D50 NE HAGYJON KI EGY PILLANATOT SEM!

Még ha kicsit rövidlátó is, soha semmit sem mulaszt el a Nikon D50-nel. A másodpercenkénti 2,5 felvétel és a gyakorlatilag szennemi, 0,2 másodperces üzembeállási sebesség olyan helyzetekben is ideálisá teszi a fényképezőgépet, amikor a másodperc töredéke alatt kell dönteni a felvételkészítésről. A fekete és ezüst színben kapható 6.1 megapixeles D50 emellett lehetővé teszi, hogy néhány óra helyett akár napokig fényképezzon az akkumulátor újratöltése nélkül. Minden D50 szettben megtalálható egy gyors és hajszálpontos AF-S Nikkor optika, melyet kifejezetten a digitális SLR rendszerekhez fejlesztettek ki. Ha szeretne többet is megtudni a gépről, látogasson el a nikonD50.org honlapra.

Vásároljon hivatalos partnereinktől!

A Nikon Kft. magyar nyelvű garancialevélét és magyar nyelvű, az eredetivel megegyező használati útmutatót csak a hologramos matricával ellátott dobozokban talál. A magyar jogszabályoknak megfelelő garanciaállás javításokat, illetve számos más szolgáltatásunkat csak a hivatalos, Nikon Kft. által kibocsátott magyar garancialevéllel rendelkező fényképezőgépet vásárlóknak biztosítjuk. Hivatalos partnereink listáját a www.nikon.hu oldalon találja.

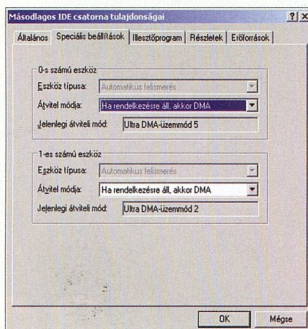

DMA mód

A PC-men nem tudom beállítani a CD-meghajtó DMA módját, ez most nem elérhető, pedig Windows XP-m van. Próbáltam átállítani az Eszközkezelőben, a BIOS-ban, sőt még a Neróban is, de nem megy. Kell valamit telepíteni hozzá, vagy a meghajtó hibás?

Az Eszközkezelőben, az IDE-vezérlőknél megnevezhetjük, milyen adatátviteli módot használnak az eszközök. Állítás lehetőség kettő van a PIO vagy a DMA mód. Más lehetőségek sincs, ezt nem az operációs rendszer határozza meg, hanem a BIOS. A lemezmeghajtók beállításánál választhatjuk a DMA módot, legfeljebb azt, amelyet az eszközünk támogat. Ritkán, de még ma is léteznek olyan optikai meghajtók, amelyek csak a PIO módot ismerik.

Csak a DMA és a PIO között választhatunk, ennyit nyújt a Windows. Ha a DMA mégse menne, hiányzik a meghajtóprogram

Ha viszont a DMA módot nem lehet engedélyezni, akkor az a meghajtóprogramok hiányára fogható; telepítsük a legújabb VIA (www.viaarena.com), SIS (www.sis.com) vagy nForce (www.nvidia.com) szoftvereket.

Scandisk

Egyik legutóbbi lapszámukban javasolták a scandisk hetente való futtatását. Kérem, tájékoztassanak, hol található meg az XP-n ez a program, amelyet a Win98-ban sokszor futtattam. Az én XP-men csak a Chkdsk-et találok.

Ami a régebbi rendszerek alatt Scandisk-ként volt elérhető, az Windows XP alatt már magyarulva, Lemez ellenőrzése néven fut. A cél az volt, hogy a lehető legkevesebb információt adjon a felhasználónak („jó a lemez, oké/hibás, cseréld ki”). A Meghajtó/Tulajdonságai ablakban, az Eszközök fül alatti Ellenőrzés opcióval indíthatjuk. Az alapos ellenőrzés bejelölésével a számítógép újraindítása is szükséges.

A Windows XP megjelenése óta sajnos már nem divat a független cégek által készített lemezellenőrző program, a beépített program kell használnunk – hetente azért mégsem, de azért két-három hetente indítsuk el. Olyan ez, mint az autó légkondicionálója, azt is két-három hetente jártni kell – azért írja a kézikönyv, hogy hetente, nehogy elfelejtsük.

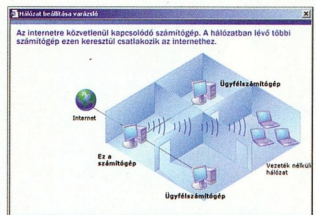
Internetmegosztás

Van egy switch-em és egy kábelmodemes internetem. Nem tudom, hogyan lehetne megoldani, hogy külön-külön működjön a net a gépeken (ha lehetséges). Addig eljutottam, hogy az a gép (1.), amelyiken van a net, az látja a másik (2.) gépet, de visszafelé a dolog nem működik. A 2-es gép patch kábellel csatlakozik az 1-es géphez. Még egy kérdés: lehet-e olyan lehet a két gépen egyszerre netezni?

A modem LAN portjára nem szerencsés switch-et kötni, a számítógépek közötti helyi hálózati forgalom és az internet felé irányuló IP forgalom zavarja egymást. A modemre egyetlen gépet lehet csak kötni (kábel-es internetnél divat a fix IP-cím), a második

szintén lefoglalna egy IP-címet, ez a hálózaton fennakadást okozna, csak routerrel lehet megoldani. A patch kábel gép-gép között nem működik, ahhoz fordított (crosslink) kábel kell. Ezt a crosslink kábelt a switch-csel és két patch kábellel lehet kiváltani. Még egy megoldás: az első gépbe kell egy második hálózati kártya, ehhez kell kötni a másodikát, és telepíteni az internetmegosztást.

A képen látható megosztáshoz három LAN kártya és egy WLAN kártya kell, hogy legyen a gépben – nekünk kevesebb is elég

Kontakthiba?

Van egy 120 Gb-ás Maxtor winchesterem a mobilrackben adattárrként. Az első időben jól működött, majd elkezdett hangosan kattogni, mégpedig főleg mappá megnyitásakor, de bootolás közben is (ilyenkor a Reset gomb vagy a teljes áramtalanítás segít), az adatkirás nagyon lassult, és közben a CPU 100%-on működik. Kapacitásvesztéses nincs. A Sajátgépből a hibaellenőrzést nem lehet végrehajtani, mert az ellenőrzésor, a PC indulása után a gép lefagy. A mobilrack kihúzása után a gép rendszeren működik, a CPU-terhelés is normális. Az a kérdésem, hogy ez a winchester vagy a gép hibája-e, és mit lehet vele kezdeni?

Bizony senki nem gondolná manapság, hogy a kontakthiba még mindig él és virul.

Zenélő bitek

Megörökített mozdulatok

Az expozíció lehetőségei

Megéri előfizetni a CP-re!

PREMIUM
DVD-melléklettel

Egy évre: **13 920 Ft**
Fél évre: **7 470 Ft**

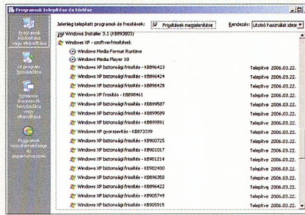
Előfizetne, megrendelne?

Ha az Ön sorozatából hiányzik valamelyik korábbi Computer Panoráma, vagy szeretne különösképpen, könyveinkből vásárolni, akkor forduljon terjesztési osztályunkhoz. Ugyancsak itt fizethet elő magazinjainkra is.
Fehér Ildikó: 888-4322, Rehó Rita: 888-3421
terjesztos@vogelburda.hu
Üzletünk: www.itmediabolt.hu,
illetve Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 60.

Windows XP Patch eltávolítás

A CP 2005. februári számában *Mindentudó védőpajzsok címen* komplett internetbiztonsági szoftvereket tesztelték. Mint mindig, most is nagy érdeklődéssel olvastam a cikket. A bemutatott termékek közül néhányat kipróbáltam, és végül a *Fireball CyberProtection Suite* tűzfal mellett döntöttem. Olyan termékem kerestem, amely „csak” tűzfal tartalmaz, ezt az alkalmazást mintha nekem találták volna ki. A termékkel csak egy problémám van, hiába vettem meg a terméket, és kaptam regisztrációs számot, még aktiválni kell. Sajnos ez nem sikerült. A fejlesztővel felvéve a kapcsolatot azt a tájékoztatást kaptam, hogy a probléma ismert, és két patch okozza a problémát (Q832894 és Q831167). Az eltávolítás után megoldódhat a probléma. Sajnos a programok eltávolításánál, a Windows-frissítések között ezeket nem találom, így eltávolítani sem tudom őket. Gondoltam, letöltöm a Microsoft honlapjáról, és először telepítem, majd eltávolítom őket, de nem te-

A frissítések a fenti jelölődoboz bekapcsolása után jelennek meg

lephető, mert valamelyik service pack már tartalmazza a javítást. Itt most feladtam.

Furcsállom, hogy egy jól működő program regisztrálásához miért kell két Internet Explorer 6-hoz tartozó fontos biztonsági frissítést kikapcsolni. Kinyomoztuk: mind a kettőt akkor kell feltelepíteni, amikor az SSL (biztonságos) kódolással kapcsolódó weboldalon a „http 500 Internal Server Error” hibaüzenetet

kapjuk. Ezek hiányában egy támadó hozzáférhet a gépünkhöz, és programot indíthat el rajta. A Windows javításait minden esetben ajánlott feltelepíteni, eltávolítását senkinek nem javasoljuk. Ha mégis így kell tennünk, akkor azt a *Vezérlőpult* alatti *Programok telepítése és törlése* ablakban tegyük, ahol a fenti pipát bejelölve láthatóvá válnak a frissítések – magyar nyelverületen Q előtag helyett KB látható, ez ne zavarjon. Ha itt nem lehet eltávolítani a frissítést, azt csak a Windows újratelepítésével tehetjük meg.

Miért ajánlják a javítások levételét? Talán azért, mert a szoftvercég regisztrációs rendszer a hackerekhez hasonló, nem biztonságos (nak tűnő) kapcsolódást használ, de lehet azért is, mert az Internet Explorer 6 finoman fogalmazva nem tökéletes. Megoldásként egy másik, nem IE alapokat használó böngészőt ajánlok (*Mozilla, Opera*), azoknak kevesebb biztonsági hibája van, illetve a program író cég regisztrációs módjának megváltoztatását kérvények és noszogtatás útján.

Még a legújabb tervezésű csatlakozók (hát még a régiek) sem minden esetben tökéletesek. A merevlemez hangos kattánása a fej parkolópályára állásakor meghaltszik, amikor áramszünet esetén a meghajtó a szokásosnál gyorsabban intézkedik. A számítógép mox tápcsatlakozói gyakran feltűnés nélkül lazulnak ki, a négy csatlakozó körül éppen elég, ha az 5 vagy a 12 voltos érintkező bizonytalan, a meghajtó máris így reagál. Érdekes módon az optikai meghajtóknál ezt a kattánás hiánya miatt észre sem vesszük – talán ezért fordulnak elő véletlen leállítások írás közben? A gyenge tápcsatlakozók a silányabb tápegységeknél, az Y tápelosztó kábeleknél és a leharcolt merevlemez-fiókoknál mutatkoznak. Nagyon ritkán a merevlemez áramkör lapjának repedése is okozhatja ezt a jelenséget, ez nehéz észrevenni.

Az adatmozgás lassulása és a teszt sikerelensége az adatkábel hibájára utal, külön-

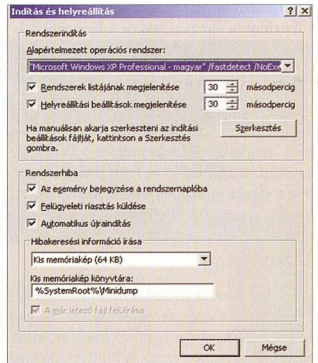
nösen akkor, ha az IDE LED folyamatosan világít, miközben lefagy a számítógép.

Kétszer telepített Windows

80 gigabájtos winchesteremet partitionáltuk, de idővel kiderült, hogy a C meghajtó mérete kicsinek bizonyult. Szeretném megkérdezni, hogy van-e lehetőség a partíció átméretezésére, és ha a Windows-t felleltem a másik meghajtóra és működik, a C-t miért nem tudom formázni?

Gyakori probléma ez akkor, amikor a Windows rendszerindító része más partícióra kerül, mint maga a rendszer. Így mind a kettő kritikus rendszerpartíció lesz (ellenőrizhetjük a *Sajátgép/Kezelés/Lemezkezelés* alatt). A problémát megelőzhetjük, ha a telepítés idejére nem hagyunk a gépben más,

A Boot.ini fájl a Vezérlőpult/Rendszer tulajdonságok/Speciális Indítás és helyreállítás ablakban szerkeszthető

Aktuális számunkról

Amennyiben kérdései volnának az adott lapszámmal kapcsolatban, keresse meg szerkesztőinket!

- Bányai Ferenc: fbanyai@vogelburda.hu
- Fülöp Norbert: nfulop@vogelburda.hu
- Gyarmati László: lgyarmati@vogelburda.hu
- Nákovics László: lnakovics@vogelburda.hu

Gond van a gépével?

Bizonyára Önnel is előfordult már, hogy nem úgy működött a gépe, ahogy szeretne volna. Ha a hardverével kapcsolatban lennének kérdései, forduljon tesztlaboratóriumunk munkatársaihoz, akik készséggel segítenek:
 Köhler Zsolt: zskohler@vogelburda.hu
 Higyed Gábor: ghigyed@vogelburda.hu
 Kérdéseiket természetesen internetes oldalunkon (www.cp.hu) is feltehetik.

Várjuk leveleiket!

Hardveres és szoftveres gondjainkkal, problémáikkal, valamint az újságunk tesztjeivel kapcsolatban leveleiket az alábbi e-mail címre várjuk: zskohler@vogelburda.hu, illetve postai úton is elküldhetik őket (Köhler Zsolt, Vogel Burda Communications Kft., 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.).

Windowst tartalmazó meghajtókat, esetleg a kérdéses partíciókat elrejtjük.

Hagyományos eszközökkel a következők tehetjük: a rendszerindító partíciót módosíthatjuk az `msconfig` program `Boot.ini` ablakában, ahol a `partition` utáni zárójelben lévő számot kell átírniunk. A nulla a C meghajtót, 1 a D-t jelenti, és így tovább. Ezt állítsuk át a másik meghajtóra (D, tehát 1), másoljuk át a D meghajtóra a C gyökerében lévő összes rendszerfájlt, majd a meghajtót formázás után ismét létrehozhatjuk a kellő méretben.

Ennél elegánsabb megoldást kínál a `Partition Magic 6-os` vagy újabb verziója, amellyel a partíciók, aktív voltak és betűjelük is úgy módosíthatók, hogy a rajtuk lévő adatok nem károsodnak (a biztonsági mentés azért itt is erősen ajánlott!).

Vörösszem-eltávolító

Úgynevezett vörösszem-kezelő, az internetről letölthető programot keresek, de nem vagyok elég ügyes. Segítségdet kérem, hol találók ilyet?

Lapunkban már több alkalommal is foglalkoztunk a témával, akkor a lemezmemléktünkre is felraktunk ilyen programokat. Az interneten szinte minden megtalálható, a keresőbe írjuk be a következőt: "redeye remover software" – biztosan sok találatot fogunk kapni. Az internet-hozzáféréssel még nem rendelkező olvasóinknak, illetve az egyszerűség kedvéért a lemezmemléktünk shareware rovatában is elhelyeztünk egy helyes kis programot: RedEye néven.

Féligazságsz

Kedves Zsola! A problémám a következő: lecséréltem az nVidia kártyámat egy ATI Radeon 9600-as kártyára. Sajnos azóta bármilyen játékkal játszom, a kisebbeket leszámítva, negyedórán belül lefagy, és vagy sikerül tovább lép-nem, vagy kétyetlen vagyok újraindítani a gépet. Előtte ilyen gondom nem volt. Jól futnak a játékok, de megőrjíti a fagyás. Mi lehet a gond? Letöltöttem az ATI Catalyst Control Center legfrissebb változatát, de ha az ikon-jára kattintok, a következőt írja ki: „.cli.exe alkalmazáshiba. Az alkalmazás inicializálása nem megfelelő(0x0000135)”. A 3Dmark tesztet is lefutattam, 9600 körüli értéket hozott ki. Mit tegyek? Szedjem le az összes ATI szoftvert és alkalmazást, s telepítem újra? Létezik program, amely kimutatja, hol a hiba? Helyi szinten nem tudnak hozzászólni, csupán a frissítésekre hivatkoznak. Sajnos,

Kamu kémprogram-eltávolító és egyebek

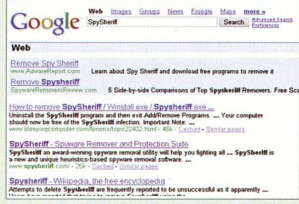
Örömmel forgatom az önk lapját, rengeteg értékes információhoz jutok hozzá belőle. De szeretném, ha megint lenne benne olyan cikk, amelyben tesztelik a víruskeresőket: a NOD32-t, a Kaspersky-t, az AVG-t, a Pandát és a többieket. A NOD32 nem rossz, de sokszor vírusnak látja a Total Commander kicsomagoló funkcióját. Ilyen jellegű tesztekre lennék kíváncsi. Más: milyen jó Spybot-keresők vannak? Hogyan védekezzünk a PowerScan, SpySheriff, SpyAxe és SpyCondor ellen, mert mostanában elszaporodtak ezek a kéretlen, állítólagos „kémtávolítók”, és törlessüköz nem elég a formázás, mert csak a Maxblast programmal lehet kiszűzni őket, amely a winchester gyári kiadottját is törli. Meg aztán volt olyan cikkük is (Az internetes vásárlás veszélyei), amely igen nagy port vert fel az ismeretségi körömben, ugyanis arról írtak, hogyan lopják szét a bankkártyáinkat, bankszámláinkat.

Víruskereső programokat igen nehéz tesztelni: azt megvizsgálni, hogy egy program milyen gyorsan kapja el a vírusokat, csak egy kiadás és naprakész(!) vírusadattá-
 zis birtokában lehetséges. Azon túl, hogy nekünk nincs ilyenünk, nem is adna értékelhető eredményt. A ma megjelenő vírusokból nagyon sok variáns fordul elő, ráadásul az ártó kódok inkább kémprogramok, mintsem

eddig nem segítettek, illetve azt mondják, egyes játékok nem díjazták az ATI-t. A következők játékok fagnak be: GTA San Andreas, FarCry, Harry Potter 4. Érdekes, hogy nVidia kártyánál lassú volt ugyan, de mindegyik elment fagyás nélkül.

Nagy kérdés, hogy a fagyás újraindulás formájában vagy pedig a VPU Recover ablakával jelentkezik. Ha az utóbbival, akkor vagy a kártya gyenge minőségű, vagy túl lett hajtva, ha pedig az előbbivel, akkor több hibaforrás is lehet, például a tápegység instabil feszültsége vagy a memória hibája, amelyet a játékok teljesen kihasználhatnak. Mivel a korábbi kártya jól működött, ez utóbbit kizárhatjuk. Az új kártya sebessége megfelelő, nincs vele gond.

Fontos, hogy a korábbi nVidia meghajtókat teljesen szedjük le, mivel furcsa dolgok is történhetnek, ha egy videokártya a konkurens cég meghajtóival találkozik, a Catalyst Control Center nem indulása ereze vezethető vissza. Ha minden meghajtót leszedtünk, te-

Érdekes találat: a második a kamuprogram-reklámozza, a többi annak eltávolítását okítja

hagyományos vírusok képében terjednek, s ma már ezeket is fel kell ismernie egy valamire való programnak. Sokkal inkább az számít, hogy egy ilyen biztonsági programnak milyen gyors a keresője, és milyen hatékony a vírusadattá-
 zis-frissítése. Ahhoz, hogy fix vírus-adattá-
 zis-tesztelhesünk, frissítségük kellene lenniük a víruskereső szoftverek gyártó cégeknél, ez pedig lehetetlen.

A Total Commander esetében gyantó, hogy nem a Commandernek, hanem a kicsomagolt ZIP fájlunk van vírusa, ezért lehet a NOD32. A kémprogram-eltávolítónak álcázott kémprogramok érdekes és fontos téma, nem fogjuk kihagyni. Az internetes adatok lopását a jövőben is figyelemmel kísérjük. Lapunk említett példányát a teljesírtési osztályunkon lehet utólag megvásárolni, amíg a készlet tart!

lepitjük külön a Microsoft .NET keretrendszer 1.1-es verzióját, és csak egy újraindítás után tegyük fel a videokártya meghajtóját (ezután még egy kötelező újraindítás kell). Olyan programok, amelyek az ilyen hardveres hibákat kimutatnák, nem léteznek.

Hogy egyes játékok nem szeretik az ATI kártyákat? Nem igaz. Még az nVidia által szponzorált játékok is jól futnak ATI kártyákon (pl. a Trackmania Nations), a különbség az ilyen „optimalizált” játékok esetében az lehet, hogy a szponzorált kártyán szebben és esetleg gyorsabban fut a játék. Az, hogy lefagyva vagy egyáltalán nem működne, biztosan nem a videokártya hibája – ilyenkor pedig a játékok adnak ki javítást, ami nem a lefagyást, hanem a játék elindulását javítja. Ilyenkor a hiba „nem az Ön készülékében van”.

Abit IC7 vs. Creative X-Fi

A gépemben volt egy ATI 9600-as kártya X-Fi hangkártyával. Lecséréltem a 9600-ast egy AGP-s

6600GT-re, attól kezdve a Windows 4 bites módban indul el. Ha kivesszem a hangkártyát, megy rendesen. Kipróbáltam a hangkártyát az összes PCI slotban, próbáltam egy havernál is, akinek szintén 9600 Prója van. Ott működik rendesen. Lekérdeztem az IRQ-t, mindenre OK-t ír. Nagyon szeretném, ha segítenétek, vagy a probléma csak nálam áll fenn? A gépem: Abit IC7, P4 3 GHz, 1 Gb-át RAM, Inno 6600GT, X-Fi, PCTV Stereo, hálózati kártya, 400 W-os tápegység.

Nem ez az első, és vélhetően nem is az utolsó hiba, amely az Abit IC7-et érinti. Sajnos ehhez az alaplaphoz már közel két éve nem készült új BIOS, ezért azon túl, hogy a legfrissebbet rakjuk fel, csak az X-Fi más foglalata helyezése (máshol bejött), illetve a BIOS-beállítások következő módosítása segíthet – a Windows újratelepítése nem valószínű. A kártyát érintő megszakítást lehetőség szerint az IRQ handled by OS opciójának engedélyezésével tehetjük „szabadabban”, de ha ilyen opciónk nincs, akkor talán segíthet a Plug and Play OS opció engedélyezése, esetleg letiltása. Ezzel együtt enge-

délyezzük a Clear ESCD opciót, ez egy alkalommal törli a PCI kártyához tartozó hardverkonfigurációs memóriát, és az alaplap újra felismeri a címeiket. Nagyon fontos, hogy ezeket a fógásokat csak a régi videokártya meghajtóinak teljes(!) eltávolítása és az új kártya legfrissebb gyári meghajtójának újratelepítése után végezzük el!

■ Webkamera LAN-on

 Létezik-e olyan program, amellyel intraneten (WLAN és vezetéklességgel) lehet videotelefonálni és videóchatelni? Olyan program, amelyet átengednek a tűzfalak, mint az MSN vagy Skype.

Biztosan létezik, a legrosszabb esetben fizetős. Az interneten az ilyen programokra már nem a legkönnyebb rákacágni, de egy egészen jó kollektívot találtam a **myhome.hanafos.com/~soonjp/vidconf.html** címen. Ezekről függetlenül felraktuk a lemez mellékletünkre a MyPhone című programot, amellyel szöveggel, hanggal és képpel cseveghetünk az intraneten. Nem a programok, hanem a

tűzfalak tehetnek arról, hogy átengedik-e a kommunikációt, ezt népszerűségével az MSN és a Skype eleve kiérdelemelte, a többi programot kézzel kell beállítani a tűzfalon.

■ Registry-szerkesztés

 Azért írok Önnek, mert láttam egy leírást a weboldalon a regedit nevű programról. Amikor megpróbálok egy .reg kiterjesztésű fájlt hozzáadni a rendszerleíró adatbázisához, kiírja, hogy programfuttatási hiba. Amikor pedig futtatnám a regeditet, az írja ki, hogy nem Win32 alkalmazás. Mit lehet tenni?

A regedit.exe a Windows könyvtárában van, és lehet, hogy meghibásodott. Érdemes lenne a telepítő CD-ről ismét felmásolni. Ezután ismét meg lehet próbálni a hozzáadást, amelynek ezután működnie kell. Ha más hibüzenetet kapunk, attól még lehet, hogy a hozzáadás sikerült, ezt a programba belépve ellenőrizhetjük.

Leveleiket az olvasoi.rovat@cpanorama.hu címre várjuk.

LINKSYS®
A Division of Cisco Systems, Inc.

www.linksys.hu

SPA-941

SPA-3000

SPA-2100

PAP2

SPA-922

SPA-841

3° MAGYARORSZÁG

11 éve Magyarországon

3° MAGYARORSZÁG
3NetPhone
Telefonálás az interneten
1000 Ft
www.3c-hungary.hu

Linksys VoIP csomagok:
internetes telefon-adapterek és
telefonkészülékek
3NetPhone előfizetői kártyával,
1000Ft lebeszélhetőséggel.

CISCO SYSTEMS

Magyarországi disztribúció és nagykereskedés:

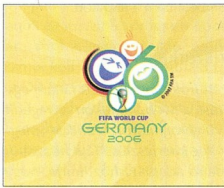
 AlphaSonic

AlphaSonic Kft. 1047 Budapest, Tinódi u. 18.
Tel.: 231-4090 Fax: 231-4099 www.alphasonic.hu

VODAFONE

Foci-vb a Vodafone live!-on

Az idei év legfontosabb sporteseménye a németországi futball-világbajnokság. 2006. június 9-étől 30 napon keresztül a focié a főszerep: a világ 32 legjobb csapatának összesen 64

mérkőzése következik. A *Vodafone live! Foci VB* hírek microsite-on az esemény aktuális hírei olvashatók. A Vodafone ügyfelei folyamatosan frissülő információt kapnak arról, milyen csapatösszeállítással érkeznek az országok, melyik csapatnál történt mostanában sérülés, illetve akár arról is, hogy a szakemberek hogyan vélekednek az esélyekről. A friss hírek mellett letölthető játékokkal és háttérképekkel is várja ügyfeleit a Vodafone live! – a résztvevő futballszárók, csapatok, edzők,

mérkőzések képei tölthetők le háttérképnek. A játékok szerelmeseinek igazi csemegét kínálnak a Vodafone live!-on elérhető minőségi foci játékok, mint például a vadonatúj *Real Football 2006*, a klasszikus *FIFA 2006* vagy a vébé hivatalos mobiljátéka, a hamarosan elérhető *FIFA World Cup*. Az igazi rajongók letölthető háttérképek és animációk segítségével öltöztethetik fel mobiltelefonjukat kedvenc csapatuk színeibe. A Vodafone live!-on a foci-vb-n résztvevő összes csapattal kap-

csolatban található háttérképek és képernyővédők. A foci-vb-re hangolódáshoz elengedhetetlen az ehhez kapcsolódó csengőhang. A Vodafone live!-ról letölthető a 2006-os németországi futball-világbajnokság hivatalos himnuszának választott *Love Generation* Bob Sinclair-tól, valamint számos, a korábbi évek futball-eseményeihez köthető világszláger. A Vodafone live! foci csengőhang oldalán a slágerek mellett a legkülönbözőbb vb-himnuszok és indulók között válogathatnak a fociőrültek.

PANNON

Új djuice tarifacsomag

Új, kedvező tarifacsomagot kínál a Pannon *djuice* márkája mindazoknak, akik délután négy óra után sokat telefonálnak és SMS-eznek. A *djuice kártyás+* elnevezésű új tarifacsomagnál a csúcsideőn kívüli időszak hétköznap már délután négy órakor kezdődik. Ekkor, valamint hétvégén tizenhét forint a percdíj minden belföldi mobil irányba. A 490 forintos havidíj havi 20 darab ingyen SMS-t is tartalmaz, amely szabadon, minden belföldi mobil irányba felhasználható. További kedvezmény, hogy aki június 30-ig új előfizetést vásárol, a *djuice kártyás+* csomagot három hónapig havidíjmentesen használhatja.

TOSHIBA

FIFA World Cup 2006 notebook

Azok, akik szeretik a különleges, limitált szériás masinákat, biztosan nagy lelkesedéssel fo-

gadják a Toshiba legújabb, kifejezetten a futball-vb-re készült noteszgépét. A számítógép igazi különlegessége, hogy a német nemzeti színekben pompázó komputer felső részén egy focista éppen egy Adidas emblémás labdát rúg el. A Toshiba minden egyes készülékhez egy eredetiséget bizonyító tanúsítványt mellékel a német válogatott menedzserének, *Oliver Bierhoff*nak, illetve a *Toshiba Europe* alelnökének, *Michael*

*Fassbender*nek az aláírásával. Műszaki paramétereit illetően a készülék a felső-közép osztályba tartozik, hiszen a 14 colos kijelző, a kétmagos 1,6 GHz-es kétmagos Intel processzor, az ATI Mobility Radeon X1400-as videokártya, a 80 Gb-átos merevlemez, a DVD-író/olvasó és a WLAN interfész ma már nem kuriózum. A készülék ennek ellenére prémium masinának számít, így a majdnem 500 ezer forintos ár nem meglepő.

PHILIPS VS. KODAK

Szabadalmi perpatvar

Beperelte a Kodakot a holland Philips Electronics, mert szerinte az amerikai cég kamerái általában szabadalmaztatott JPEG tömörítési eljárást használnak. *Andre Manning*, a Philips szóvivője továbbá elmondta, hogy a szabadalmaztatott technika, amely a digitális képek információját JPEG fájllokba tömöríti, az egyik legnépszerűbb a piacon, többek között a Canon kameráiban is találkozhatunk ezekkel. A szóvivő szerint cége már többször megpróbált megegyezni a Kodakkal a licenc ügyében, ám

eddig sikertelenül. A kártérítésről azonban egyelőre nem nyilatkoztak.

MOZILLA

Újabb Thunderbird

Jó hír a Mozilla Firefox rajongóinak, hogy a cég nemrégiben elkészült a Thunderbird levelezőprogram legújabb, számos biztonsági javítást tartalmazó 1.5.0.2-es verziójával. A régebbi verziót használnak mindenképp érdemes frissíteniük, hiszen a 15 hibajavítás közül kettő kritikus fontosságú. A szoftvert magyar nyelvű változatát a www.mozilla.com/thunderbird címről tölthetik le.

■ EBAY

MiG 21 a kalapács alatt

Megszokhattuk, hogy az eBay aukciós portálon elképesztőbbnél elképesztőbb dolgok cserélnék gazdát, így volt már rá példa, hogy valaki egy egész falut kínált eladásra, de olyan is akadt, aki a szüzességéből próbált pénzt csinálni. Az azonban még így is meglepetést keltett, amikor egy kínai üzletember potom 25 ezer dollárért – 5,5

millió forintért – megvásárolt egy MiG 21-es orosz vadászpülögépet, amelyből néhány országban a mai napig találni hadrendben álló példányokat. Persze az még kérdéses, hogy engedélyezik-e a vadászgép behozatalát a nagy fal mögé, ám az új tulajdonos bizakodó, amit az is mutat, hogy már kifizette a 2000 dolláros előleget.

■ ACER ASPIRE 9800

Notebook 21 colos kijelzővel

ezenek lehet igazán. Aki ilyen hordozható masinát keres, annak az Acer Aspire 9800 notebookja igazán jó választás lehet, hiszen a 21 colos kijelző még asztali gépeknél is nagyon számít, így filmnézésre kiválóan alkalmas. A 20,1 colos Aspire 9800 érdekessége az integrált analóg és digitális tv-tuner és a beépített 1,3 megapixeles kamerán túl az óriási, 240 gigabájtos háttértár és az egyes modellekben megtalálható HD DVD-meghajtó. A termék magyarországi bevezetésére egyelőre sajnos várni kell, de az év folyamán mindenképpen találkozhatunk vele a hazai üzletekben is.

Az otthoni, főleg szórakoztatásra használt notebookok között megnőtt a kereslet a minél nagyobb kijelzőjű eszközök iránt, hiszen játszani vagy filmet nézni

LCD-TV. Ne hagyja ki!

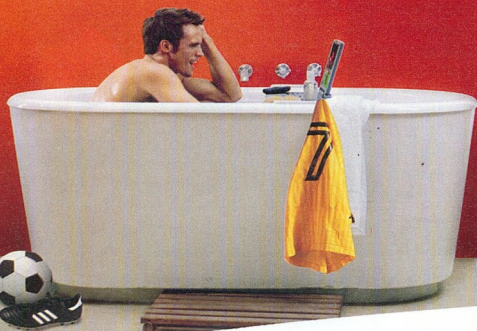
Albacom Számítástechnikai zrt.
8000 Székesfehérvár, Mártírok út 9.
Telefon: (22) 515-414 • Fax: (22) 327-532

Bemutatóterem
1139 Budapest, Frangepán u. 8-10.
Telefon: (1) 236-7748 • Fax: (1) 236-7749

Mintabolt - Lurdy Ház
1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 12-14. fsz.
Telefon: (1) 311-8095 • Fax: (1) 331-8108

Tévészés bárhol, bármikor,
ahogy te szeretnéd!

PCTV Analog Pro USB

A legjobb megoldás a PC-n és notebookon való tévészésre

- Élő tévészadás időeltolással vezérlése (TimeShift)
- Előre programozott rögzítés a merevlemezre
- Magyar nyelvű kezelőfelület a MediaCenter szoftvernél
- Rögzítési formátumok: MPEG-1/2, DivX, ill. közvetlenül DVD-re, valamint Sony PSP™ és Apple iPod® hordozható videolejátszókkal kompatibilis MPEG-4 formátumban
- Internet® rádió hallgatása
- Reklámok kivágása a rögzített felvételtől a Studio QuickStart szoftverrel
- Elektronikus műsorkalauz® (EPG) ingyenes próbaverzió
- Távvezérlő

*Internet csatlakozás szükséges

www.pinnaclesys.hu

MOZAIK

MEGAFONE

Új VoIP szolgáltatás

Az Econet leányvállalata, a Megafone nemrégiben elindította VoIP telefonszolgáltatását. A rendszer használatához mindössze széles sávú internetkapcsolatra van szükség, magának a szolgáltatásnak pedig nincs havi díja, az induláshoz mindössze regisztrálnunk kell magunkat, valamint letölteni és telepíteni kell a *Megafone GoTalk!* szoftvert. A szolgáltatás számítógépről és ettől függetlenül is használható, és VoIP, vezetékes és mobil számokat egyaránt hívhatunk vele. A Megafone állítása szerint az Externet

internetszolgáltató professzionális hálózatának köszönhetően a szolgáltatás hangminősége rendkívül jó. Az ügyfelek a Megafone egyenlegüket 1000, 2000, 5000 és 10 000 forintos címletekkel tölthetik fel bankkártyával, vagy ha ebben nem bíznák, átutalással. A hívásoknak nincs kapcsolási díja, a számlázás másodperc alapon történik.

Jó tudni, hogy amennyiben a GoTalk! szoftvert magunkkal visszük – például egy USB kulcsra –, akkor bármely számítógépen vagy IP-telefonon használhatjuk a szolgáltatást, akár a világ másik feléről is.

Néhány csúcsondón kívüli percdíj

Belföld T-COM kiemelt körzet:	3,60 Ft
Belföld Invitel körzetek:	5,90 Ft
Ausztria:	4,80 Ft
Németország:	4,20 Ft
USA (kontinens):	4,00 Ft

LENOVO

Ronaldinhoval kampányolnak

naldo de Assis Moreirával, ismertebb nevén *Ronaldinho Gauchoval*. Ronaldinho a jövőben a Lenovo márká nagykövete lesz világszerte. A FIFA által az elmúlt két évben az év játékosának választott Ronaldinho, jelenleg a Barcelona csapatát és a brazil válogatotott erősíti, amely világbajnoki címének megvédésére készül a június 9-én kezdődő labdarúgó-világbajnokságon.

A technológia és a sport kapcsolatát erősítve a Lenovo az év elején megállapodást kötött az Olimpiai Játékok támogatójával. A Lenovo több mint 6000 számítógép-rendszerével támogatta a 2006-os Torinói Téli Olimpiai Játékokat.

A *Lenovo* nemrégiben bejelentette, hogy együttműködési megállapodást kötött a spanyol *FC Barcelona* futballcsapatával és annak szupersztárjával, Ro-

■ TEMPLOMI HIGH-TECH

A hatás kedvéért

Megszokhattuk, hogy a csúcstechnológiás eszközökkel az élet legkülönfélébb területein találkozhatunk, ám a templomok eddig ebből a szempontból „érintetlen” helynek számítottak. De a high-tech kezd megjelenni itt is. Mint oly sok újítás, ez is az USA-ból származik, ahol a katolikus egyház az új

technológiák segítségével szeretné visszacsábítani fogyatkozó híveit. Észak-Amerikában mind több templom szeretne hely LCD és plazma televíziókkal, ezeken a hívek az istentiszteleteket követhetik figyelemmel. A surround hangrendszerek és projektorok szintén a hatás fokozását szolgálják

■ IWIV

1 milliárd forintos vételár

A hazai internetes társadalom megrökönyödésére a T-Online nemrégiben megvásárolta a mintegy 640 ezer regisztrált tagot számláló IWIV közösségi rendszert, ahol a tagok a világháló segítségével kereshetik meg rég nem látott ismerőseiket. Az oldal neve az angol „who is who”, „ki kicsoda” kifejezés rövidítése, az elképzelt sikeres vállalkozásért

pedig a T-Online állítólag csaknem 1 milliárd forintot fizetett. Az IWIV először társadalomtudományi projekteknek indult, amellyel fiatal kutatók az egyes emberek kapcsolati rendszereit vizsgálták, ám a dolog végül „elszabadult”. Százazrek regisztráltak magukat, mind nagyobb eséllyel bukkanhatnak rá rég nem látott ismerőseinkre.

■ FUJITSU SIEMENS

Notebook egy gombnyomásra a 3G-től

A Fujitsu Siemens új Connection Manager szoftverével a LIFEBOOK P1510 notebook egyetlen gombnyomással csatlakoztatható Bluetooth, IrDA vagy USB kapcsolaton keresztül 3G-s mobiltelefonokhoz, így a gyors mobil internet a gép alapfunkciói közé került. A Connection Manager 2006 májusától minden LIFEBOOK P1510 noteszgépen előtelepítve megtalálható. A mindössze egy kilós LIFEBOOK P1510 a sokat utazó cégvezetők és értékesítők kedvence lehet. A WiFi-tanúsított WLAN-nal ellátott rendszer teljes notesz- és táblagép funkció-

nalitást kínál egy csomagban. A Bluetooth felhasználók különösen hasznosnak találják majd az új „pairing wizard” jellemzőt, amely egyetlen egérgékkattintással létrehozza a telefoncsatlakozást. A hálózati és telefon-adapter frissítése folyamatos.

■ SAMSUNG

2 Gbájtos memóriakártya

A Samsung közölte, hogy hamarosan piacra dobja 2 Gbájtos kapacitású MMCmicro formátumú memóriakártyáját, amely jelenleg a legkisebb, leggyorsabb és legnagyobb kapacitású adathordozó a világon. A cég mindössze 3 hónapja mutatta be az MMCmicro kártyák 1 Gbájtos változatát. A mindössze körömméretű MMCmicro kártyára három és félser gyorsabban lehet adatot rögzíteni, mint a piacon található többi memóriakártyára. Az új kártya 12 órányi videoanyagot képes tárolni, és 3 órányi anyagot mindössze 2

perc alatt képes letölteni. Egy adapter segítségével a memóriakártyát a hagyományos MMC-kártyafoglalatú készülékhez csatlakoztatható. A Samsung új fejlesztésű adathordozója ideális a mobiltelefon-felhasználók számára, hiszen 1,8 és 3,3 voltos is kiválóan működik. Az 1 Gbájtos MMCmicro memóriakártyát már idén megvásárolhatjuk, de remélhetőleg a 2 Gbájtos változat is hamarosan megvásárolható lesz nálunk is.

Nem véletlenül lát a Samsung óriási lehetőséget a formátumban: a Dataquest, a féléveztők piacát elemző cég felmérése szerint a flash memóriakártya piaca 2005 és 2010 között 5%-kal, a multimédiás kártya piaca 17%-kal, míg a MMCmicro piaca ugyanebben az időszakban 95%-kal fog emelkedni.

Coomp-Ker

„Az okos kereskedő áruháza...”

www.coomp-ker.h

Bár csak egy évadon át volt műsoron a hazai tévében, mégis megszerette a közönség ezt a sorozatot, amelynek a folytatásai szerencsére immár DVD-n is elérhetők. A *Negyedik évad* hétlemezese kiadásban jelenik meg. Az első hat DVD tartalmazza a 24 részből álló szezont, amelyben Jack Bauer már az amerikai védelmi miniszter stábját erősíti, és

DVD

24 – Negyedik évad

a helyzetet bonyolítandó, gyengéd szálak fűzik a miniszter lányához.

Reggel 7 óra van. Terroristák felrobbantának egy gyorsvonatot, Jack pedig – a védelmi miniszter megbízásából – tárgyalni indul korábbi munkahelyére, a Terroristaelhárító Osztag központjába, ahol kiderül: egyes információk szerint ezen a napon egy másik támadás is várható. Nem sokkal később a minisztert és lányát elrabolják. Az emberlábok azzal fenyegetőznek, hogy kivégzik őket. Jack előtt megint nehéz 24 óra áll.

A hetedik lemez sok érdekességet tartog a 24 rajongóinak. Találhatunk rajta a történet hátterét feltáró kisfilmeket, a forgatáson készült werkfilmeket, kimaradt jeleneteket és videoklipet. Szintén ezen a lemezen kapott helyet a PlayStation 2-re készült 24 játék előzetese és az a minisorozat, amely mobiltelefonra készült, és 24 darab egy perces részből áll.

További információ: www.intercom.hu
Megjegyzés:
angol DD 5.1 hang, magyar felirat

DVD

9 és 1/2 hét (9 1/2 Weeks)

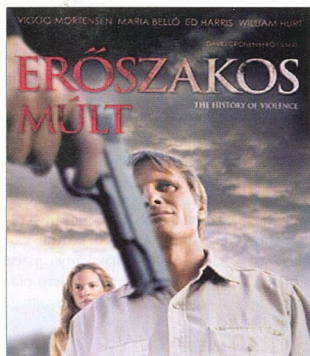
Az 1986-ban készült filmet az erotikus thriller műfaj legjobbjai között tartják számon. A történet egy férfi és egy nő különös kapcsolatáról szól. Elizabetht mindenki öntudatos, határozott, a lábán biztosan álló, életét egyedül irányító nőnek ismerté, mielőtt Johnnal találkozott. John azonban egyetlen pillanat alatt átfélt. Elizabeth már képtelen önálló döntéseket hozni, képtelen távol tartani magát a férfitől, és mindent megtesz, amit csak John kér tőle. Kapcsolatuk egyre intenzívebbé válik: az „egyszerű” szex helyett erotikus játékok veszik át. Elizabeth nem tudja, mikor jelentkezik újra a férfi valamilyen különleges kéréssel, nem tudja, mi lesz a következő „feladata”. Nem tudja, miért kell bekötött szemmel várnia egy motelszobában, nem tudja, ki simogatja a combját, nem tudja, miért akar John éppen egy liftben szeretkezni vele. Ahogy telnek a napok, úgy válnak egyre komolyabbá és félelmetesebbé a kezdetben ártalmatlannak tetsző játékok, és Elizabethnek választania kell: vagy otthagyja John, vagy tovább tűri, hogy a férfi megallóztat bábja legyen.

További információ: www.intercom.hu
Megjegyzés: angol surround, magyar sztereó hang, magyar felirat

DVD

Erőszakos múlt (A History of Violence)

Békés, boldog család egy békés, álmos városkában, valahol Amerika középső részén. Tom egy kis éttermet vezet, és feleségével, Edie-vel gondosan neveli két gyermekét. Minden tökéletes. Ám egy nap két fejveres bűnöző megpróbálja kirabolni az éttermet. Tom – maga sem érti, hogyan – mindkettő-

jükkal végez. És ezzel elkezdődik a kaland, amely felforgatja a mintaváros mintacsaládjának az életét. Újabb idegenek érkeznek hozzájuk egy távoli nagyvárosból, köztük egy sötét napszemüveges, fekete öltönyös férfi. Ő egészen más néven szólítja a város újdonsült hősét, mint ahogy ott ismerik. Senki sem ért semmit. Egy hatalmas, lefüggönyözött autó köröz Millbrook utcáin. Fegyverek kerülnek elő. Tom úgy érzi, veszélyben a családja. Ebben igaza van. De nem sejti, milyen nagy veszély leselkedik rá és mindazokra, akiket szeret.

A film képregény-feldolgozás. A cselekmény több idősíkon játszódik, a főszerep a látványé, fent a beszédé. Emiatt fontos a színművek jó megválasztása, amire nem is lehet panaszunk. A brutális pillanatok érdekes ellentéte az idilli környezet, ahol a történet elkezdődik. A DVD-n kisfilmeket, kimaradt jeleneteket, werkfilm és rejtett extra is találhatók.

További információ: www.warnerbros.hu
Megjegyzés:
angol és magyar DD 5.1 hang, magyar felirat

JÁTÉK – NYERJE MEG EZT A DVD-T!

Meztelen mennyország

Az 1950-es években játszódó történet főhőse a

19 éves *John Groberg*, aki Idaho-i szülővárosából a távoli Tongan-szigetekre utazik. Szerető családját és menyasszonyát, Jeant hagyja maga mögött, hogy három éven át mormon misszionáriusként kereszténység-re térítse az őslakosokat. Szerelme levelei tartják benne a lelket kalandokban bővelkedő küldetése során. Johnnak meg kell küzdenie a nyelvi akadályokkal, és ki kell érdemelnie a bennszülöttek bizalmát. Többször kerül életveszélybe, ám amire véget ér missziója, más emberként látja a világot.

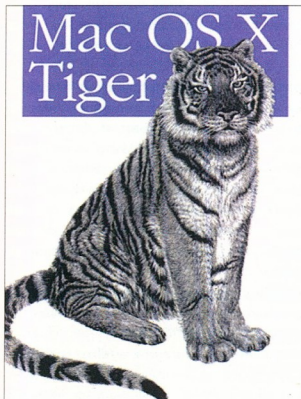
A CP, a Paradigma Film és a Filmszemle.hu közös játékában megnyerheti ezt a DVD-t, ha tudja, melyik filmről kapott Oscar-díjat a producer, *Gerald R. Molen*. A he-

lyes válasz megadásához látogasson el a www.filmszemle.hu oldalra, és ott töltsd ki a játékkal kapcsolatos kérdőívet.

KÖNYV

Mac OS X Tiger zsebkönyv

Manapság egyre többet hallani az *Apple* termékeiről, így szinte folyamatosan napirenden van a cég saját operációs rendszere, az *OS X Tiger*. Azoknak, akik az áttérés mellett döntenek a Windowsról az OS X-re, nincs nehéz dolguk, hiszen egy nagyon felhasználóbarát környezetben találják magukat. Azonban egy kis útmutatás itt sem árt, hi-

szén a két rendszer felépítése, működése mégis teljesen különböző.

A *Kossuth Kiadó* gondozásában megjelent *Mac OS X Tiger* zsebkönyv a legjobb választások egyike, ha szeretnénk komolyan elsajátítani az OS X kényelmes napi használatát, és szeretnénk megismerni a rendszer rejtett képességeit. Minthogy a szerző, *Chuck Toporek* 1988 óta használ Macintosh rendszereket, bátran rábízhajtuk magunkat. A lendületes, mégis lényegre törő stílusban megírt könyvet öröm olvasni, s a jól átgondolt felosztásnak köszönhetően gyorsan megtaláljuk benne egy-egy feladat megoldását.

A felhasználói fiók létrehozásától, a *Finder* használatán és a tűzfal beállításán át az *Exposé*ig mindenről szó esik a könyvben. Sőt, még *UNIX* alapokat és terminálhasználatot is tanulhatunk belőle, ha érdeklődünk a rendszer mélyebb lehetőségei iránt.

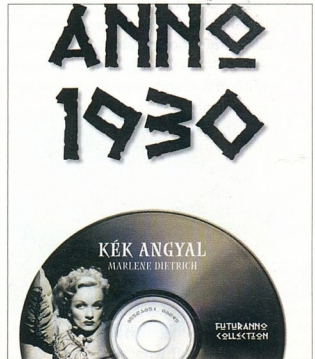
Íme hát egy zsebkönyv, amely kezdőknek és profioknak egyaránt kínál hasznos tudásanyagot, és témája dacára kifejezetten olvashmányos.

További információ: www.kossuth.hu
Megjegyzés: Nagyon jól használható zsebkönyv. Gyakorlatilag kötelező olvasmány mindenkinek, aki szeretné jobban megismerni az OS X Tigert.

KÖNYV

ANNO 1930

Különleges könyv- és filmsorozatot indított útjára a *Futuranno Publishing*. A múlt század egy-egy évének tényeit, hangulatát idézik fel írásban, képen és filmben. A sorozat minden része egy könyvet és egy DVD filmet tartalmaz. A könyv az adott év tényeit, eseményeit sorolja fel, a játékfilm pedig ugyanabban az esztendőben készült. A könyv témakörökre osztva, röviden, felsorolászerűen tartalmazza az 1930-ban történeteket. Az ANNO 1930 fejezetei: történelem, technika-tudomány, híres emberek, irodalom, zene, képzőművészet, építészet, divat, sport és filmművészet. A világrengető események mellett megtudhatjuk, mik voltak az év legnagyobb felfedezései, sporteseményei, milyen építészeti és műalkotások születtek, milyen zenét hallgattak, hogyan öltözködtek, és

mit vetítettek a mozikban. A száraz és kevésbé száraz tényeket sok-sok kép színesíti. A fotók, grafikák főleg az év hangulatát kívánják felidézni, így amatőr felvételeket és korabeli hirdetéseket is találunk közöttük.

A könyv több mint háromszáz tényt, adatot, érdekességet tartalmaz 1930-ból. A kiadványban a *Marlene Dietrich* főszereplésével készült *Kék angyal* DVD található, eredeti hanggal és magyar felirattal.

A könyv és a film együtteséből érdekes párhuzamok derülnek ki. Akár a tanítási órán is fel lehet használni a könyvben felhalmozott tudásanyagot, bemutatva a tantárgyak közötti összefüggéseket.

További információ: www.futuranno.hu
Megjegyzés: A DVD melléklet filmje eredeti hanggal, magyar felirattal

Ismeretlen hírességek

Az ember, aki feltalálta

Több százmillió darab talált gazdára eddig a világban, és még csak megbecsülni sem lehet, meddig tart még a népszerűsége. Hivatalos elnevezése „X-Y pozíció indikátor”, nem csoda, hogy mindenki csak egérnek hívja. Története a múlt század hatvanas éveiben kezdődött, karrierje máig is tart, de a feltalálóját inkább csak a szakmabeliek ismerik.

Az említett feltaláló, **Douglas Engelbart** már ezerszer elmondta az újságíróknak: sajnos már nem emlékszik rá, fejlesztőcsapatának melyik tagja állt elő az egér (mouse) elnevezéssel, mondván, az eszköz határozottan egy egérre hasonlít, hátul „kilógó” farkával. Ez elnevezés eredete így sajnos a múlt homályába vész, ennél is érdekesebb azonban, hogy bár mindannyian ismerjük **Bill Gatest** vagy **Carly Fiorinát**,

annak magyarázata nagyon egyszerű. Sőt nem is igényel különösebb magyarázatot. Csak húzzuk ki egerünket a gépből, és próbáljunk meg bármit is csinálni. Mindjárt érthető, ugye?

A második világháború kezdetétől egészen a 60-as évek végéig Doug Engelbart mint radarteknikus dolgozott a Stanford kutatóintézetben. Akkoriban a számítógépek igen nehezesen kommunikáltak, óriási lyukszala-

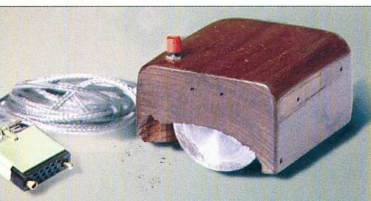

Régi egérelőfutár: hinta formájú szerkezet a hőlgy jobbán, aki apró ostornyéllal vezeti a jöszágot

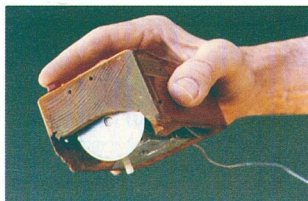
lalkozta egy vízió (ahogy ő nevezi): „*folytomb embereket láttam egy gép előtt ülve, ahogy a kezükben lévő valami mozgásával vezérlik a folyamatokat. Csak még azt nem tudtam, mi a fene kellene, hogy a kezükben legyen*”. A 60-as évek közepe táján aztán adódott egy lehetőség: az **Air Force Office of Scientific Research (AFOSR)** felkérte a tudóst, hogy dolgozzon ki egy tanulmányt arról, hogyan lehetne a felhasználók és a gépek közötti kommunikációban új megoldások felé utat törni, a „komplexxebb munkafolyamatok és döntéshozás megkönnyítése érdekében”. Doug tehát időt és pénzt is kapott, hogy végre komolyabban elkezdjen foglalkozni víziójával, így született meg a hangozatos: **Augmenting Human Intellect: A Conceptual Framework** című tanulmány.

Ebben ugyan még egérről nem volt szó, azonban már meg volt benne fogalmazva az igény: az információs display elemektől, különös tekintettel a kurzorra, a felhasználó által könnyebben vezérelhetővé kell tenni, különös tekintettel az interaktivitásra. A tanulmány végén Engelbart megkockázta egy kis vizionálást is: „*a jövőbeni eszközt kézben tartanánk, akárcsak egy tollat vagy egy ceruzát, és valamilyen szentív mechanizmus segítségével érzékelve a mozgást, azt közvetíteni tudnánk a képernyőre.*”

„*A legcsodálatosabb az lenne, ha az én pályám inspirálná azokat az embereket, akiknek valamilyen ötletük van, de félnek megvalósítani. Hé! Ha ennek a vidéki fiúnak sikerült, akkor nekem is sikerülhet! – valahogy így... –* dr. Douglas Engelbart

Az első működő Engelbart-egér 1970-ből. Fából és fémből...

Az Engelbart-egér alja a két kerékkal

esetleg **Vint Cerfet**, szinte senki nem tud semmit arról az emberről, aki megalkotta a világ legfontosabb (és mindmáig nélkülözhetetlen) számítógépes perifériáját. Nos ezen próbálunk meg most segíteni tisztelgésül Mr. Engelbart teljesítménye és invenciója előtt, párezer leütésben...

Doug Engelbartnak köszönhetjük, hogy a számítógépből, a csak szakemberek és bennfentesek által kezelhető, bonyolult és titokzatos „szerkezetű” egy mindenki által könnyen kezelhető mindennapi eszközzé vált. Bármily meglepő, ezt a folyamatot nem a Windows vagy valamelyik másik grafikus operációs rendszer indította el.

Hogy miért pont az egér az, amely miatt a számítástechnika képes volt kilépni a tudósok és az igen jól trenírozott szakemberek szűk köréből az átlagfelhasználók életébe,

gok jelentették a ki- és bemenetet a felhasználó és a gép között, és bár monitorokat (bár akkor még inkább kijelzőnek, azaz indikátoroknak hívták őket), illetve billentyűzetet már használtak, ezeknek a monstre gépeknek a kezelése mégis hihetetlenül nehéz és körülményes volt.

Hogy jutott eszébe az egér?

Engelbart elmondása szerint „*volt elég mérnöki tapasztalatom ahhoz, hogy tudjam: ha egy számítógép képes arra, hogy papíra nyomtassa, amit csak akarunk, akkor arra is képesnek kell lennie, hogy a képernyőn mozgasson valamit... Amit csak akarunk.*”

Engelbartot tehát már a 60-as évektől fog-

Az egeret

is, például az Engelbart-Bill English-féle betelítési eszköz, amely a felhasználó térdére (nem tévedés: a térdére!) erősfíve valósfította volna meg a kurzor mozgását, szabadon hagyva ezáltal a kezeket a gépeléshez... Ezek a kísérletek még 1967-ben is folytak

Út a világralomhoz

„Father Mouse” nem habozott sokáig: a tanulmány elkészülte után nem sokkal, 1964-ben kísérleti jelleggel, a Stanford laboratóriumban megszületett az első eger. A kísérlet hivatalos neve: „find better ways to point and click on a display screen” volt. Szóval a „point and click” kifejezés is Dr. Engelbart-nak köszönhető...

Perseze ez az első eger még korántsem emlékeztetett azokra, amilyeneket manapság használunk (legalábbis külsejében, mert funkcióiban majdnem ugyanaz volt) – borítása fából volt kivágva, és mivel a mikrokapcsolók és az elektronika sok helyet foglalt el, nem volt túl sok hely a belsejében – így csak egyetlen kapcsolót, azaz egérgombot raktak rá.

Az őseger technikai kivitelezéséről Bill English gondoskodott (mókásan szólva: ő faragta ki), a szoftveres részekért pedig Jeff Rulifson felelt. Ennyi volt a team. Eredetileg az eger elején vezették ki az elektronikat, Engelbart elmondása szerint azonban „a zsinórok útban voltak, így egyszerűen hátra tettük őket”. A vezérlés viszont már ekkor, 1964-ben is ugyanaz volt, mint amit a mai, nem optikai egerek alján láthatunk: egy horizontális

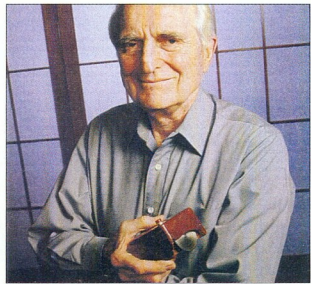
és egy vertikális „görgő” avagy kerék, amely akkor ugyan még nem egy gömb alakú görgővel volt meghajtva, de az eljárás ugyanaz.

Engelbarték be is jegyezték a találmányt (Engelbart nevéhez az egeren kívül még további negyven szabadalom fűződik, tehát ezen kívül sok mindent feltalált még), majd 1968-ban a San Franciscóban megrendezett számítógépes konferencián be is mutatták. A szabadalmazott eger ma már szabadon megtekinthető itt: www.freepatentsonline.com/3541541.pdf

A találmányt vegyes érzésekkel fogadta a szakma, sokan nem is értették igazán, mi az értelme a dolognak, hiszen a szakemberek eddig is jól elvoltak eger nélkül, más meg úgysem tudja használni a számítógépeket – gondolták akkoriban. Amikor a 80-as években megjelentek az első személyi számítógépek, a helyzet megváltozott: a gyártók és a fejlesztők hirtelen felismerték, mit is akart Engelbart és csapata az egerrel. Az ekkor szinte mellőzött találmány hirtelen nagyon népszerű lett, mindenki Engelbartokat ostromolta különböző felkérésekkel.

Amikor a CNN az 1997-ben kapott Lemelson-MIT díj kapcsán arról kérdezte Engelbartot, ő így reagált: „nem voltunk meglepődve, tudtuk, hogy ez lesz, és mindannyian biztosak voltunk benne, hogy az eger emersokára a legfontosabb periféria lesz a világban. Inkább csak azon csodálkoztunk kicsit, hogy mi tartott nekik ennyi ideig...” És persze az elismerés sem maradt el: „Father Mouse” 1997-ben megkapta a világon létező legmagasabb anyagi elismerést, ami csak találmányért jár (Lemelson-MIT, ötszáz ezer dolláros díjjal együtt, ez amolyan Oscar-díj feltalálóknak ©), ráadásként pedig bekerült a National Inventors Hall of Fame híres listájára. Napjainkban Engelbart saját cégét vezeti, a kaliforniai székhelyű Bootstrap Institute-ot (www.bootstrap.org). Érdeklőség: a Bootstrap irodáit ingyen kapja a Logitech-től.

2000-ben Bill Clinton amerikai elnök nemzeti technológiai érdemrenddel tüntette ki Doug Engelbartot

„Father Mouse”, hogyan nagy szeretettel mindenki nevezi...

gép, a helyzet megváltozott: a gyártók és a fejlesztők hirtelen felismerték, mit is akart Engelbart és csapata az egerrel. Az ekkor szinte mellőzött találmány hirtelen nagyon népszerű lett, mindenki Engelbartokat ostromolta különböző felkérésekkel.

Amikor a CNN az 1997-ben kapott Lemelson-MIT díj kapcsán arról kérdezte Engelbartot, ő így reagált: „nem voltunk meglepődve, tudtuk, hogy ez lesz, és mindannyian biztosak voltunk benne, hogy az eger emersokára a legfontosabb periféria lesz a világban. Inkább csak azon csodálkoztunk kicsit, hogy mi tartott nekik ennyi ideig...” És persze az elismerés sem maradt el: „Father Mouse” 1997-ben megkapta a világon létező legmagasabb anyagi elismerést, ami csak találmányért jár (Lemelson-MIT, ötszáz ezer dolláros díjjal együtt, ez amolyan Oscar-díj feltalálóknak ©), ráadásként pedig bekerült a National Inventors Hall of Fame híres listájára. Napjainkban Engelbart saját cégét vezeti, a kaliforniai székhelyű Bootstrap Institute-ot (www.bootstrap.org). Érdeklőség: a Bootstrap irodáit ingyen kapja a Logitech-től.

Henryke

2000-ben Bill Clinton amerikai elnök nemzeti technológiai érdemrenddel tüntette ki Doug Engelbartot

Processzorok	bruttó	Memóriák	bruttó	Alaplapok	bruttó
Semp. (S.754 64 bit) 2500+ BOX	15.360	DDR400 512MB / 1GB Brand	8.100/19.050	ABIT(2év): NF8-V2 / NV8	15.060/17.910
Semp. (S.754 64 bit) 2800+ BOX	16.770	DDR400 512MB: Kigston 5év	11.220	ABIT(2év): KN8 Ult. / KN8-SLI	20.460/27.960
Semp. (S.754 64 bit) 3000+ BOX	18.090	DDR400 512MB: PQI 3év	9.990	ASUS P5P800 SE	16.530
Semp. (S.754 64 bit) 3100+ BOX	19.650	PenDrive: 256 / 512 MB	2.220/2.820	ASUS: KN / ABN-SLI SE	14.190/25.500
Athlon64 3200+ (S.939) OEM	31.050	PenDrive: 1 / 2 GB	5.370/10.290	ASRock: K8U/PNF3 / ABX M	10.500/11.400
Athlon64 3500+ (S.939) OEM	40.050	SD Kingst.: 256/512/1G	3.420/4.320/9.270	ASR(LGA): TwinsHDTV/VW/M800	15.060/12.720
Athlon64 3700+ (S.939) OEM	47.340	CF Kingst.: 256/512/1G	4.200/6.000/10.140	Gigabyte (2év): K8NF9 / Ultra	19.980/24.900
Celeron-D (S.775) 2.8GHz BOX	12.330	XD Olympus: 256/512/1G	6.090/10.110/13.590	Gigabyte (2év): K8U/KNRSC	12.180/12.690
Celeron-D (S.775) 3.0GHz BOX	13.110				
Intel P4 (S.775) 3.0GHz BOX 2MB	41.460				
Videókártyák	bruttó	Merevlemezek	bruttó	Optikai meghajtók	bruttó
HIS: X1300Pro(256)	28.680	Maxtor (2M) 40/80	9.870/11.100	CD-RW: LG / Toshiba	4.320/4.560
ATI 9600Pro Gigabyte 128MB	14.340	Maxtor (8M) 80/160/200	11.820/15.000/16.980	DVD-ROM: LG / Toshiba	3.420/4.200
Gilab: X600Pro: 128 / 256MB	17.160/18.800	Maxtor (16M) 250/300	18.210/22.770	LG: 4167 OEM / H20L	8.430/10.290
GF: MX 4400 / FX 5200	6.650/7.530	Maxtor (SA-15M) 250/300	16.530/18.150	NEC OEM: 4550 / 4571	8.340/9.420
Club3D 6600GT: AGP/PCIE	31.770/31.740	Sams. (8M) 90/160	11.490/15.120	Pioneer OEM: 111D / 110	8.550/9.930
GF: 7300GS: 128MB/256MB	14.130/14.820	Sams. (8M) 200/250	19.440/20.610		
INNO3D: 6800GS / 6800GT	52.740/39.960	Sams. (SATA2) 160/200	15.900/18.210		
		Sams. (SATA2) 250/300	18.840/24.720		
		Seagate (8M) 160/200/250	16.500/19.200/20.970		
		Seagate (SA) 200/250/300	18.990/22.792/24.240		
TV-Tuner kártyák	bruttó	Szoftverek	bruttó	Wireless LAN	bruttó
ASUS P7131	10.740	Win.XP OEM: Home / Prof.	24.420/39.060	Router Edimax 6204WG (54MBit)	12.420
Leadtek TV2000 Expert	15.330			Router: SMC WBR14T (100MBit)	14.130
Nauppage WinTV FM	14.840			PCMCIA Edimax 7105 (54MBit)	6.680
				PCI Gigab. GN-WP01GS (54MBit)	5.670
				USB Edimax 7317UG (54MBit)	5.700

MagiComp

1054 Budapest,
Bajcsy-Zsilinszky út 60

Tel.: 1/373-05-82 Nyitva:
20/538-55-46 H-P: 8-20h
30/489-13-39 Szó: 10-16h

1036 Budapest,
Lajos utca 47.

a 6, 60, 86-os busz megállóiban

Tel.: 1/242-00-83

Nyitva: H-P: 9-19h Szó: 10-16h

CD-DVD polirozás **bruttó!**

Ha újra olvasni akarod öreg, karcos lemeződ, hozd el hozzánk!

Megvárható, kb. 5 perc alatt kész! **990 Ft**

www.magcomp.hu
info@magcomp.hu

Áruhitel és bankkártya elfogadás!

Bakelitlemezek digitalizálása

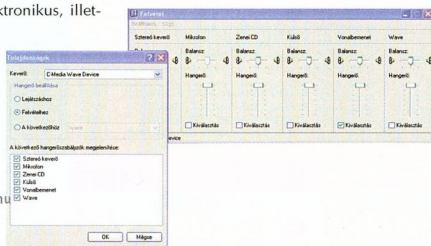
Zenélő bitek

Az analóg hangrögzítés mágneses vagy mechanikus módon történhet. A beszédre vagy a zenére jellemző paraméterek (frekvencia, jelszint) vagy a hordozóra felvitt mágneses anyag fluxusváltozásai vagy a bakelitlemezeknél a barázda mechanikai alakváltozásaival „írhatók” le. Mindkét esetben elektronikai, elektroakusztikai és finomechanikai eszközökre van szükség a rögzített jel reprodukálására. Sajnos az analóg eljárásokra az is jellemző, hogy a minőséggel exponenciálisan nő a készülékek ára, amiből az következik, hogy az eredeti minőség reprodukálása otthon elég komoly kompromisszumokkal jár...

Az analóg hang feldolgozása

Az analóg hangrögzítésre az is jellemző, hogy a minőségromlást előidéző hatások egyaránt következhetnek elektronikus, illetve mechanikus „beavatkozásból”. Azért is nehéz az

Lényeges, hogy pontosan beállítsuk a Windows hangkezelőjében a bemeneteket

Korunk digitális technikája mára szinte teljesen kiirtotta az analóg rendszerű hanghordozókat. Ezek egy része azóta is megmentésre vár. Mit tegyünk, ha régi magnókazettákat, bakelitlemezeket akarunk digitalizálni, restaurálni? A következőkben erről lesz szó – az alaptól a fogásokig.

DIN-dilemmák

A csatlakozók közül egyedül a *DIN* csatlakozó jelenthet gondot: ennél a vezeték bekötése a funkciótól függően eltérő. Azt a változatot javasoljuk, ahol a kábel egyik végén egy 5-ös DIN dugó van, míg a másikon négy darab RCA dugó vagy hüvely. Ezek ebben az esetben a sztereó csatornák ki- és bemeneteit jelentik. Ehhez azonban még vennünk kell egy 3,5-ös jack-2xRCA kábelt is, ahol az RCA vagy dugó, vagy hüvely, attól függően, hogy a DIN kábelen melyik található. Mivel itt már többszörös kábeltöltést alkalmazunk, fontos a termékek jó minősége, mert egy hibás árnycó-lás súlyos zavarokat okozhat!

gásként”, „sziszegésként” érzeljük a hasznos jel mellett. Ennek ellenében a restaurálódott jel elég jó minőségű, akkor ezek eltávolítása egyszerű, jól automatizálható. A mechanikai zaj pedig a lejátszó eszköz meghajtórendszeréből vagy a hangszedőbakeletlemez kapcsolatából kerül a jelbe. A mechanikai zaj tehát a lemeztájszók jellemzője, kiszűrésük az esetek többségében szintén könnyen megoldható.

Jelszintek, frekvenciament ■ Az analóg technika jellemzője, hogy a jel nagyságának változása is információt hordoz, ugyanakkor a készülékek működéséhez meghatározott jelszint szükséges, azaz a csendhez tartozó elméleti 0 voltnak és a legnagyobb hangerőhöz tartozó jelszintnek egy szabványos tartományba kell tartoznia, az elektronika csak ebben az esetben tudja optimálisan feldolgozni.

A gyakorlatban kétféle jelszinttel lehet dolgunk: a 0,7–1 volt közöttibe tartozik szinte valamennyi elektroakusztikus eszköz (magnók, CD-tájszók, rádiók, VHS magnók stb.), míg a lemeztájszók és a mikrofonok

A hangkártvány saját alkalmazásával is beolvashatjuk régi felvételeinket

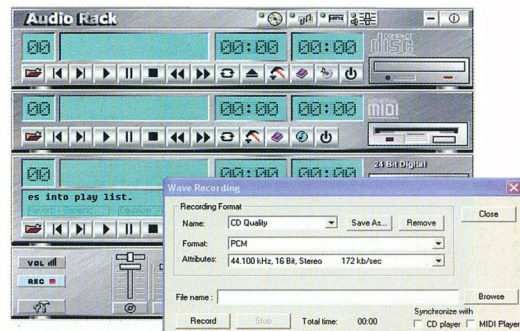
néhány mV-os (sőt nem egy esetben még ennél is kisebb) jelet szolgáltatnak.

A számítógépek vonalbemenete az első kategóriába tartozó jelszintet igényli; a mikrofonhoz van külön bemenet, tehát csak a lemeztájszók csatlakoztatása okozhat gondot!

Az olvasói levelekből kiderül, hogy a legtöbbet ezt a jelszintkülönbséget a mikrofonbemenet használatával gondolják „leküzdni”. Ez azonban sajnos nem járható út! A bakelitlemezek gyártása során ugyanis speciális frekvenciakorrekciót alkalmaznak: egy meghatározott függvény szerint a mely hangok jelszintjét csökkentik, míg a magasok megemelik.

A bakelitlemezek lejátszása tehát további feladatot ró ránk: nemcsak az alacsony jelszintet kell megfelelő mértékűre erősíteni, hanem a frekvenciamentet is helyre kell állítani. Ha tehát nem egy hifierősítőn keresztül csatlakoztatjuk a lemeztájszót a számítógéphez, akkor még egy külön korrekciós előerősítőt is a rendszerbe kell illesztenünk!

Csatlakozók ■ A szórakoztatóelektronikában háromféle csatlakozó terjedt el széles körben: az *RCA*, a *jack* és a *DIN*. A hifikészülékeken dominánsan az elsőt találjuk, a *jack* inkább a fehallgatókra és a hordozható eszközökre jellemző, míg a *DIN* a kor szocialista készülékein vált divatos.

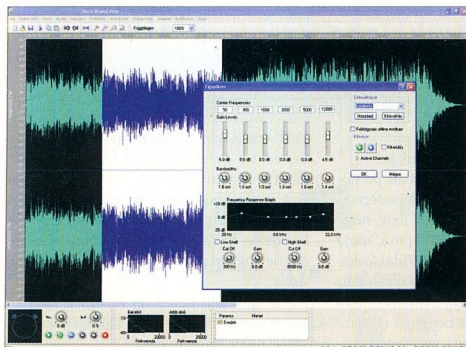
Mindegyik bekötése szabványos, és nagyon fontos a helyes árnyékolás! Mivel a számítógépek – tisztelet a kivételnek – 3,5 mm-es *jack* hüvellyel fogadják a külső hanglejtájszókat, az esetek döntő többségében be kell szereznünk a szükséges kábelátalakítót. Leggyakrabban egy 3,5-ös *jack* dugó–2xRCA aljzat kábelre lehet szükségünk, de kényelmes lehet például egy kezettés deck 6,3 mm-es *jack* fehallgató kimenetét használni, ekkor egy 3,5–6,3 mm-es *jack* ájtájszó kábel kell vásárolnunk.

A számítógép illesztése

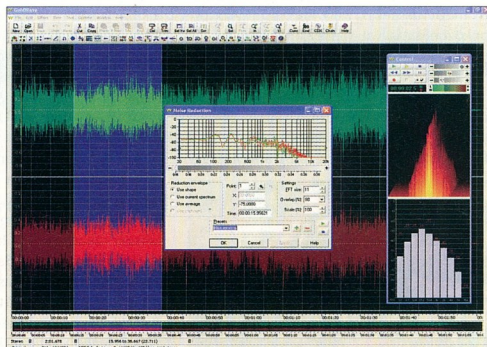
Napjaink számítógépeiben már jellemzően alapjai hangkártvát találunk. Hiába azonban ezek 5 meg 6 csatornás kivétel, analóg feldolgozásra továbbra is csak a 3,5 mm-es *jack* vonalbemenetet vehetjük igénybe. Azoknak, akik komolyabb szinten kívánnak foglalkozni a feladattal, javasoljuk, hogy vásároljanak egy külön hangkártvát a gépükbe a digitalizálás-hoz. Az alapjai hangvezérlők ugyanis jelentős zajt vesznek fel a környezetükből. Még

Minőségi zene

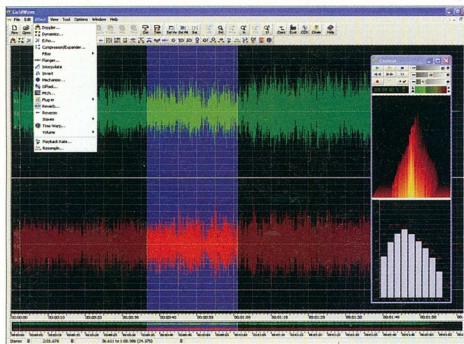
Ha biztosra szeretnénk menni abban a tekintetben, hogy a restaurálás eredményes legyen, használjunk kontrollként minőségi audiodiszköket! A PC-khez használt hangszórók, multimédiás fehallgatók minősége ehhez a feladathoz pocskék... Tehát vagy speciális fehallgatón keresztül ellenőrizzük munkánkat, vagy készítsük el az illesztést „visszafelé is”, a hifiberendezésünk irányába. Sztereo kép pontos beállítása például csak utóbbival lehetséges!

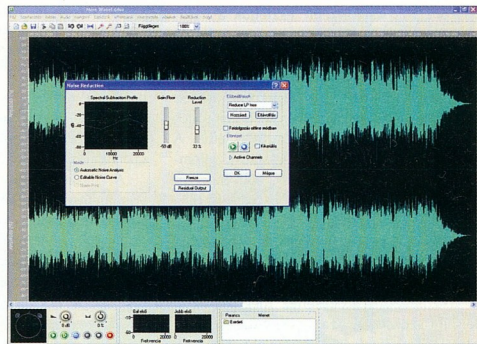
Többsávú hangszinszabályozó a Nero WaveEditorban

Külön zajcsökkentő modult építettek az ingyenes GoldWave-be

Az egyszerű hangrestauráláson túl számtalan további lehetőség is van a GoldWave-ben

Ki gondolta volna, hogy a Nero csomagjában is találunk egy hangrestaurálásra szolgáló programot...

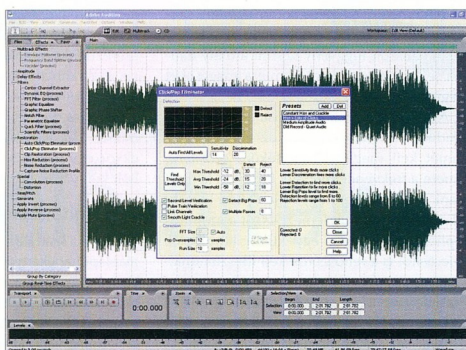
egy pár ezer forintos PCI-s hangkártya is biztatóbb eredményt ad, nem is beszélve az igényesebbekről, ahol már eleve garantált a minőségi jelfeldolgozás!

A „másik oldalon” az audioeszköz olyan kimenetét használjuk, ahonnan magas jel-szint nyerhető, de a jel útjában nem található hangszínszabályozó funkció! Például valamelyik *Line Out* vonalat vagy a VCR-hez tartozó kimenetet. Ez

azért is előnyös, mert az analóg lemezjátszók már említett korrekcióját is megoldja egy ilyen hifiorost. De persze használhatunk egy „szóló” magnódecket is, vagy – előerősítő/korrektor közbeiktatásával – lemezjátszót is.

Törvényszerűségek

Ha megoldottuk az összekötést, kezdődhet a felvétel! Ettől a ponttól azonban sokféle ágazhat utunk, hiszen a további lépéseink a digitalizáláshoz használt programtól függ-

Profi program, profi szolgáltatások: Adobe Audition 2.0

nek. A felvételt elkészíthetjük a Windows saját hangrögzítőjével, a hangkártyához mellékelte szoftverrel, valamilyen freeware alkalmazással – például a *GoldWave*-vel –, vagy akár speciális restauráló programokkal – *Magix Audio Cleaning Lab*, *Adobe Audition*, *Steinberg* rendszerek – is, de a célnak megfelel a *Nero WaveEditor*, az Audacity vagy az Amadeus is. (Utóbbit részletesen ismerteti rovatunk másik cikke.)

Két dolgra azonban ügyelnünk kell:

▶ A felvétel előtt a Windowsban pontosan be kell állítanunk a felvételi csatornát! Ezt legegyszerűbben úgy tehetjük meg, hogy kétszer rákattintunk a hangerő-ikonra, majd a felnyíló keverőpult *Beállítások/Tulajdonságok* pontjában átkapcsolunk a *Felvétel*hez pontra. Mielőtt az OK-t választanánk, ellenőrizzük, hogy a szükséges bemenet (jellemzően a vonal) aktív-e! Ezután a felvételi bemeneteket láthatjuk: alul válasszuk ki a

megfelelőt, és annak a jelszintjét állítsuk maximálisra. Ezzel garantálhatjuk, hogy bármely alkalmazással digitalizáljunk is, a megfelelő bemenet lesz hatásos!

▶ A jelszintet mindig pontosan állítsuk be. Kapcsoljuk lejártszóra az analóg készülőlkünket, és úgy határozzuk meg a szintet, hogy a leghangosabb részeknél is csak pillanatokra villanjon fel az első piros LED.

A felvételt és a restaurálást válasszuk külön! Mindig WAV formában rögzítsünk, majd készítsünk másolatot róla, és a restaurálást ezen végezzük el. Így ha nagyon behabarádnánk a szűrőbe, még visszanyerhetjük az eredeti hanganyagot.

Tartsunk sorrendet! A szűrők ugyanis egymásra épülhetnek, és nem várt hatást válthat ki a nem megfelelő végrehajtási sorrend. Például a bakelitlemezeknél előbb „szedjük le” a mechanikai zajokat, majd az egyéb zajokkal kísérletezzünk. Csak akkor állítsuk helyre a dinamikát és a sztereó képet, ha már tiszta a jel! Javasoljuk, hogy minden műveletet önállóan hajtunk végre, és az eredményt mentjük el. A következő lépéssel csak ezután folytassuk.

Sajnos a programok nem minden esetben adnak azonos nevet a szűrőknek, de a zajcsökkentők között biztosan megtaláljuk a bennünket érdeklőt, és hát érdemes a többi filtert is áttanulmányozni. A legtöbb esetben arra is van mód, hogy ne csak a módosult zenénekbe hallgassunk bele, hanem a szűrők közvetlen hatását (a kivágott részt) is ellenőrizhessük, megkönnyítve ezzel a beállításokat.

Az optimális hatást így is, úgy is csak kísérletegetéssel érhetjük el, ezért ehhez jó szórakozást kívánunk!

György György

IPM

A GONDOLKODÓ EMBER LÁPIJA

- > érthető tudomány
- > élvezhető művészet
- > olvasható irodalom

Rendeljen **30%-os** kedvezménnyel
egy féléves IPM előfizetést
4452 helyett **MOST 3114 Ft-ért**

A kedvezmény 2006. május 1. és június 30. között
beérkezett megrendelésekre érvényes.

Előfizethető telefonon: (1) 225-2390, faxon: (1) 225-2399
e-mailen: elofizetes@interpressmagazin.hu,
interneten: www.interpressmagazin.hu és a postán.

eWorld

E·N·A·M·I·K·É

www.Internethajo.hu

MI VOLT, S MI LESZ?

*Szakmai kirándulás az infokommunikáció
magyar világába*

Az Internethajó a magyar információs társadalmi építését monitorozó rendezvény, egy helyzetjelentéseket és szándékokat, programokat és célokat bemutató fórum, amely a szélesebb közvéleményt is tájékoztatni kívánja eredményeinkről és gondjainkról.

2006. június 8. 9.30 Európa hajó, Újpesti rakparti

Tvnet

interware

T-Mobile

IVSZ

INFORUM

ha:fi

ITTK

szék

MEDIAN

friendlyway

HRP

acer

MSDCERA

MACRO

KOR:ER

IT-BUSINESS

PROHARDVER

NÉPSZAVA

ONKORKEP

INFO MANIA

Klubrádió

mtv

KULTURÁZ

IDG

PCWORLD

PORT.hu

CHLP

cp Computer

IT news

SITE

ONKORKEP

INFO MANIA

MAGYAR HÍRLAP

COMPUTERWORLD

COMPUTERWORLD

komputer

kativ.online

Amadeus - Music Mixer

Kazetták

Régi magnófelvételeinket szeretnénk magunkkal vinni MP3-lejátszónkon? Esetleg feljavítani a korosodó felvétel minőségét? Az Amadeus segítségével mindez gyerekjáték!

Több, mint az Audacity?

Bár az Amadeus szinte teljesen megegyezik az ingyenesen letölthető, nyílt forráskódú Audacityvel, a termékátogatásért és a számtalan jó minőségű hangmintáért csupán 4000 forintot kérnek. Így valószínűleg sokaknak megéri megvásárolni e remek kis programot. Ráadásul az Audacity különálló plug-injeivel sem kell így bajlódniuk.

nem törölhetjük és nem is effektuezhetjük, de ha megállítottuk a lejátszást a *Stop* gombra kattintva vagy a *Space* billentyű lenyomásával, máris elérhető ez a funkció is. Persze „menet közben” kényelmesebb lenne.

A formátum minden sávban más és más

Különleges csemege kezdők és profik számára is az *Informania Kft.* gondozásában megjelent program. A DVD-tokba rejtett, érdekes grafikájú CD már első ránézésre meggyőzőnek tűnik.

Telepítés, használat

A CD-t a meghajtóba behelyezve ismét kellemes meglepetésben van részünk: a majdnem 700 hangminta WAV formátumban azonnal elérhető, felhasználható. A könyvtárstruktúra áttekinthetősége lenyagterő. A mintadalog kitűnő minőségűek, MP3 formátumban bűnnek meg a *DemoMusics* könyvtárban. A *Setup.exe* elindítása után pár kattintással telepíthetjük a programot, amely

nagyon hasonlít a *Sony-féle Sound Forge 8.0*-hoz, s még jobban az ingyenes *Audacity*hez. Sőt, utóbbival gyakorlatilag teljesen megegyezik.

Sajnos a program megismeréséhez nem találunk külön demó projektet. Sebaj! Így is neki lehet állni a zeneszerkesztésnek, a mellékelt *Breakbeat*, *Down Tempo*, *Drum And Bass* stílusok és az ezekhez tartozó *Bass*, *Drums*, *Fx*, *Synth*, *Brass*, *Guitar*, *Pad*, *Wurlitzer* és *Standalone* hangok válogatásával, összejlesztésével. A program hihetetlenül gyorsan indul és működik, a hangminták remekül szerkeszthetők, mixelhetők, minden effektkezési lehetőséget kihasználhatunk. Sajnos menet közben a sávokat, hangmintákat

Digitalizálás 6 lépésben

Magnónk kimenetébé csatlakoztassuk a kábel egyik felét. A másik végét dugjuk be a számítógépünk bemeneti aljzatába. Helyezzük be a kazettánkat a magnóba, s indítsuk el. Az *Amadeus* bejövő jelszintjét úgy állítsuk be a felvételi hangerő állításával, hogy az „ugró csik” éppen elérje a piros részt, azaz a 0 decibeles értéket. Különben a felvétel torz lesz, vagy zajos.

Ha meggyőződünk a megfelelő jel beállításáról, tekerjük vissza a kazettát a legelejére, s indítsuk el a programban a felvételt. Ezt tehetjük dalonként is, vagy a teljes anyagot is egyből rögzíthetjük. Ha rögzítettük a kívánt dalt, mérjük meg a zajszintet, a dal kezdete előtti pár másodperces üres zajrész mintavételezésével. A bemérés után már csak rá kell „eresztenünk” a teljes felvételre a zajszűrő funkciót.

A kazetta önhibákon kívül a tárolás közben is elmagnesszőzöhet, ez hangerő-növekedést, halkulást, hullámzást okozhat. Ezeket küszöbölhetjük ki a normalizálással. Így olyan felvételhez jutunk, amely egyforma hangerőjű, és ha -0,5 decibeles felső érték adunk meg, hangos is lesz. Így elkerülhető, hogy a dal lejátszásakor egy részét alig halljuk, míg bizonyos részek hangosak.

ól MP3-ba!

lehet, ezt a program valós időben konvertálja, az éppen megjelenített felbontás pedig 17 lehetőségből variálható. Az általunk kijelölt részt, bármilyen effekttel (Basszuskiemelés, Equalizer, Erősítés, Felkeverés, FFT szűrő, Hangmagasság-változtatás, Invertálás, Ismétlés, Lekeverés, Megfordítás, Normalizálás, Phaser, Sebességváltoztatás, Tempóváltoztatás, Visszhang, Wah-wah, Zajszűrés, Delay, Filter, Tremoló) elláthatjuk, de sajnos nem valós időben (real time). Ha nem tetszik a beállítás, a megnyitás óta véghezvitt vala-

mennyi utasításunkat visszavonhatjuk, akár lépésről lépésre, vagy mindet egyszerre, illetve egy kívánt pontra is visszaállhatunk!

Lássuk, miként dolgozhatjuk át MP3 formátumra régi kedvenceinket, amelyeket még kazettán örzünk.

Felvételek javítása

Az Amadeus persze nem csak arra alkalmas, hogy régi kazettáinkat digitális formába alakítsuk, hanem a korosodó bakelitlemezek felújítására is befoghatjuk.

Igazi kuriózuma, hogy állíthatjuk vele a bakelitlemez sebességét! Az 1910-es évek valódi bakelitlemezeit (amelyek egy-egy oldalán 3-4 percnyi zenei alkotás volt hallgatható) akár a mai lemezjátszóba helyezve és lejátszva, a felvételen egyetlen kattintással átalakítható a tempó, s máris archiválhatóak a gyakran méltatlanul elfeledett, a padláson porosodó lemezeink is. Igazán hasznos tulajdonsága a programnak, hogy teljesen magyar menükkel rendelkezik. Bár a magyar menüket egy kicsit szoknia kell annak, aki eddig angol hangszerkesztőket használt.

Többcsatornás felvételek

A programban azt is kiválaszthatjuk, hogy egyszerre hány csatornán történjen a felvétel. Mono felvétellel 1, sztereó felvétellel 2

NYERJE MEG!

Most megnyerheti az Amadeus Music Mixer szoftvert, ha beküldi a helyes választ kérdésünkre.

Képes-e OGG formátumban menteni az Amadeus?

a) nem b) igen

c) csak fizetés plug-in megvásárlásával

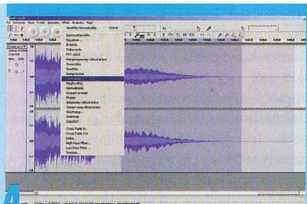
A megfejtést a nyeremeny@vogelburda.hu címre küldhetik. A levélben kérjük, tüntessék fel a megfejtés betűjelét, a nevet, címet és telefonszámot is.

csatornát jelöljünk ki. Az Amadeus támogatja a kettőnél több csatornás felvételt is, s nem baj, ha később lépünk be az általunk készített zenére énekünkkel, mivel az „időbeni eltolás funkcióval” mindez bárhová helyezhető, eltolható.

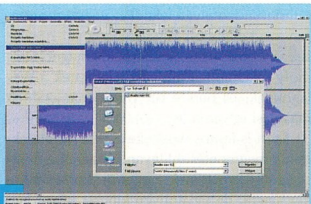
Az elkészült dal háromféle formátumba is exportálhatjuk. A legjobb minőségű a WAV formátum, de ha a méret a fontos, akár az OGG vagy a kisebb méretű MP3 tömörített is használhatjuk. Igaz, a dal exportálása nem a leggyorsabb, de a minőség minden várakozást felülmúl.

A program igazán különleges mind megjelenésében, mind funkcionálításában. Kezeshetünk számokat akár egy DJ, készíthetünk csengőhangokat, amelyeket azután feltehetően a mobiltelefonunkra, alkothatunk vadonatúj, magunk által komponált zenét akár 100 sávon is, és ez valójuk be, még a profik számára is elég lehet! Ártudás arányt tekintve az Amadeus nagyon jó választás lehet, ha hangszerkesztő szoftverre van szükségünk.

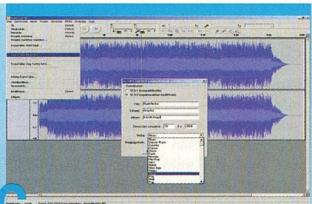
Kolláth Zolt

4 Fontos teendő a dalok elején és végén a „faderelés” (a dal elején felkeverés, a végén lekeverés). Ezzel elkerülhetjük, hogy kattánással, sistergéssel kezdődjön vagy végződjön a felvételünk. A halkítás vagy felkeverés időtartamát mi határozhatjuk meg azzal, hogy kijelöljük az elhalkítani vagy felkeverni kívánt részt. Az időtartamot illetően érdemes kísérletezgetni.

5 Ha mindennel készen vagyunk, a dalt mentjük el először WAV formátumban, s ha módunkban áll, a fájlt archiváljuk is, hiszen sokat dolgoztunk vele, és a tömörítetlen felvételt később is felhasználhatjuk. Akár egy audio-CD készítéséhez is. A WAV formátum – a tökéletes hangminőség érdekében – tömörítetlen, így számoljunk vele, hogy a tárolásához megfelelő méretű szabad merevlemez hely is szükséges.

6 Mentjük el a dalunkat MP3, esetleg OGG formátumban. Az MP3 előnye, hogy kitölthetjük az előadó, dalcím, sorszám és stílus mezőket, s ezeket utána bármely modern lejátszóprogram (Winamp, Windows Media Player, Quick Time) képes megjeleníteni. Az OGG formátum kicsit több helyet foglal, minőségét tekintve pedig minimális mértékben jobb.

Negyedszázadon át a VHS magnók jelentették az otthoni videózás alapját. Most, hogy a digitális technika ezt a népszerű eszközt is „elnémította”, felvetődik a korábbi felvételek megmentésének igénye. Éppen időben, hiszen ezek az analóg felvételek nagyon sérülékenyek, és érzékenyek az idő múlására.

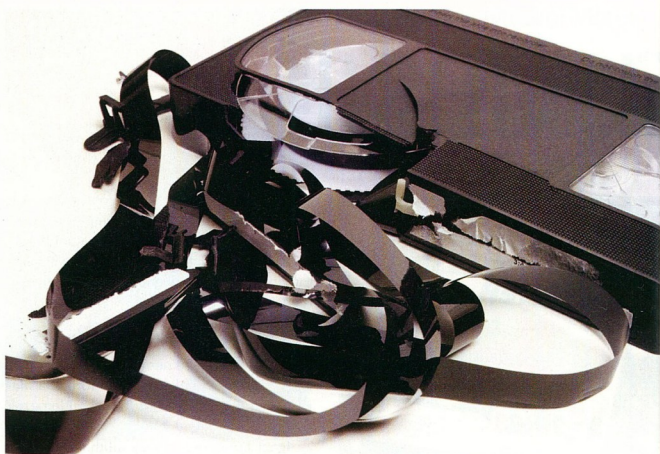
A technológiai fejlődés időről időre ismétli önmagát! A nyolcvanas években kezdett széles körben elterjedni az otthonokban a VHS technika – előbb persze a tehetősebbeknél, majd szinte minden családban –, majd ugyanez a folyamat ismétlődött meg az analóg kamerák esetében is. Most napjainkban a DVD-lejátszók, a digitális kamerák és a DVD-felvétők esetében figyelhetjük meg ezt a tendenciát...

Az analóg kamerákkal felvett családi anyagokat – eléggé el nem téllhető módon – a legtöbb esetben átmásolták VHS magnókra. Ezt tették egyfelől archiválási célból, másfelől csak kevesen engedhették meg maguknak, hogy minden családi eseményt, kirándulást vagy külföldi utazást egy-egy újabb kazettára rögzítsenek. Igen ám, de az analóg videotechnikának (és persze minden más analóg rendszernek) három nagy hibája van:

- a felvételek fokozottan érzékenyek a mechanikai behatásokra,
- az idő múlásával veszítenek a minőségükből,

PC-vel vagy asztali készülékkel?

Mire ez az írás olvasóinkhoz kerül, talán már nem is lesz időszerű a számítógépes videószerkesztés... Az asztali DVD-felvétők ugyanis lassan már kevesebbe kerülnek, mint egy számítógéphez illeszthető videodigitalizáló eszköz! Természetesen ne adjuk fel, korunk eszközei kizárólag a digitalizálást oldják meg (ígaz egyszerűbben és nagyon jó minőségben), akik viszont nem elégszenek meg ezen készülékek primitív menüivel, vagy egyszerűen csak csoportosítani, feliratozni stb. szeretnék régi felvételeiket, még sokáig használhatják számítógépeiket a hobbiukhoz! Ráadásul ha restaurálni kell, arra az asztali készülékek nem alkalmasak!

VHS szalagok megmentése

Ne vesszen el a múlt

- minden átmásolás rohamos minőségromlást eredményez.

Ebből következik, hogy ezek a hibák az otthoni videofelvételeknél is egészen biztosan megtalálhatók. A szalagok közel 20 évesek, a kommersz, olcsó asztali magnók komoly mechanikai kihívást jelentenek a szalagoknak, és persze ott van a már említett másolási folyamat is...

Ezért is fontos most ezeknek a felvételeknek a megmentése! Ugyan ki szeretné éreztetett csemetéinek a gyermekkorát örökre elveszteni, de ugyanilyen kincset jelent legtbüünknek egy 15–20 éves kirándulás, karácsony, születésnap stb. felvétele is.

A koros VHS felvételek megmentéséhez tisztában kell lennünk a művelet mechanikai és elektronikai vonatkozásaival, valamint a számítógépes szerkesztés fortélyával. Utóbbival már nagyon sokszor foglalkozunk lapunk hasábjain, így inkább a feladat elméletére, gyakorlatára és főképp filozófiájára koncentrálunk a továbbiakban.

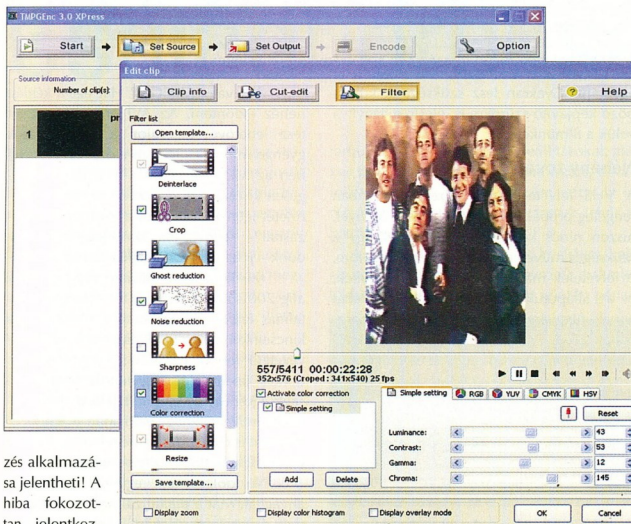
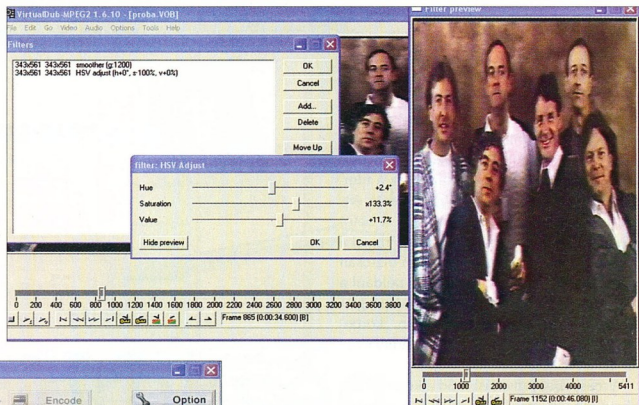
Mechanikai problémák

Amikor belevágunk régi VHS kazettáink archiválásába, ne feledkezzünk meg egy fontos műveletről. Az aktuális kazettát előbb tisztítsuk meg külsőleg! A kazettára rárakódott por ugyanis belekerülve a lejátszóba komoly minőségromlást eredményezhet. A tisztításhoz legjobb egy puha ecset, de erősebb levegősugárral is eltávolíthatjuk a szennyeződést. Egyre azonban ügyeljünk! A tisztítás során ne érintsük a szalagot!

A második lépés, hogy szemrevételezzük a szalagot. Ez sokat elárul annak állapotáról; elképzelhető, hogy már az első pillantásra kiderül, érdemes-e egyáltalán foglalkozni az adott felvétellel. Fogjuk kezünkbe szemből a kazettát úgy, hogy a szalagnyílás felülre kerüljön. Ekkor a jobb oldalon, a szalagvédő csapja mellett találunk egy apró gombocskát. Ha ezt benomjuk, akkor a szalagvédő egyszerűen félrehajtható (ezt teszi a magnó is). Tartsuk úgy a szalagot, hogy a fény a sza-

lagon tükröződjön és vizsgáljuk meg, vajon a szalagon nincs-e mechanikai sérülés. Legtöbbször a szalag „túlso” széle cakkos, hullámos. Na, ezt a sérülést kellene elkerülni.

A mellékelt ábrán látható, hogy itt található a pontos lejátszáshoz szükséges – viszont roppant keskeny – szinkronszáv. Amennyiben mégis ezt a sérülést látjuk, várhatóan komoly lejátszási problémánk lesz. A szalagot valamilyen régi, rosszul beállított, kopott masinában használták, a hiba hatására a kép várhatóan futni, ugrálni, reszketni, csúszódnia fog! Ilyen szalagot nem is érdemes mai, korszerű, sokfejes masinán lejátszani, az egyetlen megoldás az eredeti készülék vagy valamilyen koros, megfelelően érzékenyen berende-

zés alkalmazása jelentheti! A hiba fokozottan jelentkezhet, ha a szalagon „felezős” felvételt van, egy ilyen szalagot ezzel a hibával szinte csak az eredeti készülékkel lehetséges lejátszani.

Eszközök, kábelek

Hogy milyen digitizáló eszközzel vághatunk bele a feladatokba, most nem részletezzük, de néhány tanácsot azért adunk olvasóinknak. Az analóg videojelet és az ahhoz tartozó hang számítógéphez juttatása többféle módon is megoldható. Választhatunk olyan grafikus vezérlőt, amelynek van videobemenete (VIVO-s adapterek). Az ilyen azonban csak kompromisszummal alkalmas a korszerű játékok és a videofeldolgozás igényeinek együttes kielégítésére! A kompromisszumot

A VirtualDubban egyenként adhatjuk hozzá a szűrőket a feladatokhoz, ezért fontos a helyes sorrend

Okosan oldották meg a szűrők használatát a TMPGEnc-ben

gépbe. A hang viszont kicsit érdekesebb. Beépített adapterek esetén jellemzően 3,5 mm-es jack hüvelyhez kell illesztenünk a videónk hangját, míg a külső dobozoknál jellemzően az RCA-s bemenetet használhatjuk. Ha a magnónkból SCART-on keresztül vezetjük ki a jelet, akkor egy SCART-RCA átalakítóra van szükségünk, ha a hang a 3,5 mm-es jack aljzatba megy tovább, akkor még szükségünk lesz egy RCA-jack átalakítóra is.

Használhatnánk még az úgynevezett S-Video csatlakozót is, de ilyet csak az eléggé ritka S-VHS készülékeken (vagy az S-VHS-C, Hi8 kamerákon) találhatunk, ezek képminősége azonban lényegesen jobb, így az ilyen anyagok archiválása is más módszereket feltételez...

úgy hívják, hogy pénz! Lényegesen jobban járunk, ha a játékhoz vásárolunk egy komoly kártyát, és a digitalizálást egy másik eszközre bízjuk. Hogy ez egy belső „capture” kártya vagy tv-kártya legyen-e, vagy pedig egy külső, USB-s doboz, már ízlés kérdése, mi praktikus okokból az utóbbira voksolunk. Egyszerűbb a telepítése, nem foglal el helyet gépünkben, és a külső videomagnók csatlakoztatása is lényegesen egyszerűbb. De bármelyik módszert választjuk is, nagyon fontos az illesztőszoftverek helyes telepítése.

Kábelelés szempontjából a video-digitizálás egyszerű feladat. A kompozit videojelet RCA hüvelyen keresztül juthat a

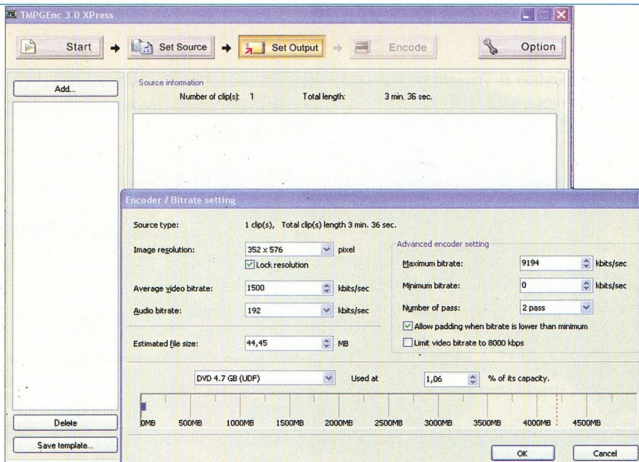
Szoftverháttér

Nem sok olyan területe van a számítástechnikának, amelyet ne lehetne leküzdeni valamilyen „igenyprogrammal”, a videoszerkesztés is ilyen... Az egyik legegyszerűbb alkalmazás a Windows XP-be épített *Windows Movie Make*re lehetne, de ezt a korlátozott funkciói miatt nem ajánljuk! A másik a DivX-esek között népszerű *VirtualDub*, amelynek már MPEG-2 bemenetes változata is létezik. A harmadik a *TMPGEnc*, igaz, ennek csak a régebbi kiadásai (*TMPGEnc v2.524*) ingyenesek, de a mai, korszerű (*TMPGEnc 3.0 XPRESS*) kiadásai is olcsók, megéri a „beruházást”. A *TMPGEnc* hátrá-

nya, hogy külső eszközből videót nem tudunk beolvasni vele! A VirtualDub pedig csak AVI formátumba tölti be VHS felvételeinket, és csak annak valamilyen kódolásai formájába menti el a kész filmünket...

Koncentráljunk azonban csak a két alkalmazásra. Számunkra két nagyon fontos funkciót végezhetünk el velük. A vágást és a jelkorrekciókat. A vágás nem csak a filmrészletek hosszának meghatározását értjük, hanem a képterület méretének a befolyását is. Erre azért van szükség, mivel a beolvasott VHS film képén egészen biztosan tapasztalunk valamilyen torzulást, például a kép alja gyakran zavaros, remegő. A programok Crop funkciójával egyszerűen „körbevágjuk” a filmünket, megszabadítva ezzel azt a hibás részekét.

A másik beavatkozási mód a képmínőség feljavítása. Itt stabilizálhatjuk a filmünket, korrigálhatjuk a színeket és a világosságot

A szűrőkkel való foglalatosság sok-sok órányi gépidőt igényel

egyaránt. Gyakran lesz szükségünk különböző képjavító szűrőkre is, élesítve, lágyítva velük a filmünket.

Néhány további tudnivaló

A VHS felvételek feldolgozása valójában rengeteg próbálkozást, kísérletezést igényel, hiszen nincs két egyforma felvétel, így a szükséges műveletek sem tervezhetők előre. A felvételek más-más kamerával készültek, és az állapotuk is erősen különböző lehet annak függvényében, hogy mennyit használtak őket. Van azonban néhány fogás, amellyel megkönnyíthetjük az életünket.

- AVI vagy MPEG-2? Hát ezt a kérdést nehéz eldönteni. Az AVI precízebb vágást tesz lehetővé, de vajon a VHS anyagok gyenge minősége igényli-e ezt? Ezzel szemben az MPEG-2 kódolása használata lényegesen kisebb gépi erőforrást és kisebb tárterület igényt, ráadásul a további feldolgozásnál – feltéve, ha DVD-ben gondolkodunk – jelentős időmegtakarításhoz vezet.

- Mekkora felbontásban? A VHS filmek alig 200 soros felbontása nem igényli a hatalmas felbontást. Ha később DVD-re írjuk kincseinket, akkor alkalmazhatjuk az úgynevezett LP módot, ez 352x576 képpontos felbontást jelent, ami még mindig kétszerese a szükségesnek, de elég tartalékkal „bír” a további műveletekhez. Valójában a 352x288 képpont is elegendő, de ne feledjük, a második érték aránylik a sorfelbontáshoz!

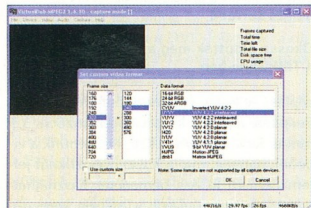
- Ne dolgozzunk egyszerre az egész anyaggal. Már a digitalizálásán is próbáljunk meg darabokra szelteni a kazetta anyagát. Később az azonos minőségű részleteket úgynevezett batch-módban egyszerre is feljavíthatjuk.

- A szűrők hatásának tanulmányozására készítsünk anyagunkból egy néhány perces részt, ezen kísérletezzünk. Ha a hatás megfelelő, azt alkalmazhatjuk az egész film-anyagra.

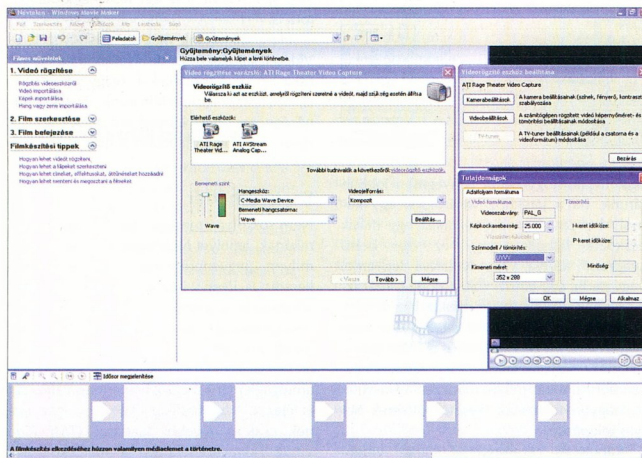
- Legyenek bővebb a türelmemek! A VHS anyagok restaurálása bizony időigényes művelet. Egyórányi anyaghoz is 4-5 óra számítógépidő szükséges! Tehát érdemes az egyszerre feldolgozandó műveleteket összegyűjteni, és holtidőben – mondjuk éjszaka – végrehajtani azokat.

Jó szórakozást kívánunk!

György György

Alkalmos a beolvasásra a VirtualDub is, de sajnos csak AVI formátumban készíthetünk vele filmeket

Akár a Windows XP saját programjával is feldolgozhatjuk filmjeinket, de minőségi munkára ez nem alkalmas

A fotósok körében egykor külön kasztot alkottak azok, akik nem negatívra, hanem diafilmre rögzítették életük fontosabb pillanatait. A diák azonban kopnak, fakulnak, vénülnek. Cikkünkben megmutatjuk, hogyan mentheti meg az enyészettől a pótolhatatlan kincseket.

Diaszkennelés egyszerűen

Családi örökség

V alószínűleg nehezen értik meg a diázás örömét a harminc-harmincöt évesnél fiatalabb olvasóink. Pedig hazánkban a hetvenes évek elejétől sok amatőr fotós választotta a klasszikus negatív film-papírkép kombináció helyett a diafényképezést. Olykor egyszerűen gazdasági megfontolásból tették ezt: a jó minőségű nyersanyagok beszerzésének a nehézségei, illetve a kidolgozás magasabb költségei miatt.

A diázáshoz további élmények is kapcsolódtak, például a családi vetítések, amikor a folyamatosan elakadó vetítőkészülék mögött, elsötétített szobában, foltos lepedőre vetített „multimédiás” műsort tágra nyílt szemekkel bámulta a család apraja-nagyja, miközben a tulajdonos, családfő stb. mesélt a – gyakran fordítva, fejfel lefelé – megjelenő képről...

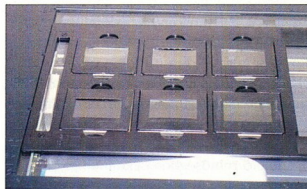
Napjainkban már szinte kizárólag a profik használnak diát, az amatőrök előbb áttértek a negatív filmekre, majd az utóbbi néhány évben a digitális technikára. A diák pedig, gyakran sokszerezett mennyiségben, a szekrények mélyén alusszák örök álmukat. A vetítő talán már nem is működik, és kinek van ma már kedve lepedőt kifeszíteni...

Előny vagy hátrány?

A diapozitívra való fényképezésnek talán a legnagyobb előnye az, hogy az exponálás után a kidolgozás egyetlen lépésben történik: az előhívás során a hordozófilmen már a helyes, élvezhető színes kép jön létre. A családi eseményeket megörökítő filmet nem szükséges papírra nagyítani ahhoz, hogy visszanézhesük a képeket. Továbbá ha be-

tartjuk a pontos expozíciós beállításokat, akkor csodaszép minőségű, kontrasztos, dinamikus fotókat készíthetünk. Am ezzel ki is merítettük az előnyöket, folytassuk tehát a hátrányokkal.

A diapozitív filmtekercset kockákra kell szabdalni, a kockákat ügynevezett diakeretekbe kell illeszteni, amelyek szintén pénz-

Hat diát képes egyszerre beolvasni a Genius ColorPage-HR3200-as

be kerülnek... Az egyes diákat ezután kétféleképpen nézhetjük vissza: egyszerű dianézővel vagy vetítővel. Utóbbi még napjainkban sem olcsó eszköz. Ezután – elsötétítés után – máris vetíthetjük a fotóinkat. Ha pedig mégis szükségünk lenne papírmásolatra – mondjuk a nagymamának az unokáról –, akkor jöhet a drága másolás.

Végül talán a legnagyobb hátrány: a minőségromlás. Mivel a diapozitívok a klasszikus negatívoknál jóval összetettebb szerkezetűek, fokozottan ügyelnünk kell a tárolásukra. Hiába a tároló doboz, a diakeretek védőüvege és a szekrény mélye, a por mindenholva behatol, rárakódik az üvegre, és

A Canon PrimeFilm 1800u készülékbe egyesével tehető be a diákat

szinte „beég” a dia felületébe. Következik mindebből, hogy a koros diák archiválását nem lehet tovább halogatni, hiszen a régi papírképekkel szemben nemcsak az emulzió öregedése jelent problémát, hanem a mechanikus sérülések és a koszolódás is!

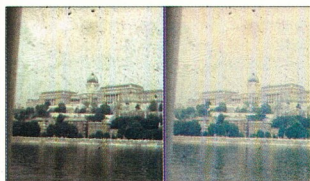
Vén diák megmentése

Ne gondolja senki, hogy a koros diák archiválása és restaurálása ugyanolyan egyszerű feladat, mint a fényképeké! Egyáltalán nem az, mivel egyfelől speciális eszközre van szükség a beolvasásukhoz, másfelől a filmfelület jóval kisebb méretéből adódóan a retusálási eljárás is kényesebb művelet.

De nézzük előbb az eszköz problémáját. A papírképek beolvasásához ma már számtalan gyártó olcsóbbnál olcsóbb modelljei közül választhatunk, és a már említett méretprobléma miatt a 300 dpi-s felbontáshoz az USB 1.1-es protokoll is bőven megfelel. Ezzel szemben a klasszikus diák 36×24

mm-es méretűek, és ha ezt összevetjük a szabványos papírmérettel, akkor a következő egyszerű számítást kell elvégeznünk, hogy megtudjuk a szkennert optimális felbontását:

Vegyük példának egy 15x10 cm-es papírkép 300 dpi-s beolvasását. Az ezzel azonos színvonalú diaszkennelés a 15/3,6 aránynak felel meg, tehát a 300 dpi-nek a 4,2-szeresére van szükségünk ahhoz, hogy ugyanazt a minőséget kapjuk, mint a papírkép esetén. Tehát a diák szkenneléséhez legalább 1200 dpi-s felbontásra van szükség!

A Canon zajsűrője nem túl hatékony: a teljesen tiszta képhez még órákat kell pepszeli (balra a retusált, jobbra az eredeti kép)

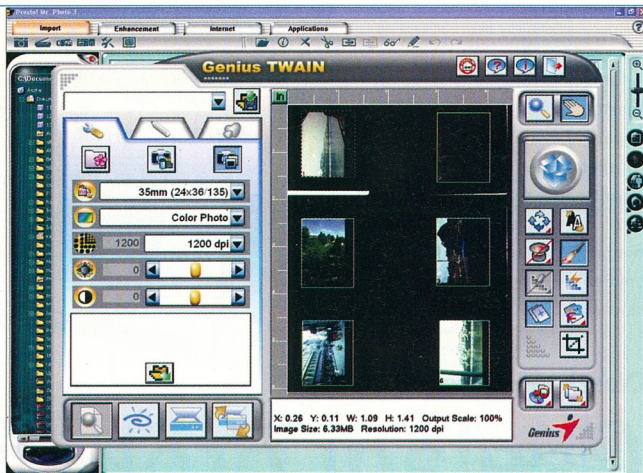
Ugyanakkor a diák retusálása miatt tartálékra is szükségünk van, tehát érdemes a TIFF formátumot és minél nagyobb színmélységet alkalmazni.

A gyártók a diák beolvasásához általában speciális készülékeket kínálnak, napjainkban azonban ez a trend kezd megfordulni: van olyan gyártó, amelynek a kínálatából kikerült a klasszikus diaszkennér, míg a többiek csak drága, professzionális masinákat forgalmaznak.

Amatőr, otthoni célra tehát ez az út nem igazán járható, talán csak úgy, ha olcsón hozzájutunk olyan régebbi modellekhez, mint mondjuk a *Canon PrimeFilm 1800u*. Ez egy célszkennér, amely USB 1.1-es kapun keresztül illeszthető a számítógépküncsőbe, és amellyel keretes diákat olvashatunk be egyenként, legfeljebb 1800 dpi-s felbontással, 16 bites színmélységgel, TIFF formátumba. Érdekesége, hogy viszonylag magas felbontása ellenére nagyon jó a sebessége, diánként alig 30–50 másodpercre van szükség a művelethez. Sajnos a készülék szoftverének a hibajavító, „piszkoltávolító” algoritmus elég gyenge, a beolvasott képeket nem egy esetben komoly retusálásnak kell alávetni!

Jól beolvasunk

Szerencsére a síkszkennereket gyártók is fölismerték, és mostani készülékeikkel elébe mentek a várható igényeknek. Egyre több

A Genius mindenre kiterjedő beolvasó moduljánál érdemes kikapcsolni az automatikus üzemmódot

Egyszerű, de hatékony kezelőfelülete van a Canonnak

olyan készülék kapható az egyszerű típusoknál nem sokkal magasabb áron, amelyek fedlapja megvilágító lámpát építettek. Ezekkel és egy speciális adapter segítségével megfelelő minőségben szkennelhetjük be a diákat, negatív filmszokkat.

Cikkünk elkészítéséhez is egy ilyen szkennert használtunk, mégpedig a *Genius*

Inkább otthon!

Diaszkennelést és archiválást nagyon sok vállalkozás végez napjainkban. Sajnos az elkért ár egyáltalán nincs arányban az elvégzett feladattal, hiszen a gyakran 150–170 forintos darabárban nincs benne a retusálás díja, sőt még a nyers CD vagy DVD árát is felszámolják. Amennyiben a feldolgozandó diák száma tekintélyes – és rendelkezünk számítógéppel –, érdemesebb beszerezni egy korszerű szkennert, és saját kezreleg elvégezni a munkát.

Így nemcsak takarékoskodunk, hanem kimondhatatlan élményekben lesz részünk: sokszor több évtizede feledésbe merült, nem egy esetben a szüleink által készített fényképeket pillanthatunk meg újra.

ColorPage-HR3200-ast, amelynek üvegfelületére hat keretezett dia helyezhető egy speciális keretbe.

A mellékelt szoftver maximális automatizmussal dolgozza fel a diákat, és ugyanilyen hatékony a hibajavító képessége is. Azokhoz a diákhoz, amelyek a Canonnal való beolvasás után akár félórás retusálást is igényeltek, a Genius szoftverének köszönhetően szinte hozzá sem kellett nyúlnunk!

Hatven egyébként legfeljebb 3200 dpi-s optikai felbontással dolgozik, 48 bites színmélység mellett. A diabeolvasáshoz alapesetben a már általunk is kiszámolt 1200 dpi-t rendelj, így a „kész” diákból gond nélkül nyomtathatunk 300 dpi-s papírképeket is.

Mivel a koros, gyakran 25–30 éves diák színvilága is hogy kivenivalót maga után, további feladatunk lehet a kép „helyerakása”. Ezt megtehetjük már magával a szkennelést is – a beolvasás részben megtaláljuk a különböző korrekciós szűrőket –, de a szkennérhez mellékelt vagy külön vásárolt grafikus programmal is. Természetesen igaz az a tétel, hogy minél rosszabb minőségű egy dia, annál komolyabb tudású alkalmazásra lesz szükségünk a restaurálásához, míg a jobbához elegendő akár egy shareware program is.

A puding próbája

A továbbiakban néhány gyakorlati példán keresztül mutatjuk be az alapfogásokat. A példákért feldolgozandó diák igen régiak, és az átlagnál rosszabb minőségűek. A bemutatóhoz a *Genius ColorPage-HR3200*-ast

Szűrők és funkciók

Napjaink grafikus alkalmazásait már alaposan felvértezték a fotóretusáláshoz szükséges szűrőkkel. Például a cikkünkben szereplő Corel Paint Shop X *Adjust* menüje szinte hemzseg az úgynevezett „egyombos” műveletektől: A *One Step Photo Fix*, a *One Step Noise Removal* vagy a *Smart Photo Fix* önagatót elvégzi a szükséges feladatokat. Külön ki kell emelni az *Adjust* menü *Add/Remove Noise* pontját, ahol a *Salt and Pepper Filter* kimagasló hatékonysággal tünteti el a diáink szennyeződésszomait.

használtak, grafikus alkalmazásként pedig a *Corel Paint Shop X*-et vettük igénybe, de az elmondottak szinte bármely grafikus programhoz jók, hiszen a legtöbb parancs gyakorlatilag azonos.

Tételezzük fel, hogy mind a szoftverek, mind pedig a szkener üzemkész, a telepítések rendben megtörténtek. Figyelem! Ha a rendszerünkben több Twain-kompatibilis eszköz is található, akkor előbb ki kell választani a feladathoz alkalmazott szkennert!

- Az első lépés a diasztitítás. Miután előbányásztuk mély álmukból a diáinkat, vizsgáljuk meg, hogy az összetartozó sorozatok (például egy kirándulás vagy családi esemény) együtt vannak-e? Ha igen, vizsgáljuk meg a diákat egyenként, és amennyiben szükséges, tisztítsuk meg őket. A tisztítást valamilyen puha, nem szőszöldő anyaggal végezzük, érdemes az ehhez szükséges kendőt valamelyik optikai boltban beszerezni. Alaposabb tisztításhoz szét kell szednünk a keretet, ezt végezzük nagyon óvatosan.

• Nyissuk fel a szkener fedelét, és ha

még nem tettük volna meg, távolítsuk el a műanyag árnyékoló lapot. Ez fedi le a megvilágító ablakot, amikor normál szkennelést végzünk.

• Vegyük elő a diaadapert, helyezzük az üveglapra, és egyszerre hat diát helyezzünk az adapter nyílásaiba. Optimális esetben a diakeretek pontosan, akadástmentesen illeszkednek az adapterbe. Ha korábban szabályosan keretüzük be a diáinkat, akkor jellemzően a keret fehér színű oldaláról nézve (vetítve) kapunk helyes állású képet. A Geniusba fordítva, a fekete színű kerettel kell behelyezni a diákat, míg a Canonba úgy, hogy a fehér oldal legyen felül!

• Az adapter rövidebb oldalán két apró csapocskát találunk, ezeket illesztjük a szkeneren kialakított hornyokba, majd csukjuk le a fedlapot.

• Indítsuk el a grafikus programunkat, ha szükséges, válasszuk ki a forráskészüléket, majd a szkener ikonra kattintva vagy a *File/Import/Twain Acquire* menüponttal indítsuk el a kezelőfelületét. Több programban az *Acquire* pont szolgál a szkennelésre!

• Indítsuk el a *Preview* funkciót, és várujuk meg a nézőkép felbukkanását. A Genius programja megpróbálja felismerni az adapter tartalmát, és kijelöli számunkra a diák hasznos területét. Természetesen az egérrel megváltoztathatjuk, korrigálhatjuk a beállításokat, de egyes diákat ki is zárhatunk a szkennelésből. Itt határozhatjuk meg a szkennelés típusát és paramétereit, de nem javasoljuk a 48 bites fotóüzemmódot, mivel több program nem tud mit kezdeni ezekkel a képekkel. Ugyancsak nem érdemes az eredeti 1200 dpi-nél magasabb felbontást beállítani.

• Indítsuk el a szkennelést, és rövid idő elteltevel a kijelölt képek megjelennek a grafikus programban. További diák esetében ismételjük meg az iménti lépéseket.

Retusálás

Amennyiben az összes diát feldolgoztuk, hátravan még a retusálás. Ne ijedjünk meg, ha a betöltött képek sötétek, nem színhelyesek, hemzsegnek rajtuk a porszemcsék, karcolásnyomok.

Sajnos a retusáláshoz csak általános tanácsokkal szolgálhatunk, mert egyfelől programja válogatja, hogy milyen speciális szolgáltatásokat vehetünk igénybe, másfelől nincs két egyforma kép, így a műveletek is egyedileg, sok próbálkozással járhatnak végre. Tekintsük át a legfontosabb lépéseket:

• Készítsünk az összes képről másolatot, például másoljuk át őket egy másik alkönyvtárba. Így, ha elrontunk valamit, nem kell a képeket ismét beszkenneelni!

• Amennyiben az aktuális kép nem áll helyesen, a *Rotate* menüponttal állítsuk „talpára”.

• Vágjuk körbe a képet, pontosabban vágjuk le a felesleges részeket. Ezt általában a *Crop* funkcióval tehetjük meg, amely vagy önállóan működik, vagy a kijelölés után (*Select Area*) kell az *Edit* vagy az *Image* menüpontban kiválasztani.

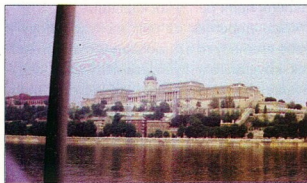
• A következő lépésben a kép világosságát és kontrasztját kell helyrehozni. Ezek a funkciók programfüggők: keressük meg a *Level*, a *Brightness/Contrast*, az *Exposure* stb. menüpontokat. Általában egy csúszkával állíthatjuk az értékeket, és láthatjuk is a pillanatnyi hatást.

• Korrigáljuk a színeket! Ez szintén programfüggő, de a *Color Balance* vagy a *Hue/Saturation* pontokban megtaláljuk a szükséges részeket. Az előbbivel akkor érünk el eredményt, ha valamelyik színösszetevő kevés vagy hangsúlyos, míg az utóbbi akkor hasznos, ha „kevés” vagy sok a szín...

• A képen található „szemetet”, porszemeket legegyszerűbben az úgynevezett *Clone Brush* funkcióval tüntethetjük el. Keressünk egy eltüntetendő foltot, majd – a *Corel Paint Shop* Próban – tartsuk lenyomva a bal *Shift* billentyűt, és a megjelenő szálkeresztet vigyük a folthoz legközelebbi tiszta részre, majd nyomjuk le az egérgombot. Az ecset ezután a szálkereszt pillanatnyi helyzetének megfelelőül részlet cserélt ki az egérgémetatónál található képtartományt.

• Végül mentünk el a kijavított képet a megfelelő formátumba.

György György

A Genius zajsűrője pazar: balra az eredeti kép, majd egy-egy automatikus Corel filter után a jobboldalin már alig látunk „szemetet”. A retusálás alig öt perc!

Labdarúgó-világbajnokság, 2006

Vébé a weben, meccs

Hatvanégy mérkőzés harminc nap alatt tizenkét helyszínen – nyakunkon a futball-vébé. Ezúttal nem kell hajnalig kuksolni a tévé előtt, hiszen a nagy esemény a mi időzónánkban zajlik. Sorra vesszük, milyen honlapokon találunk részletes információkat, hol nézhetünk internetes tévéadásokat, mit kínálnak a hazai mobilszolgáltatók, és milyen egyéb érdekességek akadnak a világhálón.

Hajdanában egyszerű volt a szurkoló dolga: olvasta a sportlapokat, nézte a tévét, hallgatta a rádiót. Manapság viszont a világhálót sem hagyhatjuk ki – de miért is nem? Mivel már az előkészületek idején temérdek információt találunk rajta. Amikor pedig csakugyan elkezdődik a világbajnokság, többnyire a mérkőzések eredményeit, a következő találkozók időpontjait, egyéb aktuális információkat érdemes itt keresnünk. Minden bizonyosul szerepelnek ezek – vagy jelentős részük – a napilapokban, a rádió és a tévé összefoglalóiban is (és a háttérbe szorult képsajgón), egyszerűen a hagyományos médiában. Am ott többnyire nehézkes vagy éppen lehetetlen visszakeresni egy-egy részletet.

A jól gondozott – többnyire kereskedelmi háttérű – honlapokon nagyon hamar frissül a tartalom, beleértve a fotókat, videókat. Persze a vébé közeledtével gomba módra szaporodnak a rajongói honlapok is. A korábbi – szintén lelkesedésből fenntartott –

Televíziós tények

A világbajnokság tévéközvetítésének néhány adata:

- 2200 órányi anyag készül, minden mérkőzésről 16-féle
- 250 tévéállomás, illetve műsorelosztó lesz a világ minden tájáról
- 25 darab széles (16:9 képarányú) kamerát használnak minden meccsen
- 30 000 négyzetméternyi iroda és 2000 kommentátori hely várja a tudósítókot
- körülbelül 50 stúdió lesz interjúkra
- összesen 1300 kilométer kábel fut a 12 helyszínen

labdarúgásról szóló webhelyeken ugyancsak szerepel a nagy esemény.

Az igazi futballrajongó szereti áttekinteni a bajnokság egészét: a csoportokat és a továbbjutókat, a csapat-összeállításokat és a helyszíneket. Mindez a nagy weboldalakon sokkal jobban áttekinthető – és persze szintén hamarabb frissítik – mint bármilyen hagyományos médiában. Megszokott dolog az is, hogy egyetlen kattintással elérhető a kapcsolódó információk. Az előzményeket fölőidező pedig könnyebb az eseményeket latolgatni. Így nem csak baráti társaságban imponálhatunk tudásunkkal, hanem az internetes sportfogyadásokon (lásd keretben) is javulnak az esélyeink – amennyiben szeretnénk némi pénzt kockáztatni.

Sok embernek az sem mellékes, hogy a vébé eseményeit az irodában is nyomon tudjuk követni. Bár ilyen esemény csak négyévente van, azért ilyenkor se vétsen a munkahelyi (írott vagy íratlan) szabályok ellen az, aki csupán beosztott. Ahol pedig kimondottan tiltják az internet passzióiból történő használatát, ott sem maradunk hiér nélkül – ha mobilon fogadjuk az sms-híreket, vagy nem sajnáljuk a pénzt mobil internetezésre.

Hivatalos helyről jelentik

Kezdjük a labdarúgó-világbajnokság hivatalos weboldalával, itt csakugyan első kézből értesülünk az eseményekről: **fifaworldcup.com**. Emellett külön oldal várja a helyszínre utazó rajongókat tanácsokkal, tudnivalókkal: **fanguide2006.fifaworldcup.com**.

Temérdek információ sorakozik itt, ahogy elvárható: hírek, eredményező tábla – a lejátszott, éppen zajló és következő meccsek –, csapatösszeállítások, valamint a vébé teljes menetrendje (lelőthető formában is). Mindezt számos belső hivatkozás (link) köti össze, tehát gyorsan megtudjuk a részleteket. Akad még fotogaléria, utazási tájékoztató, játék, „hivatalos” bolt és ingyen lelőthető apróságok: képernyővédők, hátterek, utóbbiak a korábbi vébékről is. Persze nem

Világkupa – mikor és hol?

A futball-vébé, hivatalos nevén a **2006-os FIFA Világkupát** 2006. június 9. és július 9. között tartják Németországban. Ezzel nyolc év után először folyik a nagy játék megint Európában. 12 város látja vendégül a csapatokat és a szurkolók millióit: Berlin, Dortmund, Frankfurt, Gelsenkirchen, Hamburg, Hannover, Kaiserslautern, Köln, Lipsce, München, Nürnberg és Stuttgart. Nyolc városban öt-öt meccs lesz. Ám a legnagyobb stadionokkal büszkélkedő négy város (Berlin, Dortmund, München és Stuttgart) hat-hat mérkőzésnek szolgál helyszínülül.

ek mobilon

LABDAGÓ VÉB NEMETORSZÁG 2006 JÚNIUS 9 - JÚLIUS 9

Nem lesz meglepetés a szez vb-kereiben
 Bár csak a hatodik lejártdor, azaz május 15-én jött ki a 23 fős labdarúgó válogatott sávszáma, az szeptemberig tartó szövetségi ligákban, azt már most elárulhatjuk, hogy nagy meglepetésre nem kell tölteni székfoglalót.

Davids sem fog
 Van kiegészítés Clarence Seedorf és Roy Makaay után. Edger Davids sem lesz át a holland válogatottban a világbajnokságon.

Szociális szankciók
 A szövetség nem a FIFA szabályzatát, hanem a doping, fogadások, harcok elleni szabályt, melyben a FIFA a lehető leghevesítőbben követeli a bevezetést.

Pelé, a csodaszatár és Goleo, a világbajnokság kabalaország-lánja

csak háttérként merenghetünk a dicső múltón: a „futball klasszikusai” menüben sok adatot és képet lelünk az eddigi világbajnokságokról.

Érthető, hogy a FIFA webéhonlapja roppant népszerű: 1998-ban 1,1 milliárd látogatója volt, 2002-ben pedig túllépte a kétmilliárdot. Úróm az örömben, hogy nem olvasható a lap magyarul, ám kilenc „másik” világlnyelven igen, az angoltól a kínain át a portugálig.

Labdába rúgnak a magyarok

Ha a foci olyan jól menne kies hazánkban, mint a honlapkészítés, biztosan nem kezdődne nélkülünk a világbajnokság – sőt, talán velünk végződne. Így viszont be kell érni a pártatlan szurkolással. Ahogy várható volt, a két legismertebb hírportál, az *Index* és az *Origo* már jóval a vébé kezdete előtt megnyitotta a maga oldalát. Persze a sport- és napilapok webkiadásából se maradnak ki az aktualitások.

index.hu/sport/foci/2006/vb – Szinte minden lényeges dolgot meglelünk rajta a csoportbeosztástól a friss híreken át a komplett menetrendig. Ám egyelőre kissé száraznak tűnt az oldal, még történelmi visszajelentést sem lelünk, fotókat pedig alig. Ezt a felül díszelgő (a szocreál festészetet idéző) diadalkép sem enyhíti. Persze ahogy áradni kezdenek az eredmények és a fotók, nyilván úgy javul a látvány is.

Kalauerstetten
 Vb helyszín: Kalauerstetten

Kalauerstetten, Fritz Walter Stadion
 Építési éve: 1920 (átépítés: 2003)
 Befektetés: 100 millió euró (100 millió euró)
 Parkolóhelyek száma: 500 (szomszédos településen a helyi hatóságok befektetés: 150 millió euró (100 millió))

Aljában:
 1. Városkapu
 2. Stadionkapu

VB-2006 sportklubok
 Magyar labdarúgó-válogatott

Állomány:
 • Csapatvezető: László Bölöni
 • Edző: József Buray
 • Kapusok: Mészáros László, Horváth Péter, Szűcs Péter

www.origo.hu/vb2006 – Jól tagolt menüvel tűnik ki ez a focioldal, bár a keretszerű reklám kissé zavaró. Tárnyilagos és színes információk bőven akadnak, sőt gólpáradi már az előselejtezőkről is, teljes képernyőre nagyítható videóknál. A kurzor mellé egyre labda stílusú ötletnek tűnik, de egy idő után kikapcsol.

vb-2006.gportal.hu – Íme egy alapos rajongói honlap, amelyben bizonyára sok munka fekszik. Csoportok, csapatok (fotóval), helyszínek és hasonló alapinformációk mind megtalálhatók itt. Egyedül az tűnik túlbiztoságnak, hogy FIFA-hátterek lépik el a nyitó oldalt (és kattintáskor a felépülő oldal helyét is).

focivb.haon.hu – A megyei profi mezőnyben induló lap szintén kellemes meglepetés. Az alapinformációk és a történelmi visszajáratás mellett a csapatokról és a stadionokról találunk „rendes” fotókat (nem csak bélyeg nagyságú). Kiadója a debreceni székhelyű *Hajdú Online* (**haon.hu**).

focivb.lap.hu – Akinek ez a felsorolás nem elég, itt bőven talál még a témához kapcsolódó honlapokat. Néhány link ugyan elavult, de frissek és hasznosak is akadnak zsákszámba. A futballról bőseges, a világbajnokságról viszont (egyelőre) szerényebb címgyűjteményt lelünk itt: **foci.lap.hu**.

Csodálkozni fog, aki szurkolói buzgalomtól hajta jut ide: **www.fifahungary.com** – ugyanis nem a vébéről, hanem a számtalépes focijátékokról talál sokféle anyagot.

Mobilien is szinte minden

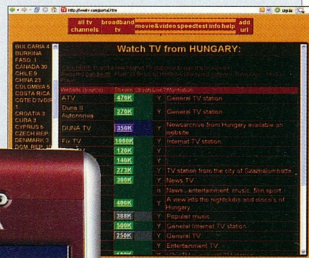
T-Mobile: az infoSMS és infoMMS szolgáltatásban már eddig is szerepelt a kulcsszó: „foci”. A videók közt pedig nyilván megjelennek majd a vébé eseményei is.

Pannon: a márciusban indult **Videó Híradóban** sportrova is látható. A szolgáltató wap oldaláról (a „Hírek” menüből) érhető el a híradó, amelyért egyszeri díjat (78 forintot) számlának fel – ebben benne van az adatforgalom ára is. A két-három perces adásokat naponta kétszer frissítik; a műsor kifejezetten telefonokra szabott. Mindezt főleg a harmadik generációs (UMTS) mobilokra szánják, de GPRS-tudású készülékekkel is fogható. A vébé alatt bizonyára lesz külön futball-híradó is, de erről lapzártakor még nem adtak ki közle-

Sportos webtévé

Interneten is nézhető adások (áramló média): **www.hirado.hu** (MTV), **dunatv.hu** Online tévéadások magyar keretben: **online.media.uv.hu**, **azbest.extra.hu** Több száz külföldi tévécsatorna a weben tematikusan (sport is) és országok szerint csoportosítva: **mediahopper.com**, **beeline.tv.com**

ményt. Emellett a **Nemzeti Sport** hírei is olvashatók a **PannonWap „Sport”** menüje alatt, ahol egyébként külön almenüt kapott a „Labdargűgás”.

Vodafone: Friss hírekkel szolgál a Vodafone live, beleértve a csapatok összeállítását, a sérüléseket, a szakemberek esélylatolgatásait. Ezen kívül háttérképek és letölthető játékok is lesznek: például a vadonutj **Real Football 2006**, a klasszikusnak számító **FIFA 2006** és a vébé hivatalos mobiljátéka, a **FIFA World Cup**. A központi oldal elérése: Vodafone live/Ujdonság/ Kiemelt tartalmak/Foci vb.

A világbajnokság hivatalos honlapja (**fifaworldcup.com**) elérhető lesz majd mobilról, de már most megnézhetjük szűmítőgépben, miként fog majd kinézni. Ehhez kattintsunk a földal menüjének utolsó pontjára (angolul „mobile”, néméül „handy”). Itt indítható el az emulátor („Find out more”, illetve „Emulator jettz starten!”), és még választhatunk is a legördülő menüből, milyen típusú telefont szeretnénk látni a képernyőn. Az élő kommentárokat és friss gólokkal teletöltött **Matchcast** szintén hivatalos mobil tudósítás lesz, ám Magyarországról nem érhető el.

Tévés tudnivalók

Egyedül az **RTL Klub** közvetíti Magyarországon a világbajnokság valamennyi mérkőzését (tehát 64 meccset). Úgy hírlék, ezért kere-

Fogadások az interneten

Tippes a fogadáshoz (futballról külön is), tanácsok a mértékletességről:

www.sportfogadas.org

Futball-statisztikák magyarul: **www.sfstats.net**

Címgyűjtemény: **fogadas.lap.hu**

Nagy online fogadóirodák magyarul is:

www.betandwin.com, **hu.sportingbet.com**, **www.expekt.com/hu**

Idegen nyelvű online fogadóirodák:

www.bet-at-home.com, **www.sportingodds.com**, **www.gamebookers.com**

Figyelem! A legtöbb fogadóiroda igényli a sütkét (cookies) és a biztonságos (SSL) kapcsolatot. Ha ezeket letiltottuk volna, engedé-

lyezni kell a böngészőben. Aki pedig hajlamos a játékfüggőségre, ne látogasson ilyen oldalakat se sőtme, se anélkül.

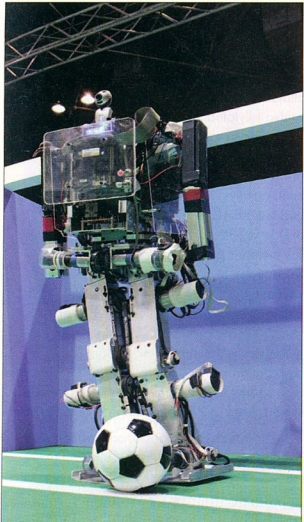
SFStats.net - Sportstatisztika
 Valentin A. Mihailovics A kétszoros világbajnok.
 - Kétsz. világbajnok, kétszeres vb-járgóstatistika 1000, mint 78 bajnokságból (eredmények, tabellák, következő mérkőzések, egyéb hasznos statisztikák, fogadóirodák oddsai)
 - egyéb hasznos dolgok: tippek, csapatok, illetve bajnokságok összehasonlítás, sorozatok (pl. egy csapat hány meccset nyert meg sorozatban), kiválasztások (pl. melyik csapat nem nyert meg mérkőzést), élő eredmények, online összehasonlítás, fórum
 - a mobiltelefonra optimalizált és van (Nemzeteknél alább) a "Formas" -es rész is.
 A funkciók részletes leírását megtalálod a **Számítás**-ban.
Majd tippek
 [Katt] **Bajnokság** [Katt] **Eredmény** [Katt] **Vendég** [Katt] **MK** [Katt] **HNK** [Katt] **Playoff**
 - Tippek
 - Eredmény
 - Csapatok összehasonlítása

ken egymilliárd forintot fizetett a tévétársaság. Ennél frissebb az a hír, miszerint a találkozókból 54-et ad le az RTL, 18-at pedig a hozzá tartozó Sport Klub, amely később azonban megismétli az összes mérkőzést. Amint véget ért a napi csatározás, a nagyobbik tévétársaság összefoglalót sugároz. A végső csoportmérkőzések (a négyes csoportok harmadik meccse) közvetítéseit elosztja a két csatorna, mert ezeket egy időben tartják.

Természetesen a többi nagy televízió sem marad meccses nélkül, ám hosszas felsorolás helyett hadd tereljük át a nyájás olvasót a tévéműsorok legpraktikusabb honlapjára: port.hu.

Aki az interneten (is) szeretne futballt nézni, és még nincs benne rutinja, az számíton rá, hogy széles sávú kapcsolat és jó adag türelem kell ehhez. A képmínőség többnyire elég közepes, olykor alulról súrolja a nézettség határát – de igazi televízió vagy PC-be való tévétuner (vevő) híján megteszi.

Érdekes és ingyenes szolgáltatást talál az interneten, aki tud németül. Hét német tévéadóról készíti időzített felvételt a www.onlinetvrecorder.com, párhuzamosan akár 11-féle műsorral. Regisztráció után mesésen nagykn tűnő, 120 gigabájtos tárhelyhez jutunk. Ezt persze csupán az adások rö-

Robotbajnokság a véb alatt: ma még mulatság, de 2050 körül olyan gépemberekre számíthatunk, amelyek le tudják győzni a hús-vér focistákat

Izgalmak idegen nyelven

Hírek, játékok, infók hét nyelven: www.wm2006.deutschland.de

Profi angol minőség: worldcup.soccerway.com

Sportot a sportszatomáról: www.eurosport.com/football/world-cup1/2006

A másík szövetségi se maradjak le: www.uefa.com/competitions/WorldCup/index.html

Sportágak hősei sok-sok képpel a futballról is: www.sporting-heroes.net

Robotok labdarúgó-bajnoksága a véb alatt: www.robocup2006.org

Megjegyzés: A vébét rendező német városok honlapjain (városnév.de) mindig akad az eseménynek szentelt (többnyelvű) oldal. Ez néha külön honlap, esetleg mobil változatban is. Jó példa Stuttgart: www.fifawm2006.stuttgart.de (és) mobil.stuttgart.de

zítésére lehet használni, de ezeket elég egyszerű kiválasztani: csak rá kell kattintani az online műsorfüzetre. Amint befejeződött a felvétel, e-mailben kapunk értesítést, és néki-láthatunk az anyag letöltésének. Ennek minősége közepes, viszont – mint említettük – ingyen jutunk hozzá. Bár a honlap angolra is váltható, maguk az adások németül szólnak.

Vétel előtt válogassunk

Aki valódi adást szeretne látni számítógépen, vagy ezt rögzíteni is kívánja, az lapozza fel a Computer Panoráma áprilisi számát (48–51. oldal). A legalkalmasabb tuner kiválasztásához ugyanis elég sok szempontot kell mérlegelni. Mindenesetre egy valódi tévékészülékhez képest elég szerények az árak (nagyjából 12 és 34 ezer forint között). Aki pedig Veszprém – illetve a kabhegyi adó – körzetében vagy Budapesten lakik, annak érdemes kipróbálnia a kísérleti digitális adás (DVB-T) vételét megfelelő tunerrel. Ilyenkor a jó minőséghez akár egy pálcika méretű antenna is elegendő, így praktikus kiegészítő lehet notebookhoz is.

Hirtelen felindulásból lehetőleg ne vegyünk se LCD TV-t, se videovetítőt

(projektort). Utóbbinál alaposan meg kell fontolni, mi illik az adott szoba méreteihez – és egyáltalán illik-e. A projektor ugyan csak egy csinos dobozka, de elhelyezése, csatlakoztatása utólag sok bosszúsággal járhat. A hozzá való hat hangszóró és a két-három méter széles vászon pedig alighanem próbára teszi a családtagok türelmét – különösen a feleségeket. Bár a mozt megközelítő élmény előbb-utóbb őket is fellelkesíti, de ha a férfiember mindjárt meccsetek kezd nézni, felforgatva és elfoglalva a nappalit, annak családi mérkőzés lehet a vége, ahol nem a bíró mutatja fel a sárga lapot.

Az LCD TV-nek akad kedvező árú alternatívája, feltéve, hogy már van lapos PC-monitorunk, lehetőleg beépített hangszóróval: a monitor és a videokártya közé illeszthető tuner. Ilyen például az Aver TV Box 9 vagy az AG Neovo TV-02. A monitort így elvihetjük a számítógép mellől, hogy aztán szerény káptalójú, de mégis önálló tévéként használjuk.

A projektorok és LCD TV-k rejtelmeiről alapos tájékoztatást talál lapunk májusi számában (54–61. oldal).

Ambrus András

TV A SZÁMÍTÓ

A labdarúgó-világbajnokság okán biztosan sok családban folyik majd a harc a tv távkapcsolójáért, gyakoriak lesznek a konfliktusok, mert bár a család férfitagjai leszívesebben egy teljes hónapra kibérelnék a kanapét, azért a hölgyek kedvenc műsorai sem maradnak el. Pedig a helyzet milyen egyszerűen megoldható! S még csak egy másik tv sem kell vásárolni. Elég, ha a háztartásban már ígyis megtalálható számítógépet, vagy laptopot vértézzük fel a tv-dások vételéhez szükséges képességgel. Ebben lehet nagyszerű partnerünk a Genius, hiszen a gyártó termékelettáján immár öt különféle modell is megtalálható – pontosan azért, hogy a felhasználási szokásaitól függetlenül bárki megtalálhassa a számára ideális megoldást.

Tunerek PC-n belül s kívül

Az biztos, hogy Magyarországon a legnagyobb népszerűségnek mind a mai napig az analóg tunerek örvendek, azt azonban már nehéz lenne megmondani, hogy a külső vagy belső változatok fogynak-e inkább. A Genius termékelettáján éppen ezért mindkét típusú termék megtalálható, a beépíthető (PCI 2.3 szabványú) VideoWonder PRO TV és a külső (USB 2.0 felületre illeszkedő) TVB-U201 személyében. A két eszköz az interfész leszámítva másban nem is különbözik egymástól.

Hogy egy tv-kártya valójában mire is képes, azt a hozzá adott szoftver határozza meg. A Genius azon gyártók táborába tartozik, aki nem veszi, hanem saját maga készíti a keretprogramot, amely a tv-nézőkék, nem pedig az utóbbi időben elterjedt lassú, ugyanakkor kevés lehetőséget nyújtó HTPC programok egyike. A belső fejlesztés szavatolja, hogy a szoftver valamennyi saját tunerrel kiváló képminőséget eredményezzen, és hogy a program a tunerrel zökkenőmentesen és meglehetősen gyorsan működjék együtt.

A VideoWonder USB-s változata PC-hez és laptop-hoz is kapcsolható

Az első dolgok egyike, amit a felhasználó – a képminőség után – egy ilyesfajta programnál megnézi, az a kezelhetőség. Nos, biztos, hogy e tekintetben a Genius TVR-rel szemben semmilyen panasz nem fogalmazódhat meg! A nagyméretű vezérlőpanel minden fontos információiról tájékoztatást ad, a fontosabb szolgáltatások pedig valamennyien elérhetők a kihegyezett gombok segítségével. A teljes képernyős és ablakos üzemmód

között pedig az elterjedt, s ezért mindenkinek kézre álló módszerrel, dupla kattintással válthatunk.

Szintén fontos szempont, hogy a programokkal milyen minőségű felvételeket készíthetünk. A Genius termékek (így a VideoWonder PRO TV és a TVB-U201) esetében a kiváló minőségre garanciát jelent a (szoftveres) MPEG-2 tömörítés (ezt az eljárást használják a DVD lemezek is), ami bármilyen, ma szemmel átlagos teljesítményűnek mondott PC-vel kihasználható. A time-shift szolgáltatással az élő műsort „megállíthatjuk”, majd néhány perc (esetleg óra) múlva folytathatjuk. Ez a lehetőség felettséggel hasznos, ha például a meccs közepén megcsörren a telefon, vagy kopogtat a szomszéd.

Ha épp nem vagyunk otthon, amikor kedvenc műsorunk megy a tévében, munkára foghatjuk az időzítőt, amellyel heti rendszerességgel ismétlődő, vagy egyszeri felvételkészítést is kérhetünk.

Természetesen telext-nézőkét is kapunk, ami gyorsabb böngészést tesz lehetővé, hiszen 999 oldalas memóriájába valamennyi oldal pillanatok alatt bekerül. Ha a mozmizsört, vagy bármilyen más fontos adatot kerestünk ki, az eredményt ki is nyomtathatjuk, s magunkkal vihetjük.

A tunerekhez ugyanaz a távirányító jár, amely a maga nemében mindenképpen formabontó; mérete egészen kicsi, mindössze 5 mm vastag, és alig nagyobb egy hitelkártyánál. Ennek ellenére (vagy talán éppen ezért) kézbe simuló, a kapcsolgatás igazán kényelmes vele. Bár a rendelkezésre álló hely egészen minimális, a számbillentyűk mellé sikerült a fontosabb funkciógombokat úgy elhelyezni, hogy a 24 gomb még ne keltsé zsfülfőség érzélet.

A Genius termékátogatása kitűnő, a cég odafigyel nemcsak a nagyob, hanem a kisebb – így például a magyarországi – piacokra is. Erre a legkitűnőbb bizonyíték, hogy szinte valamennyi, a cikkben szereplő termék csomagolásába magyar nyelvű használati útmutató is került.

GÉPEN

Mozgásban a világ

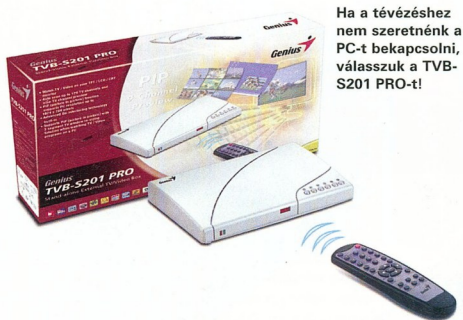
Kik rikákbán, kik gyakrabban veszik nyakukba a világot, s indulnak el a már bejárta úton nyaralni, vagy esetleg idegen tájakat felfedezni, megint mások pedig munkahelyi útra indulnak. Hogy a tévézéshez örömeit ilyenkor se kelljen nélkülözni, a Genius elkészítette a fentebb bemutatott TVB-S201-nek a pehelysúlyú, hordozható változatát, amely karcúsított és elegánsabb is egyben. A TVGo-U202 (megfelelő teljesítményű processzorral) pontosan ugyanazokat a szolgáltatásokat nyújtja, mint az asztali gépekhez készített két változat, viszont beéri az USB port nyújtotta feszültséggel. Amellett, hogy használata így nincs helyhez kötve, a tuner kedvező fogyasztása révén jelenlétére hozzájárul ahhoz, hogy a laptopot akkor is órákig használhassuk, ha közben „megy” a tv. A tuner apró mérete semmilyen megalkuvást nem jelent, ugyanúgy módunk van távirányító használatára, vagy adapterrel kompozit/S-Video bemenetek használatára.

Digitális élvezet

A Genius azok számára is tartogat meglepetést, akik a Magyarszágban még csak a közeljövőben (de remélhetőleg még idén) beinduló DVB-T szabványú tv-adások vételére, a digitálisan sugárzott rádióállomások vételeire szeretnének berendezkedni. A VideoWonder DVB-T igényes tervezésű, szilíciumtuner használó kártya. A CD mellékrete megújult, de természetesen továbbra is könnyen kezelhető és széles funkcióválasztékot (MPEG-2 formátumú, a sugárzott adással egyező minőségű, veszteségmentes felvétel, time-shift, felvételi időzíté) nyújtó keretprogram került. A változás oka nagyon is prózai: a fejlesztőknek alkalmazkodni kellett a digitális műsorszórás sajátosságaihoz, így például ahhoz, hogy a felvétel ennél a műsorszórásnál már eleve MPEG-2 formátumban érkezik. A csomagolásban ezúttal is megtalálható a távirányító, amelynek érzékelője – azért, hogy se a soros port, se szabad USB csatlakozó ne hátráltassa telepítését – magára a kártyára csatlakozik, csakúgy, mint a

Csekély energiafogyasztásának köszönhetően notebookhoz ideális párosítás a TVGo-U202

Ha a tévézéshez nem szeretnénk a PC-t bekapcsolni, válasszuk a TVB-S201 PRO-t!

VideoWonder ProTV esetében. A kézbe simuló távirányítóval (amely az előző három fipushoz mellékelt modellétől eltérő módon már a hagyományos formát képviseli) a szoftver irányítása már a fotelből is teljes körű, hiszen nemcsak a tv-ézőkét kapcsolhatjuk ki-be, s válogathatunk a csatornák között, hanem a felvételt is elindíthatjuk, s a time-shift szolgáltatást is igénybe vehetjük. Ha az adótoronyra jó a rálátásunk, hasznát vehetjük a mellékelt szobaantennának is, a videocsatlakozók pedig akkor jöhetnek jól, ha VHS magnóról vagy analóg videokameráról szeretnénk felvételeket készíteni.

A különbc

A végére egy igazi érdekesség maradt, a TVB-S201 PRO személyében. Nagyon sokan vannak azok a felhasználók, akik a számítógépet nem szeretnék bekapcsolni a tévézéshez – hiszen a gép ilyenkor csak felesleges zűg, és fogyasztja az áramot. A TVB-S201 PRO pontosan az ilyen helyzetekben jelent megoldást, ugyanis egy önálló, külső dobozba bújtatott tv-tunerrel van azo, amelyet egyszerűen csak be kell építenünk a monitor és a PC közé ahhoz, hogy a tv-adásokat foghassuk. (Még jobb, ha a monitoron két videobemenet is található: ilyenkor a PC-t a DVI, a tunert az analóg bemenetre köthetjük.) Látható, hogy a TVB-S201 PRO mindenképpen a számítógéptől függetlenül látja el feladatát, így elég egy 17 colos TFT-vel összehozni, s a hálószoba vagy a konyha máris felszerelhető egy kis helyigényű tévével.

Az üzembe helyezéshez szoftvert nem is kell telepíteni, s mivel a masina teljesen így használható, mint egy tv, azaz egy videomagnó, kezelése pillanat alatt elsajátítható. A tuner akár 1024x768 képpontos felbontásra is képes tv módban, amivel képmínősége biztosan jobb, mint amit a hagyományos katódsugárcsőes tévék esetében megkaphatunk. A hálton kompozit és S-Video bemeneteket is találunk, így a videó vagy a DVD-lejátszó képét is egyszerűen a monitorra tehetjük. A tv és a PC képe között egyetlen gombnyomással válthatunk, de a teljes képernyős nézet mellett arra is lehetőségünk van, hogy a két bemenet képnyagát egyszerre kövessük nyomon. A kép a képbén szolgáltatást aktíválva a tévé képe őrzi a PC képe fölé. Háromféle méretű ablak közül is választhatunk, és szabadon határozhatjuk meg az ablakok pozícióját, vagy biztosan ne legyenek útbán.

A tuner egy vékonyka dobozba került, hogy szinte észrevétlenül bújhasson meg a monitor vagy a PC-ház tetején, esetleg a megjelenítő takarásában. Egyedül arra kell vigyázni, hogy a távirányító érzékelője „látható” legyen, hiszen a fotelből való könnyed kapcsolat csak ily módon valósítható meg. A kezelésre az ímént említett, a DVB-T-s eszköz dobozában is megtalálható, teljes funkció távirányító vagy a készülékre szerelt ó gomb használható – kiegészítve persze az OSD menüvel, ami az éppen zajló műveletekről és a fontosabb információkról ad tájékoztatást.

-X-

A Genius termékek magyarországi márkaképviselete a **G.Network Kft.**

Cím: 1131 Budapest, Béke u. 129–135.

Telefon: 239-7020

Genius

Meccsnézéshez ajánljuk

Foci-vb a fotelből

Összegyűjtöttünk néhány hasznos vásárlási tippet azoknak, akik a labdarúgó-világbajnokságot már új televízión, vagy éppen projektoron szeretnék nyomon követni.

Slim fit TV

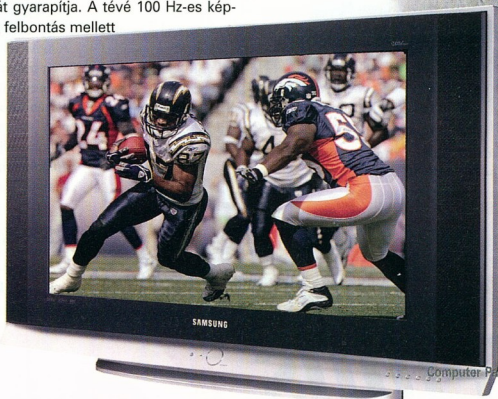
Még ne tesszük el teljesen a katódugárcsőves monitorokat sem! A *Samsung* termékpalettáján az ilyen modellek között is találunk újakat, a *Slim fit TV*-k, azaz a keskeny kialakítású tévék között. Ezek az eszközök kombinálják a CRT technológia és a kis méret előnyeit, és emellett a megfizethető árkatégoriába tartoznak.

A *WS32Z409P* a 32 colos, szélesvásznú megjelenítők táborát gyarapítja. A tévé 100 Hz-es képmegjelenítést használ, és a hagyományos analóg (576 soros) felbontás mellett megbirkózik a 720 és 1080 soros HDTV jelílyekkel is.

A képminőségre garanciát jelent a saját fejlesztésű *DNR*, azaz a *Digital Noise Reduction* eljárás alkalmazása, amely a képet nem kevesebb, mint 300 000 ponton vizsgálja meg, hogy a kontrasztbeli különbségek alapján még a legkisebb zaj is fellelhető, s eltávolítható legyen.

A tévébe egy sor kényelmi szolgáltatást is beépítettek, így például a képarány és a képméret változtatható, az eszköz pedig 750 oldalas teletext memóriát is kapott.

A tévé egyetlen hátránya, hogy pusztán HD-kompatibilis, de nem HD ready: egyfelől a felbontás kicsi ez utóbbi tanúsítvány megszerzéséhez, másfelől pedig a tévére egyáltalán nem került digitális bemenet (sem DVI, sem HDMI csatlakozót nem építettek be).

Projektor

Ilyen rangos eseményeknél, mint amilyen a nyári labdarúgó világajnokság, a szórakozóhelyeken előszeretettel állítanak fel vetítővászon-projektor párost a vendégek kedvéért. Ha otthonunkban is kivett szórakozásra vágyunk, annak sincs különösebb akadálya, hiszen az árak egyre kedvezőbbek.

A *Panasonic* termékpalettáján leltük meg a legújabb, *PT-AE900E* modellet, ez 16:9-es képarányt és immár HDTV felbontást is (1280x720 képpontos megjelenítést) kínál. Leendő gazdjára méltán lehet majd büszke 5500:1-es kontraszarányára és 1100 lumenes fényerejére.

A projektor a faltól már 1,2 m-es távolságra elhelyezve is használható, ilyenkor a látható képméret éppen 40 col. Persze, ha van helyünk, érdeemes távolabb menni, hiszen így a képátlá egészen 200 colig (azaz kb. 5 méterig) feltornázzható.

A *Panasonic* több, saját fejlesztésű megoldását is beépítette a projektorba, ennek köszönhetően igazi mozi élményben lehet részünk. Két dolgot érdemes kiemelni. Az egyik,

hogy a mérnököknek sikerült kiküszöbölniük az LCD technológia talán legnagyobb hátrányát: eltűntek a képpontok zavaró határvonalai (screendoor-effect). A másik, szintén nagyon fontos tulajdonsága a projektornak, hogy *Digital Cinema Reality* képjavító áramkör működik benne.

A kivetítő valamennyi ma használatos bemenetet megtaláljuk, így a HDMI csatlakozót is.

Plazmatévé: LG 42PC1RR

Aki 40 colnál nagyobb képátlóra vágyik, annak ideális választás egy jó plazmatévé. Ez a technológia ma már lehetővé teszi a 100 hüvelyknél is nagyobb képernyők építését, eléggé borsos áron (az ideális ár/érték arányt 40–60 col között találjuk meg). A neonsóvek nagyon hasonló elven működő tévék az LCD-hez képest több energiát fogyasztanak, ám nagyobb kontrasztarányt nyújtanak. A kategória egyik csúcsmoedellje az *LG 42PC1RR* –

a 42"-os (107 cm-es) képátlójú, 1024x768

pixeles felbontású eszköz 10

000:1-hez kontrasztarányt ígérő plazmakijelzővel azonban nemcsak egyszerű tévé, hanem komplett digitális felvevő is, amelynek beépített 80 Gbájtos merevlemezének köszönhetően többé nem maradunk le egyetlen fontos eseményről sem. A készülék egyik legkülönlegesebb szolgáltatása, hogy bekapcsolása után azonnal rögzíti is az általunk nézett műsort (természetesen ha ezt valamiért nem szeretnénk, menüben

le is tilthatjuk). Azon felül, hogy így véletlenül sem fordulhat elő, hogy egy, a legrosszabb pillanatban érkező telefon miatt lemaradunk a döntő gólról, az érdekesebb jeleneteket újra és újra megtekinthetjük, miattal a felvétel természetesen tovább folyik (az éppen felvett és a lejátszott anyag között legfeljebb 1 óra eltérés lehet). A beépített merevlemezrel együtt is teljesen „tv-alakú” készülék 40 óras anyag rögzítésére képes, mivel pedig a 42PC1RR két tunerrel, így amíg az egyik műsort nézzük, addig egy másik csatornát felvehetünk. A tévé kiérdemelte a HD ready

logót, így nemcsak analóg, de HDCP-kompatibilis HDMI bemenettel is rendelkezik, tehát a HDTV-adások elindulása után sem kell megválnunk tőle. A különböző felbontások közötti átalakítás minőségéről a márkás *Faroudja DCDi* processzora gondoskodik, kiegészítve számos szűrő- és képmínőség-javító áramkörrrel.

LCD TV: Albacomp V3321

Nagyjából 40 colos képátlójú a legkedvezőbb árú laposképernyős tévék az LCD technológiát használják

– akinek ennél nagyobb képre van szüksége, jobb, ha a projektorok vagy a plazmaképernyők között

néz szét. A technológia előnyei közé tartozik az alacsony energiafogyasztás, a hosszú élettartam, ezért korlátozottabb látószöggel, valamint a színhűség nehezebb beállításával fizetünk. A hazai kínálat egyik különlegessége a magyar *Albacomp* által gyártott *V3321*-es típusú 32 colos (azaz 81 centis képátlójú) folyadékkristályos televízió. A HD felbontású – 1366x768 pixeles – eszköz 10 000:1-höz kontrasztarányt és 8 ms-os válaszidőt ígér.

Az igényes kialakítású készülékek bemenetek egész regimentje várja a külső műsorforrásokat. Először is jobb oldalon, a képernyő hátoldalán egy számítógépes (VGA) bemenet található, két SCART, egy jack (sztereó hang) és egy komponens csatlakozó társaságában. A másik oldalon,

a káva élén kompozit video- és sztereóhang-bemenet található, illetve egy fülhallgató-csatlakozót. Végül, de nem utolsósorban, a hátoldal alján kapott helyet a hang és a kompozit videojel kimenete, az antennacsatlakozó és a tápkábel is. Bár a képernyő felbontása lehetővé teszi a HDTV szabványok használatát, ennek korlátot szab a digitális bemenetek hiánya: sem DVI, sem HDMI csatlakozót nem találhatunk rajta, így HD ready logó sem kerülhetett rá. A készülék kezelőszervei a keret jobb oldali élén soroznak, a meglehetősen sokoldalú menü pedig természetesen tökéletesen tud magyarul is.

Uniós adatgyűjtés

Mindenkit megfigyelnek

Mamlasz Márton naponta elvisz a rendőrségre egy térképet, amelyen bejelöli, hol, mikor, kivel beszélt. Részlet az önkéntes vallomásból: „8.00–8.40: otthon interneteztem. 8.45–8.58: vezetőkes telefonon szerettem, Faczér Fannit. 9.00–9.10: mobilon beszéltem nejemmel, Mamlaszné született Sárkány Sárával. 9.20: kikapcsoltam a mobilt a Lakatos utca 5-ben (egy pásztoróra erejéig). 10.30: bekapcsoltam a Körte körút és Alma köz sarkán. 10.35–10.39: Serény Sándort hívtam. 10.55–13.05: internetes telefonálás a Hamburgban (NSZK) lakó Hans Hohn úrral.”

Ez az ember bizonyára orvosi eset, gondolnánk. Pedig hamarosan ilyenek leszünk mindannyian: 450 millióan az Európai Unióban. Hiszen életbe lépett a 2006/24/EK irányelv. Elvileg máris rögzíthető az összes fontos távközlési adat – magánszemélyeké és cégeké egyaránt: A megőrzés ideje legalább hat, legfeljebb 24 hónap. Ez hazai viszonylatban – de csak a mobiltelefonálás esetén – némi enyhítést jelent. Ugyanis Magyarországon az elektronikus hírközlésről szóló 2003-as törvény alapján három teljes esztendő (!) tárol-

ják a mobilhívások adatait. 2007 őszéig minden tagállamnak meg kell hoznia azokat a jogszabályokat, amelyek szükségesek a 2006/24/EK alkalmazásához. Egyébként felsorolásunkban „vezetéktest” írunk, míg az eredetiben „helyhez kötött hálózatos telefon” szerepel, tehát ide értendő a „fix” (vezetéktest póló) GSM-telefon is.

Mire kell mindez a hatóságoknak? Eredetileg arról volt szó, hogy csupán a legsúlyosabb bűncselekmények esetén szabad átnézni az adattengert. Később az EU Miniszterek Tanácsa megegyezett arról, hogy kisebb ügyekben – például illegális fájlcsere gyanújánál – is elővehetik az adatrögzítés eredményeit.

Hogyan tudunk védekezni az állandó adatgyűjtés ellen? Sajnos csak körülményesen. Elsőnek ott a jó öreg telefonfülke, aztán az internetes kávézó. Ennél gyakran kényelmesebb az ingyenes hot spot – tehát a vezeték nélküli, internetes hozzáférési hely. Így a hatóságok elől rejtve marad elektronikus levelezésünk, böngészésünk, IP-telefonálásunk. Persze titkosszolgálati eszközökkel ezt sem nehéz figyelni, de az már célzott figyelés, lehallgatás.

Hamarosan az Európai Unió minden lakosáról rögzítik, mikor kinek telefonált, hol járt a mobiljával, mennyit internetezett, és kinek küldött e-mailt. A témérdek adatot legfeljebb két évig őrzik. Ezt írja elő a május elején életbe lépett uniós jogszabály. Milyen részletes lesz az adatgyűjtés, és hogyan védekezhetünk ellene?

A szolgáltatók által rögzített adatok

A szolgáltatóknál a következő adatokat kell rögzíteni és megőrizni:

- a hívó, illetve küldő fél azonosítása név, lakáscím és telefonszám vagy IP-cím alapján – ugyanígy a hívotté, illetve a címzetté is,
- a telefonhívás és az internetkapcsolat kezdete és vége,
- e-mail küldése és internetes (IP) hívás esetén a belépés/kilépés időpontja,
- a közlés vagy szolgáltatás típusa (beszéd, e-mail, SMS),
- mindezek sikertelen (!) hívás, illetve küldés esetén is rögzítendő,
- a mobiltelefon azonosítása (IMSI, IMEI),
- a földrajzi hely (!) meghatározása mobilnál (cellaazonosító alapján),
- végül egyetlen megnyugtató pont: a közlések, információk tartalma e rendelet alapján nem rögzíthető (mások révén igen).

Aki komolyabban akar berendezkedni a védelemre, annak érdemes virtuális magánhálózatot (VPN) alkalmaznia. Ez egyfajta titkosított csatornát hoz létre az interneten, és csak a „meghívottak” vehetnek részt benne.

Jogvédők nagyon aggályosnak tartják a totális adatgyűjtést, mert így mindenki potenciális gyanúsítottá válik. Telefonálási, internetezési szokásai alapján bárkirel lehet kommunikációs profilját készíteni, a mobilcella-azonosítókkal mozgását feltérképezni. Ha pedig minden forrást kihasználnak a hatóságok (térfigyelő kamerák, bankkártyaműveletek, rendszám-felismerés stb.), szinte csupaszon áll előtűk mindenki.

Letölthető a teljes joganyag pdf-ként, vagy megnézhető weboldalként. Legegyszerűbb a Google keresőt használni, így első találatként kapjuk meg, ha ezt írjuk be (a szimpla idézőjelekkel együtt): „2006/24/EK”

Ambrus András

Blaupunkt: autórádiók és navigáció

- Alternatív technikák a kényelmes navigációhoz
- Akusztikus és optikai vezetési instrukciók
- Torlódások elkerülése közutakon és autópályákon

Amsterdam, Lucca, Róma – vonzó európai úti célokról kapták nevüket a Blaupunkt navigációs berendezései, melyek az a rendszerek előnyeiről megbizonyosodott autósok számára sem hagynak kívánnivalót maguk után.

TravelPilot Lucca – Navigáció ott, ahol arra szükség van

Ha valaki a személyes útkalauzát a másik kocsiában is használni szeretné, annak ideális választás a TravelPilot Lucca MP3, a hídeseimi üzém új mobil navigációs készüléke. A berendezés egyetlen kézműdolattal üzembe helyezhető, egyszerűen beilleszthető a tartóháza („Smart Cradle”) és a „Smart Cable” segítségével a Blaupunkt autórádióhoz csatlakoztatható.

A könnyen áttekinthető menürendszer, a hangutasítások, az útvonal javaslatok 2D-s vagy 3D-s megjelenítése, valamint a dinamikus torlódáselkerülő funkció teszi figyelemre méltó utkalauzzá a készüléket. A mobil „ezermester” kedvenc MP3 zenéink hallgatása közben is gondoskodik a közlekedési helyzet állandó figyelemmel kíséréséről. Így módon méltó helyet foglal el a könnyen alkalmazható mobil navigációs rendszerek családjában.

TravelPilot Rome – Elegáns vonalvezetési navigáció

Igaz gyönyögszem a navigációs berendezések között a TravelPilot Rome. Formatervezett, nemes vonalú előlap, nagy kijelzővel, krómozott szabályozó gombokkal, két háttérfényvel, elegáns Softkey billentyűzettel – mindez nagyonállo, egyszerűen kezelhető formavilágról tesz tanúbizonyságot.

Az eredetileg tervezett útvonaltól történő eltéréseket azonnal észleli a rendszer, mivel a 64 MB-os memória segítségével azonnal újra tudja kalkulálni a tervezett útvonalat, még akkor is, ha közben egy audio CD-t helyezünk a készülékbe.

A készülék természetesen az aktuális közlekedési információk TMC-n (Traffic Message Channel) keresztül vételére is alkalmas, így a torlódások elkerülése közötten és autópályán egyaránt gyerekjáték. A TMC instrukciók ilyen esetekben aktív navigáció bekapcsolása nélkül is foghatóak.

A Róma rádiója a bevált DigiCaver vételi koncepció segítségével biztosítja a precíz sávlevegéséget még adóállomásokkal sűrűn ellátott körzetekben is. A CD-meghajtó

Compact Disc-ek, valamint CD-R/RW lemezek MP3 felvételeinek lejátszására is alkalmas, természetesen navigáció közben is.

TravelPilot Amsterdam – Ár és teljesítmény

A TravelPilot Amsterdam mind a műszaki, mind pedig kivitelezési jellemzők tekintetében egyaránt meggyőző. A készüléket a szabványos illesztőnyílásokhoz tervezték. A TravelPilot Amsterdam azonban elsősorban a kitűnő ár/érték arányával hívja fel magára a figyelmet.

A készülék navigációs rendszerét pontos és gyors útvonaltervezés, valamint precíz útvonaljavaslatok jellemzik. A navigációs rendszer felkínálja a választást a legrövidebb, a leggyorsabb, valamint az optimális útvonal között, valamint lehetővé teszi a torlódások elkerülését. A készüléket a gépkocsi saját tachoszignáljához is lehet csatlakoztatni.

Az autórádió UKV, MW és LW adások vételére alkalmas, a kitűnő hangzást pedig a nagy teljesítményű (max. 4x50 watt) végfok, valamint a paraméteres elvezető biztosítja. Az Amsterdam CD-meghajtója is alkalmas a legtöbb formátum lejátszására.

TravelPilot EX-V – DVD-navigációs színes képernyővel

A TravelPilot EX-V DVD-navigációs rendszere már a Blaupunkt képernyőmenüs támogatással rendelkező, ötödik generációs navigációs rendszerei által nyújtott erőforrásokra támaszkodik. A készülék számtalan vonzó jellemzője szinte áttekinthetetlen: rendkívül meggyőző a digitális Európa-térkép, a gyors útvonalszámítás, a nagyon jól olvasható kijelző, valamint a dinamikus torlódásfigyelés TMC-n keresztül.

A teste szabható menürendszer, a magyarázattal ellátott piktogramok lényegesen leegyszerűsítik a készülék használatát.

A nagyképernyős színes monitor lehetővé teszi az úthálózat és a pillanatnyi instrukciók egy időben történő figyelemmel kísérését (SplitScreen).

A TravelPilot EX-V segítségével az autók csaknem egész Európában pontosan és stresszmentesen tudnak navigálni az országutakon és az autópályákon. A szériatartozékként szállított navigációs DVD felismeri a járható utakat a kontinens 26 országában, és több mint 600 000 úgynevezett Point of Interest-ről (szállodák, éttermek, pihenőhelyek, benzinkutak, parkolók, pályaudvarok, repterek és kórházak) rendelkezik információkkal.

www.blaupunkt.hu

OK Az útmutató

Navigációs termékcsalád a Blaupunktól.

Navigáldon

minden téren! A TravelPilot Lucca

MP3 az első olyan mobil navigációs készülék, mely Önt mindig hátszámponossággal* vezeti el céljához-mindegy, hogy gyalog vagy autóban van. **TravelPilot Amsterdam NAV35E:** A kifejezetten egyszerű és pontos kezelhetőség, a kiváló hang-minőségű CD-Tuner és a neveltségének könnyű beszerelése – mindez együtt teszi mindenki számára könnyen elérhetővé a navigációt. A **TravelPilot Rome NAV55E** mindezek mellett egy tökéletesen áttekinthető térképet nyújt Önnek, többfunkciós színes kijelzőn.

*A mindenkorli lefedettségtől függően

TravelPilot Lucca MP3

TravelPilot Rome NAV55E

TravelPilot Amsterdam NAV35E

Autós-navigáció Magyarországon is!

BLAUPUNKT

A pluszpont az autóban.

GPS/PDA körkép

A legnépszerűbb választás

HP hw6515

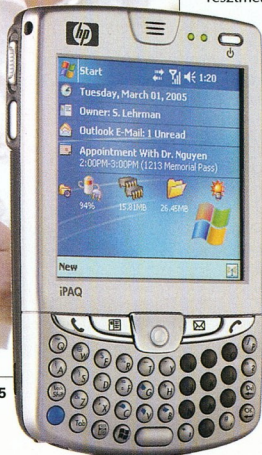
A különféle navigációs megoldások közül ma a legnépszerűbbek a GPS-PDA kombinációk, így nem csoda, hogy az üzletek polcain is számtalan ilyen eszközt találhatunk. Alábbi összeállításunkban bemutatjuk az általunk legjobbnak ítélt ilyen készülékeket.

Jelenleg a leginkább költséghatékony navigációs megoldás a GPS-vevővel felszerelt tenyészámítógép. A hirtelen felütő népszerűségnek köszönhetően pedig a választék is egyre nő, az árak pedig folyamatosan csökkennek – a vevők helyzete tehát ideális.

A jelenleg piacon lévő modellek között nem mindig egyszerű választani – különösen akkor nem, ha kifejezetten navigációs céllal vásárolunk ilyen készüléket. Csak és kizárólag a PDA teljesítménye (memória, processzor stb.) alapján nem érdemes dönteni, mivel a navigációs programok futtatása a mai CPU-kon gyakorlatilag problémamentes.

Mivel a szoftverek amúgy is memóriakártyákon érkeznek, így a belső RAM méretével sem lesz valószínűleg gondunk. A szűk keresztmetszetet tehát inkább az egyéb funkciókat megvalósító programok jelentik. Ezek közül is kiemelkedik a videolejátszás – amennyiben PDA-nk eme képességét fontosnak ítéljük, érdemes a gyorsabb modellek közül választani (egy 312 MHz-es Intel processzor már elbárgol a PDA-ra optimalizált filmekkel).

A navigáció szempontjából a legfontosabb a megfelelő GPS-vevő megléte, valamint az úgynevezett autós csomag, amely a térképszoftvert, valamint az autós használatot lehetővé tevő tartót és szivargyújtós töltőt tartalmazza. Ezzel nem minden készüléket szerelnek fel, így van, ahol egyes alkatrészeket külön kell megvásárolnunk.

A GPS-vevők területén jelenleg a legjobb megoldást a *SIRF Star III* lapkakészlet jelenti, amely sokkal érzékenyebb, mint a régebbi modellek, így például a fémgözzöl szélvédő mögül is „kilátunk” vele.

A körképnek szereplőit a tesztlaborunkban megfordult GPS-PDA kombók közül válogattuk ki – véleményünk szerint ezen eszközök mindegyike kiválóan alkalmas az autós navigációra.

ASUS A632/A636

Az ASUS új, beépített GPS-vevővel ellátott sorozata két tagból áll – ezek között azonban az egyetlen különbséget a WiFi adapter megléte jelenti (értlemszerűen a nagyobb sorszámú

tartalmaz ilyen kiegészítőt, a kisebbik nem, itt cserébe egy miniSD foglalatot találunk). A közös alapokat az *Intel XScale* processzor 416 MHz-es változata jelenti, 128 Mbájttal ROM és 64 Mbájttal RAM memóriával kiegészítve. A készülékek felbontása 320x240 pixel, tehát az újabb VGA kijelzőről egyelőre le kell mondanunk. A *SIRF Star III* modulhoz tartozó antenna a PDA hátoldalából hajtható ki, ráadásul egy külön csukló segítségével el is forgatható – így az ASUS készüléke mind fekvő, mint álló helyzetben használható. Ezt a tervezési filozófiát egyébként nemcsak az antennán, de a kezelőszerveken is végigtették a mérnökök: a körök formájában elhelyezett gombok bármilyen irányból kezelhetők.

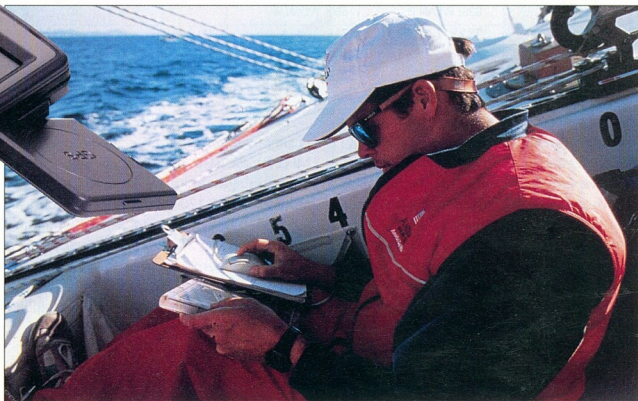
A memória bővítésére és külső hardver csatlakoztatására egy SDIO foglalat szolgál, a szokatlan Hold gomb pedig a masina hátoldalán található.

A készülék különlegessége az USB csatlakozás háromféle üzemmódja: a szokásos *ActiveSync* kapcsolat

mellett a PDA egyszerű kártyaolvasóként (ekkor semmilyen meghajtóprogram nem kell hozzá), sőt WiFi adapterként is funkcionálhat.

Fujitsu-Siemens N500-as sorozat

A három tagból álló *N* sorozat a *Fujitsu-Siemens* első próbálkozása az integrált GPS-vevőt tartalmazó PDA-k sorában – ennek ellenére nem sikerült rosszul! A modellek közül a legkisebb az *N500*-as: ez az *Intel XScale* 312 MHz-es processzora mellett 64 Mbájttal RAM és 64 Mbájttal ROM memóriát kapott. A következő fokozatot az *N520*-as jelenti, amely további 64 Mbájttal memória mel-

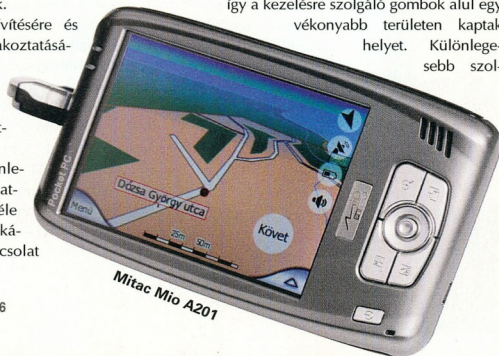
lett egy beépített WiFi adaptert is kapott. A csúcsmoddell jelentő *N560* már 624 MHz-es processzort, valamint nagyobb felbontású, 640x480 pixeles kijelzőt kapott.

Valamennyi PDA közös jellemzője a *SIRF Star III*-as GPS-vevő, amely rejtett antennával rendelkezik, ennek ellenére a modellek meglehetősen vékonykák: vastagságuk mindössze 14 mm. A külalak tekintetében valamennyi készülék egyforma. A képernyő meglehetősen nagy hányadát foglalja el az előlapnak, így a kezeléssel szolgáló gombok alul egy vékonyabb területen kaptak helyet. Különlegesebb szol-

gáltatásnak mondható az USB-host képesség: ennek segítségével külső USB-s eszközöket – pendrive-ot, billentyűzetet stb. – is összeköthetünk a Fujitsu-Siemens masinákkal.

Garmin iQue M4

A kézi GPS piacon piacvezető *Garmin* a PDA-k között sem számít újoncnak, igaz, régebben *Palm OS*-en alapuló tenyérzámítógépeket készített. Az újabb, *iQue* elnevezésű sorozat azonban már a *Windows Mobile* operációs rendszert használja, legfríssebb, *M4*-es modellje pedig a *2003SE* változatot (ami a megjelenés időpontját figyelembe véve bizony meglepő).

A hardver főbb alkatrészei közül a 312 MHz-es *Intel XScale* processzor, a 64 Mbájttal RAM és 32 Mbájttal ROM, valamint a 320x240 pixeles képernyő érdemel említést. A készülékhez a hazai forgalmazó a *Naviguide* nevű Magyarország-térkép adja, amely gyakorlatilag teljes lefedettségű. A GPS-vevő a népszerű *SIRF Star III*, a mellékelt alkalmazás pedig természetesen a *Garmin*től érkezik. A navigációs alkalmazás meglehetősen szorosan integrált az operációs rendszerrel, így az *M4* például a névjegyzékben elmentett címekre egy gombnyomásra tervez útvonalat, nem szükséges külön elindítanunk a navigációs alkalmazást.

HP iPAQ hw6515

A *HP hw6515* a PDA és a GPS funkciók mellett a beépített GSM modul is tartalmaz, amelynek köszönhetően a mobiltelefon kiváltására is alkalmas. Ez ráadásul az EDGE hálózatokat is támogatja, így a mobil internetezésnek sincs igazán akadálya. A készülék külalakja meglehetősen eltér a meg-

Modell	ASUS A632/636	Fujitsu-Siemens Pocket LOOX N 500/520/560	Garmin iQue M4	Holux GPSmile 60	HP hw6515	Mitac Mio A201
Processzor	Intel Xscale 416 MHz	Intel Xscale 312 MHz/N560: Xscale 624 MHz	Intel Xscale 312 MHz	Intel Xscale 416 MHz	Intel Xscale 312 MHz	Intel Xscale 312 MHz
Memória						
RAM MB	64	64	64	64	64	64
ROM MB	128	64/128	32	64	64	64
Állomány	632: SD+miniSD, 636:SD	SD	SD	SD	SD, mini-SD	SD
Képernyő						
Átlós méret	3,5", 320×240	3,5", 320×240 N560: 3,5", 640×480	3,5", 320×240	3,5", 320×240	3", 240×240	3,5", 320×240
Állomány	16 bit	16 bit	16 bit	16 bit	16 bit	16 bit
Állomány	Bluetooth, IrDA, 636: WLAN is	IrDA, USB-Host520, 560: WLAN is	IrDA, USB	USB, USB-host, IrDA	USB, IrDA, Bluetooth, GSM/GPRS/EDGE	IrDA, USB, Bluetooth
Méret (mm)	73,2×122×18,8	71×116×14	71×128×19	72×122×17-22	71×118×21	72×119×19
Súly (gramm)	186	160	166	164	165	172
Garancia	ASUS	Acer Magyarország	Navigate Kft.	Kerti's	HP Magyarország	LCP Systems

szokott tenyészszámítógép-formától, ugyanis egy teljes értékű (bár igen apró) QWERTY billentyűzettel is ellátták, ezért cserébe viszont képernyője kisebb a versenytársainál: mindössze 240×240 pixeles felbontású. A teljesítmény szempontjából fontos alkatrészeket nem spórolták: a CPU az Intel XScale sorozatának 312 MHz-es tagja lett, a memóriából pedig 64-64 Mb-ot áll rendelkezésre. Kifejezetten jónak mondható a hw6515 bővíthetősége is, mivel nemcsak a megszokott SDIO nyílás áll rendelkezésre, hanem egy külön miniSD foglalat is – így a navigációs szoftver futtatása mellett még bőven marad hely például zenék, filmek vagy más térképek tárolására is.

Okostelefonról lévén szó, nem hiányozhat a készülék hátoldaláról a fényképezőgép sem: ezt a szerepet egy 1,3 MPixeles CMOS szenzorral ellátott modul tölti be.

Holux GPSmile 60

Az ASUS A63x-es széria legközvetlenebb konkurense a Holux által gyártott PDA-GPS kombó, amely elsősorban nem PDA-nak, hanem inkább navigációs eszközként készült. Ennek megfelelően a készülék fekvő elrendezésű – így használhatók kényelmesen a kezelőszervei, és a profi kidolgozású autós tartó is így fogja meg.

A GPSmile PDA részének belseje az átlagosnál valamivel jobban felszerelt: 412 MHz-es PXA270 processzorát 64/64 Mb-ot memória egészíti ki. A képernyő az átlagosnak mondható 320×240 pixeles felbontású, a beépített SIRF Star III GPS-vevő kihajtható antennája pedig a készülék jobb oldali, vastagabb részében bújkál meg.

A hardver- és memóriabővítés, illetve a navigációs szoftver fogadására egy SDIO kártyahely áll rendelkezésre.

Mitac Mio A201

A Mitac, amely 168-as modelljével gyakorlatilag elindította a GPS/PDA piacot (az első ilyen készüléket a Garmin hozta ki, még Palm OS operációs rendszerrel, de az sosem vált igazán népszerűvé), az utóbbi időben sem télenkedett: a javított kiadásnak tekinthető 168RS után piacra dobta a kifejezetten navigációs célokra szánt 169-es, most pedig itt az A201-es, amelyben az előző színté valamennyi hibáját kijavították. A belső felépítését tekintve ma már átlagosnak mondható

Kedvező áron

Ha esetleg úgy éreznénk, hogy a cikkünkben szereplő PDA-GPS kombók ára még túl magas, érdemes megtekinteni a Yakumo AlphaX modellt, amely autós tartóval és töltővel együtt is csak 62 388 Ft (bruttó). A 266 MHz-es Samsung processzor mellett 32 MB ROM és 64 MB RAM található benne, a képernyő pedig az ebben az árkategóriában megszokott QVGA felbontású. A PDA operációs rendszere a Windows Mobile 2003 SE, így egy külön ikon segítségével álló és fekvő helyzet között már képes az átkapcsolásra. A beépített, 12 csatornás GPS vevő antennája a készülék hátoldaláról hajtható fel, és az álló/fekvő helyzetnek megfelelően el is forgatható.

készülék (312 MHz-es PXA270-es proci, 64/64 Mb-ot memória, QVGA felbontású kijelző) kihajtható és elforgatható antennát kapott – a készülék az álló és a fekvő képernyő-elrendezés között az antenna helyzetétől függően automatikusan átvált.

Az A201 kétféle kiépítésben létezik: az olcsóbbik modell csak Bluetooth, a drágábbik Bluetooth és WLAN adapterrel is rendelkezik. A bővítések számára egy SDIO kártyahely áll rendelkezésre.

Jónak mondható a szoftveres támogatás is: az érekezebb tartozékok között egy olyan szoftver is található, amely teljes értékű Bluetooth-os telefon varázslat az A201-ből – feltéve, hogy rendelkezünk egy BT-képes mobiltelefonnal is.

Garmin iQue M4

Rosta Gábor

> Múzeumlátogatás
Rómában

> Séta Budapesten

> Sielés az Alpokban

> Vásárlás Bécsben

> Egy kávé Párizsban

Vágd zsebre az egész világot!

Imádsz autózni vagy sokat utazol? Akkor a GARMIN nüvi-t egyenesen neked találták ki! Ez a tenyérfényi készülék ugyanis nem csupán hordozható GPS-navigációs eszköz, hanem egy komplett utazási információs adatbázis és digitális szórakoztatóközpont egyben.

A GARMIN nüvi mellett, hogy magyar nyelvű hangnavigációval fordulóról fordulóra navigál bennünket, számos hasznos utazási kiegészítőt is tartalmaz. Beépített MP3 lejátszó, hangos könyv, JPEG képnéző,

világóra, számológép valamint árfolyam- és mértékegység átváltó teszi igazán sokoldalú utitársá a kis készüléket.

Ha mindez nem lenne elég, megvásárolhatod hozzá az Oxford University Press ötnyelvű hangos szótárát is, hogy akár menet közben is fejleszhesd nyelvtudásod.

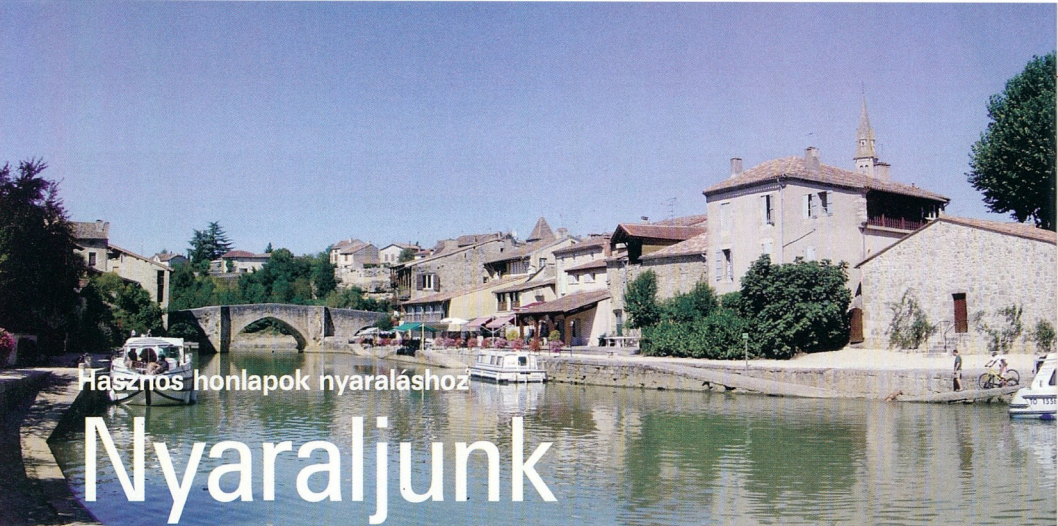
Bármerre visz az utad, egy GARMIN nüvi GPS-készülék mindig megbízható utitársad lesz!

A részletes termékmismertetőt és a márkaképviseletek elérhetőségeit megtalálja weboldalunkon.

Info vonal: (1) 801-2830

 GARMIN
www.garmin.hu

Hasznos honlapok nyaraláshoz

Nyaraljunk máshol másként

Mindenki szeretne különbözni másoktól, többnyire mégis hasonló helyekre utazunk. Aki ennél többet szeretne, az válasszon alternatív nyaralást – néhány lehetőséggel mi is szolgálunk. De az általános tartalmú honlapokról és a last-minute divat híveiről sem feledkezünk meg. Összeállításunkban mindenki talál hasznos, informatív és olykor szórakoztató webcímekeket és tudnivalókat.

Különleges élmény vízi úton bejárni Európába szépséges vidékeit. A bérelhető lakóhajó ennek a sajátos műfajnak jól bevált eszköze, és akik kipróbálták, szinte egytől egyig esküsznek rá. Vezetése egyszerű, nem is kell hozzá előképzettség. Az „utazóközönség” ennek megfelelően változatos: gyerekes családok, fiatal és javakorabeli párok, valamint összeszokott baráti társaságok. Útvonalból ugyancsak sokféle akad, ám ezek olyan csendes járású belvizek, ahol sem hullámverés, sem áradás nem fenyegeti az amatőr „legénységet”. Nálunk még elég kevesen ismerik ezt a műfajt, mások már hallottak róla valamit, de vízi veszélyeket vagy túl sok lemondással járó viszonyokat képzelnek hozzá. Erről szó sincs, így érdemes bővebben megismerni a részleteket.

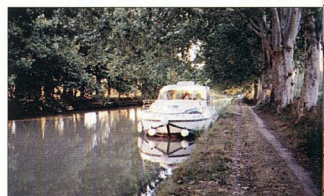
Kiránduljunk kapitányként

Komótosan halad a hajó, utazósebessége nagyjából annyi, mint egy kényelmes kerékpáros tempója (8–12 km/h). Így naponta négy-öt óra hajózással számolva 30–50 kilométert lehet megtenni. Vidéktől és útvonaltól függően számolni kell a zsilipekkel is (egyenként húsz percet), ezek biztosítják az egyenletes vízszintet, a lassú sodrást, és magukban is változatosak.

Hajózás közben mindenki nyugodtan gyönyörködhet a tájban – nem csak az utasok, hanem a „kapitány” is –, hiszen nem suhan el mellettük, hanem alaposan szemügyre vehetnek mindent, és még a parton járó emberekkel is válhatnak néhány szót. A látni-, sőt csodálnivalók közt akadnak vadregényes völgyek, szelíd dombok, elbájoló kisvárosok, félig a vízre épült kastélyok és híres borvidékek – néhol mindez egyszerre. Ráadásul szinte bárhol ki lehet kötni, ahol csak kedve szottyan a társaságnak.

Csodálkozni senki nem fog a vízen járó turistáknak, hiszen a lakóhajók már jó ideje megszokott látványt jelentenek a folyócskák és csatornák környékén. Sőt, barátságos fogadtatásban lesz részünk, hiszen a part menti településeknek bevételt is hoz a vízi idegenforgalom. Friss élelmet szinte bárhol találunk, és aki kerékpárokat is visz a hajón, az

nálunk még elég kevesen ismerik ezt a műfajt, mások már hallottak róla valamit, de vízi veszélyeket vagy túl sok lemondással járó viszonyokat képzelnek hozzá. Erről szó sincs, így érdemes bővebben megismerni a részleteket.

Csendes csatornákon halad, és bárhol ki-köthető a lakóhajó

kisebb túrákat tehet a kiszemelt környéken. A népszerű útvonalak listája igen hosszú lenne, elégedjünk meg az országokkal: Anglia, Belgium, Franciaország, Hollandia, Írország, Németország, Olaszország, Finnország, Portugália, Skócia. (Mindegyik azonban nem szerepel az egyes hazai és külföldi irodák, illetve hajókölcsönzők kínálatában.)

Netkávézók a neten

Hazai és külföldi internetes kávézók gyűjtőlapja: internetcafe.lap.hu
Kicsit csúnyácska, de jól működő, és (az objektív lehetőségekhez képest) gyakran frissített nemzetközi kereső netkávézókhöz. Magyar városneveket ékezet nélkül fogad el: cybercaptive.com
(Csúnya küllemű netkávézó-keresőből több is akad, de azoknak az európai tartalom is elég gyér.)

Kényelem a fedélzeten

Érdelem tételesen felsorolni, mi mindennel szereltek föl egy tipikus lakohajót. Így a műfajt csak hírből (vagy abból sem) ismerők meggyőződhetnek: szó sincs nemád körülményekről. A hajó típusától függően 3–10 embernek nyújt szállást, és olyan komfortot, mint egy valóban modern lakóautó – csak éppen tágasabb térben. Joggal nevezhetjük úszó apartmannak.

Természetesen van hideg-meleg folyó víz, felszerelt konyha (tűzhely, mosogató, hűtőszekrény), zuhanyozó, mosdó és vécé. Szekrények, tárolók sőt széf is akad. Nagyobb (több hálókabinos) hajókon gyakori a két-két zuhanyozó és vécé, hűtőből ugyancsak lehet kettő is. Szóval ne tévesszen meg senkit, hogy angolul, németül „lakócsónak” (houseboat, Hausboot) a neve.

A nappalit szalonnak hívják (itt lehet kinyitható ágy), a hálókabin(ok)ban pedig variálható az ágyak elrendezése, például egy dupla ágy plusz egy külön fekhely vagy három külön ágy. Nem hiányzik az áram sem:

Még az USA-ban sem ismeretlen műfaj a bérelt lakohajó

Chenonceaux: egy a sok száz francia kastély közül

Franciaország • Hírdetés • Ingatlanok • Értékpapírok		• Hírdetés • Ingatlanok
Franciaország • Hírdetés • Ingatlanok • Értékpapírok		
Lakohajózási Lakohajózási Franciaország, Hollandia, Belgium, Anglia, Svájc, Norvégia, Olaszország, Németország, Spanyolország, Izland, és folyókáinál. A lakohajók 2-5 személyes utazásra alkalmasak, és általában 3-5 napra alkalmasak. A hajók általában 3-5 napra alkalmasak. A hajók általában 3-5 napra alkalmasak.		
Franciaország • Hírdetés • Ingatlanok • Értékpapírok		

Csak néhány hazai iroda kínál lakohajós utakat, íme az egyik: mbuda.hu

12 és 220 volt. Előbbihez akad szivargyújtó-aljzat (pl. mobiltelefon és digitális kamera feltöltéshez), utóbbi alkalmas rádió és vilanyborítva használatához. A napozófedélzet szintén berendezett, némelyik hajón pedig részben nyitható a tető. Gyakran két kormányállás van, a felsőről teljes panorámába gyönyörködhet a kapitány.

Árak és hajók

Mind ez a mulatság főszezonban nagyjából 820–1400 euróba kerül egy hétre, ám szépen megoszlik 3–6 személy között; 2000–2500 euróért pedig 8–10 személyes hajók bérelhetők. A járulékos költségek (üzemanyag, kerekpárkölcsönzés, őrzött parkoló) viszonylag szerények, egyedül a kaució komolyabb összeg (kb. 1000 euró), de ez felelősségbiztosítással kiváltható (kb. 100–150 euró).

Németszágban akadnak kishajóvezetői engedélyhez kötött szakaszok. Franciaországban pedig évente egyszer két hétig szünetel a csatornák forgalma. Kezdenek érde-

Letölthető lakohajó-tudnivalók

A legnagyobb lakohajós oldalról (www.crownblueline.com) katalógusok is letölthetők (PDF-ként), amelyek részletes adatokat, árakat, általános és régióhoz kötődő tudnivalókat tartalmaznak. A nagy katalógusokat kedvet ebresztően szép fotók díszítik. Ezeket a főoldalról közvetlenül nem érjük el, kissé szerényen rejtőzködnek a közzetek al-aloldalán.

Például angolul kattintás a *Cruising regions* oldalmenüre, majd az adott országrégió nevére, itt pedig a vaszkos *More Information & Booking* feliratra. Végül a *More Information and Downloads* bevezetés alatt 0-t-hatféle PDF tölthető le: a nagy összefoglalón (full brochure, 6–7 Mbájti), a helyi tudnivalókon és a leltáron kívül még elmélyítőrendelő űrlap is.

mes könnyű (pl. kevés zilipen áthalad), viszonylag rövid, mégis változatos útvonalat választani. De mindezekről és a további lényeges meg apró részletekről az irodák készítenek adnak részletes felvilágosítást.

Európa legnagyobb lakohajó-kölcsönző cége a *Crown Blue Line*. Alaposan kidolgozott honlapjukon (www.crownblueline.com) részletes és bőséges információkat találunk had idegen nyelven (tehát magyarul sajnos nem). Ottjártunkkor 42-féle hajótpust számoltunk, mindegyikről van leírás, kisebb fotó és alaprajz. Az is szerepel a típusnév alatt, hogy mely vidékeken bérelhető. Négy hajót lehetett kívül-belül szemügyre venni mozgatható panorámaképpel (*iPix Java Viewer*), ám közben folyamatosan bővítik a honlapot.

Néhány erre szakosodott hazai iroda honlapján is találunk lakohajós utakat, tudnivalókat. Ilyenek a következő (budapesti székhelyű) irodák: www.benacoyachting.hu, www.maritim.hu, www.mbuda.hu. Egy szegedi iroda (www.aquamount.hu) kissé elrejtette ezt a „specialitást”, emiatt az oldal saját keresőjébe kell beírni a „lakohajó” szót.

Kikapcsolódás kastélyokban

Állítólag még mindig bennünk lappang a középkor: titkon szeretnénk hercegek, vagy legalább bárók lenni, kastélyban lakni, díszes területekhez ülni, parkban sétálni, kilovagolni. Egyfolytában ez nyilván unalmas volna, de néhány napra-hétre kipróbálható. Talán ezért is van, hogy a magyarországi kastélyszállók lakóinak 80–90 százaléka belföldi – persze az üzleti találkozókat és menedzseri fejtágítókat is gyarapítják a létszámot.

Bár a franciákkal nem versenghetünk, szűkebb hazánkban is akad számos kastély

Dunluce váromjai Írországban: egy a sok ezer fotó közül a www.worldisround.com honlapról, ahová a világ minden tájáról érkezők úti képek

és kúria, ezek egy része szálloda, esetleg panzió, a nagyeceni kastélytól a Kőkapunál lévő Károlyi vadászkastélyig. Kereken ötven magyarországi kastélyhotel és -szálló honlapját gyűjtötte össze a kastelyszallo.lap.hu – egyrészt településnév, másrészt saját nevék szerint felsorolva.

A hazai kastélyszállók önálló oldalai ugyan hol sívárok, hol agyonzsúfoltak (a tájékozódást túltengő keretek, öncélú flashkek nehezítik), de azért egy részükön működik online szállásfoglalás is. Rajtuk kívül a külföldi palotaköbbl is találunk jó néhányat a gyűjtőoldalon – mennyiségben élen járnak a franciák, spanyolok, osztrákok.

Egy szerény kiállítású honlapon (www.magyardkastelyok.hu) térkép alapján kattintgathatunk a kastélyszállókra és kúriákra, nagyjából harmincra. (Ez harmada-negyede a teljes kínálatnak, amelyből száznál is több akadna, ha a tulajdonosok, üzemeltetők

Tengeri uborkát last-minute úton is ölelhetünk, de jobb felkészülni: buvvar.lap.hu

összefognának.) Fényképes ismertetőre (jellemzően egyetlen, külső képpel), a szállás alapadataira, valamint címre, telefonszámra szorítkoznak. A lap angolul és németül is tud, bár utóbbi nem az erőssége. Úgy tűnik, részben innen vette át (koppintotta?) aloldalait a ki tudja mikor frissített kastelyhotel.hu.

Ugyancsak harminc magyarországi kastélyszálló és kúria honlapját is megleljük ezen a gyűjtőoldalon: kastely.lap.hu. Aki csupán meglátogatni akar egy kastélyt, az is talál itt kattintanivalót, 24 hazai és fele ennyi határon túli magyar épületről.

Franciaország legszebb műemlékei a Loire-menti kastélyok, több mint száz maradt

A történelmi Magyarország várait bemutató www.varak.hu címről bejutunk a „Középkori várak webkörébe”

fenn belőlük. Temérdek utazási iroda kínál ide különféle túrákat, persze csak az épületek töredékére jut idő. Kis kóstolót kínál például a www.bonoutazas.hu oldal, de más-ként: repülve és vezetve (*fly and drive*) röpké négy nap alatt megtekinthetünk néhányat a sok ódon épület közül. Tehát Párizsba repülőöpen érkezik a turista, ott átveszi a bérautót (kilométer-korlátozás nélkül), és irány a Loire-völgy. Az utat érdemes párizsi kirándulással egybekötni, annak dacára, hogy nyáron a meleg miatt minden épékzláb őslakos igyekszik elhagyni a köregeteget.

Akit jobban vonzanak a várak, az sem várt hiába. Hasznos linkgyűjteményeket talál itt: var.lap.hu, felvidekivarak.lap.hu. A történelmi Magyarország (meglévő és elpusztult) várainak alapos és illusztrált ismertetését pedig itt leli: www.varak.hu.

Nyeregben ülve is érdemes meglátogatni belföldi és felvidéki, erdélyi és francia várakat, kastélyokat – eről itt találunk részletes beszámolókat és tippeket: www.motorstura.hu.

Időjárás

A kisméretű térség jellemző időjárásáról, a turistáknak inkább vagy kevésbé alkalmas időszakokról az alapinformációkat többnyire megtaláljuk az utazási portálok és irodák országismertetői közt. Aki pedig az aktuális, vagy éppen a várható időre kíváncsi, az sok információt talál a következő oldalakon:

www.met.hu – Hazai és külföldi aktuális adatok, szöveges időjárás-jelentések. Előrejelzések Magyarországról 36, külföldről 24 órára. Külön figyelmetző jelzések a Balatonnál várható szélsőségesről, szélirányról.

hungarian.wunderground.com – Részletes adatok Földünk minden tájáról és rengeteg városról magyar nyelven (is). Akár 16 napos előrejelzések a „model maps” föltre kattintva. Interaktív térképek, műholdképek. Angolszász eredetűre néhány lefordítatlan megjegyzés (pl. „Scroll down to view a list of cities” – Lejjebb gördítve látja a városok listáját) és a mókás „hvylyk” (hüvelyk) rövidítés utal. Mobiltelefonra, zsebszámítógépre

Repülés

Olcso (fapados) légitársaságok magyar nyelvű oldalakkal:

airberlin.com, skyeurope.com/hu, turkishairlines.hu, wizzair.com/hu, www.ryanair.com/site/HU

Bécsi reptér, fő- és almenüi magyarul is (országszázlóra kattintva), az online és le-tölthető (PDF) információk csak részben magyar nyelven: www.viennaairport.at

Pozsonyi reptér (angol, szlovák): www.airportbratislava.sk

Gyűjtőportál: fapados.lap.hu

Tengerpart Normandiában: Éretet szikláit Monet is megfestette

szánt változata: mobile.wunderground.com.

www.mikes11.fw.hu – 15 napos „nem hivatalos” időjárás jóslatok. Szubjektív tapasztalataink szerint legalább olyan megbízható, mint a hazai hivatalos meteorológusok rövid távú előrejelzései.

Angolul, németül még számos komoly és műkedvelő meteorológiai honlap kínál aktuális mérési adatokat. Csak néhány mutatóba: www.weatheronline.co.uk, www.wet-teronline.de.

Internet drót nélkül

Aki WiFi-képességgel hordozható számítógéppel indul útnak, szinte biztosan nem marad internet nélkül a „civilizált” világban. És ez nem csupán azt jelenti, hogy el tudjuk olvasni leveleinket, hanem ingyen vagy olcsón haza is tudunk telefonálni (többször is írtunk a témáról, például áprilisban címlapsztoriként, májusi számunkban a 92–93. oldalon). Ezért magától értetődő, hogy vigyünk magunkkal mikrofont, fejhallgatót, netán webkamerát is. Persze az akkumulót, valamint a leveleinkhez szükséges webcímeket és jelszót se felejtjük itthon.

Ha a hordozható gépből hiányozna a

Nézzünk szembe a ténnyel, víz alatt még nincs net, csak a parton: great-barrier-reef.com

Utazási és last-minute portálok

Feltételek szerint kiválasztható akciós utak (májusban 6230-at kínáltak), hasznos tudnivalók és történelmi-kulturális információk 43 országról; bel- és külföldi utak, repülőjegyek, élménybeszámolók, cikkek: www.utazona.hu.

Nagyon jól felépített, igen gazdag kínálatú utazási portál: travelport.hu.

Az előbbihez hasonló ez a portál, csak éppen a hazai turizmusra koncentrált, és még az otthon maradókat is hasznát veszik a sok programajánlatnak: vendegvaro.hu.

Tavalyi bírálatlank (CP 2005/4) óta sokat fejlődött: www.utazitthon.hu.

Magyarországi szálláshelyek átfogó katalógus: travelport.hu.

Last-minute kínálatok magyarul: www.e-lastminute.hu.

Tekintélyes adatbázis, praktikus kereső, mindez tíz idegen nyelven: www.lastminute.com.

Gyűjtőlapok: utazas.lap.hu, utazasimagazin.lap.hu, lastminute.lap.hu.

WiFi-kártya, vehetünk hozzá adaptert (USB csatlakozójút is). Ebből az egyszerű (kissé lassú) változat is elég, ha ezt a komputert csak alkalmilag használjuk drót nélküli netezésre, illetve hálózati kapcsolatra. Egyébként érdemes rá valamivel többet szánni, és lehetőleg olyan változatot venni, amely a meglévő (munkahelyi, otthoni) WLAN-hoz a legjobban illeszkedik. (Ez vonatkozik gyártóra, átviteli tempóra, biztonsági szabványokkal való kompatibilitásra.)

Élegans szállodákban, konferenciaközpontokban és egyéb „kiemelt” helyeken

egyre inkább biztosra vehetjük, hogy működik a vezeték nélküli internet valamilyen formája. Am ezekért általában fizetni kell, és többnyire nem is keveset. Ezért jól tesszük, ha előre tájékozódunk az árakról, az ingyenes hozzáférési helyekről. Jó néhány praktikus tanácsot is találunk a neten erről a műfajról (a szállodai személyzet viszont nem informatikusokból áll). Íme a honlapok.

Vezeték nélküli hozzáférési helyek (hot spot, AP) Magyarországon, ingyenesek és fizetősek: www.hotspotter.hu, huwico.hu, hotspot.lap.hu.

Hogyan használjuk ezeket a pontokat? Praktikus tudnivalók: www.huwico.hu/hotspot/hogyan.

Biztonsági tippek nyilvános vezeték nélküli hálózatokhoz: hotspotter.hu/hu/securityguide.

Ingyenes hozzáférési helyek Európában és világszerte, kissé sovány listával (bár Budapest elég jól áll): www.wififreespot.com/europe.html.

Keresés érdekes, ám nehézkes WLAN-világterképpel. Középpontjában Észak-Amerika áll, de a többi kontinens is ráfér a térképre, de ez sajnos nem ország-, hanem régióhatárokat mutat. Városnévre csak regisztráció után kereshetünk: wagle.net.

Repülőtereken világszerte: www.wififreespot.com/airport.html.

Főleg USA-ban, fizetősek is felsorolva; elsőnél bevezetés, tippek is (angolul): jwire.com, www.hotspothaven.com, www.vzlocal.com, www.wi-fihotspotlist.com.

Élménybeszámoló

Érdekes, tanulságos, informatív, néha még mulattató is mások beszámolóit olvasni, főtitka nézegetni. Érdemes megnézni ezeket az oldalakat, mert az utazási portálok tényanyagai és az irodák túl rózsaszínű leírásai helyett személyes közlést kapunk a tájról, ahová éppen készülünk. De gyakran arról is érdemes olvasni (vagy legalább átközel nézegetni), ahol már jártunk.

Magyar turisták élménybeszámolóit, tapasztalatait, fotóit: www.barangol.hu.

Közel négyszáz úti beszámoló, országok és szerzők szerint is válogatható: www.foldiutikalauz.hu.

Utazók fényképei a világ minden tájáról, köztük igazán különleges helyekről (angolul): www.worldisround.com.

Szállodák szubjektív bírálata – érdekes, de kissé sovány gyűjtemény: www.hotellkritika.hu.

Néhány kis online útikönyv magyarul és ingyen elérhető itt: utikonyv.com/online_books.

Ambrus András

Ultrakompakt digitális fényképezők Ideális útitársak

A digitális fényképezőgépek nemcsak kezelhetőségben nyújtanak többet analóg társaiknál, de méreteik is szabadabban változtathatók. Jól példázzák ezt az ultrakompakt kategória tagjai, amelyek lassan-lassan mobiltelefon méretűek már, miközben a képmínőségéből sem engednek.

Valódi fényképező, mégis alig nagyobb egy mobiltelefonnál – ez az *ultrakompakt* kategória, amelyek képviselőivel sokkal jobb fotókat tudunk készíteni, mint egy kamerás mobillal. Az ultrakompakt egyre népszerűbb akár első, akár második kameraként, hiszen mérete és egyszerűsége miatt ideális útitárs.

Persze a zsebkamerák működési elve ugyanaz, mint a normál méretű fényképezőké, csak az érzékelő általában kisebb, a lencse pedig mindenképpen apróbb. Ez komoly problémákat jelent a gyártóknak. Először is a kicsi lencsén keresztül kevesebb fény jut át, így a masina érzékenysége is kisebb lesz,

ezért gyakran kell használni a vakut (de az apró villanás nem túl hatásos). Másodsor, a kis méretű, ám nagy felbontású érzékelő – az 5 Mpixel alatti felbontás ma már divatjammá – jelentős képzaja gondot okoz. (Minél kisebbek az elemi cellák, annál zajosabb az érzékelő). Ugyancsak a kis méret miatt nem lehet nagyobb kapacitású akkumulátorokat használni, az optikai képerkeső pedig gyakran túl messze van az objektív tengelyétől, ami növeli a parallaxis-hibát (a látott képmező oldalt-fölfelé eltolódik a tényleges főtóhoz képest).

Bőven van tehát mivel megküzdnie a gyártóknak – így bizonyos téren a vásárlónak is kompromisszumot kell kötnie. Ilyen a szolgáltatások szintje: ebben a zsebkamerák jellemzően az egy kategóriával lejjebb lévő normál kompaktokat érik el, de az áruk egy fokozattal többet mutat. A kevesebb szolgáltatás főleg a vásárlók igényeire való igazodásból fakad vagy a kezelőszervek hiányából – mert nem férnek el a nagyobb gépek beállítását kényelmessé tevő tekerők és tárcsák. (Elég reménytelen volna kézzel fókuszálni egy közepes felbontású LCD kijelzőn, billentyűket nyomkodva.) Ám az apró fényképezőkön többnyire így is módosíthatunk bizonyos értékeket. Hasznosnak a gyárilag beállított motívumprogramok, például strand, tájkép, tűzijáték, portré és naplemente fotózása. Akadnak egészen érdekes üzemmódok is, mint a dokumentummásolás (fekete-fehérben, maximális kontrasztal) vagy az ételfotók.

A vékony kivétel miatt az optikai keresők gyengébben teljesítenek: az említett parallaxis-hibán kívül gyakran nehéz a szemünkhöz illeszteni a keresőt. Ezért sok esetben ezt a funkciót elhagyják a cégek, az így nyert helyre pedig az átlagban nagyobb (2,5–3 colos) LCD kijelző kerül.

Az ultrakompaktok igazi korlátja gyenge fényviszonyok között – például összejöveteleken, rendezvényeken – mutatkozik meg: mivel vakupapucs nincsen rajtuk (nem is férne el), a beépített, csekély fényerejű és a lencséhez közel eső villanófény miatt a képek háttére könnyen homályban marad, az embereknek pedig piros nyusziszemű lesz.

Canon Digital IXUS 65

A Canon IXUS sorozatába tartoznak a talán legismertebb ultrakompakt gépek – ez nem is csoda, hiszen az egész kategóriát ők alapozták meg. A család legújabb tagjai a 60-as, 65-ös és 800-as nevet viselik, ezek közül nekünk most a középsőhöz való szerencsénk (az igazi erőképeséget az optikai stabilizátorral ellátott 800-as jelenti). A masina fel-

Panasonic LUMIX FX01

Szolgáltatási szintjét tekintve a felső-közép kategóriába tartozik, és elsősorban az igényes amatőröket célozza meg. Ennek megfelelően igazi manuális üzemmódja nincs, az így hívott beállítás esetén egyszerűen csak az elérhető menüpontok számát meg (például így válnak elérhetővé az ISO, a fényképgyengesúly és más beállítások). A rendelkezésre álló, előre programozott üzemmódok között a legtöbb helyzetre található nekünk tetszőt, a filmfelvétel pedig VGA felbontásban és 30 fps sebességgel is készülhet.

A képmínőség tekintetében az IXUS 65 igen jó helyzetben van: a gyártócéggel rengeteg tapasztalatot szerzett a professzionális

pes meghökkenítő kamerákkal előállni. A gyártó új szuperkompakt kamerája a Z60-as, amelynek egyik legérdekesebb tulajdonsága a beépített elektronikus képstabilizátor. Fontos, hogy ez nem a lencse vagy az érzékelő mozgásával működik, hanem a fényképezőgép „agyába” épített algoritmus segítségével, így hatásfoka gyengébb a szokásos megoldásoknál.

A Z60 külalakja és kivitele első osztályú, a cégnek az apró méretekbe sikerült egy 6 Mpixeles érzékelőt és egy 3x-os átfogású zoomlencsét elrejtjen. Kezelése viszonylag egyszerűnek mondható: a kamera csak automata üzemmódban működik, annak érdekében viszont, hogy ez ne okozzon gondot

HP PhotoSmart R727

Fuji FinePix Z2

bontása 6 Mpixel, lencséjének az átfogása 3x-os, azaz 35 mm-es kisfilmes rendszerre számítottva 35–105 mm között állítható.

A fényképezőgép kivitele és dizájnya elsőrangú, nemcsak kis méretű, de igen elegáns is. A kezelőszervek elhelyezése jól sikerült és a kifejezetten tetszett az érintés-érzékeny hátsó tárcsagomb), a hátoldal java részét pedig az impozáns, 3" képátöltő LCD monitor foglalja el. A hatalmas kijelző sötétben automatikusan nagyobb erősítésre kapcsol, napfényben pedig egyetlen gomb lenyomásával maximális erősségre kapcsolhatjuk a háttérvilágítását.

kamerák gyártása során, és ezek azért az alsóbb kategóriába is „leszivárognak”. Többek között ennek köszönhetően képmínősége kiváló, legyen szó akár belső, akár külső fotózásról. A DIGIC processzornak köszönhetően a gép működése igen gyors, így a bekapcsolás után alig 2 másodpercen belül már el is készíthetjük első felvételünket.

Casio Exilim Z60

A Casio egyáltalán nem új szereplő a digitális fényképezőgépek piacán, gyakorlatilag a kezdetektől jelen van. A cég az elmúlt időben kicsit ellustult ugyan, de azért még ké-

bonyolultabb körülmények között, nem kevesebb, mint 33 (!) előre programozott üzemmód közül választhatunk. Kezdő fotósok számára a kamera beépített sűgővel is rendelkezik.

A készüléknek optikai keresője nincs, ehelyett a hátoldali, 2,5 colos kijelzőn komponálhatjuk meg képeinket. Az esetleg alul-exponált fotók kijavítására a *Flash Assist* szolgálg, és számos más digitális trükk is rendelkezésre áll.

A kamera által nyújtott képminőség meglehetősen jó, bár időnként kicsit túl erősen „digitalizált” – ez főleg a sötétebb viszonyok között készült felvételek esetében fordult elő. A Casio egyébként szemmel láthatóan komolyan vette az „elkapni a pillanatot” kifejezést, a Z60 ugyanis számos, a gép sebességét növelő szolgáltatással rendelkezik. Ezek közül érdekes például a *Quick Shutter*, amelynek használatakor a gép az AF nélkül is megpróbálkozik az éles kép készítésével.

Fuji FinePix Z2

A Fuji szupervevőny Z-szériájának második tagja szinte a közönlenségig hasonló elődjére, a Z1-esre. A teljesen fémborítású masina nagyon elegáns néz ki, vastagsága pedig mindössze 18,6 mm (az igazat megvallva, az egész fényképezőgép kisebb, mint egy pakli kártya) – ennek ellenére sikerült 3x-os átfogású lencsét beépíteni. Ez a bravúr úgy sikerült, hogy az objektív lencséit nem víz-

Mire figyeljünk a boltban? – vásárlási tanácsok

- 1. Elegendő memória:** a legtöbb kamerához csak minimális kép készítésére elegendő memória jár. Hogy ne kelljen már másnap visszamennünk a boltba, érdemes rögtön vennünk egy megfelelő típusba tartozó memóriakártyát is.
- 2. Optikai vs. digitális zoom:** soha ne dőljünk be az ultrazoomos bridge-kamerákat megszerongató, 12x-es zoom feliratoknak – hacsak nincs rögtön melléjük írva az optikai nagyítás mértéke is. Az általában 3-4x-es optikai zoomot tovább növelő digitális nagyítás oly nagy mértékben rontja a képmínőséget, hogy jobban járunk, ha menüből rögtön le is tiltjuk.

- 3. Tokok és táskák:** bár az ultrahordozható gépek zsebkönyben is jól megvannak, a sérülések ellen érdemes egy megfelelő méretű táskát beszerezni is – ennek az a plusz előnye is megvan, hogy belefért például a tartalék akkumulátor is.
- 4. LCD vs. optikai kereső:** amennyiben sokat akarunk beltérben, sötétebb körülmények között is fotózni, olyan modellt válasszunk, amelyen van optikai kereső. Igaz, hogy ezek használhatósága és minősége elmarad az LCD-től, de sötétben elengedhetetlenül szükségesek a kép megkomponálásához. Az LCD-t pedig nézzük meg erős fényben is.

Gyártó	Canon <small>EXILIM</small>	Casio <small>EXILIM</small>	Fuji <small>FinePix Z2</small>	HP <small>Photosmart R727</small>	Kodak <small>EasyShare V870</small>	Nikon <small>Coolpix S6/S5</small>	Olympus <small>μ 700</small>	Panasonic <small>Lumix FX01</small>	Sony <small>CyberShot DSC-T9</small>
Felbontás	6 Mpixel	6 Mpixel	5,1 Mpixel	6 Mpixel	5 Mpixel	6 Mpixel	7 Mpixel	6 Mpixel	6 Mpixel
Optikai zoom¹ (mm)	3x (35–105)	3x (38–114)	3x (36–108)	3x (39–118)	1x+3x (23, 39–117)	3x (35–105)	3x (37–111)	3,6x (28–102)	3x (38–114)
Optikai kereső	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
LCD mérete és felbontása	3", 173 000	2,5", 115 000	2,5", 232 000	2,5", 230 000	2,5", 230 000	3", 2,5", 230 000	2,5", 115 000	2,5", 207 000	2,5", 230 000
Motívumprogramok száma	10	33	5	11	19	15	24	15	10
Filmfelvétel (legjobb minőség)	640×480, 30 fps	640×480, 30 fps	640×480, 30 fps	640×480, 24 fps	640×480, 30 fps	640×480, 30 fps	640×480, 15 fps	848×480, 30 fps	640×480, 30 fps
Belső memória (MB)	–	8,3	–	32	32	20/21	19	–	58
Memóriakártya típusa	SD	SD	xD	SD	SD	SD	xD	SD	Memory Stick Duo/Pro
Érdekessegek	My Color effektusok, 16:9-es képarányú felvétel	digitális képstabilizátor	ISO 1600-as érzékenység	digitális vaku, vörösszemeltávolítás, tanácsadás	dupla objektív, saját „torzítás-korrektció” a nagylátószögű lencsééhez	arc-érzékelésű autofókuszS6; WLAN kapcsolat	fröccsenő víz ellen védett	optikai képstabilizátor	optikai képstabilizátor
Méret (mm)	90×57×20	95×61×20	90×55×19	93×61×24	101×50×20	100/93×59×20	95×56×20	94×51×24	90×55×21
Súly (elemmel, g)	163	148	170	160	175	165	140	153	185
Elemélettartam² (kép)	160	180	170	n.a.	150	200/210	180	320	240
Beszállító	Canon Hungária Kft.	Digifénykép/ Mediker	Ramiris	HP Magyarország	Kodak Kft.	Nikon Magyarország	Olympus Magyarország	Panasonic Magyarország	Sony Hungária
Információ	www.canon.hu	www.digi.fenykep.hu	www.ramiris.hu	www.hp.hu	www.kodak.hu	www.nikon.hu	www.olympus.hu	www.panasonic.hu	www.sony.hu
Ár (Ft)	110 500	68 400	119 900	74 990	99 990	114 990/94 990	72 990	109 900	104 990

¹ Gyújtótávolság 35 mm-es rendszerre átszámolva

² CIPA szabvány szerint

szintesen, hanem függőlegesen építették be, az optikai tengely „elforgatásáról” pedig egy prizma gondoskodik. Ezt a megoldást egyébként egyre többen alkalmazzák, így például a Sony is.

A kamera felbontása 5,1 Mpixel, és az elődjéhez hasonlóan itt is a Fuji saját SuperCCD HR érzékelője dolgozik – a Z2 ugyanis inkább tekinthető frissítésnek, mint új modellnek. A legfontosabb újítások között említhetjük a hátoldali, 2,5"-os LCD kijelző felbontásának növelését (immáron 232 ezer pixel, ami nagyban javítja a minőséget), illetve a magas, ISO 1600-as érzékenységet.

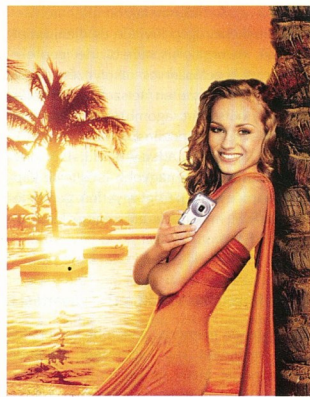
Optikai keresőt nem találhatunk a gépen, és a teljesen manuális üzemmód is hiányzik. Helyette van a „Manual”, amely nem valódi

manuális üzemmód, csak több jellemzőbe szólhatunk bele, illetve pár motívumprogram közül választhatunk. A kamera dobozában megtalálható tartozékok közül a legfontosabb a mellékelt dokkolóbölcső, amely az elem töltésére és a számítógéppel való összeköttetésre is szolgál. A fényképezőgép egyik érdekessége az infravörös port, amelynek segítségével megfelelő nyomtatóval vezetékek nélkül is összekapcsolhatjuk.

A Z2 kezelhetősége jó, egyszerű szolgáltatási szintje miatt kezdőknek is ajánlható, bár kis mérete miatt a kezelőszervek elérése nehézkes. A képinformációja kiváló, sötétben viszonyok mellett pedig a magas érzékenységű üzemmód nagyon hasznos lehet.

HP Photosmart R727

A HP Photosmart sorozatának legkisebb tagja az R727, amely 6,2 Mpixeles felvételek készítésére képes, lencséjének átfogása pedig 3x-os. A teljesen fémből készült kameratest – amelyen egy, a fogsát és a dizájnt is javító „bemélyedés” található – nagyon elegánsan néz ki. A HP szokása szerint nem fu-

kardott a beépített digitális trükkökkel, így a már eddig megismert digitális vaku és a gépen belüli vörösszemeltávolítás további lehetőségekkel egészült ki, az elkészült felvételek esetében pedig különféle „művészi” effektusok hozzáadására van lehetőségünk: mindenféle keretek, szegélyek állnak rendelkezésre, illetve 5 képes panorámafotók összefűzésére is képes a HP, mint fotónyomtató-gyártó természetesen szívesen kihagyja a PC-t a nyomtatási folyamatból).

Casio Exilim Z60

A Computer Panoráma ajánlata

Elég nehéz dolgnak volt a legjobb gépek kiválasztásával – ez pedig azt mutatja, hogy a gyártók valóban komolyan vették a minőséget. Valamennyi versenyző kiválóan alkalmas a nyaralás megőrkítésére, így a sorrendben egészen apró különbségek döntöttek.

Az első helyen különösen sokat gondolkotunk, és végül a *Canon Digital IXUS 65-nek* ítéltük, amely hatalmas, 3 színes kijelzője és remek kezelhetősége mellett még kiváló képmínőségre is képes.

A különdíjakért a *Panasonic FX01*, a *Kodak V570* és a *Sony T9* versenyzett – végül úgy éreztük, hogy az első kettőnek jár. Ennek oka, hogy a Sonyban is megtalálható, igencsak hasznos optikai képstabilizátort a Panasonic egy hasznos, 28 mm-es gyújtótávrról induló, 3,6x-es objektívvel kombinálja, a Kodak V570 pedig egészen egyedülálló, 23 mm-es valódi nagylátószögű felvételre képes.

Nagyon jófópa szolgáltatás, hogy az R727, hasonlóan elődjeihez, az elkészült kép alapján még tanácsokat is ad, hogyan javítható a fényképek minősége.

A gép kezelése egyébként HP-szerű, és nem fogunk elveszni a különféle manuális beállítási lehetőségek között sem (ezek ugyanis nem nagyon vannak). A teljesen automata üzemmód mellett 10 motívumprogram (plusz panoráma) áll rendelkezésre.

Optikai kereső hiányában a hátsó, 2,5 színes kijelző segítségével állíthatjuk össze

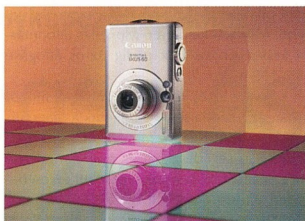
képeinket, amelyek felbontása kellően magas (230 ezer) a minőségi eredményhez.

Kodak Easyshare V570

A *Kodak EasyShare* sorozatának talán legkülönlegesebb modellje a *V570*, amely nem egy, hanem két objektívvel is rendelkezik! Ezek közül az alsó egy hagyományos, 3x-os optikai átfogású példány, a felső viszont egy nagy látószögű, 23 mm-es gyújtótávolságú darab. Ezzel a kamera kiválóan alkalmas például épületek, nagyobb csoportok fotózására, miközben vastagsága nem haladja meg a 20 mm-t. Mindkét lencse mögött egy-egy 5 Mpixeles érzékelő található, az elkészült képek pedig a 32 Mbájtnyi beépített memóriába kerülnek.

A kamera dobozában a szokásos kiegészítők mellett egy kifejezetten igényes dokkolóállomás is megtalálható, amely többek között a tv- és a USB-kimenetet is biztosítja.

A kamera külalakja és kivitele jó, természetesen az elő-

Canon digital IXUS 65

lap a két lencse miatt meglehetősen különleges látványt nyújt. A Kodak, eltérően az ebben a kategóriában megszokottól, a hátoldalon középre helyezte a 2,5 színes LCD kijelzőt, a kezelőszervek pedig mindkét oldalra kerültek – optikai keresőnek azonban már nem maradt hely.

A rendelkezésre álló üzemmódok száma meglehetősen nagy, ráadásul a panorámaképek összeállítását a gép szoftvere oldja meg, számítógépes segítség nélkül. A manuális állítási lehetőségek nem kényeztetnek el.

A V570 képmínősége jó, kezelése pedig kellően egyszerű. A képek zajszintje meglehetősen magas, így rosszabb fényviszonyok között hamar zavaróvá válik, a zajcsökkentés pedig meglehetősen lágyvá teszi a kontúrokat.

Nikon Coolpix S6/S5

A *Nikon* két törpe modellje között a legfontosabb különbséget a kijelző mérete (2,5" az S5, illetve 3" az S6 esetében), valamint a na-

Sony CyberShot DSC-T9

MINDEN, AMI SZÁMÍTÁSTECHNIKA

EPSON

49.900.-
EPSON R-340

19.900.-
EPSON D-88

IQ NOTEBOOK
IQ-808
15" XGA TFT, Intel Celeron M 1,3 GHz, CD-RW+DVD, 256 MB DDR RAM, 40 GB HDD
139.900.-

17" monitor
23.900.-

QWERTY Quentium
Intel® P4 3.0 GHz CPU, 512 MB RAM, 120 GB HDD, GeForce 6800 128 MB VGA, DVD-RW Dual Layer
153.500.-

QWERTY Midi 2,8
Intel® Celeron® D1 2.8 GHz CPU, 256 MB RAM, 80 GB HDD, GeForce FX 5200, 128 MB TV-out VGA, DVD-RW Dual Layer
82.900.-

17" TFT monitor
59.900.-

PC számítógép már 57.500.-tól!

Canon

87.900.-
CANON PowerShot A700

56.900.-
CANON PowerShot A53

36.900.-
CANON PowerShot A430

87.900.-
CANON IXUS 60

www.qwerty.hu

MÁR 22 ÉVE ÖNÖKÉRT!

QWERTY COMPUTER

Központi üzlet, szerviz: 1111 Budapest, Bartók Béla út 14. Tel.: 466-9377

EPSON - OLYMPUS Szaküzlet: 1111 Budapest, Bartók Béla út 9. Tel.: 466-5419
NOTEBOOK Szaküzlet: 1111 Budapest, Bartók Béla út 9. Tel.: 209-4733

gyobbinknál használható WiFi kapcsolat jelent. Mindkét kamera 6 Mpixeles felbontásra képes, objektívjuk pedig 3x-os átfogású (35–105 mm).

Követve az új kompakt Coolpixek filozófiáját, az S 7 széria sem bővelkedik a manuális állítási lehetőségekben, ezzel szemben számtalan segédeszközt és motívumprogramot találhatunk bennük – például az esetlegesen alulexponált fotókat a *D-Light* nevű digitális vakuvál javíthatjuk fel, a portréfotózásban pedig az arcképet automatikusan detektáló és élesre állító *Face Priority AF* segít.

A kamerák kezelése meglehetősen egyszerű, amiben nagy szerep jut a hátsó tekerőnek: ez nemcsak négy irányba billenthető, hanem virtuális üzemmód- és beállítótárcsáként is funkcionál.

Az S6 érdekessége a WLAN adapter – ezzel bármilyen, a mellékelt *PictureProject* szoftvert tuttató számítógéphez csatlakozhatunk a fényképezőgéppel. A kapcsolaton keresztül nemcsak a képeket másolhatjuk át, de a számítógépre kötött nyomtatóval egyenesen ki is nyomtathatjuk, illetve lehetőségünk van az elkészített képet azonnal a gépre menteni (sajnos távvezérlésre már nem képes).

Olympus μ 700

Az *Olympus μ 700* zsebkamera szakított a téglalap formával, sokkal inkább egy ekre hasonlít. Tapasztalatunk szerint ezzel a megszokott dizájnhoz képest sokkal jobban zsebbe dugható.

A kamera felbontása nem átlagos: 7,1 Mpixel, objektívje pedig 3x-os átfogású. Feliratai szerint a készülék fröccsenő víz ellen védett, és ezt megerősíti a különféle csatlakozókat védő fül gumiszigetelése is – ellenben a gombok esetében már nem látunk semmiféle védelem. Vigyázat, semmiképpen se higgyük, hogy ez víz-álló fényképezőgép!

A gép kidolgozottsága és formateremtés tehát jónak mondható. Sajnos a hátsó, 2,5 colos LCD kijelző felbontásával már nem voltunk ilyen elégedettek, mivel felbontása mindössze 115 ezer pixel, így elég „darabosnak” tűnik – az optikai kereső pedig teljesen hiányzik.

A kamera ergonómiaja megfelelőnek mondható. Manuális beállítások nem nagyon találhatók meg rajta, de rendelkezik több motívumprogrammal is. Sötétebb fényviszonyok

között a „digitális képstabilizátor” az érzékenység növelésével igyekszik úrrá lenni a kép bemozdulásán.

Kezdő felhasználók számára érdekes segítség a fényképezőgép súgója: ez egy ötletes felépített menürendszer, amelyből bárki kiválaszthatja az általa fotózni kívánt témához tartozó legjobb beállításokat (tehát nemcsak tippeket kapunk, de a kamera a beállításokat is módosítja).

A kamerába épített szolgáltatások közül a legfurcsább a naptár: ezzel magán a fényképezőgépben belül készíthetünk képeinkből

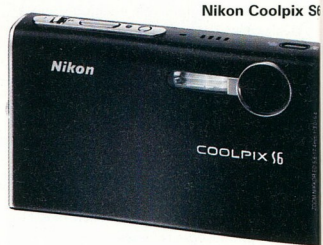

egy nyomtatható falinaptárt. Hasonló, am talán érdekesebb az a lehetőség, hogy képeinket naptárszerűen is megtekinthetjük (azaz rögtön látjuk, hogy melyiket melyik nap fotóztuk).

Az μ 700 képminősége átlagosnak mondható – részletgazdagsága az átlagosnál nagyobb felbontása ellenére sem a legjobb, igaz, ez az elterjedt 10x15-ös képméret esetében egyáltalán nem észrevehető – a színké minőségével pedig elégedettek voltunk.

Panasonic Lumix FX01

A *Panasonic Lumix FX01* tökéletesen illik az elődök (FX8, FX9) által megkezdett sorba. Tipikus Panasonic kameraként ez is különleges objektívvel és valódi optikai

képstabilizátorral rendelkezik. Az előbbi érdekessége, hogy ultrakompakt mérete ellenére 3,6x-es átfogású, ráadásul 28 mm-től indul, így kiválóan megfelel szelesebb látószöveget igénylő témák fotózására.

A kamera érzékelőjének felbontása 6 Mpixel, LCD kijelzője pedig 2,5 colos, 207 ezer pixellel. Érdekes szolgáltatása a fejfeletti fotózást lehetővé tevő High Angle funkció – ekkor egyetlen gombnyomásra a képernyő kontrasztaránya és fényereje úgy módosul, hogy éppen fejünk felett tartva látjuk helyesen a színeket. Ez nagy ötlelet egy olyan gépnél, amelynek nem kihajtható az LCD-je.

A kamera kezelhetősége kiválóan mondható, képminősége pedig nagyon jó. A cégtől már megszokott módon a magasabb ISO beállítások már erős képzajjal járnak, az alacsony felbontással együtt használható *High ISO* szolgáltatás (ISO 800–1600) pedig csak nagyon korlátozott körülmények között éri meg – különösen, hogy az FX01 az alacsonyabb felbontáson készült felvételt visszaszámolja je 6 Mpixelesé.

Sony CyberShot DSC-T9

A Sonymnál a T széria az ultrakompakt kamerákat foglalja magában – ezek közül a legújabb a T9-es, amely 6 Mpixeles érzékelő és 3x-os átfogású lencsével rendelkezik –, ráadásul pedig optikai képstabilizátorral is felszerelték. Az igencsak vékony, de nagyon igényes kivitelű kamera nem kevesebb, mint 58 Mb-át beépített memóriával rendelkezik, így az első napokat akár külön memóriakártya nélkül is végifotózhatjuk (persze hosszabb időtartama mindenképp kelleni fog egy nagyobb modell).

A hátoldalon található 2,5"-os LCD kijelző felbontása 230 ezer pixel. A fényképezőgép érdekessége, hogy a teljesen automata működés mellett van egy igencsak limitált manuális fókusz is, amely igazából 5 lépésben állítható be. Az üzemmódok között teljesen automata, Program AE, illetve 9 motívumprogram áll rendelkezésre.

Rosta Gábor

Kiegészítők digitális fényképezőgépekhez

Szükséges és elégséges

A digitális fényképezés legfontosabb, de nem egyetlen kelléke a fényképezőgép: a költeni vágyó fotós ugyanis számtalan kiegészítő közül választhat. Cikkünkben ezekből mutatunk be egy csokorra valót.

Ha sokat fotózunk, rendkívül hasznos útitárs a merevlemez tároló

kamerához fejlesztett akkumulátoroktól várhatunk, a közönséges alkáli elemek ugyanis 10–20 félvételt után lemerülnek!

A tartalék akkuk beszerzése sem különösebben megerőltető, szinte bármilyen fotós áruházban 1000 forint körül beszerezhető

A régi filmtekercesk modern megfelelői a memóriakártyák

Ne feledkezzünk meg a pótakkuról és a töltőről

egy pár AA-s akkumulátor, és 5–6 ezer forint körül már a töltő+elem csomagok között is válogathatunk. A töltők ára sebességük és szolgáltatásaik tekintetében persze jelentős szórást mutat – egy minden létező akkufajtát tölteni képes intelligens változat akár 15–20 ezer forintba is belekerülhet. Ezek beszerzését egyébként érdemes rögtön a fényképezőgép megvásárlásakor megejteni, mert az ilyen gépek dobozában a legtöbb esetben csak „sima” elemeket találunk, amelyekkel

az első pár fotót még elkészíthetjük, tovább azonban nem jutunk.

Ezzel szemben a speciális akkumulátorokat használó gépek esetében a gyártó természetesen mellékelni az elemet és a töltőt is, ám a pótakkumulátorok beszerzése már gondot okozhat: egyfelől ezek ára jelentősen meghaladja a szabványos elemekét, másfelől hiába keresnénk őket a sarki fűszeresnél. Ennek ellenére – a legrosszabbkor kimerülő elemek Murphy-törvényét figyelembe véve – javasoljuk a pótaksi beszerését. Az azonos márkájú elemek árához képest általában jelentős megtakarítást érhetünk el valamilyen utángyártott (GP, Belkin stb.) akku használatával.

Ha a civilizációtól távolra visz az utunk, jó szolgálatot tehet egy napelemmel működő akkutöltő is.

Ezzel a legtöbbször AA és AAA típusú akkumulátorok tölthetünk fel.

Memória

A digitális kamerák „filmje” a memóriakártya, amelyből egyszerűen nem lehet elég nagyot venni – míg az analog fényképezőgépek esetében a filmkockák ára és a telercesk gyors fogyása megálljt parancsolt a kattintgatszónak, addig a digitális technológiában nincsenek ilyen korlátok. Ennek megfelelően egy 9 napos szabadság alatt könnyen összejöhet akár 200-250 olyan kép is, amelyről úgy érezzük, hogy szeretnénk megtartani őket – nem árt tehát gondoskodni a megfelelő tárolási kapacitásról!

A digitális fényképezőgépek diadalútja nem utolsósorban rendkívül egyszerű használatuknak köszönhető: legtöbbjüket elegendő ráirányítani a témára, és megynömi az exponálógombot – a többit elvégzi az automatika, sőt a digitális technikának hála immár az előhívással és a nagyítással sem kell bajlódunk. A hatalmas népszerűségnek megfelelően a fényképezés egyre több és több embernek válik hobbi-jává, és természetesen egyre többen szeretnék a maximumot kihozni masinájukból.

Bár a megvásárolt fényképezőgép általában már önmagában is használható, képességeit különféle kiegészítőkkel tovább bővíthetjük. Alábbi összeállításunkban elsősorban a hobbi-fotósoknak igyekeztünk használatos tippeket adni.

Energiaforrás

A digitális fényképezőgépek az általuk használt elemek alapján általában két csoportba sorolhatók: a szabványos – azaz ceruza (AA), ritkábban mikro (AAA) – elemeket használó, illetve speciális, saját akkukkal működő készülékekre. Az első csoport előnyei nyilvánvalóak: ceruzaelemet bárhol vehetünk, így a nap közben kimerülő akkumulátor miatt nem kell lemondanunk a délutáni fotózásról sem. Sajnos használható élettartamot csak a legrágább, kifejezetten digitális

A szűrők segítségével kibővíthetjük fényképezőgépünk tudását

Alapvetően két megoldás közül választhatunk: vagy annyi – és akkora kapacitás – memóriakártyát hurcolunk magunkkal, amennyi elegendő valamennyi fotó tárolására, vagy csak a napi adagra elegendő kártyát választunk, melléje pedig valami komolyabb háttérrel.

Legáltalább eme memóriakártyák egyik-ként minden esetben szükségünk lesz: a fényképezőgépek dobozában található 16–32 Mbajtos kártya vagy a hasonló méretű belső memória legfeljebb 15–20 kép tárolására elegendő – ennél többre csak akkor képes, ha gyengébb minőségű fokozatot választunk,

amit viszont senkinek nem javasolnánk (utólag lehet csökkenteni a képméretet, de nagyját a képet már semmiképp).

A fényképezőgépek megfelelő fajtájú memóriakártya kiválasztásában a bolti szakemberek nyújthatnak segítséget, a méretet illetően pedig a masina felbontása adhat támpontot: a ma átlagosnak mondható 5–6 Mpixeles érzékelőkkel, átlagos képek esetén körülbelül 2 Mbajtot számolhatunk főkénték. A kapacitást persze nagymértékben csökkenthetjük például videóklip felvételével.

A két leggyakrabban használt előlencseszűrő típus a nagyító és a széles látószögű

Ha ez a kapacitás nem lenne elegendő (márpedig egy hosszabb útra nem lesz), vásároljunk egy újabb/nagyobb kártyát vagy egy úgynevezett digitális háttérrel (digibin, mobil adattár). Ez utóbbi eszközök alapvetően merevlemezzel egybeépített kártyával-szerű funkcionálnak: a beléjük helyezett memóriakártya tartalmát gombnyomásra a belső merevlemezre mentik. Egy átlagos, 40 GB-os vinyó pedig már több ezer kép tárolására is elegendő. Egyes komolyabb típusok MP3-lejátszóként is használhatók, videokenetük segítségével pedig az eltárolt fotókat televízión is megnézhetjük.

Vakuk, lencsék, szűrők

A fényképezőgépekhez tartozó kiegészítők közül az átlagostól viszonylag ritkán kiegészítő lencsék és a külső vakukat vásárolja meg utólagja. Ennek praktikus oka van: egy átlagos kompakt kamerát viszonylag ritkán szerelnék fel az előlencsék fogadására szolgáló csatlakozófelülettel, illetve külső vakupuccsal. Nem vonatkozik ez természetesen a DSLR gépek tulajdosnaira, akik számára a gépváz fontos rendelkezések közöttjént jelenti.

Rendeljen az Interneten www.kimsoft.hu

KIM-SOFT '99 Szoftverkereskedelmi Kft.
1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
Tel.: 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
A közölt árak nem tartalmazzák a 20%-os áfát.

Adatbázis-kezelő szoftverek	Feljesztő rendszerek	Operációs rendszerek	Egyéb szoftverek
ACCESS 2003 / Upgrade 62 900,- / 29 300,-	Borland CA++ & Builder 2006 Professional 278 460,-	Windows XP Home / OEM 21 240,- / 35 200,-	Adobe Audition 2.0 for Win / Újg. 114 600,- / 41 000,-
Clipper 5.3 (Licencc + CD) 59 900,-	Borland Delphi 2006 Prof. 278 460,-	Windows 2003 Serv. Std. Hun. Lic. + 5 CAL 210 400,-	Adobe ColdW 7.0 CS for Win. 148 200,-
Crystal Reports 11.0 / Prof. 152 900,-	InstallShield Professional v1.5 367 800,-	Windows SBS 2003 Standard + 5 CAL 133 900,-	EndNote v9.0 (könyvtári nyíltverzet) 90 000,-
Crystal Reports 11.0 Developer 171 900,-	Macromedia RoboHelp OfficeX 287 900,-	Novell Open Workgroup Suite (1-User) 27 500,-	Macromedia Dreamweaver 8 137 900,-
Direct Access Access Object 39 400,-	Macromedia Director v10 414 900,-	Novell NetWare 6.6 SBS (5 user) 119 900,-	Macromedia Flash 8 Basic 114 900,-
FileMaker Professional 8.0 72 900,-	Opus Greater / Opus Pro 33 200,- / 99 600,-	Mandriva Linux 2006 - PowerPack Eng (DVD) 16 800,-	Macromedia Studio 8 287 900,-
MS Visual FoxPro 9.0 / Prof. (Licencc + CD) 119 900,-	PL/SQL Developer 6 (Írdóhöz vált.) 41 000,-	SuSE LINUX 9.3 / Prof. International 15 840,-	MS FrontPage 2003 (magyar) 48 400,-
MS SQL Server 2005 Developer Kit 12 800,-	ToolBook II Assistant 204 349 900,-	VMWare 5.5 Workstation (dobozos) 53 600,-	MS Money 2005 for Win32 7 400,-
	Visual Studio Standard 2005 82 200,-		Profents Library 2000 CD (2000 TIFF) 11 900,-
	Visual Studio Pro 2005 (Licencc + CD) 174 900,-	Szögelfogó kommunikáció	MathCAD 13 for Windows 317 800,-
	Visual Studio Pro 2005 Upgrade 148 240,-	BrightStor ARCserve Backup v11.1 Win 153 700,-	MS Project 2003 for Win32 magyar 141 100,-
	Visual Studio Pro 2005 with MSDN Pro 324 900,-	AntiVir Antivirus v7 - 1 user 12 500,-	Sound Forge 8.0 for Win. (elektronikus) 81 992,-
	XMLSpy 2006 Professional Ed. 130 500,-	FAR manager 7 800,-	Surfer 8.0 for Win. 135 800,-
Szövegszerkesztők, editorok		FinPrint 5.29 Single user 12 600,-	SzaffirLight Scizilla Rendész. 11 700,-
MS Word 2003 Hun. / Újg. 55 400,- / 25 480,-		F-Secure AntiVirus 2006 (1 User) 12 600,-	Prezi Számítási 12 000,-
Hayes-e 2003 (magyar helyírás-áll.) 17 900,-		F-Secure Internet Security 2006 (1 User) 16 200,-	EVOLUTION Számítási varázsló Std. 39 992,-
TextPad 4.7 for Win32 7 800,-		GetRight 5.2 Single user 7 900,-	Küfc-Soft Számítási pr. 9 900,-
Ultra Edit 12.0 for Win32 10 400,-	Grafika, képfeldolgozás, CAD	Kaspersky Anti-Virus for Linux (1 user) 10 800,-	Úntes-1.8 for PC (Mo. újtonval-tervez) 13 250,-
	ACDSee32 8.0 for Win32 8 800,-	McAfee Internet Security 2006 / 8.0 7 400,-	Egyéb ügyviteli programok
Kiadványkészítő programok	Adobe Creative Suites 2.0 Premium 369 900,-	Nero Burning ROM v7.0 15 992,-	Néhány multimédia CD
Adobe Acrobat 7.0 Standard 105 700,-	Adobe Photoshop 9.0 CS2 Win. Hun. 199 900,-	NO322 Antivirus (1 év frissítéssel) 9 750,-	Antigona-magyar Országai Nyitászó 15 192,-
Adobe Creative Suites 2.0 Std. (iDesign, PhotoShop, Illustrator CS) 299 900,-	Adobe Premiere Pro 2 for Win. 293 300,-	Norton Antivirus 2006 /Úp. Hun. 10 400,- / 8 900,-	Britanni Magyar Enciklopédia Világeniklopédia 13 325,-
Adobe FrameMaker 7.2 Win. 307 200,-	Adobe Photoshop 8 Premiere Elements 2 34 900,-	Norton Ghost 10.0 / Upgrade 17 600,- / 13 500,-	Lopva Angolul 1, / 2, / 3. (elnyekent) 2 492,-
Adobe InDesign 4.0 CS / Újg. 249 900,- / 61 700,-	Corel Draw X3 (mászoló szoftver) 18 500,-	Norton Internet Security 2006 / 8.0 11 992,-	Learn to Speak English 8.0 (Elangolnt) 11 992,-
Adobe PageMaker 7.0 2 for Win. 190 800,-	Corel Production Studio 1.0 Std. 423 700,-	McAfee VirusScan Standard / 10.0 Home 7 400,-	Manó Angol /Manó Német 2 492,- / 2 492,-
Corel Win7 10 / Újg. 196 900,- / 81 900,-	AutoCAD LT 2006 /Újg. 298 000,- / 106 000,-	Nero Burning ROM v7.0 15 992,-	MoBiHome-Prof. Plusz (240 000 szű) 15 000,-
MS Publisher 2003 Win32 magyar 42 500,-	CorelDRAW 12 Win. (VolitoZ Tollegrével) 87 900,-	Norton Antivirus 2006 /Úp. Hun. 10 400,- / 8 900,-	MPorWord angol-magyar fordító pr. 15 920,-
QuarkXPress 6.5 International Eng. 234 900,-	Corel KnockOut 2 (mászoló szftver) 26 300,-	Norton Ghost 10.0 / Upgrade 17 600,- / 13 500,-	Arcanum DVD könyvtár 1 - 6. (egyenként)13 333,-
QuarkXPress 6.5 Intern. Eng. Upgrade 73 400,-	Cyberlink PowerDirector 5 26 900,-	Norton Internet Security 2006 / 8.0 11 992,-	Asvanyok világa / Ausztrália 2 492,- / 2 492,-
PDF Converter Professional 3.0 20 900,-	Gypher 6.0 for Windows 27 400,-	Norton SystemWorks 2006 Upgrade 17 900,-	Bágyárok 2 5 900,- / 3 900,-
PDF Transformer (PDF-ből Word, Excel) 10 500,-	Novas Art Explosion 800 000 (34 db CD) 25 800,-	Norton SystemWorks 2006 Premier 26 900,-	KereszNÉKEZÉK (készs.-oktató) 4 732,-
FinReaderPro 8.0 (OCR program) 30 400,-	Novas Photo Explosion Deluxe v2 18 500,-	Norton peANYWER 12.0 Win32 (Új) 71 400,-	Magyar éretdékek-keztározó 7 900,-
Recognita Omnipage Pro 14 (Akción) 27 920,-	PaintShop Pro X Win. 42 500,-	Panda Antivirus 2006 Titanium 8 325,-	Manó Informatika /Manó IQ 2 492,- / 2 492,-
	SmartDRAW 7.0 Suite / Újg. 65 500,- / 21 900,-	Panda Antivirus 2006 Internet Security 14 992,-	Manó Nyelvtan 1 / 2 492,- / 2 492,-
Isolációs programok	TurnCAD 12.0 Deluxe for Win. 27 400,-	Partion Magic 9.0 17 200,-	Manó olvasás 1. 2 492,- / 2 492,-
EuroWordPerfect X3 Home 23 992,-	UltraEdit DVD MovieFactory 4.0 Standard 9 200,-	RAR / WinRAR 3.4 (1 user) 8 800,-	Várak, kastélyok, legendák 1, 2, 3 DVD 7 490,-
CoreOffice 2005 / Prof. 30 000,-	UltraEdit CD & DVD PictureShow 4 10 900,-	Virtual CD v1.7.1 Single user 11 500,-	
MS Office 2003 / Prof. / Újg. 117 900,- / 78 900,-	UltraEdit MediaStudio 8 (a készlet erejéig) 99 900,-	Total Commander 6.x 8 900,-	
MS Office 2003 SB Ed. Hun. (Akción) 64 900,-	UltraEdit VideoStudio 9.0 21 200,-	Veritas Backup Exec v10.0 for Win. Server 139 400,-	
MS Works 8 (magyar) 11 860,-	Visio 2003 / Standard Hun.117 900,- / 48 900,-	WinFax Pro 10.0 / Upgrade 23 900,- / 14 800,-	
SpringOffice 2004 / Prof. (magyar) 15 992,-	Xara 3d v6.0 / Webstyle 4 14 900,- / 24 900,-	WinZip 10.0 for Win32 7 992,-	
	XNVIEW Upgrade v2.0 5 992,-		

QuarkXPress 6.5 International Eng.
QuarkXPress 6.5 International Eng. Upgrade

234 900 Ft + áfa
73 400 Ft + áfa

Ismeretterjesztő CD-k, játékszoftverek nagy választékban
Nyitva tartás: hétfő - péntek 830 - 17 óráig

Visszakanyarodva tehát a kompakt, illetve a bridge kategóriához, ha nem vagyunk megelégedve fényképezőgépünk objektívjének a képességeivel, két dolgot tehetünk: eladjuk, és vesszünk egy másik kamerát, vagy – amennyiben lehetséges – előtétlencsét használunk. Ennek segítségével általában a használható gyújtótávolságot változtathatjuk meg – tehát például az eddig 35–115 mm-es 3X-os zoomlencsét változtathatjuk 23–71 mm-es nagy látószögű objektívvé, illetve 70–230 mm-es teleobjektívvé.

Az utólagosan felszerelhető lencsék között márkás és utányártott egyaránt létezik – az előbbiektől általában megbízhatóbb képet adnak (hiszen kifejezetten az adott típushoz optimalizálták őket), de rendszerint jóval drágábbak is. Szerény véleményünk szerint éppen ezért legfeljebb a felsőbb osztályba tartozó bridge kategóriás masinák esetében éri meg ilyen kiegészítőket beszerezni.

A lencsékhez hasonló rögzítési igényeknek a különféle szűrők is, amelyek közül az átlagfelhasználó többnyire az UV-, a polarizációs és az úgynevezett ND-szűrővel találkozhat. Az UV-szűrő feladata értelemszerűen az

A bűvártokokkal víz alatt is fotózhatunk

UV-fény kiszűrése, ami csökkentheti a fényes égbolt „beégését”, és inkább csak egyszerű lencsevédőként szolgál.

A polárszűrők elsősorban az üveg, a víz és más felületek csillogásának kiszűrésére használhatók, de az ég színeit is teltebbé teszik – mintha tisztulna az idő –, mivel a levegőben lévő páraról visszaverődő fényt is szűrik. Az ND-szűrők pedig a lencsébe jutó fény mennyiségét csökkentik anélkül, hogy színösszetételét bármilyen mértékben is megváltoztatnák (segítségükkel fényes nappal is választhatunk nagy rekesznyílást vagy hosszú záridőt).

Egy apró állvány minden utazásnál jól jöhet

Védelem

Az elmúlt idők árcsökkentései ellenére a digitális fényképezőgépek még mindig nem olcsók – érdemes tehát óvni őket a különféle sérülésektől. Erre a célra szolgálnak a különféle táskák.

Mivel ezek a kiegészítők minden elképzelt méretben és fazonban léteznek, így vásárláskor akkor járunk el helyesen, ha fényképezőgépünket is magunkkal visszük – ekkor a tokot, mint valami ruhát, fel is „próbálhatjuk”.

Érdeemes olyan tokokat is kipróbálni, amelyekben nemcsak a fényképezőgép, hanem pár fontosabb kiegészítő is elfér – így például marad hely benne a lencsevédőnek, a szűrőnek, esetleg a tartalék elemeknek. Az elemtöltőnek már nem muszáj elférnie benne, hiszen ezzel ritkán sétálunk – a túl nagy csomag cipélése pedig kényelmetlenné teszi a fotózást.

Fontos lehet még a megbízható zár használata: a turisták drága masináira utazó zsebtolvajok ellen nem elég, ha csak egy sima csattal záródó tokot használunk. Legyen a táskán még legalább egy, nehezebben kicselezhető akadály is: cipzár lehajtható peremmel, tépőzár, esetleg belülre egy olyan fülcseke, amelyhez hozzacsatlathatjuk a gépet és így tovább. Nagyjából minden esetben érdemes kipróbálni, hogy milyen érzés viselni a táskát: a vékony, mindenféle puha burkolat nélküli vállpánt könnyen kidörzsölheti például a nyakunkat.

Különleges helyzetekre

Ritkábban használt, de bizonyos helyzetekben elengedhetetlen kiegészítők a különféle állványok. Elsősorban rossz fényviszonyok közepette segítenek a bemozdulásmentes fotók készítésében, de például arra is jók, hogy az önkiváló használatával mi is a képerre kerülhessünk. A boltokban kapható állványok választéka rendkívül széles, a pár ezer forintos, zsebben elférő változatoktól a százezres, műtermi darabokig. Természetesen egy túrahoz vagy külföldi úthoz az utóbbi

kategória teljesen felesleges (meg nehezebb is), az előbbiektől azonban jó szolgálatot tehetnek. Vásárláskor oda kell figyelni rá, hogy egyáltalán elbírják-e a fényképezőgépünket.

Különösen a nagyobb méretű objektívvel ellátott ultrazoom és DSLR kategóriájú masinák esetében okozhat gondot, hogy az asztali állványok nem minden szögben képesek egyensúlyban tartani a kamerát. Az igényesebb túrázók számára egyébként gyártanak speciálisan utazáshoz tervezett, superkönnyű, de teljes méretű állványokat is, amelyek tömege alig éri el a fél kg-ot.

Egy minőségi tok megvédi fényképezőnk a sérülésektől

A tengerpartra készülők számára lehet hasznos, bár kicsit drága kiegészítő egy víz alatti tok. Ezek általában gépspecifikus kiegészítők (hiszen úgy kell megtervezni őket, hogy a tokba bújtatott kamera kezelőszervei használhatók maradjanak), tehát mindenképpen érdemes a fényképezőgép gyártójának saját modelljei között szétnézni. Bűvártokok sajnos nem minden géphez vannak, az igazán komoly masinákhoz készült változatok ára pedig már valóban csillagászati. Ezek a kiegészítők természetesen nem helyettesíthetők egy jól lezárt nejlonzsákkal, mivel a tokok nemcsak a víztől védik gépünket, de a nyomástól is, így akár ötven méter mélyen is fotózhatunk.

Rosta Gábor

Canon újodonságok nyárra

A DVD lemezre dolgozó kamerák legnagyobb előnye, hogy a felvételek azonnal lejátszhatók az asztali készülékekben is

Digitális kamerák mindenkinek

A nyár közeledtével egyre nő a vásárlási kedv a nyári slagertermékek, így például a digitális videokamerák iránt is. Nem véletlen, hogy a Canon mindig a nyár előtti hónapokra időzíti termékvonalaának frissítését. Nem volt ez idén sem másképpen: a vásárlók ezúttal nyolc új termék közül válogathatnak. Az újdonságok közül 6-t ismertetünk meg közelebbről: 4 a mára már hagyományosnak mondható DV szalagra, kettő pedig közvetlenül DVD lemezre dolgozik.

6 új modell DV fronton

Miként az egész piacot tekintve, úgy a Canon kamerák között is a legnagyobb népszerűségnek a DV kamerák iróndenek, ezek a típusok árteljesítmény arányuk szempontjából verhetetlenek. Az MV900, MV930, MV950 és MV960 kamerák egy családot alkotnak, két „kicsi” és két „nagy” testvérrel. Az MV900 és MV930 a hétköznapi felhasználók számára készültek, közöttük valójában az egyetlen lényeges különbség, hogy utóbbival nemcsak mozgó, hanem állókép készítésére is lehetőség nyílik. Az MV950-es és MV960-as típusok, mint sportosabb, ugyanakkor elegánsabb nagytestvérek, már a legigényesebb felhasználók szempontjainak is megfelelnek. Fejlettebb a fényképezésük (ezekben a kamerákban 9 pontos autofókusz rendszer dolgozik, a képek pedig memóriakártyára kerülnek), az északi felvételkészítést segítő pedig még egy beépített, nagy fényerejű LED-et is tartalmaznak.

Az MV900-as sorozat tagjaival egytől egyig kiváló minőségű mozgóképek készíthetők, erre garanciát jelent, hogy a képalkotásért felelős belső alkatrészek azonosak: a kiváló minőségű, 800 000 pixeles CCD érzékelő, a 25x-os optikai nagyításra képes, saját fejlesztésű objektív, valamint a kiváló képmínőség zálogaként a DIGIC DV képfeldolgozó processzor is. A Canonnál persze tudják, hogy nemcsak az a fontos, hogy a kamera mit és hogyan lát, hanem az is, hogy a CCD érzékelővel rögzített kép miként jut el a felhasználóhoz. A TFT kijelző kiválasztásakor a mérnökök minden fontos szempontra gondoltak: a szokásosnál nagyobb fényerejű panelek kaptak például a szabadban is jól látható, így biztosan nem kell a kényelmetlen nézőkét használni. Mivel mind több és több 16:9 arányú tévével gazdorra, a kamerák méretes 16:9 arányú felvétellek készítésre alkalmasak, hanem a képarányt immáron az alaplappal, azaz az MV900 kihajtható, 2,7 colos TFT kijelzője is követi.

A kamerák jól felépített, funkcióban gazdag, ugyanakkor átlátható menürendszerrel kaptak, s a kezelésre sem lehet panasz: a funkciók a kijelző alsó részére kerül gombokkal és a joystickkel villámgyorsan elérhetők. A digitális effektusokhoz és a 4:3/16:9-es képméretük közötti váltásra közvetlen gombot kapunk, az MV950/960 esetében pedig a fényforrást is egyetlen gombbal vezérelhetjük. Persze előfordulhat, hogy egyáltalán nem szeretnénk bajlódni a beállításokkal, ilyenkor két dolgot is tehetünk. Segítségül hívhatjuk az *Egyszerű felvételi üzemmódot*, amely minden paramétert automatikusan a legkedvezőbb felvételi biztosító értékre állít, vagy választhatunk az ötféle programexpozíciós üzemmódot (reflektorfény, havas

táj, tengerpart, naplemente és tűzijáték) közül is. Egyben biztosak lehetünk: a végeredmény a profi felvételekkel is bátran összehasonlítható. Ha valaki félprofesszionális kamerára vágyik, akkor az MVX 450 és MVX 460-as modellek közül választhat

Lemezfordítók

A DC100-as és DC40-es kamerákkal közvetlenül DVD lemezre (DVD-R/-RW korongokra) készíthetünk felvételt. E két kamera a házi videók elkészítésének legkényelmesebb módját kínálja, hiszen a DVD lemezek számítógépes szerkesztés nélkül is azonnal az asztali DVD-lejátszóba tehető, s lejátszható. Tudása alapján a DC100-as az MV900-as DV-s modellel egyenértékű (a főbb paraméterek egyeznek), míg az újonnan bemutatott modellek közül a legnagyobb tudással a DC40-es rendelkezik. Ebben a típusban a készülékház alatt 10x-es optikai nagyításra képes objektívrendszert és 4,3 Mpixeles CCD érzékelő lapul. Ez utóbbi segítségével élesebb mozgóképek és nagyfelbontású (2304x1736 képpontos) állóképek készíthetők. A DVD-s kamerák szolgáltatáslistája bővebb, mint a DV-s modelleké, a szokásos opciók mellé csatlakozik a játékidő/képmínőség kiválasztásának lehetősége, az utólagos videószerkesztés, valamint a DC40 esetében, a fényképezést segítő, még vagy is.

A két DVD-s kamera külső megjelenésében is igyekszik többet nyújtani: a lekerékített formák és a TFT kijelző paneljére került érintőpaneles gombok high-tech érzést keltenek.

Nyomatás minden szinten

A Canon azonban nemcsak a videokamerák és a fényképezőgépek, de a nyomtatók piacán is a legjelentősebb szereplők közé tartozik, így a tavasszal bemutatott új termékek között jöcskán találunk ilyen eszközöket is. Az otthoni felhasználók számára készült PIXMA iPT200 árkatóriájának

Az MV950-ben egy kitűnő kamerától elváható minden funkció és szolgáltatás megtalálható

A legújabb kamerákkal a PictBridge technológiának köszönhetően közvetlenül is nyomtathatjuk képeinket

első 4800x1200 dpi felbontásra képes nyomtatója, amely akár fotómínőségű, szegély nélküli nyomtatok előállítására is képes, egészen A4 méretig. Különösen a kisvállalkozások és az igényesebb egyéni felhasználók örülhetnek a PIXMA sorozat két legújabb tagjának, az iX4000-nek és az iX5000-nek. Egyik modell sem tartozik az átlagos képességű nyomtatók közé, ugyanis mindkettőn A3+ méretig képesek dolgozni, ráadásul rendkívül gyorsan: a 4000-es 18/14, az 5000-es 25/15 lap/perccel (egyszínű/szines A4-es dokumentumok esetében). Fotónyomatás esetén az általánosan elterjedt, szegély nélküli 10x15 cm-es képek 51 másodperc alatt készülnek el. Természetesen a Canon nem változtatott a már eddig is remekül bevált, festéktakaró rendszerén, amelyben az egyes színekhez tartozó patronok külön cserélhetők, így mindkét PIXMA-ban négy különálló tintatartályt találunk. A kiváló nyomtatási minőségről a FINE nyomtatófejek gondoskodnak, amelyek 2 pikoliteres cseppméretre és 4800x1200 dpi felbontásra képesek, és amelyek segítségével lüles betűkontúrokat és fotómínőségű képeket kapunk. A fekete szövegek kontrasztját az új, nagy optikai denzitású, pigmentalapú festék fele, a ChromaLife100 rendszernek köszönhetően pedig az eredeti Canon papírokra készült nyomatok akár a 100 éves időállóságot is elérhetik. Irodai nyomtatóként használva a 150 lapos lapadagolót 64-105 g/m² súlyú alapanyagokkal tölthetjük fel, de az egyenes papíruknak köszönhetően a speciális Canon nyomathordozókból egészen 273 g/m²-ig is elmehetünk. A főleg fotók esetében érdekes szegély nélküli nyomtatás természetesen egészen A3+ méretig használható marad. Szintén a fotónyomatást segíti a mindkét nyomtatón megtalálható, PictBridge-szabványt támogató közvetlen nyomtatóport: ezeken keresztül számítógép használata nélkül is nyomtathatunk digitális fényképezőgépről vagy kameráról. A számítógéppel való összeköttetés természetesen a gyors adatátvitelt biztosító USB 2.0 csatlakozón keresztül történik. A nyomtatókhoz érkező szoftvercsomag – a meghajtón kívül – számos hasznos eszközt tartalmaz, amelyekkel a foto- és a weblap-nyomatás válik sokkal egyszerűbbé.

A professzionális fotómínőségre vágyó felhasználóknak érdemes még várni a

MP800R:
a vezeték nélküli fotólabor

PIXMA Pro9000-es és 9500-as eszközökre, amelyek a nyár végén érkeznek meg hazánkba. Mindkét modell A3+ méretig képes szegély nélküli, fotómínőségű képek előállítására. A minőséget a 4800x1200 dpi felbontás, a 2 pikoliteres cseppméret és a 9500 esetében a 10 színű, „Lucia” pigment-festék, a 9000-nél pedig a 8 színű, színézékalapú festéktároló rendszer garantálja.

Sokoldalú eszközök

A Canon az egyre népszerűbb multifunkciós eszközök között is több újdonsággal rendelkezik, így például a kisvállalati piacra szánt PIXMA MP530-cal és MP830-cal, valamint a digitális, vezeték nélküli fotólaborként is használható MP800R-rel. Az első két modell elsősorban az irodák asztalaira készült, és A4-es méretben képesek dolgozni. A kisebbik változat nyomtatásra, szkennelésre, fénymásolásra és nagysebességű (Super G3) faxolásra képes, s emellett PictBridge-kompatibilis is. A nagyobbik változat ezt a számítógép nélküli közvetlen fotónyomatással egészíti ki 6,3 cm-es, szines LCD monitorának és beépített, minden használatos kártyaformátumot fogadni képes kártyaolvasójának segítségével. Ennek használatkor több, a készülékbe épített korrekciós eljárást is igénybe vehetünk, így például vörösszem-korrekciót, képprofilizálást, zajcsökkentést. A két eszköz maximálisan 9600x2400 dpi-s felbontásra képes, a FINE nyomtatófejek azonban jelentős festékmegtakarítással dolgoznak, ugyanis a tintacseppecskék csak 1 pikoliteresek. A kiváló színekért az ölfestékes ContrastPLUS tintarendszer (külön pigmentalapú fekete a dokumentumokhoz, külön színézékalapú fekete a fotókhoz) felel. A nagysebességű nyomtatás mellett kiváló másolású szolgáltatásokat is kapunk: az MP530 30 oldalas, az MP830 pedig 35 oldalas automatikus adagolóval rendelkezik, az utóbbi ráadásul kétoldalas szkennelésre és másolásra is képes. A különálló fotólabor MP800R hasonló műszaki adatokkal rendelkezik, ám 8,9 cm-es, szines LCD kijelzővel, és 802.11b/g szabványú vezeték nélküli, illetve 10/100-es Ethernet hálózati adapterrel is ellátott.

Az iX5000 a kisvállalkozások és a legigényesebb egyéni felhasználók kedvence

Digitális kamerák körképe

Megörökített

mozdulatok

Az elmúlt években egyre több nyaraló fedezte fel a digitális fényképezőgépek előnyeit, és ma már a digitális videokamerák sem mennek ritkaságszámba. Cikkünk segít eligazodni a videokamerák gazdag kínálatában.

Többféleképpen is osztályozhatjuk a digitális kamerákat. Először is például az adathordozó és a felvételi formátum alapján: beszélhetünk DV és HDV kameráról, DVD kameráról, SD-kártyás és merevlemez felvevőkről. Az adathordozó kiválasztása persze hatással van a képminőségre, még inkább a rendelkezésre álló felvételi időre – ezáltal a kamera használhatóságára.

DV kamerák

A legelterjedtebbek a DV eszközök, egyfelől mert a legdrágábbak a piacon, másfelől pedig azért, mert a legolcsóbbak. Ilyen eszközökkel 60 vagy 80 perces DV kazettára készíthetünk felvételt. Ezek a kazetták kis helyen elférnek, áruk pedig csekély (kb. 1000 forint), így a nyaralásra gond nélkül vihetünk akár 5-6 darabot is. A DV kazettára tömörített formában kerül a felvétel, de a zsugorítás mértéke olyan kicsi (5:1-hez), hogy a hibák szabad szemmel észre sem vehetők. (A DV kamerák képminősége vala-

melyest jobb, mint az MPEG-2 formátumot használó kameráké.)

A HDTV-mánia (a 720p és 1080i felbontások előnyei nem lebecsülendők) a videokamerákat sem kerülhette el: a Sony már be is mutatta az első valóban kompakt, valóban az otthoni felhasználók igényei szerint készített kameráját, az 1080 soros képrögzítést támogató HDR-HC3-at. A kameráról részletesebben olvashatnak gyors-teszt rovatumkban.

Arról, hogy a kamera „viselése” kényelmes-e, csak élesben bizonyosodhatunk meg

MPEG-2 kamerák

A DVD lemezeknél is használatos tömörítési eljárást egyre több kamera használja, ezek kétféleképpen igyekeznek kihasználni a kompakt, de jó képminőséget nyújtó formátum előnyeit. A DVD-re rögzítő termékeknek az MPEG-2 használatát a szűkös tárolókapacitás indokolja, a 8 cm-es korongokra ugyanis normál minőségben csupán 35 percnyi anyag fér. Hasonló a helyzet a (kizárólag) memóriakártyát használó eszközöknél, ahol 2-4 Gb-ajt a tipikus felhasználható kapacitás, amely 50-100 perces játékidőre elegendő. Az ilyesfajta modellek ultrakompakt méretük miatt egyre kelen-

A Panasonic 3 CCD-s megoldása és az optikai kép-stabilizátor együtt verhetetlen páros

A JVC GR-D340EX igazi messzélátó: 32x-es optikai nagyítást kínál

A Sony merevlemez kamerájában 30 Gb-átos HDD van, ez normál minőségben 11 órányi felvételre elegendő

döbök. Azoknál a kameráknál, ahol a készülékház egy merevlemez rejt (például a JVC vagy Sony kameránál), lehetne ugyan használni a DV formátumot, ám itt is az MPEG-2 van használatban, mivel így a kamerák kiemelkedően hosszú játékidőt kínálhatnak. Már egy 20 Gb-átos HDD-n is elfér 10 órányi felvétel, ami bőven elég egy nyaralásra. A HDD egyetlen hátránya, hogy a leggondosabb tervezés mellett is könnyebben megsérül, mint a memóriakártyák.

Kamerák és szolgáltatásaik

A kamerákat nemcsak az adathordozó típusa és a felvételi formátum alapján osztályozhatjuk, hanem szolgáltatásaik alapján is. Csakhogy minden gyártónak más elképzelései vannak arról, hogy mi számít belépő szintű, közép- és csúcskategóriás terméknek. Hogy csak néhány példát említsünk: a Sony az otthoni felhasználók számára nem készít három CCD-s kamerát (még az otthoni HDV-s kamerájuk sem ilyen), ezt a megoldást meghagyja a félprofi és profi kameráknak. A tesztünkben ezúttal kimaradt Hitachi pedig csak DVD-re rögzítő kamerákkal versenyez, de közülük még a legkisebb tudású is „képzettebb”, mint a DV-s belépő szintű modellek.

Ahelyett, hogy a kamerákat megpróbálnánk erőszakkal valamelyik osztályba besorolni, vizsgáljuk meg főbb jellemzőiket, hogy azok közül melyeket kell elsősorban figyelembe venniük a konkrét típus kiválasztása során. Ezzel alighanem sokkal többet segíthetünk, mintha konkrét típusokat ajánlanánk. Már csak azért is, mert bármely digitális kamerát vásároljuk is meg, a képminőséggel biztosan elégedettek leszünk. Ezzel persze nem állítjuk, hogy nincsenek minőségbeli különbségek, de azt igen, hogy azok nem akkorák, hogy önmagukban indokolják a két-háromszoros (vagy még nagyobb) árkülönbséget: az eltérések normál televízióan alig észrevehetőek.

Mire figyeljünk?

A kamerák képességeit négy fő alkotórész határozza meg. Az optika, a CCD érzékelő, a képfeldolgozó lapka és a rögzítő egység. Emellett a menüben szolgáltatások tucatjait találjuk, amelyek közül szintén választanunk kell.

Optika

Az optikai rendszer több lencsetagból áll, ezek feladata, hogy együttesen torzításmentes képet vettessenek a CCD érzékelőre. Összességében elégedjünk meg azzal, hogy a mai kamerákban a lencsetagok egytől egyik

Gyártó	Canon	Canon	JVC	JVC	JVC	Panasonic	Panasonic	Panasonic	Samsung
Típus	MV950	DC40	GR-D340EX	GZ-MC500	GZ-MG21EX	NV-GS27	NV-GS500	VDR-D300	VP-D364W
Ár (Ft)	125 300	278 600	89 900	285 000	169 900	84 990	319 990	274 990	99 990
CCD érzékelő felbontása (MPixel)	0,8	4,3	0,8	3x1,3	0,8	0,8	3x1,07	3x0,8	0,8
Optikai zoom	25x	10x	32x	10x	32x	30x	12x	10x	33x
Képstabilizátor	Digitális	Digitális	Digitális	Digitális	Hibrid	Digitális	Optikai	Optikai	Digitális
Kijelző (arány, méret)	16:9, 2,7"	16:9, 2,7"	4:3, 2,5"	4:3, 1,8"	4:3, 2,5"	4:3, 2,5"	16:9, 2,7"	16:9, 2,7"	16:9, 2,7"
Adattároló	DV kazetta	DVD-R/RW	DV kazetta	MicroDrive (4 GB)	HDD (20 GB)	DV kazetta	DV kazetta	DVD-R/RW/RAM	DV kazetta
Max. felvételi idő (SP mód)	60	32	60	90	450	60	60	37	60
Segédfény/Infra LED	●/○	●/○	○/○	○/○	●/○	○/○	○/○	○/○	●/○
Állókép max. felbontása (pixel)	1024x768	2304x1736	-	2560x1920	640x480	-	2288x1728	2048x1512	800x600
Memóriakártya-foglalat	SD/MMC	miniSD	-	SD/MMC	SD/MMC	-	SD	SD	SD/MMC/MS Duo
Távírányító	●	●	○	○	●	○	●	●	●
Méret (mm)	49x92x115	60x87x126	59x94x114	80x55x118	68x69x109	69x82x120	73x91x153	63x87x138	64x92x118
Tömeg (g)	445	480	400	330	340	410	570	585	400

kiválóak (többek között *Carl-Zeiss, Leica* és *Canon* típusokkal találkozhatunk), így ezt a feladatot teljesítik is. Két paraméter azonban mindenképpen érdemes megvizsgálnunk. Az egyik természetesen az átfogás, azaz a zoom értéke, a másik pedig az optikai képstabilizátor megléte vagy hiánya.

Előbbi minél nagyobb értékű, annál jobb, hiszen annál távolabbról filmezhetjük le élvezhető minőségben a témát. A jellemző értékek: 25–32x-es a középkategóriában és alatta, 10–12x-es a felsőkategóriában. Bár ez elölré furcsának tűnhet, a felsőkategóriában a lencse fizikai mérete előnyt élvez, egyszerűen azért, mert a nagyobb fényerejű (kisebb F értékű) lencsével kevésbé zajos kép rögzíthető.

Az optikai képstabilizátor arra szolgál, hogy a kézremegés hatását csillapítsa, azaz segít egyenesben tartani a kamerát, így a felvétel élesebb lehet. Sajnos ezt a megoldást egyetlen csak kevés kamerába építik be, pedig ez a plusz segítség különösen a nagy zoomtartományban tehet igazán jó szolgálatot! Az ajánlott kamerák közül két Panasonic és egy JVC modell tartalmaz optikai vagy hibrid képstabilizátort.

Az újabb kamerák szinte kivétel nélkül 16:9 képarányú kijelzővel szerelik fel

Képzékelő

A képet – a digitális fényképezőgépeknél megszokott módon – egy CCD érzékelő „veszi”. A gyártók minden esetben feltüntetnek ennek felbontását. Természetesen miként a fényképezőgépeknél, úgy a kameráknál is érvényes, hogy minél több a képpont, annál jobb a képminőség, de...

A kamerák a mozgóképfelvételek készítéséhez mindenképpen 720 x 576 képpontos felbontást használnak, ami kb. 400 000 képpontot jelent. Így hiá-

ba van a CCD érzékelőn ötször vagy akár tízszer ennyi receptor, a kamera átlagos használatakor csak kis mértékű javulást érhetünk el, ami valamivel élesebb és részletgazdagabb kép formájában jelentkezik.

A nagyobb felbontás előnye sokkal egyértelműbb, ha állóképet készítünk, s több képponttal valamivel jobban használható a digitális zoom is. Mindemellett, véleményünk szerint, továbbra is jobban járunk az olcsó, de márkás fényképezőgépekkel, a digitális nagyítást pedig inkább hagyjuk kikapcsolva.

Egyes felsőkategóriás *Panasonic* és *JVC* kamerákban a felbontás növelése helyett egy másfajta megoldást alkalmaznak: a bejövő fényt vörös, zöld és kék komponensekre bontják, amelyek ezután külön CCD érzékelőkre vetülnek. A három CCD-s megoldás előnye, hogy több színárnyalatot kapunk mozgókép, és 2,4 Mpixeles felbontást állókép készítésekor.

Képfeldolgozó lapka és rögzítés

A CCD érzékelőből kinyert információ a képfeldolgozó processzorhoz jut, amely a bejövő adatokból állítja elő a már említett 720x576 képpont felbontású végeredményt. Az átszámolás mellett a lapkák feladata a zajszűrés, valamint a különféle digitális feladatok elvégzése is. A *Canon DIGITEC DV* processzora és más gyártók képfeldolgozó egységei mindemellett közel azonos képességek.

A közép- és felsőkategóriás kamerákhoz távírányító is jár

Sony	Sony	Sony
DCR-DVD405E	DCR-SR90E	DCR-HC46E
235 000	280 000	160 000
3,3	3,3	1,07
10x	10x	12x
Digitális	Digitális	Digitális
16:9, 2,7"	16:9, 2,7"	16:9, 2,7"
DVD-R/ RW/+RW	HDD (30 GB)	DVkazetta
32	660	60
Q/●	Q/●	Q/●
2016×1512	2016×1512	1152×864
MS Duo	MS Duo	MS Pro Duo
●	●	●
66×90×143	69×82×149	65×79×113
510	535	380

A kamerák fent említett tulajdonságai alapvetően meghatározzák, hogy mennyit és milyen minőségben rögzíthetünk, de számos olyan paraméter van még, amelyeket célszerű a vásárláskor figyelembe venni.

Szolgáltatások

Mind több (Sony, Canon, JVC és Samsung) kamerán találunk könnyített felvételi üzemmódot. Az *Ease Handycam* bekapcsolásakor néhány funkció (pl. zajszűrés, képstabilizátor) automatikusan bekapcsolt állapotba kerül, a menü struktúrája pedig leegyszerűsödik – így kevesebb a hibásan beállítható paraméter. Ez az üzemmód mindaddig jó szolgálatot tehet, amíg nem ismerjük ki a különféle paraméterek pontos beállításait, később azonban érdemes kikapcsolni, és a lehető legjobb minőség érdekében néhány jellemzőt kézzel beállítani.

A kamerák egyébként is sokkal nagyobb igénybevételnek vannak kitéve, mint a digi-

tális fényképezőgépek: a fókuszot például folyamatosan állítani kell. Azért, hogy az elektronika a lehető legjobb munkát végezze, a felhasználás jellegét általában külön is beállíthatjuk (pl. portré, havas táj, tengerpart, sport stb.). Ellenőrizzük, hogy a kiszelemtel kamera kinal-e illesztja opciókat.

Sok vásárló számára sarkalatos pont az északi felvételkészítés lehetősége. Itt nem kell feltétlenül arra gondolni, hogy teljesen sötétben lehet-e filmezni, sokkal inkább a gyengén megvilágított belső helyiségekben vagy az utcai világítás mellett történő felvételkészítés lehetősége számít. Elvezhető eredményt jobbra csak a beépített lámpás kamerákkal kapunk (pl. Samsung VP-D364W, de szerencsére ma már minden gyártó termékepalettáján van fehérfényű vagy infra LED-et tartalmazó kamera). Előbbiek 2–3 m, utóbbiak akár 5–6 m-es távolságról is használhatók.

Azokkal a kamerákkal, amelyek MPEG-2 formátumba rögzítenek, szerkeszthetjük is a

felvételeket: a nem jól sikerült vagy érdektelen részeket egyszerűen letörölhetjük, s az így felszabadult helyet újból felhasználhatjuk. (Értelemszerűen ez nem igaz akkor, ha a felvétel DVD-R vagy DVD+R lemezre készült.)

A Sony és a Panasonic régóta gyártja már a 16:9-es képarányú kijelzővel felszerelt masinait, a Canon pedig legutóbbi modell-frissítésekkel változtatta meg a képarányt, de akkor az összes jönnön bejelentett típusánál. A 16:9-es kijelzővel szerelt kamerák működése cseppet sem változott, valójában csak arról van szó, hogy a gyártók a felvételi módhoz és a mind nagyobb és nagyobb arányban eladott szélesvásznú megjelenítőkhöz igazították a kijelzőt, de nem a CCD képarányt. (A 4:3-as CCD ilyenkor nincs teljesen mértékben kihasználva. A szélesvásznú formátumra a valódi állással a HD felbontású kamerák jelölik.) A kijelző – legalábbis e jellemzője alapján – ne legyen tehát befolyásoló tényező: a TFT képarányától függetlenül ugyanis a 4:3-as és a 16:9-es

A legutóbbi kameragyártó termékei között találunk más és más adathordozóval működőt

Videót a DVD-re

Egy digitális kamerának leginkább akkor vehetjük hasznát, ha a felvétel végül DVD-re kerül. A DVD lemez elkészítésének több módja is van. Ha a nappalinkban van már olyan DVD-felvétel, amelyen FireWire bemenet is található, akkor egyszerűen csak össze kell kötünk a DV kamerát és a felvételt, s máris indulhat a másolás. Ha a felvételben van mérvelem, akkor a felvételt lemezre írás előtt a felesleges részek is eltávolíthatók, ám a művelet távirányítóval meglehetősen nehézkes, így inkább használjuk a számítógépet.

Ezzel el is árultuk, hogy a DVD lemez elkészítésének második módja a PC csatasor-

ba állítása. A számítógép használatának előnye emellett, hogy kényelmesebben és gyorsabban végezhetünk a szerkesztéssel, hogy az eredmény látványosabb is lesz: a videoszerkesztő programokkal sokféle képs- és hangjavító rutint használhatunk, emellett pedig különleges effektusokat, képeket, audiokommentárt, feliratokat használhatunk, és látványos menüt is készíthetünk. Figyelem! Az asztali DVD-lejátszó nem minden esetben fogadják el a PC-vel megírt DVD lemezeket. A legjobb eredményt márkás DVD-R korongokkal vagy DVD-ROM-ként elkészített DVD+R lemezekkel érhetjük el.

képarányú felvételekre valamennyi kamera pontosan ugyanúgy alkalmas. Sokkal inkább számít a kihajtható panel fényereje: szabadban, napsütésnél a nagyobb érték jobb lát-hatóságot eredményez.

Ha eltöltött szándékunk, hogy a kamerát fényképezésre is használjuk majd, s leginkább a DV kamerák a szimpatikusak, a könnyebb képezés miatt mindenképpen olyan típust válasszunk, amely a fényképek memóriakártyára készíti. (Ha a videofelvétel SD kártyára, DVD-re vagy HDD-re készül, ott ilyesmire nem kell figyelni, hiszen memóriakártya híján a képek egyszerűen külön könyvtárba kerülnek.) Fényképezésénél előny ez is, ha a kamera vakut is tartalmaz.

A videokamerák akkumulátora egy töb-

téssel általában annyi energiát szolgáltat, hogy másfél, esetleg két adathordozónyi felvételt készíthessünk (HDD esetében ez értelemszerűen nem igaz, náluk normál akkuval 70–90 perces játékidővel számolhatunk), de ez persze attól is függ, hogy miként használjuk a felvevőt. Az intenzív zoomhasználat és a gyakori ki-be kapcsolgatás, vagy ha beledézünk a felvételbe, jelentősen csökkentik a lemerülésig hátralévő időt. Javasoljuk, hogy a kamerával együtt egy pótakkumulátort is szerezzünk be.

A DV kamerákat FireWire kábellel kell a DVD-felvevőhöz vagy a számítógéphez kötni, míg az SD kártyára, DVD-re vagy merevlemezre rögzítő masinákról, valamint a DV kamerák memóriakártyáiról USB csatlakozóval tudjuk beolvasni anyagainkat. USB port ma már minden PC-n van, FireWire csatlakozó nem feltétlenül: a három évesnél régebbi alaplapok többsége ilyesfajta kiegészítőt még nem tartalmaz. A bővítés néhány ezer forintból megoldható, feltéve, hogy figyelünk erre az apróságra. A további extrákat (pl. távirányítót, webkamera funkciót) mérlegeljük egyénileg.

Menürendszer, kezelhetőség

A kamerát feltétlenül vegyük kézbe, és ellenőrizzük, hogy a gombok kézre esnek-e, s hogy a masina tartása kényelmes-e. Ha 10 percnyi próbálgatás alatt sem fáradunk el, akkor a kamerával nem lesz ergonomiai problémánk. Az alapfunkciók irányítása általában jobb kézzel történik, az extra szolgáltatások és a menü pedig bal kézzel érhető el. Ötletes a Sony érintőpaneles megoldása (a TFT kijelző az érintőpanel) és az egyes Canon, illetve Panasonic termékeknel megtalálható joystick is.

Mennyibe kerül?

A digitális kamerák esetében a márká és a praktikus szolgáltatások drágtíják meg leginkább a készülékeket. Egy olyan kamera, amelybe merevlemez építettek, s így az egész nyaralás eseményeinek rögzítésére alkalmas, nyilvánvalóan többbe kerül, mint ahogyan a miniatűr készülékekért is többet kell fizetnünk. Figyelembe véve, hogy az összes kapható videokamera minősége megfelelő, a szolgáltatások alapján válasszunk!

Összegzés

Már az olcsóbb 100 000 forint körüli áron kapható DV kamerák is megfelelnek a többség igényeinek. Gyártónként általában egy alapmodell készül, amelynek különféle verziói 20–40 ezer forintos árkülönbséggel vásárolhatók meg.

A DVD-s kamerák szolgáltatásai alapján minimum az erős középmezőnybe tartoznak, a felsőkategóriába viszont nem kerülhetnek be, mert kevés játékidőt biztosítanak. Ilyesfajta kamerát csak akkor érdemes választani, ha a felvételekkel utólag egyáltalán nem akarunk bajlódni.

Ha az ár nem számít, és a legjobbat akarjuk, akkor a 3–4 Mpixel felbontású, illetve három CCD-s kamerák, valamint a memóriakártyára vagy HDD-re rögzítő termékek között érdemes szétnézni. Ezekből a típusokból kevés készül, s már csak ezért is a drága eszközök táborába tartoznak. A gyártók ezeket a készülékeket úgy próbálják vonzóbbá tenni, hogy minél több plusz szolgáltatást zsúfolnak beléjük.

Higyed Gábor

MP3 Lejátszó

már

6900 Ft-tól!

www.infopatika.hu

Korner Audio Bp. VI. ker. Szondi u. 31. T.: 332-5545

Saturn Sony Szalon, WestEnd City Center Tel: 238-7395

Van már társad Nyárra?

MP3 lejátszók az Infopatikától!

Új generációs játékkonzolok

A PC ellenfelei

A számítógépes játékoknak rengeteget köszönhet a PC, ám az új generációs konzolok akár teljesen átvehetik az uralmat nemcsak a játékok, hanem a szórakozás egyéb területei fölött is.

Bizony a játékok piacán folyamatosan visszaszorítják a PC-t a konzolok: ilyen az elsőprő sikerrel bevezetett – és máig népszerű – *Sony PlayStation 2*, valamint a *Microsoft* údvöskéje, az *Xbox*. Hollywooddal vetekedő összegek forognak a számítógépes játékbizniszben, ahol ma a konzoloké a főszerep, a PC bizony lemaradt, s a jövőben még nehezebb dolga lesz.

Konzol minden esetre

Eredetileg mindhárom konzolyártót az ideje vére időzítette új gépe bevezetését. Ennek ellenére a *Microsoft* minden erejét latba vetve már a tavalyi karácsonyi szezonban megjelent az *Xbox 360*-nál. A *Sony* 2006 novemberére időzíté *PS3*-as gépét (addig is az olcsó és továbbra is népszerű *PS2*-vel tör borsot az *MS* orra alá). A *Nintendo* szintén új géppel jelentkezik, hogy leváltsa mérsékelt sikeres *GameCube* típusát.

Magosan a PC felett

Az időrendben elsőként érkezett új generációs konzol, a *Microsoft Xbox 360* elődjétől eltérően már nem módosított PC-alkatrészekből épül fel, hanem teljesen egyedi tervezésű. Három magból álló, 3,2 GHz-es és 1 Mbájtos gyorsítótárat tartalmazó processzorát az *IBM* készítette, a grafikáért pedig egy *ATI* chip felel. Utóbbi egészen egyedi, a PC-nél csak 2007-ben megjelenő újdonságokat is tartalmaz. Az 512 Mbájtos rendszermemória mellett egy 20 Gbájtos merevlemez is része a rendszernek, s a konzolt a *WiFi* vezérlő mellett *USB 2.0*-s csatlakozással is felszerelték.

Korai megjelenése miatt a konzolba nem építhették be a HD DVD optikai egységet, ám ez még idén megjelenik kiegészítőként (200 dollárért). Az *Xbox 360* addig DVD-olvasóval

kapható, lejátszza a DVD filmeket is. A HDTV felbontást (720p és 1080i) is támogató *Xbox 360* egyik erőssége az *Xbox Live!* rendszer. Ez összekapcsolja a játékosokat, akik így játszhatnak, levelezhetnek, beszélgethetnek egymással, sőt a rendszer hírekkel és frissítésekkel is ellátja őket. Mindezt könnyen kezelhető, jól átlátható felületen.

PS3 – az erőbajnok

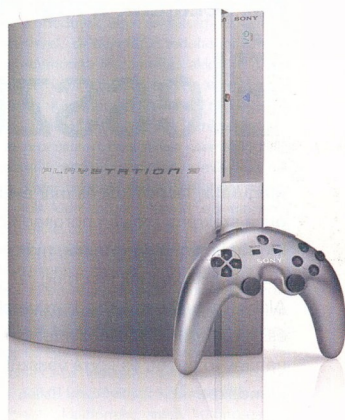
Még futurisztikusabb felépítésű hardverrel készül a *Sony PlayStation 3*, amely szakít minden eddigi bevett formulával. Az ugyancsak 3,2 GHz-es központi processzor egy hagyományos értelemben vett magot tartalmaz, amelyet hét kisebb egység egészít ki. Az *IBM-Sony-Toshiba* együttműködéssel létrehozott CPU – megfelelő programozás esetén – hatalmas számítási teljesítményre képes, lazán maga mögé utasítva a PC-ke, de még az *Xbox 360*-at is.

Ehhez kapcsolódik 512 Mbájti memória és egy *nVidia* fejlesztésű, egyedien a *PS3*-hoz igazított *RSX* grafikus alegység, valamint minden fontosabb periféria és vezérlő. A *Sony* gépében is alapértelmezetten lesz merevlemez, *USB*, *LAN* és *WiFi* csatlakozás, továbbá *Bluetooth*, *HDMI* video- és optikai hangkivezetés.

A *PS3* már a legnagyobb, 1080p-s HD felbontást is támogatja, ezért logikus lépés a *Blu-ray* optikai egység beépítése is; a konzol a HD filmek lejátszására is alkalmas lesz. A vezeték nélküli irányítás mellett fontos meg-

Az *Xbox 360* hamarosan HD DVD-lejátszóval fog kibővülni

Ha majd megjelenik, a *Sony* gépe lesz a legerősebb a konzolok között

említeni, hogy a *PS3* visszafelé kompatibilis a régebbi *PlayStation* játékokkal, emellett ingyenes online szolgáltatás jár majd a vásárlóknak.

A külön játékos

A harmadik, egyben legöregebb konzolos cég, a *Nintendo* is valami korszakalkotó újdonsággal készül az idén. A *DS* kézi készülék után egy újabb, a konkurenciára egyáltalán nem hasonlító konzolt tervezett *Nintendo Wii* néven. A *Wii* játékkonzol esetében nehéz lenne hihetetlenül erős CPU-t vagy *VGA* vezérlőt említeni, hiszen a hársver alig lesz izmosabb elődjénél, viszont az irányítása elcsábíthatja azokat is, akik eddig tartózkodtak a számítógépes játékoktól.

A vezeték nélküli, leginkább távirányítóra emlékeztető kontrollerekben mozgásérzékelők rejlenek. Ezek mindhárom tengely irányában érzékelik a legkisebb gyorsulást, annak sebességével együtt. A precíz szenzorok adatait felhasználva a játékokat egészen más felfogás szerint kell játszani. Így például a baseballnál valóban lendíteni kell a karunkat, vívásnál tényleg imitálnunk kell a mozdulatokat. Bár mindez eltérő programozási technikát igényel, a Nintendo új gépe rengeteg játékefejlesztőt meglehet. Míg számos olyan bejelentés érkezett, amely kreatív módon használja ki az új vezérlőt – a Nintendo eltérő stratégiája akár sikert is arathat a játékosok körében.

Erődös Márton

Mit kezdünk a régi PC-vel?

Élesszük fel

Meguntuk, lecseréltük és már évek óta a szekrény mélyén porosodik? Kidobni mégse szeretnénk, mert „hátha” szükségünk lesz még rá? Alábbi írásunkban a régi hardverek ésszerű hasznosításához adunk néhány jó tippet, és sorra vesszük a teendőket.

Temérdek régi PC-alkatrész, számítógép porosodik szanaszét otthonunkban kihasználatlanul, mert a legújabb operációs rendszerek és programok már nem futtatják olyan gyorsan vagy szépen, mint fénykorukban. Tény, hogy a mai számítógépek teljesítménye többszöröse a régieknek, mégis lényegében ugyanazt a feladatot végezzük velük: szöveget szerkesztünk, adatokat szortírozunk, internetezünk, netán játszunk. Tesszük ezt ugyanolyan lelkesedéssel és hatékonysággal, csak most több funkció akad a programokban, de ezeket alig vagy egyáltalán nem használjuk. Ebből az következik, hogy némi „ránctelvarrással” az elavultnak hitt PC új feladatokat kaphat, esetleg új helyre kerülhet.

Szerelés nélkül – az egyszerű megoldás

A régi, kiszolgált PC-t kidobni nem szép dolog, hiszen sok környezetszennyező anyagot tartalmaz. Némely újrahasonosító akár egyesével is megveszi az alkatrészeket, de a

Az ilyen integrált alaplapi gépekből egyszerű multimédia-központot, de akár Car PC-t is készíthetünk

a vén gépet!

kis tétel miatt keveset adnak értük. (A gépekért, alkatrészekért általában ők fizetnek, a monitorokért viszont nekünk kell pénzt adnunk.) Néhány helyen pedig új gép vásárlásakor biztosan leadhatjuk a régit. Persze el is adhatjuk a gépet, ha az nem túl régi (legalább Pentium III-as, vagy azonos teljesítményű), vagy elajándékozhatjuk rokonnak, ismerősnek.

Am készülünk fel, hogy a PC bármilyen apró problémájával minket fognak keresni. Az ilyen „zaklatások” elkerülhetők, ha gépünket ingyen odaadjuk a környék iskolájának, óvodájának.

Legő helyett

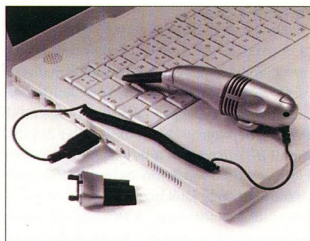
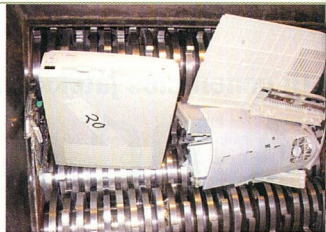
Jó szokás szerint a régi számítógép alkatrészeit az újbán hasznosíthatjuk. A nem használható alkatrészeket kiszuperáljuk, de pél-

Több PC szétszedése és a jobb alkatrészek összerakása után már csak a memória és a merevlemez hiányzik

dál a jó állapotú merevlemez érdemes elteni biztonsági mentések és nagyobb adatcserek céljára. Az öreg PCI videokártyákból legalább egyet érdemes elrakni: új gépnél nélkülözhetetlen segítséget ad a hibakereséshez. Különösen most, hogy az AGP-PCIÉ közti váltás miatt a régebbi AGP-s kártyák már nem, de a PCI-osok még mindig használhatók.

A PC szétszerelésével és összerakásával

Az ilyen „kütyük” nálunk még ritkaságszámba mennek, pedig az USB-s porszívó modern gépek és takarítására is jó

rizikó nélkül begyakorolhatjuk a mozdulatokat. Ez különösen akkor hasznos, ha az új számítógépünket mi magunk akarjuk összerakni; a PC-k felépítésében az utóbbi hatnyolc évben semmi komoly változás nem történt, ami a szerelést érinti. De az éles alkatrészekkel legyünk óvatosak – egy olcsó ház veszélyes sérülést tud okozni.

Porszívó, ecset, fejkendő

Akár használjuk, akár másnak adjuk a régi PC-t, illik le- és kitarítani. Húzzunk ki a gépből minden kábelt, emeljük le az oldallapját, majd vegyünk ki minden IDE és flopi adatkábel! A porszívó speciális fejevel porszívózzuk ki a PC belsejét, ügyelve arra, hogy a lötyögő alkatrészeket (például a féltett jupereket) ne szívjuk be, és az alkatrészekben se tegyünk kárt a durva mozdulatokkal. Olykor egész pormacsák kerülnek elő a gépből, s ha ezeket prorronggyal próbálnánk kiszedni, megvághatnánk magunkat. Az alaplapon lévő rögzített alkatrészeknek nem árt a nagy légáramlás, a sok portól elakadt ventilátorokat viszont kerülnék.

Mókás ugyan hallgatni, ahogy a 800–2000 percenkénti fordulatszámmal működő ventilátorokból egy jó porszívóval

akár a hat-nyolcezetet is kihozhatjuk, de ez a tisztítás garantáltan tönkreteszi a csapágyazást. Ezért mielőtt kipróbálnánk a lapokat, támasszuk ki őket, de óvatosan, nehogy elhajlítsuk a tengelyt. A tápegység ventilátoránál is hasonlóan járhatunk el, de csak szigetelő anyagú „támasztékok” használjunk!

Szétzerelés nélkül tisztítható a floppy és az optikai meghajtó. Sajnos a régi, bizonytalanul működő példányok még a bolti tisztító-készlettel sem javulnak meg. Ha elkerülhetetlen, szétzerelés után a CD olvasófejét a lencse mellett sűrített levegővel kifújhatjuk, a lemezt szorító tányért pedig alkohollal letörölhetjük, de ennél többet nem tehetünk.

Ventilátortuning

Most nem az a tuning célja, hogy gyorsabban pörögjön a ventilátorunk, hanem az, hogy halkabb legyen. A kiserelt ventilátort óvatosan tisztítsuk meg a portól, majd a hátoldalán lévő védőkapukat vagy matricát egy éles eszközzel távolítsuk el. Az így szabaddá tett tengelyvégre csépeentsünk egy kevés varrógépolajat, majd óvatosan forgassuk meg, és tengely irányban ütöges-sük meg a forgórészt, hogy az olaj kellő mennyiségben befeleljen. A ventilátort az új vagy működő számítógépünk tápcsatlakozójára rákötve egy picit forgassuk meg, és igény szerint tegyünk rá még egy kevés olajat.

Olajozás közben ügyeljünk arra, hogy az első lépésben leszedett matricát és azt a felületet, amelyre ragad, ne olajozzuk össze, a későbbiekben ugyanis nem fog védeni a portól. Ezután tegyük vissza a zárókapukat és a matricát, majd a „légkeverőt” szereljük a helyére. Ha csak kopott volt, akkor jó néhány hónapig olyan csöndes lesz, mintha új lenne.

A sűrített levegővel a porcákat fújhatjuk ki a házból; burkolat- és monitortisztító folyadékok sem árt használnunk

A korábban kivett kábeleket töröljük le éppen csak nedves pamutruhával. A kiserelt vezérlő-kártyák hátoldalát száraz, míg a PC házának külsejét erősen mosószeres, közepesen nedves ruhával takarítjuk le. A kábeleket néha érdemes újra cserélni.

Fejjel lefelé rázogassuk ki a billentyűzetet, a hátulját ütöges-sük meg, majd kikapcsolt állapotban mosószerrel vagy alkohollal töröl-gessük át a gombok oldalait is. Aki merész, a gombokat is kipattinthatja, és csapvíz alatt is lemoshatja. A száradás után már csak a gombok helyét kell megtalálni, ami inkább szórakoztató tevékenység. Az egér golyóját kivéve szappanos vízzel moshatjuk le, az egérben lévő tengelyeket és feszítőgörgőt kis csavarhúzóval szabadíthatjuk meg a kosztól – utána alkohollal finisíthatunk.

Költünk a régre? Csak egy keveset!

Ritkán találkozunk olyan számítógéppel, amelyet a lehetőségek határáig bővítették, így szinte mindig van mód további épít-gésre. A 2-3 éves alkatrészek egy része olcsóbb, másik része drágább lett – bizony, egy márkás, 256 megabájtos SD memóriamodul akár kétszer annyiba is kerülhet, mint márká nélküli DDR-es társa. A Windows XP egyetlen feladatra akár 64 Mb-át memóriá-ival is elindul, 256-tal pedig vidáman fut, Windows 98 alatt pedig 128 megabájttal már zökkenőmentesen dolgozhatunk.

A régi alaplapok nem a sebességre, hanem a modulok egy- és kétoldalas voltára érzékenyek, de ha a BIOS induláskor az összes memóriát leszámolja, akkor minden rendben van. Vásárlás helyett előnyösebb, ha más kiszuperált gépekből szedgetjük össze a memóriát még a selejtezés előtt!

A processzort csak akkor cseréljük, ha a kizemelt példány garantáltan működik nálunk, vagy az eladó megengedi, hogy vásárlás előtt kipróbáljuk. Mielőtt ezt tennék, frissítsük az alaplap BIOS-át, mivel a régi gépeknel gyakran előfordul, hogy nem törödték a naprakészszéggel. A videokártyát és a többi fő egységet teljesen felesleges cserélnünk, mivel nem játékra használjuk a gépet.

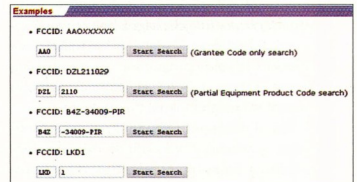
Lehet, hogy van még nálunk egy régi monitor is. Egy pár száz vagy néhány ezer forintos PCI-os videokártyával minden gond nélkül készíthetünk kétmonitoros munkaállomást, amely különösen akkor hasznos, ha programot fejlesztünk (a program az egyik, a kód a másik monitoron) vagy zenélünk: a hobbi zene-szerkesztők sem igényelnek bikaerős gépet.

Olcsó és gyakran szükséges befektetés a 10/100 megabites hálózati kártya: vegyünk (vagy turkáljunk) egyt a közeli boltok egyikében, alig ezer forintért. Az internet megosztására két kártyára lesz szükségünk!

Végül, de nem utolsósorban a ventilátorokat cseréljük újakra, a hangos számítógép ventilátoronként átlagosan ezer forintból nagyon halkra csendesíthető.

Ép hardverben ép szoftver

A PC-t rendbe raktuk, mi történjék akkor, ha meg akarjuk tartani a Windownt, mégsem találjuk meg a telepítőt? A nem kívánt programokat távolítsuk el, a merevlemezről töröljük a feleslegessé vált dokumentumokat, újraindítás után pedig az *msconfig* programmal töltsük le a fent maradt, de memóriát foglaló programokat – amelyek között trójaiak is megbújhatnak. Ezzel az egyszerű lépéssel garantáltan felgyorsul az egy-két éve telepített rendszer!

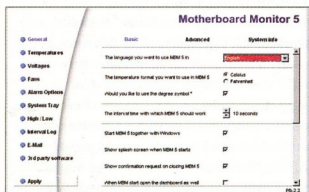

Az FCC honlapján a hardverek azonosítója szerint kereshetjük meg a gyártót, így talán a meghajtóprogramra is ráakadunk előbb-több

A Windows újratelepítésekor ne töröljük gyorsan a merevlemezt, a hardverekhez meghajtóprogramokra is szükségünk van. Akkor, ha a gyártót nem ismerjük, a bővíthető kártyákra (és valójában mindenre) írt FCC-ID ad segítséget. Ha ezt beírjuk a www.fcc.gov/oet/fccid oldal keresőjébe, jó eséllyel kapunk találatot, amelyet használna megjelöljük az aktuális meghajtóprogramot. Ha ez mégsem vezetne eredményre, akkor próbáljuk meg a Windows XP-t, hátha a beépített meghajtók segítenek.

Hardveres ellenőrzés és tuning

Az összeszerelt számítógépet ellenőrizni kell, és ez nem csak abból áll, hogy bekapcsoljuk, és megnézzük, elindul-e az operációs rendszer. A hibás vagy rosszul beszerelt processzor, memória és videokártya esetén az alaplap hangjelzéseket ad, ilyenkor igazítsuk meg az alkatrészeket, természetesen kikapcsolt állapotban.

A néhány éves alaplapok profi figyelmé, a Motherboard monitor kiváló segítő

A memória teszteléséhez a *Memtest86* programot (www.memtest86.com) használjuk: Windows alatt indítsuk el, és tegyük a gépbe egy üres floppy. Formázás után rákerül a tesztprogram, arról indítva a gépet a teszt is elindul, majd a memóriában lévő hibákról jelentést ír. A hibás modul úgy szűrhetjük ki, hogy egyszerűen csak egy modul tesztelünk le – ha hibázik, próbáljuk növelni a BIOS memóriára vonatkozó időzítéseit (pl. RAS és CAS Latency).

A merevlemezt a Windows telepítése után ellenőrizhetjük a szokásos diagnosztikai programok futtatásával (ez elérhető a *Saját-gép/Meghajtó/Tulajdonságok* helyi menü/*Eszközközök* üll/*Ellenőrzés* alatt), de ajánlatos egy SMART figyelő programot is bevetnünk, amely csak az 1,7–2,5 gigabájtjánal nagyobb kapacitású meghajtóknál használható.

Ha új rendszert telepítünk, akkor a Windows újraindulásakor mindenképpen lépünk be a BIOS-ba, és tekintünk meg a processzor hőmérsékletét. Hatvan fok felett mindenképpen igazítanunk kell a hűtőbordán: használjunk hővezető pasztát, és tisztítsuk meg a ventilátort.

Egyéb hasznosítási lehetőségek

Hatékony segítség a rákkutatásban

A földön kívüli intelligencia kutatásán a PC-re telepített *Seti@Home* programmal, az ennél kézzelfoghatóbb eredményeket adó molekula-hajtogatást pedig a *Folding@Home* programmal segíthetjük elő. Ez utóbbi az Alzheimer-kór, Parkinson-kór hatóanyagainak kutatását végzi, de az antibiotikumok hatékonyságát is teszteli. Gépünk minden pillanatban dolgozni fog velük.

Célgép egyszerű feladata

Olyan helyeken, ahol csupán egyetlen feladatot kell ellátnia a gépnek (például blokkolóóra az „üzem” dolgozóinak, vagy egyszerű nyilvántartórendszer), nem kell erős gép. Figyeljünk azonban arra, hogy a monitor előtt dolgozó egészsége is számít, a monitorra tehát költenünk kell.

Vékony klienterminál Linux-guruknak

A vékony kliens csupán a kommunikációt végzi a szerverrel, a valós feladatokat ad a végzi. Azok a Linux-guruk, akik egy ilyen klienszerver környezetet létre tudnak hozni, bármely régi PC-jüket felhasználhatják erre. Az alapesetben szöveges felületet nem nehéz „belőni”.

Dedikált játékszerver

Összejönnek a barátok egy kis LAN-partira, és akadozik a játék? A megoldás négy-öt játékos felett a dedikált szerver, amely csupán a hálózati forgalmat felügyeli, a csomagokat irányítja. Már egy Pentium II-es teljesítménye is elég arra, hogy a Quake vagy az Unreal dedikált szerverét futtassa.

A régi Celeronok nagyon jól, de még a Duronok is jó eséllyel tuningolhatók. Próbáljuk emelni az órajelet, csökkenteni a szorzót, bizonytalan esetben 1-2 tized voltal emelni a processzor feszültségét. Ha nem melegszik és stabil, néhány „lőerőt” könnyedén nyerhetünk vele.

A régi PC újraéled – válasszunk küldetést!

Internetmegosztó számítógép, tűzfal

Minimális hardver:

Pentium 166 (Win) vagy i486 (Linux),
32 Mb-át RAM, 2 db hálózati kártya

Operációs rendszer:

Windows 98/ME/XP, Linux

Speciális program: Smoothwall

(www.smoothwall.org), m0n0wall
(www.m0n0.ch/wall/)

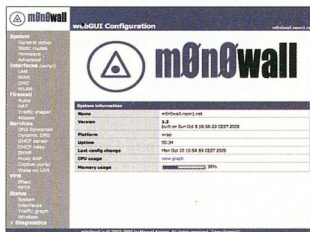
Ha már végképp semmi nem jut az eszünkbe, akkor a nagy méretű domború képfőző monitor házába beépíthetjük az akváriumot

PVR – Personal Video Recorder

Közepesen erős hardvert, sok szoftvert, nagy merevlemezt és még annál is nagyobb türelmet igényel, de a másra nem használható PC egy tuner-kártyával kiegészítve és normális PC-házba helyezve tökéletes HTPC-alap.

Modding-alapanyag

A merevlemezek, alaplapok, optikai meghajtók szabványos mérete miatt akár a régi Pentium alaplapot és a számítógép házát is felhasználhatjuk az első „moddolt” PC létrehozására. Ha sikerült, már csak a főbb egységeket kell kicserélnünk – már ha használni is akarjuk, ezek ugyanis „csak” művészeti értékkel bírnak.

Általában beágyazott számítógépeknek hívják a hálózaton keresztül adminisztrálható eszközöket, így a m0n0wall routerhez hasonló tűzfal is

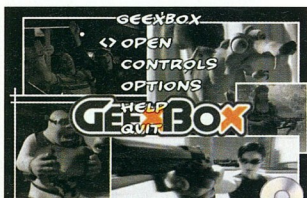
Kevesen tudják, hogy már a Windows 98 alatt is meg lehetett osztani az internet-hozzáférést, csak az ehhez szükséges soft-

ver alapesetben nem került a számítógépre. Ha megvan a telepítő CD, akkor a *Vezérlőpult* alatti telepítő indításával, majd az *Internet eszközök* (vagy *Kommunikáció*) alól felrakhatjuk az *Internetkapcsolat megosztása* programot. A varázslóját ezután elindítva beállíthatjuk gépünket: a megosztó gép az átjáró, az külön hálózat lesz, csúcán a megosztó géppel. Windows XP alatt is van lehetőség erre (itt már telepítve van): a *Hálózati kapcsolat* ablak *Hálózat beállítása varázslót* futtatva lehet beállítani.

Dedikált tűzfalat is létrehozhatunk a *Smoothwall Express* vagy a *m0n0wall* programokkal. Míg előbbi CD lemezzel, utóbbi merevlemezről és memóriakártyáról is el tud indulni. Működésük és kezelésük hasonló a hardveres routerekéhez és tűzfalukéhoz.

Multimédia-központ, zenéig

Minimális hardver: Pentium II-400, 128 Mb-át RAM, 20 Gb-át merevlemez, hangkártya
Operációs rendszer: Windows 98/ME/XP, Linux
Speciális program: GeexBox (www.geebox.org)

Az ISO fájlból létrehozzuk a PC-t indító CD lemezt, amellyel akár DivX filmeket is nézhetünk operációs rendszer nélkül

A hálózati adatszeréhez és a zenelejátszóhoz sem kell különösen gyors számítógép, a filmek lejátszásához már igen. Az AGP-s videokártyák legtöbbje le tudja játszani a DVD filmeket, fennakadás csak a hálózaton és a processzornál lehet. Egy Windows, egy Winamp és egy Media Player Classic, és máris könnyedén lejátszhatjuk a fő gépünkön lévő filmeket. Valójában ugyanúgy kell mindent beállítani, mintha a fő gépünk lenne.

Ugyanez Linux alatt is megvalósítható, de találunk egy CD-s megoldást is a *GeexBox*

A legegyszerűbb fájlservert a meghajtott teljes tartalmának megosztásával hozhatjuk létre

személyében, amely már-már a HTTPC szolgáltatásokat nyújtja, így nem árt hozzá a egy távirányító. Állítólag a DivX filmeket is lejátszza, amire az MPlayert használja.

Retro játékgép

Minimális hardver:
 Pentium II-400, 128 Mb-át RAM,
 5 Gb-át merevlemez
Operációs rendszer:
 DOS, Windows 98/ME/XP, Linux
Speciális program:
 DosBox (dosbox.sourceforge.net),
 emulátorok

Megmutathatjuk gyermekeinknek, mivel is játszottunk: a DOSBox sok programmal kompatibilis

Ugyan ki ne próbálná ki a régi, DOS-os, valamint a Windows 95 korában népszerű játékokat? A grafika sokszor nem számít, ha nincs ilyen irányú igényünk, akkor kiválóan szórakozhatunk a régi gépekre telepített Windows 95-tel és az interneten elérhető játékokkal. Windows XP-vel és gyors gépekkel használhatjuk a *DOSBox*-ot és a kezelésére szolgáló felületet, a *D-Fendet*. Olyan ez, mint a tévében lejátszott *Die-Hard* – régi, de sokadszorra is élvezetes.

Hálózati fájlserver, webszerver

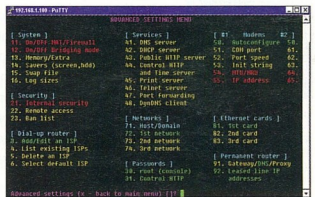
Minimális hardver:
 Pentium 133 (Win) vagy i386 (Linux),
 32 Mb-át RAM, 10 Gb-át merevlemez
Operációs rendszer:
 Windows 98/ME/XP, Linux (Samba server)
Speciális program:
 Cryptobox (www.cryptobox.org),
 Apache (www.apache.org)

A Windows 98 egyszerű hálózati fájl-megosztásával az egész meghajtott megosztható (a helyi menüben a megosztás alatt teljes írási és olvasási jogot kell adni). Ennek előnye, hogy a klienseknek nem kell felhasználói nevet és jelszót adni, korlátozás nélkül használhatják a lemezt. Akadályt csak a merevlemez-meghajtó sebessége vagy mérete jelenthet, de sok esetben ez is kielégítő. Windows XP-t is használhatunk, de ekkor létre kell hoznunk valamennyi olyan felhasználót, aki csatlakozni kíván a megosztott könyvtárakhoz, különben nem engedi be őket a rendszer. XP alatt még kvótázásra is van lehetőségünk, ezt felhasználónként a megosztásoknál állíthatjuk be. Webszerverünket több programmal is létrehozhatjuk, ám a legprofibb mégis csak az *Apache* szerver, amely Windows és Linux alatt is működik.

Hálózati nyomtatószerver

Minimális hardver:
 486DX2 (Win) vagy i386 (Linux), 32 Mb-át RAM, 2 Gb-át merevlemez
Operációs rendszer:
 Windows 98/ME/XP, Linux (Samba server)
Speciális program:
 FREESCO (www.freesco.org)

Egyetlen floppyemenz lévő nyomtatószervertől ne várjunk grafikus kezelői felületet – itt a funkciók a fontosak

Nyomtatószervert egészen egyszerű géppel is létrehozhatunk, ide se számítási teljesítmény, se nagy merevlemez nem szükséges. A telepítés után akár még a monitort is elhagyhatjuk, és ha a BIOS „No halt on” opcióját *Keyb/Mouse-ra* állítjuk, a gép indulásakor nem akad meg, ha a billentyűzet és az egeret is lehúzzuk. Fontos, hogy amíg Windows alatt az újabb, USB csatlósó nyomtatók is kezelhetők, Linux alatt csupán párhuzamos portos (tehát nem GDI rendszert) nyomtatókat használhatunk. Az egyetlen floppyemenz elérő ingyenes *FREESCO* router többek között nyomtatószerverként is működik, konfigurálása némi linuxos tapasztalatot igényel.

Köhler Zolt

Egyre népszerűbbek a hordozható számítógépek, notebookok, kis helyigényük, nagy számítási teljesítményük és relatív kedvező árak miatt. Notebook és notebook között ugyanakkor komoly különbségek léteznek. Most röviden áttekintjük, hogy mikor érdemes egy-egy alkatrészre több pénzt kiadni, és mikor nem.

Különböző kategóriákra oszthatjuk a hordozható számítógépeket, ezek közül a legnépszerűbbek ma az úgynevezett *Desktop Replacement*, vagyis az asz-

tali gépeket tudásban és teljesítményben helyettesítő gépek. Ezeknél nem számít a súly, a fogyasztás, csupán a tudás. A klasszikus notebookok helyét pedig fokozatosan átve-

Vásárlási kisokos

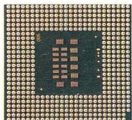
Hordozható

szik az ultrahordozható számítógépek, ám ezeknél gyakran kényserülünk kompromisszumra a teljesítmény vagy a funkcionális tekintetében.

Képernyő

A legfontosabb tartozékok egyike, amely nem is cserélhető. A képernyő mérete mellett a felbontására is legyünk tekintettel, hiszen – TFT megjelenítőről lévén szó – csak a natív felbontásban használhatjuk optimálisan. A nagy méret kisebb felbontással is jobb olvashatóságot ad, a grafikus programok használatánál és filmzésnél viszont a nagyobb felbontás a kívánatos. A legjobb kompromisszumot az 1280×1024 (esetleg 1400×1050) képpont jelenti. Ha egyedül, s főleg nyilvános helyen használjuk majd a számítógépet, elég (sőt kívánatos is), ha csak egy helyről nézve látható a kép. Ha viszont szélesvásznú modellt vásárolunk, mert többen nézünk (DVD) filmeket, fontos, hogy nagy (160 foknál nagyobb) legyen a látószög. Nézzük meg a képernyőt működés közben is!

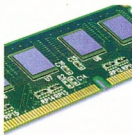
Processzor

Ma már csak mobil processzorral felszerelt számítógépet érdemes vásárolni, kivéve a *Desktop Replacement* kategóriában, ahol választhatunk asztali processzorral szerelt gépet is. *AMD* vonalon az olcsóbb *Mobile AMD Sempron* és a nagyobb teljesítményű *AMD Turion 64*, illetve a ritkább *Athlon 64 for DTR* család tagjai közül válogathatunk. *Intel* vonalon a legkedveltebbek a *Centrino* platform processzorai: *Pentium M* és *Celeron M*, amelyek alacsony órajelűk (*Pentium M* esetében 1,5–2,26 GHz) ellenére az asztali gépekbe szánt processzorokkal azonos teljesítményt és akár órákkal hosszabb üzemidőt nyújtanak. Olykor még találkozhatunk a *Mobile Intel Pentium 4*-gyel is, és néha normál asztali processzorral is.

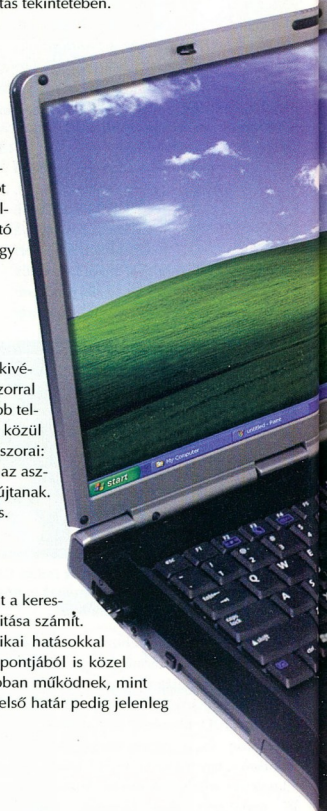
Merevlemez

Szerencsére van olyan alkatrész, amelyről éppen annyit kell tudnunk, amennyit a kereskedő róla elárul. Ez a merevlemez, amelynek tulajdonképpen csak a kapacitása számít. A notebookmerevlemezek asztali társaiknál ellenállóbbak a külső fizikai hatásokkal szemben, s valamennyi gyártó merevlemeze a megbízhatóság szempontjából is közel azonos. A régebbi (általában kisebb méretű) típusok érezhetően lassabban működnek, mint a korszerűbb darabok. Új notebookokban ne adjuk 40 Gb-tnál alább, a felső határ pedig jelenleg 160 Gb-át – ennél nagyobbakat csak speciális esetben, két HDD-vel kaphatunk.

Memória

Elhanyagolt, ám a számítógép működési sebességének szempontjából nagyon is fontos alkatrész; a forgalmazók a leggyakrabban ezen spórolnak, ha akciót hirdetnek meg. Ma már egy notebookba is illik legalább 512 Mb-át (de inkább 1 Gb-át) memóriát pakolni ahhoz, hogy ne csak a *Windows XP*, hanem az alatta elindított programok is kielégítő sebességgel fussanak. Ehhez képest gyakran találkozunk mindössze 256 Mb-ajtnyi memóriával. Jól gondoljuk meg az induló memória méretét, mivel a későbbi bővítés során biztosan ár alatt veszik be a régebbit, az új SODIMM modul pedig a hagyományos RAM modulok árának akár a duplája is lehet. A bővítést egyébként a garanciaidő lejártá után is célszerű abban az üzletben kérni, ahol a gépet vettük, ugyanis a géphez nem illő (gyorsabb!) modul egyáltalán nem biztos, hogy működni fog a gépünkkel – ilyenkor jól jön a biztosabb háttér.

ató számítógép

Optikai meghajtó

Optikai meghajtó nélkül egy számítógép nem sokat ér, a kínálatban minimum combo meghajtót, de akár kétrétegű, LightScribe-os DVD-író is vásárolhatunk. Az ultrahordozható gépekhez külsőleg csatlakoztatható meghajtók nem minden esetben tartozéka a gépnek (még akkor sem, ha az operációs rendszert tartalmazó lemezt megkapjuk), erre figyeljünk. A gyártó és a típus a merevlemezhez hasonlóan itt is közömbös, ezért elsősorban az olvasási és/vagy írási sebességre koncentráljunk.

Videokártya

Az asztali PC-t helyettesítő gépek megjelenésével már a mobil 3D-s gyorsítók is elterjedtek, amelyek addig csak a csúcskategóriás munkaállomásokban voltak megtalálhatók. A játékra alkalmasabbak az ATI Mobility Radeon és az nVidia GeForce Go család tagjai, amelyek az asztali gépekbe épített videokártyák mobil megfelelői. Rájuk panasz nem lehet. Ha tudjuk, hogy soha nem fogunk játékokat vagy komolyabb 2D/3D-s gyorsítást igénylő alkalmazásokat futtatni gépünkön, az integrált videokártyával járunk a legjobban, így még akár pénzt is megtakaríthatunk.

Akkumulátor

Kézenfekvő, hogy egy hordozható számítógépnek hálózati tápellátás nélkül is működnie kell, az akkumulátoros üzemidő az esetek többségében nagyon fontos. Kivételesen persze ismét van, mégpedig az asztali számítógépet helyettesítő csoportja: esetükben az akkumulátornak kevés szerepe van. A gépeket leggyakrabban 4 és 8 cellás Li-ion akkumulátorokkal szállítják, de ezekről közelítő információt kapunk az üzemidőre vonatkozólag, hiszen az a hardverkiépítéstől és a gép használatától jobban függ, mint az akkumulátor milliampérórában (mAh) megadott kapacitásától. Ha döntünk kell két gép között, akkor a nagyobb kapacitását választjuk annak tudatában, hogy a hordozhatóság kis mértékben csorbát szenved.

Billentyűzet

A szabványos billentyűzet nem fér el egyetlen notebookon sem. Ezért a gombok méretével, kiosztásával minden gyártó másképpen játszik. A nagyobb képernyős modelleknél általában kényelmesebb kiosztást találunk, az eltérések különösképpen a kurzorgombok környékén találhatók. A gombok leütési útja is más, ezért a kiszemelt gépet alaposan próbáljuk ki. A billentyűzet nyelve a nem hazai importőrön keresztül bejövő és a legújabb modelleknél egyaránt "érdekes" lehet – vásárláskor kérjünk magyar, de legalább angol billentyűzetet.

Operációs rendszer, garancia

Ha régi számítógépünket cseréljük le, annak Windows XP operációs rendszere a notebookra is fellepíthető (persze csak úgy, hogy az asztali gépről végleg lekerül). Többek között e miatt is vásárolható laptop operációs rendszer nélkül. Ez esetben a garancia csak és kizárólag a hardverre vonatkozik. A márkás gépekkel együtt szállított rendszer mellé plusz szolgáltatásként terméktámogatást is kapunk. Bizonyos esetekben a garancia még a felszereltség-nél is fontosabb, ezért ne csak annak időtartamára, hanem érvényesítési helyére is gondoljunk. Hiszen külföldön is meghibásodhat egy új gép, és kellemetlen, ha nincs rá európai vagy világarancia.

Köhler Zolt

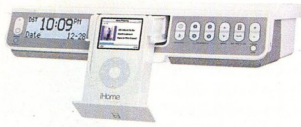

Számítástechnikai bolondságok

Órás póló és szellemdetektor

Konyhai iPod

Az emancipáció korát éljük, ergo nem ritka manapság, ha egy férfi a konyhában is megfordul (persze azért túlzásba sem érdemes vinni a dolgot, mert hamar megkaphatjuk a „papucs” jelzőt barátainktól). A konyha viszont nem arról híres, hogy mindenféle férfiembernek való játékszerek lennének benne. Ezen az áldatlan állapoton próbál segíteni az iH36W, azaz az Under Kitchen Cabinet Apple nevű szerkentű.

Az eszköz egészen fantasztikus: tévé- vagy rádiócsatornákat hallgathatunk főzőcskezés közben, de persze a legjobb, hogy tartalmaz egy dokkolót kedvenc iPodunk számára – az éppen játszott számokat ráadásul egy nagyméretű kijelzőre írja ki, így hajlogatnunk sem kell. Az eszköz pontosan úgy van kiképezve, hogy mindenféle barkácsolás nélkül felhelyezhetjük a konyhaszekrény alá (a munkapult alá). Hogy vízálló-e, azt nem sikerült kideríteni, de valószínűleg igen.

Gyártja:	iHome
Honlap:	www.ihomeaudio.com
Ára:	200 dollár

Háromdimenziós fényképezőgép

Bizonyára mindenki ismeri az „inkább idegesítő, mint 3D” képeket, amelyek a vörös és kék árnyalatok eltolásával készülnek, és egy szintén vörös-kék speciális szemüvegen keresztül tudjuk őket teljes pompájukban megvizsgálni. A Horseman 3D nevezetű masinával ilyen fotókat készíthetünk, kvázi automatikusan... Persze csak ha van felesle-

ges ötezer dollárunk, ennyibe kerül ugyanis az eszköz. Ha most figyelembe vesszük, hogy egy maximum húsz dolláros shareware szoftver segítségével is készíthetünk ilyen vörös-kék képeket bármilyen fotóból, akkor némileg érthetetlen, hogy mit szeretne a gyártó cég (ők tudják...).

A gépben két 38 mm-es f/2.8 Fujinon lencse található, az elkészült képek pedig valóban jó minőségűek, és tényleg háromdimenziósak... Már ha van egy ehhez való szemüvegünk (azt ugyanis nem adnak hozzá). Szóval jópofa, jópofa, de ötezer dollár egy fényképezőgépet, ami még csak nem is digitális?

Gyártja:	Komamura
Honlap:	www.komamura.co.jp
Ára:	5000 dollár

Óra-póló (vagy póló-óra)

Hát sok örült találmány van a világon, de ez... Vizsgáljuk csak meg pontosan. Miért is van valakinek szüksége arra, hogy egy flexibilis, digitális panel villogjon a mellén, tudatva a pontos időt a szembejövőkkel? Az biztos, hogy mi magunk nem tudjuk leolvasni róla az időt, „óráknak” tehát nem jó (esetleg ha egy tűkör elé állunk... de akkor sem, mert akkor meg inverzben látjuk a számokat). Órának tehát nem jó. Vagánykodni sem túl jó, hiszen valljuk be, elég röhejes, ha valaki egy két lábon járó kvarcórának öltözik.

Hasznos-haszontalan találmányok egész sorával találkozhatnak olvasóink havi rendszeres „bolondságaink” között. A legtöbb invenció kétségkívül „pihent agyúak” szüleménye, nincs ez más-ként mostani összeállításunkban sem.

Egyetlen felhasználási területet tartunk elképzelhetőnek: ha nagyon unjuk már, hogy a járókelők megkérdőjeztik tőlünk a pontos időt, akkor egy ilyen pólót viselve „lazíthatunk” kicsit, hiszen elég, ha valaki ránk pillant, és máris tudja, mennyi az annyi.

A szerkezet négy darab ceruzaelemmel működik, amelyek diszkrétan meglapulnak egy belső zsebben. Ráadásul van stopper üzemmód is (ezt már végképp nem tudjuk, hogy minek). Ha pedig nagyon elborultak vagyunk, akkor választhatunk nyolc különböző úgynevezett flashing pattern közül, ebben az esetben az óra nem mutat semmit, viszont nagyon látványos effektusokat rajzolgat a mellkasunkra.

Gyártja:	ismeretlen
Honlap:	www.latestbuy.com.au
Ára:	60 dollár

PDA háziállatoknak

„PDA for pets”, azaz PDA háziállatoknak! A reklámszlogen némileg megtévesztő lehet, hiszen a PetMaster nem házi kedvenceink fogják használni, hanem mi magunk, azaz a gazdik. Annyanban viszont helyén van a dolog, hogy a ketyere mindent tartalmaz, amire csak egy gondos gazdának szüksége lehet.

Elkészítendő mennyiségű adatot tartalmaz a PetMaster adatbázisa, mindent, amit csak

kutyákról, macskákról és egyéb kisállatokról tudni lehet: részletes listát a világ ama hoteljeiről, amelyek „pet-friendly” besorolást kaptak, állatorvosi rendelők címeit és telefonszámaikat, valamint rengeteg tanácsot és tudnivalót kedvencünk egészségével, táplálkozásával vagy éppen nevelésével kapcsolatban. Természetesen van benne emlékeztető funkció is (sétáltatások vagy etetések esetére), ráadásul még egy fényképet is elhelyezhetünk kedvencünkről az előlapon található keretbe. A gyártó cég következő terméke valószínűleg a KidMaster lesz, ezúttal nem az állatainkkal, hanem a csemetéinkkel kapcsolatos infók tömkelegével.

Gyártja:	Excalibur Products
Honlap:	www.thepetmaster.com
Ára:	30 dollár

Joystick rádió

A nyolcvanas-kilencvenes években minél több gomb, tekerő, kapcsoló és kijelző volt egy készüléken, annál „komolyabbnak” számított. És persze annál drágább és menőbb volt. Napjainkra a trend megfordult (a trend már csak ilyen, mindig forog, körbe-körbe), és a világhírű dizájnerek (Philippe Starckkal az élen) a minimalizmust hirdetik fennhangon, persze az általuk megáldott eszkö-

zök segítségével is. A minimalizmus legújabb és egyik legszebb példája a *Sticksound Radio* elvezetésű kisrádió. Természetesen teljesen digitális, viszont egyáltalán nincsen rajta gomb, tekerő vagy egyéb vezérlőeszköz. Van viszont egy antennája, amely egyben a kezelőszerve is. Az antenát oldalirányban mozgatva tudjuk szabályozni a hangerőt, fel-le mozgatva pedig változhatnak az állomások között. Ezen felül található még rajta... Hmm... Lássuk csak... Ezen felül nem található rajta semmi más! Négy darab ceruzaelemmel működik, és nem is túl drága. Ezüst, fekete és arany színben kapható.

Gyártja:	Personal Interior Design
Honlap:	www.pid.se
Ára:	60 dollár

Víz alatti hangszóró

Lassan jön a nyár, előkerülnek a „tengerparti” ketyerek... Jobb tehát, ha felkészülünk a vízálló MP3-lejátszókra és egyéb fergeteges ötletekre. Az idei nyár legújabb mániája az

„AUL”, azaz az *Aquasonic Underwater Loudspeakers* lesz. Miért is mondjunk le a zenehallgatás élvezetéről búvárkodás vagy úszkálás közben? Az eredetileg az amerikai haditengerészet által kifejlesztett technológia (persze ők nem zenehallgatásra használták) átköltözött a civil életbe – a szinkronizáló és a delfinidomárok örömeire.

Idén nyáron fergeteges diszkóbilit rendezhetünk a tengerben vagy a medencében. Ráadásul az egyik kiegészítő segítségével egyszerre hallgathatjuk a zenét a víz alatt és a víz felett is (ekkor a szerkezet úgy lebeg a vízben, mint egy bója: a fele kint, a fele bent). És hogyan szól? Nos, kétségtelen, hogy a víz alatt kicsit „tompább” a hangzás, viszont határozottan élvezhető. Persze táncolni nem lesz könnyű odalent... A zenét bármilyen eszköz szolgáltathatja (a partról persze), ehhez kapunk egy vízálló, egészen hosszú kábel-t a csatlakoztatáshoz.

Gyártja:	clarksynthesis
Honlap:	www.clarksynthesis.com
Ára:	600 dollár

Henryke

Vivitar

DISZTRIBÚCIÓ

8 MP, 3" opt zoom, 2,5" LCD

6 MP, 3" opt zoom, 2" LCD

5 MP, 3" opt zoom, 1,5" LCD

35 mm-es víz alatti

MK Computers

Megoldás mindenre

Viszonteladók jelentkezését várjuk!
www.mkcomputers.hu   info@mkcomputers.hu

Keresd Magyarország legolvasottabb játékmagazinját!

Teljes játék a DVD-mellékleten! Deus Ex 2

HARDVER >> Újdonságok tesztje

MEREVLEMEZ

WD Raptor 1500AFDF

Az ászтали merevlemezek olcsók és nagyobb kapacitásúak, míg az SCSI csatolófelületű meghajtókat sokat kell fizetni, de villámgyors működésűek. A WD három éve egy érdekes öszvérmegoldással állt elő, amelynek eredménye a SATA csatolófelületű, 10 000 rpm forgási sebességű Raptor lett. A meghajtót belépő szintű szerverekbe szánták, de emellett otthoni felhasználásra is eladtak belőle jó párat.

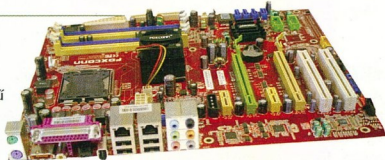
A második generációs Raptorok megke-
tőzött kapacitást (73/150 Gbájt), az elődeik-
nél gyorsabb olvasási sebességet (88 Mbájt
másodpercenként), illetve kisebb (5 ms alat-

ti) elérési időt, valamint a TCQ helyett im-
máron NCQ-támogatást kínálnak. A meg-
hajtót akkor érdemes otthoni célra vásárol-
ni, ha erre telepítjük a Windowst, hiszen így
lesz egy villámgyors rendszerünk, de a se-
bességtöbblet akkor is jól jöhet, ha hobbink
a zene-, netán filmszerkesztés, és a Raptort
teljes egészében a szerkesztőprogram
rendelkezésére bocsátjuk. A meghajtók RAID
tömbbe fűzve is tökéletesen működnek, er-
ről a Caviar RE sorozatnál is alkalmazott
TLER (Time Limited Error Recovery) megol-
dás gondoskodik. A WD átlátszó fedelű
változatot is készíti (Raptor X néven, ez
látható képünkön is), amely a modderek
körében számíthat nagy sikerre.

Forgalmazó:	Ramiris
Internet:	www.ramiris.hu
Ár:	79 990 Ft
+	valóban nagyon gyors emellett pedig még csendes is
-	viszonylag drága kicsi a maximális kapacitás

ALAPLAP

Foxconn 975X7AA

A jelenlegi legnagyobb teljesítményű
alaplapok az Intel processzorokhoz
az Intel 975X lapkakészlet köré
épülnek, így a Foxconn jelenlegi
zászlóshajója, a 975X7AA is. Az
alaplappal minden jelenlegi LGA-775 toko-
zósú processzor, a 800 MHz-es DDR2 me-
móriamodulok és – a játékosok örömeire –
az ATI CrossFire megoldása is használható.

A szakértőköt követi: az
alaplapon két gigabites LAN vezérlőt, öt be-
ső és egy külső SATA csatlakozót, nyolcsa-
tornás hangvezérlőt (optikai és koaxiális
kiemenettel) és két FireWire csatlakozót is ta-
lálunk. Az USB portok száma négy, és a co-
smagolásban található modul segítségével vo-

vábbi kettővel teldhatjuk meg. Egyetlen dol-
got hiányoltunk csupán: az alaplap nem tar-
almaz külön párhuzamos ATA vezérlőt, így
az ilyesfajta interlést használó merevleme-
zekből maximum kettőt használhatunk (eny-
nyi egyébként a PCI 2.3 csatlakozó száma is).

Az alaplap stabilitásával normál helyzet-
ben nincs gond, tuningpotenciálja viszont
már attól függ, hogy milyen CPU cooleret ha-
sználunk. Mert bár az északi hídra aktív hűtés
került, a moszfeterekről még a borda is lema-
radt, amelyek szellő hűján könnyen túlmele-
gedhetnek. A tervezéssel – ezt leszámítva –
elégedettek lehetünk, még az olyan aprósá-
gokra is figyeltek, mint a csatlakozók elhelye-
zése vagy a VGA kártya és a memóriafoglala-
tok közötti megfelelő távolság. A csomagolás
egyébként az USB és FireWire kivezetése-
ket, két SATA, valamint a kerek IDE kábele-
ket is magában foglalja.

Forgalmazó:	HRP Hungary
Internet:	www.hrp.hu
Ár:	58 300 Ft
+	kedvező ár külső SATA csatlakozó
-	csak két PCI 2.3 csatlakozót tartalmaz nincs rajta plusz IDE vezérlő

Sony HDR-HC3

A Sony jóvoltából immáron az otthoni felhasználók számára is hozzáférhető a HDV (azaz nagyfelbontású DV) kamera: a HDR-HC3 végre kompakt készülékházat kapott. A kamera a HDV beállításnál az 1080i formátumot használja (1080 sor, váltóssoros üzemmódban), és MPEG-2 algoritmussal tömöríti a felvett anyagot.

A kamera kizárólag minőségi alkatrészekből épül fel, így például Carl Zeiss Vario Sonnar T* 10X-es átfogású optikát és saját fejlesztésű, 2,1 Mpixel felbontású ClearVid CMOS érzékelőt tartalmaz. Nagyrészt ezeknek és a képfeldolgozó lapkának köszönhetően képminősége kiváló, de meg kell jegyeznünk, hogy a valódi élvezethez HD-képes meg-

jelenítőre is szükségünk van. A kamerához a körülbelül 3500 forintos HDV kazettát célszerű használni (ennek műsorideje 63 perc), de megpróbálkozhatunk az olcsóbb DV kazettákkal is – talán nem tapasztalunk minőségi romlást.

A kezelőfelület a Sony többi modelljéhez hasonló, persze kicsit modernebb lett, és a HDV miatt új menüpontok kerültek bele. A navigációra a kihajtható TFT kijelzőt használhatjuk, amely érintőpanelként is szolgál. Az extrák közül a szuper éjszakai mód és a kezdők számára ajánlott Easy Handycam szolgáltatást érdemes kiemelni.

A Sony mindig is jó név volt a piacon, ezért készülékeit valamelyest túlárazta. Ezek után kellemes meglepetés, hogy a kamera ára 350 000 forint alatti, így körülbelül csak annyiba kerül, mint a jelenlegi DV-s csúcsmoდეlek.

Forgalmazó:	Sony Hungária
Internet:	www.sony.hu
Ár:	350 000 Ft
+	kiváló képminőség, 1080 soros felbontás a lehetőségekhez képest kompakt méret
-	kell hozzá HD-s megjelenítő is
-	van manuális fókusz, de nagyon nehéz kezelni

TV-TUNER

Leadtek WinFast Walkie TV

A tv-tunerek között egyre gyakoribbak a hardveres MPEG-2 tömörítést kínáló eszközök, ám olyanból még viszonylag kevés van, amely a processzort tehermentesítve MPEG-4 konverzióra is képes. Ilyen a Leadtek nagyszerű WinFast családjához tartozó Walkie TV.

Egy külső, USB 2.0 csatlófelületű eszköztől van szó, amely kis mérete miatt akár hordozhatónak is nevezhető, de hálózati feszültségre is szüksége van.

A masina valamennyi PVR funkciót felkínálja (MPEG-2 felvételi mód, time-shift, felvételi időzítő és EPG elektronikus műsorfüzet), de más meglepetésekkel is szolgál. A tv-nézőke segítségével például működik az egytuneres kép a képbén funkció, amennyiben az élő tévéadás képe mellé („alá” vagy „fölé”) egy korábban felvett adást illesztünk be. A kártya programja arra is lehetőséget kínál, hogy egy felvenni kívánt műsor ne a merevlemezre, hanem – arra az esetre, ha

hosszabb távon is szeretnénk valamit megőrizni – egyből DVD lemezre kerüljön.

A tuner nem valami olcsó, cserébe viszont bőséges a csomag szoftvertel: a felvett (vagy akár digitalizált) műsorokat a *Ulead Video Studio 8* segítségével szerkeszthetjük, a *Cool 3D*-vel effektezhetjük, a *MovieFactory 3.5*-tel pedig DVD-re írhatjuk. Az ily módon elkészített műsoros DVD-t a *PowerDVD 6*-tal nézhetjük vissza.

Forgalmazó:	Ramiris
Internet:	www.ramiris.hu
Ár:	25 400 Ft
+	felvétel közben alig terheli a gép processzorát
+	hasznos szoftvereket adnak hozzá
-	nem teljesen mobil
-	a borítás igényes, de könnyen karcolódik

KÜLSŐ HDD

Freecom ToughDrive XXS 6 GB

Elkészült a Freecom második ütőálló merevlemez, amely szőröstül-bőröstül mindössze 73×53×15 mm-es, azaz kisebb, mint egy mobiltelefon, nadrág- vagy ingzsebben is elfér. Tárolókapacitására sem lehet panasz: a 6 Gb-át a legtöbb felhasználónak bőven elegendő (később várható 8 Gb-ja is változat is).

Az adatátviteli sebesség a merevlemez kapacitásának megfelelő: írások 8 Mb-át, olvasások ennél valamivel több, 9 Mb-át adhat mozgatható másodpercenként. Ezzel a tempóval a disk teleírása 12 percig tart, szerencsére ritkán fordul elő, hogy egyszerre felírjuk a teljes adatmennyiséget. A *ToughDrive XXS* nem helyettesítheti a többszáz

Gb-jaos HDD-ket, de feladata nem is ez, hanem az, hogy ami adatot rámásolunk, azt biztonságban megőrizze. Ennek érdekében már maga a merevlemez is aktív védelmet nyújt (az *Anti-Shock* rendszerének köszönhetően), a készülékházat pedig úgy terveztek, hogy a védelmi vonal passzív szerepet lássa el. A gumborításnak és a kemény műanyagok használatának hála a HDD meghibásodás nélkül kibírja, ha legfeljebb 2 m-es magasságból leesik.

A HDD-re foglaltságot jelző LED-et is tettek, a kihajtható USB csatlakozó „alá”. Használatához meghajtóprogramra, külső áramforrásra nincs szükség.

Forgalmazó:	Procomp
Internet:	www.procomp.hu
Ár:	40 000 Ft
+	2 méteres esést még kibír
+	apró és könnyű
-	kicsit lassú az írási és olvasási sebessége
-	a műanyag rész karcolódhat

WLAN ROUTER

Netgear RangeMax 240 WPNT834

Amint azt előző számunkban ígértük, kipróbáltuk a Netgear RangeMax 240 vezeték nélküli routerét. Ahhoz képest, hogy a terméket már tavaly novemberben bejelentették, a cég termékére a jelek szerint akkora az igény, hogy ide hozzánk csak az utóbbi hónapokban jutott el.

Az itt alkalmazott eljárás a MIMO technológia továbbfejlesztése: a csatornákat öszszefogva az ígéretek szerint 240 megabit átviteli sebességet produkál, de csak a hozzá tartozó klienskárttyával. Egy WAN és egy LAN porton lévő számítógép közötti teljes sebessége 33–40 megabájt/s, amely szinte megegyezik a 100 Mbit/s hálózat átviteli sebességével. A WLAN hálózati sávszélesség ennél nagyobb is lehet, ha több WLAN kliens forgalmaz egymás között adatot; ennek kipróbálására sajnos nem volt lehetőségünk, mert csak egy WN511B PCMCIA csatlós kliensadapter áll rendelkezésünkre.

A router a legtöbb WLAN eszközzel elmentően maximális sebességét nem csak 1–3 méter hatótávolságban érte el, hanem akár öt gipszkarton- vagy három téglafalat is

átvitt lassulás nélkül; 6–7 fal és 40–45 méter távolságnál az átviteli sebesség még mindig elfogadható volt (22–44 Mbit/s).

A sebesség-hatótávolság viszonyát a Netgear megszokott szolgáltatásait (pl. varázsló rendszerű beállítás első indításkor) nyújtó routeren állíthatjuk. Optimalizálhatunk lefedettségre vagy sebességre is, ez utóbbi hasznos, ha a router és a kliensek akadály nélkül rálátnak egymásra. Kiváló!

Forgalmazó:	HRP CHS
Internet:	www.netgear.com
Ár:	bevezetés alatt (180 euró)
+	Kiváló alternatívája a 100 Mbit/s hálózatnak
+	Automatikus csatormaváltás mindig csatorna esetén
+	A varázslós konfiguráció nem mindig indúl el
-	Egyelőre csak notebookkal használható

HÁLÓZATI TÁROLO

Conceptronic Grab'n'GO Network Hard Disk

A Conceptronic kétségtelenül kitett magáért, amikor megalkotta Grab'n'Go márkanevű termékcsaládját: ennek tagjai olyan adattároló készülékek, amelyek könnyen hordozhatók. Az eredeti holland koncepció lényege az, hogy a boltban megvásárolt termék kicsomagolása után különösebb konfigurálás nélkül, azonnal használható, még merevlemez sem kell tennünk bele.

A Conceptronic terméke egyébként lemezzel és lemez nélkül is megvásárolható. De mit kapunk a pénzünkért? Egy külső,

USB 2.0 csatlós merevlemez-meghajtót, roppant igényes megvalósításban, beépített LAN porttal. Azt is mondhatjuk, hogy ez egy kicsi NAS, egyetlen merevlemezrel. A hasonló jellegű termékekhez képest feltűnően felhasználóbarát a kezelőfelülete, amelyen keresztül a merevlemez Windows hálózat alatti megosztásait és az FTP szerver felhasználóknak jogosultságait is kezelhetjük. Vélhetően nem lesz rá szükség, de ha a sors úgy hozza, akár még firmware-t is frissíthetünk rajta.

Az ehhez hasonló külső meghajtók egészen biztosan egy otthoni hálózat pillérei lesznek, a Conceptronic által megvalósított hordozható megvalósítás az egyik legjobb, amit eddig láttunk.

Forgalmazó:	MK Computers
Internet:	www.mkcomputers.hu
Ár:	56 930 Ft
+	Minden tekintetben igényes készülék
+	Hálózati és USB-s kapcsolat
+	A külső tápegység nélkül jobb lenne a belső
-	Beépített ventilátora kissé hangos

PC-KIEGÉSZÍTŐ

APC Universal Plug

Előfordult már valakivel, hogy külföldön kellett dolgoznia a saját számítógépén, méghozzá többet, mint amennyit az akkumulátor üzemideje lehetővé tett volna? Bizony, ilyenkor le kell sétálni a szálloda recepciójára, ahol vagy tudnak fordítót adni, vagy nem. De más oka is van, amiért foglalkoznunk kell a csatlakozókkal kapcsolatos mizériával: ha egyetlen országba utazunk, még csak-csak vásárolhatunk ilyen fordítót, de ha az egész világot körbeutazzuk (mert olyan szerencsések vagyunk), akkor a fordítók már nem fognak elérni a notebookunk táskájában.

Erre a megoldhatatlannak tűnő problémára kínál elegendő és profi megoldást a Universal Plug nevű eszköz, amelyet a jobb notebookokkal foglalkozó boltokban, vagy a nagyruházatokban biztosan megkapunk. A blízteres csomagolásban egy kiváló minőségű, két részes csatlakozót találunk, amely valójában a világ minden részén használható – sok helyen a földelés bekötése nélkül nem jelenik meg az érintkezőkön feszültség.

A csatlakozók a transformer-robotok lábaihoz hasonlóan hajtogathatók, a két rész egymásba illeszthető, és bármilyen variáció létrehozhatunk (bármilyen aljzathoz és dugóhoz). A különféle csatlakozótípusokhoz egy kis kártyát is kapunk. Egyetlen dolog van még hátra utazás előtt, hogy ellenőrizzük hordozható gépünk tápegységét, amelynek a 100–240 V tartományban kell működni.

Forgalmazó:	APC Magyarországi
Internet:	www.apc.com
Ár:	5000 Ft
+	Ígényes megvalósítás, 2 év garanciaidővel
+	A notebooktáskában is jól elfér
-	Nem katonai kialakítás – igaz, ezt nem is várjuk el
-	„Összecukott” állapotban is vannak kiálló részei

Philips 7FF1AW/00

Környezetünkben már annyi dolog digitális, miért ne lehetne a képerket is az? Nagyjából ezt gondolhatták a Philips mérnökei a 7FF1AW nevű masina megalkotásakor. Az eszköz nem más, mint egy digitális képerket, azaz egy digitális diavetítő, amely apró méretű (12 Mbájtos) saját memóriájából vagy külső (CF, SD, MMC, MS, MS Pro) memóriakártyákról képes megjeleníteni a fotókat.

Beállításától függően a masina folyamatosan egyetlen képet is mutathat, de képességeit akkor használhatjuk ki igazán, ha diavetítésre használjuk; a felvételek ilyenkor megadott időközönként változnak, s közéjük látványos átmeneti effektus kerül.

A képerket lelke a 7 csolos, 740×480 képpont felbontású TFT kijelző, amely 262 ezer színárnyalat megjelenítésére képes, betekintési szöge pedig elvileg

mindkét irányban 170 fok. Elvileg, mert a tapasztalataink alapján függőleges irányban ez az adat nem teljesen pontos. A képerket használhatóságát azonban ez nem befolyásolja, mert lentről soha, s felülről is csak a legritkább esetben nézzük a képeket.

Álló és fekvő helyzetben egyaránt tartható a keret, ám ajánlott mégis ez utóbbit választani, hogy a memóriakártya-foglatokat ne látszódjanak. A tartósággal nem lesz gondunk: a gyári adatok alapján a képerket (helyesebben a lámpa) élettartama 20 000 óra – ez heti öt napnyi, naponta pedig nyolc órányi működést feltételezve majdnem 10 évet jelent. Beépített órájának köszönhetően automatikusan be- és kikapcsol.

Forgalmazó:	Macroda
Internet:	www.macroda.hu
Ár:	48 360 Ft
+ elegáns és modern megjelenés	
+ ötletes, valóban jól használható	
- nincs magyar nyelvű menü	
- nagyon drága	

MOBILTELEFON

Alcatel OT-S853

Kellemes meglepetéssel szolgál az Alcatel új, S853-as telefonja: már fogásra, külsőre is különleges darab, amellyel egészen biztosan feltűnést keltethetünk. Valódi multimédiakészülék, még akár azt is kijelenthetjük róla, hogy olyan MP3-lejátszó, amellyel telefonálni is lehet. A nagyméretű, 250 ezer szín megjelenítésére képes kijelzőjén kényelmesen nézhetünk képeket, videókat. Ezeket saját kamerájával is elkészíthetjük, igaz, ennek felbontása lehetne nagyobb is (1,3 Mpixel).

A már megszokott és nélkülözhetetlen szolgáltatások (SMS, MMS, WAP böngésző, hangtárcsázás) közül ki kell emelnünk a médialejátszót. A telefon 2.1-es hangrendszerrel tartalmaz, így különleges élményben lesz részük a zenekedvelőknek, főleg akkor, ha bekapcsolják a térhatású hangzást. A fülhallgatóhoz egy kiegészítő távirányító is tartozik, így elő sem kell vennünk a telefont, ha lép-

teni akarunk a számok között, vagy szeretnénk megállítani, illetve folytatni a lejátszást. Az OT-S853 beépített FM rádiót is tartalmaz.

A 10 Mbájtos belső memóriában nem sok dal fér el, de a bővítéshez mini Secure Digital kártyát is használhatunk. A külső eszközöket USB, infravörös és Bluetooth portok segítségével csatlakoztathatjuk.

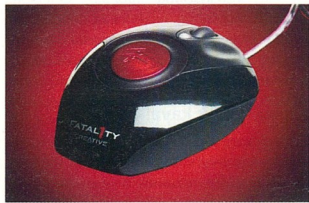
Forgalmazó:	Alcatel
Internet:	www.alcatel.hu
Ár:	30 000 Ft, Pannon számlás előfizetéssel
+ különleges megjelenés, tökéletes zenelejátszás	
- kicsi a kamera felbontása	
- kevés a beépített memória	

EGÉR

Creative Fatal1ty 1010

A Creative mostanáig leginkább a hangkártyáiról és az MP3-lejátszóiról volt nevezetes, ám ezúttal egy egér kapcsán frunk róluk. A keményvonalas játékosok körében legendás hímnévként örvend egy bizonyos Jonathan „Fatal1ty” Wendel, akiről számos hardvergyűrtő nevezi el (gyaníthatóan honorárium ellenében) a megszokott gameereknek tervezett prémium modelljeit. Ezt tette a Creative is a Fatal1ty termékvonallal, amely jelenleg egy hangkártyából és két egérből áll (1010 és 2020). A nálunk járt rácsaló a kistestvér, a nagyobbik változat kelet-európai piacra kerülése még nem eldöntött.

Az egér külseje valamelyest eltér a megszokottól, lévén háromgombos (plusz a gör-

gő). Ezenkívül egy instant felbontás-állító gomb bujkál meg a görgő mögött szerényen. A hatalmas vörös Fatal1ty logót megnyomva egy ballaszt súly ugrik ki a burkolatból. Ebből három eltérő tömegű van, ezek segítségével testreszabhatjuk az egér súlyát. A telefon talpacskák kiváon sikanak mindentéle felületen, az asztallapot is beleértve.

A dokumentáció szerint az már 1600 dpi felbontással dolgozik, ami már komoly teljesítményre teszi képessé. Játék közben érezni lehet, hogy egy sokat tapasztalt gamer útmutatásai alapján készült az egér, de valószínűleg nem lesz mindenki maradéktalanul elégedett a formavilággal és a harmadik gombbal – ami Wendelnek bevált, nem biztos, hogy nekünk is jó lesz.

Forgalmazó:	Ramiris
Internet:	www.ramiris.hu
Ár:	10 900 Ft
+ Profi tervezés	
+ Állítható súly	
- Nem vékonyított a kábele	
- Csak jobbkezes	

Office 2007 beta

Új Office a láthatáron!

Utóljára 2003-ban jelentkezett a Microsoft új irodai programcsomaggal. De ami késik, nem múlik: jelenleg is zajlik a fejlesztés. Erről a nyilvánosságra hozott információknál is kézzelfoghatóbbat tudhatunk meg az úgynevezett belső béta-verzió vizsgálatával.

Lássuk hát, mi minden újdonságra számíthatunk. Ha röviden akarjuk összefoglalni, akkor minden új, más szemmel nézve viszont semmi. Az ambivalens érzéseket az kelti, hogy az Office 2007 programcsomag „közkeletűbb” felének, vagyis az Access, Excel, PowerPoint, Word programoknak teljesen új felhasználói felületet alkottak. A gazdag csomag más részeinek funkcionalitása első pillantásra csak igen kis mértékben változott – ide sorolható a szintén 2007-es verziószámú InfoPath, OneNote, Outlook, Publisher, valamint az Office egyre inkább teljes jogú, de külön licenccel tagja: a Project és a Visio. Ugyanakkor a FrontPage program jövőjéről egyelőre nincs hír.

Formátumok kavalkádjá

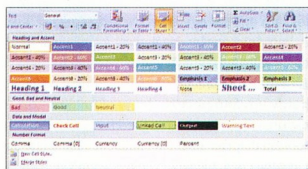
Nézzük meg alaposabban a programcsomagot. Igen lényeges, bár nem feltűnő változtatás az új fájlformátumok bevezetése. A korábbi változatokkal való kompatibilitás érdekében a bináris fájlformátumokat (doc, xls, ppt stb.) megtartva helyezték a fájlokat XML (Extensible Markup Language) alapokra. A jól tömöríthető XML formátumot a fájl-

név kiterjesztéséhez adott x betűt is jelzi (docx, xlsx, pptx).

A tömörítésnek köszönhető a fájlméretek igen jelentős csökkenése, ezt a fejlesztők 50–80%-ra közzétíre becsülik. A tényleges méreteket nyilván befolyásolja a tartalom, hiszen a képek kezelése nem változott. Ezeket a fájlformátumokat a gyártó nyilvánosságra hozta, így ezek kiszolgálóoldali alkalmazásokban az Office nélkül is előállíthatók, XML konverzióval.

Vadonutj felület

Hosszas munkafolyamat-elemzés előzte meg a kezelőfelület átalakítását, amelyben a

Az üzleti folyamatok diagramjai egyszerűen átalakíthatók

Próbálja ki!

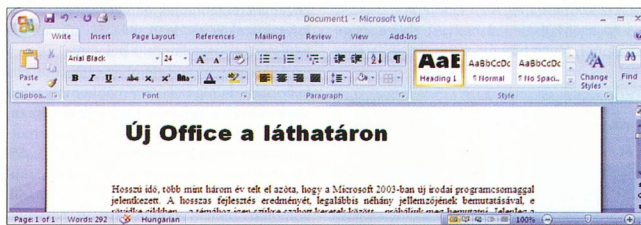
E havi mellékletünkön Ön is kipróbálhatja a Microsoft® Office Professional Plus 2007 Beta 2-t. Ez a legújabb béta-változat a népszerű irodai csomag készülő verziójából. Kérjük, hogy telepítés előtt figyelmesen olvassa el a telepítőkészlet mellett található Office 2007 beta 2.doc fájlban lévő útmutatót.

felhasználók mindennapos gyakorlatát követték. Az ebből származó több millió megfigyelés alapján dolgozták ki az új kezelőfelületeket. Ezeknek fő jellemzője, hogy megszűntek a hagyományos menük, és a párbeszédpanelok száma is jelentősen csökkent. Ami maradt, azoha viszont nehezebb hozzáférni.

Már korábban egyre több vád érte a fejlesztőket (nemcsak a Microsoftot), hogy az ilyen, a napi gyakorlatban elterjedten használt programok kezeléséhez egyre inkább „pilótavizsga” szükséges, azaz a szakértőkön kívül igen kevesen tudtak eligazodni a menük, parancsok egyre szaporodó dzsungelében. Gondoljuk el, hogy a Word első 11 változatában a parancsok száma több tízszeresére (!) nőtt, de a kezelési mód tulajdonképpen megmaradt az elsőként bevezetett gyakorlatnál.

Igaz ugyan, hogy ez a megoldás kvázi szabványra lett, és nemcsak az Office programokban alkalmazták. De mára a programok bonyolultsága másféle felhasználói felületet igényel. (Tegyük hozzá: közben a hardver is sokat fejlődött, a mai interészek elképzelhetetlenek volnának akár a 386-os gépeken is.) Sok cég igyekezett másféle megoldásokat kidolgozni, ezek közül nem egy bizonyított a gyakorlatban is (mint például a grafikus programok palettái).

Az Office 2007 programok felhasználói felületének legfontosabb új eleme a szalag. Ez a munkablakok felső részén jelenik meg, mindig az aktuális munkához, munkafolyamathoz tartozó tartalommal. A szalag váltása (szerencsére) nem adaptív – vagyis nem automatikusan történik –, hanem ikonokat, valamint a szalagon látható hivatkozásokat (lappületeket) használhatunk erre. Hagyományos eszköztárból csupán „fél darab”

A Write szalagot a szerkesztés-formázás alapvető parancsai töltik ki

maradt, ez tartalmazza a mentés, visszavonás, mégis parancsokat.

A két kedvenc

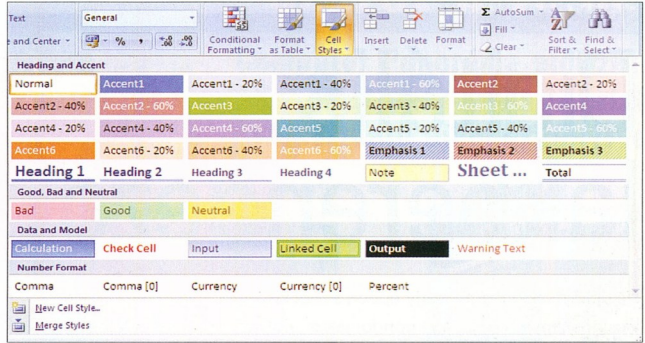
De nézzünk most meg egy-két alapvető fontosságú alkalmazást! Kezdjük a Word szövegszerkesztővel. Itt lehet a legjobban megfigyelni a programfejlesztők szándékait. Az egyszerű felhasználónak nem kell megjegyeznie, hogy melyik parancsot hol, melyik menüben találja, és az mire szolgál. A szalagon megjelenő eszközök, információk szinte önmagukért beszélnek. Persze, aki már gyakorlatot szerzett a korábbi változatok valamelyikének használatából, azokat az állás nehézség lehet, és bizonyos dolgokat csak igen hosszas kereséssel fog megjelenni.

Például viszonylag egyszerűen megtalálhatjuk a karakterek, bekezdések részletes formázásához szükséges párbeszédpaneleket. A fájlkezelés parancsainak eléréséhez pedig a munkablak bal felső sarkába kell kattintanunk. Viszont a testreszabás, beállítás párbeszédpaneljét az egyetlen „hagyományos” eszköztár testreszabásokról – *Customize Quick Access Toolbar* – találhatjuk meg (valójában nem sok köze van hozzá).

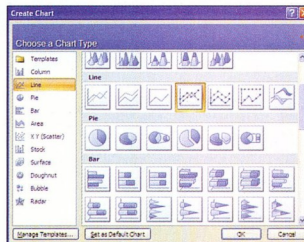
Az alapállapotban, szövegrögzítéskor használt *Write* szalag a legfontosabb szerkesztési, formázási utasításokat, illetve azok szimbólumait tartalmazza. A stílusok alkalmazása egyszerű, az egérgurzor alatti stílus azonnal mutatja a szövegben. Ha ez tetszik, kattintsunk a stílus szimbólumára (például a *Heading 1* gombra), ezt követően a program véglegesíti a választást a szövegben. A teljes stíluspalettát a *Style* feliratot követő kis jelre kattintva hozhatjuk elő. Ugyanígy jeleníthetők meg a részletes karakter- és bekezdésformázáshoz szükséges – a korábbiakkal szinte teljesen megegyező tartalmú – párbeszédpaneleket a *Font* és a *Paragraph* feliratok melletti kis ikonokra kattintva.

Ugyanígy válnak láthatóvá a részletes karakter- és bekezdésformázáshoz szükséges – a korábbiakkal szinte teljesen megegyező tartalmú – párbeszédpaneleket a *Font* és a *Paragraph* feliratok melletti kis ikonokra kattintva.

Az *Insert* szalag választása után illesztjük be a legkülönbözőbb diagramokat.

Rengeteg előre beállított táblázat- és cellastílust alkalmazhatunk

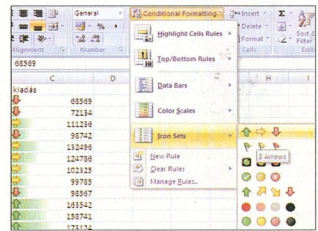

Több új diagramtípus is megjelent

A számos üzleti diagramtípus egyszerűen átalakítható egy másikba úgy, hogy közben a tartalom változatlan marad. A diagram szöveges tartalmát akár külön ablakban is szerkeszthetjük (lásd a mellékelt ábra *Type your text here* ablakát), amelyben minden zavaró hatástól mentesen, jól áttekinthetően adható meg a szövegtartalom. A *Design* szalagon szintén egyetlen kattintással elvégezhető a színké harmonikus módosítása vagy a diagramtípus-váltás.

Az Excel 2007 természetesen ugyanezeket a felhasználói felületelemekeket alkalmazza. Funkcionalitásában annyiban bővült, hogy megjelent néhány OLAP adatokka elemzésére szolgáló függvény és rengeteg új diagramablakon.

Az adatok értelmezéséhez már a szerkesztés közben is segítséget kapunk. A cellák adattartalmán érvényesülő többféle feltételes formázást alkalmazhatunk, amely a cellaérték mellett jelenik meg. Ilyen feltételes formázás lehet a cella színézése (ez az egyetlen ilyen lehetőség, mely ismert volt korábban is), szimbólumok alkalmazása, amely mutatja, hogy például a cella a teljes adattartomány melyik kvantilisébe tartozik,

Az ikonokkal jól szemléltethetők az átlagos, átlag alatti és feletti értékek

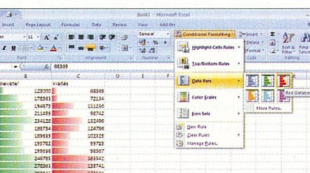
vagy éppen az értékkel arányos oszlopdiagramokat alkalmazhatunk. Ez értékarányos oszlopdiagramok, ikonok a kijelölt cellatartományt vizsgálják át, és annak legkisebb és legnagyobb értéke közötti területet osztják fel. A megjelenítéshez nagyon sok előre elkészített szabály választható a grafikus palettából, itt ezek is úgy működnek, hogy a kurzor alatti ikonok megfelelően azonnal megjelennek a formázás, amit – ha tetszik – a kattintással érvényesíthetünk.

Ugyanígy minta alapján formázhatjuk a táblázatot vagy a cellákat. Ez nem merev rendszer, hiszen az összes minta szerinti formázás részletesen testreszabható. A feltételes formázásokhoz például a *Conditional Formatting*ból elhívható *New Rule* parancssal tudunk új szabályt készíteni.

Sokkal egyszerűbbé vált a függvények beillesztése, a külső adatok átvétele is. Dióhéjban ennyit sikerült összeszűfölni a két legfontosabb, illetve legerjedtebb Office alkalmazásról.

Ha lesz végleges változat, mindenképpen visszatérünk rá az Alkalmazások egyenkénti, részletes bemutatásával.

Dr. Pétery Kristóf

Oszlopdiagram a cellán belül

FloorPlan 3D v8

Digitális lakberendező

Ha új házba költözünk, vagy éppen a régi lakásunkat szeretnénk kicsit kicsinosítani, mindig nagy gondot jelent, milyen lesz majd a valóságban, amit elképzeltünk. A tervezésben sokat segíthet egy 3D-s lakásberendező program, mint amilyen például a FloorPlan.

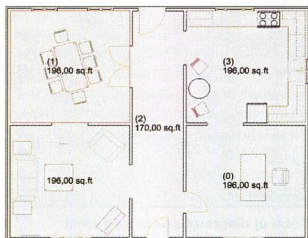
A FloorPlan 3D 8-as verziójával – amelynek korlátozás nélküli változata a lemez mellékletre is felkerült – különböző építészeti ismeretek nélkül is pillanatok alatt összeállíthatjuk, majd 3D-s nézetben meg is nézhetjük, hogyan fest majd a lakásunk a valóságban.

Amint megszerezte a kitémörítéshez szükséges jelszót (lásd keretes írásunkat), a program telepítése gyerekjáték: az installáció során mindössze egyszer kell beavatkoznunk, amikor is ki kell választanunk a méretezési skálát. A *metric* és *imperial* lehetőségek közül természetesen az elsőt kell választani, hiszen Magyarországon a metrikus skála használatos.

A programmal egy kétemeletes, kertes házat is berendezhetünk (persze egy kis leleményességgel akár a pincét és a padlást is, ha azokat külön projektbe tesszük), de mielőtt hozzákezdhetnénk a bútorozáshoz, el kell készíteni az alaprajzot. Sajnos ez elkerülhetetlen, hiszen csak így foghatunk hozzá a berendezés megtervezéséhez. (Ha egészen pontos munkát szeretnénk végezni, szükség lesz a ház alaprajzra is, amelyen nemcsak a belső, hanem a külső méretek és a falvastagságok is szerepelnek.)

Az épület tervezésével gyorsan végezhetünk: az egész villámgyorsan felhúzhatjuk a falakat, majd egy-egy kattintással beilleszthetjük az ajtókat és az ablakokat is. 60 ajtó-típus és 100 ablakkeret közül választhatunk, így biztosan megtaláljuk az otthonunkban lévőket (vagy új ház tervezésekor a nekünk tetsző változatokat).

A tervezéshez (és később a berendezéshez) kétdimenziós nézetet használhatunk, de a „3D-s” építőjátékokkal szerzett tapasztalataink alapján azt mondhatjuk, jól is van ez így: a 3D-s mód maradjon csak meg a nézegetésre! Szerencsére a program irányítása egyáltalán nem nehéz, egyedül azt kell észben tartanunk, hogy a különféle bútorok honnan csalogathatók elő!

A tervezés 2D-s nézetben történik, ami segíti a méretarányok helyes érzékelését

A falak megrajzolása után következhet a belső tér kialakítása. Megadhatjuk a fal belső mintázatát és színét, azután a bútorok és

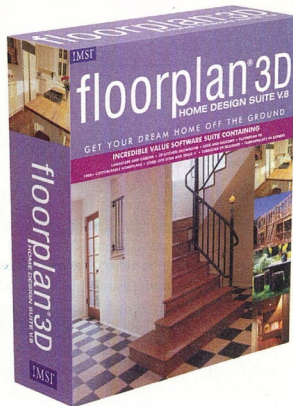
talataink alapján azt mondhatjuk, jól is van ez így: a 3D-s mód maradjon csak meg a nézegetésre! Szerencsére a program irányítása egyáltalán nem nehéz, egyedül azt kell észben tartanunk, hogy a különféle bútorok honnan csalogathatók elő!

A falak megrajzolása után következhet a belső tér kialakítása. Megadhatjuk a fal belső mintázatát és színét, azután a bútorok és

Regisztráció és frissítés

A szoftver telepítéséhez szükséges jelszót a www.avanquest.co.uk/vnu/floorplan/register webcímen igényelhetjük. Fontos, hogy a regisztráció során élő e-mail címet adjunk meg, hiszen ide érkezik majd a kód, amellyel a program telepíthető.

Ha a program elnyerte a tetszésünket, és át szeretnénk térni a legfrissebb, 10-es verzióra, 5 £ kedvezményt kapunk, ha a szoftvert a www.avanquest.co.uk/vnu/floorplan/offer internetes oldalon rendeljük meg, és közben hivatkozunk a FLOOR promóciós kódra.

Szép nagy konyha! De a faajtók mintázata nem tetszik! Sebaj, egy kattintással lecserélhető világosabb árnyalatra!

az elektromos berendezések, fürdőszobaelemek és konyhabútorok sokaságából választhatunk. Ha a fő darabok a helyükre kerültek, a tükörök, képek, növények, szőnyegek és más díszítőelemek révén a lakásterv még barátságosabbá tehető. A precizitásra, vagy ha úgy tetszik, a részletességre jó példa, hogy még a konnektorok és villanykapcsolók pontos helye is megadható.

Valamennyi tárgy esetén összességében több száz típusból választhatunk, a mosdó-kezelőtől kezdve, a szobabútoron át egészen a csillárig. A bútorok kiválasztása már csak azért is valószínűleg sokáig fog tartani.

Ha elkészültünk, végre átkapcsolhatunk 3D-s módba, s megnézhetjük, hogy miként festenek elképzeléseink a valóságban. Az, hogy a lakásba éppen honnan nézünk be, teljesen szabadon beállítható, így a szobákat, a házat vagy a berendezési tárgyakat minden oldalról körbejárhatjuk. Ha valami nem tetszik, egyszerűen kicserélhetjük, ha pedig csak az elhelyezésével van gondunk, akkor könnyedén odébb tolhatjuk. Egészen addig, amíg a modell minden szempontból tökéletes nem lesz.

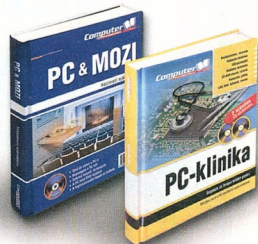
A végeredmény természetesen elmenthető, de akár ki is nyomtatható, így ha vásárolni vagy a lakberendezőhöz indulunk, magunkkal vihetjük konkrét elképzeléseinket.

Hígyed Gábor

Szereti a kényelmet? Szeret olvasni?

Computer Panoráma előfizetés
most akár 3990 Ft értékű
választható ajándékkönyvvel!

3990 Ft

3490 Ft

Élvezze az előfizetés
által nyújtott kényelmet!

Éves DVD-mellékletes
előfizetés ajándék-
könyvvel 13 920 Ft,
csak 1160 Ft
lapszámonként!

További információk:

- ☎ 06 (1) 888-3421, 06 (1) 888-3422
- 🌐 www.itmediabolt.hu
- ✉ terjesztes@vogelburda.hu

A június 27-ig beérkezett befizetések esetében a 12 lapszámra szóló előfizetés a 2006/7-es lapszámmal indul. Az ajánlat 1 éves Computer Panoráma DVD-mellékletes magazin előfizetés esetén, illetve a készlet erejéig érvényes.

- Igen, megrendelem a Computer Panoráma magazin DVD-s változatát egy évre mindössze 13 920 Ft-ért!
A választott ajándékkönyv: PC MOZI PC-klinika

Amennyiben nem jelöli meg az Ön által választott ajándékkönyvet, kiadónk a PC MOZI című könyvet postázza!

Számlázási név:

Számlázási cím:

E-mail cím:

Telefonszám:

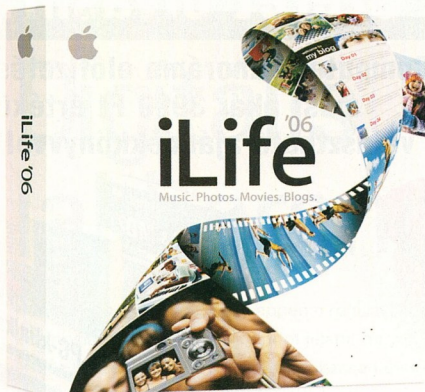
Ajándékozott neve:

Ajándékozott címe:

Aláírás:

Kérjük, hogy a megrendeléselvényt küldje a 06 (1) 888-3499-es faxszámra, vagy a Vogel Burda Communications Kft. címére (1426 Budapest, Pf. 300/139)! Az előfizetést a nap 24 órájában megrendelheti weboldalunkon a www.itmediabolt.hu, illetve e-mailben a terjesztes@vogelburda.hu címen. Várjuk megrendelését a 06 (1) 888-3421, 22 telefonszámokon is.

Hozzájárulok, hogy a Vogel Burda Communications Kft. adataimat marketingakcióihoz, promócióihoz felhasználja. Kiadónk az Ön személyes adatait az 1995. évi CXIX. adatvédelmi törvény szerint kezeli. Adatairól kiadónknál, a következő címen érdeklődhet: Vogel Burda Communications Kft. (1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.). Amennyiben nem járul hozzá, kérjük itt jelezze:

Apple iLife '06

Digitális életstílus

Szeretnénk képeinket és dalainkat átlátható formában tárolni? Családi videóinkból percek alatt látványos DVD-t készíteni? Kényelmesen és szüntelenül blogolni? Akkor az iLife csomag a jó választás.

Mostanság ismét jól fut az Apple szekere, de ez a siker nem kizárólag a kívánatosra tervezett számítógépeknek és az iPodnak tudható be. A cég szoftver oldalról is igyekszik kényeztetni vásárlóit. Az OS X operációs rendszeren túl minden Apple géphez ingyen jár egy olyan szoftvercsomag is, amelynek windowsos megfelelőjét nem csak nehéz, de költséges is lenne összeválogatni.

Életstílus szoftver

Az iLife csomagot a digitális életstílus tökéletes alapjaként reklámozza az Apple, s bár először ez kissé fennhéjázó gondolatnak tűnik, ha végignézzük az alkalmazásokat, kénytelenek leszünk elismerni: van benne valami. A csomag hat programból áll, ezek: iMovie (videószerkesztő), iDVD (DVD-szerkesztő), iPhoto (fotóalbum és képszerkesztő), GarageBand (zeneszerkesztő), iTunes (média-központ, zenelejátszó), iWeb (webszerkesztő). Ezek közül az iTunes a PC-s világban is ismert és kedvelt zenelejátszó, amely egyben az Apple zeneboltja is. Sajnos egyelőre forintért még nem vásárolhatunk benne.

A hat szoftver szorosan együttműködik egymással, így az iPhotóban tárolt képekből

Folytatás a DVD-n is

Mivel egy újság terjedelme véges, így most csak áttekinteni tudtuk az iLife lehetőségeit. Következő számainkban gyakorlati példákkal is illusztráljuk, miként hozhatjuk ki a legtöbbet az iLife csomag alkalmazásaiból. DVD mellékletünkön addig is illusztráljuk néhány példán keresztül, mire is képesek az itt bemutatott alkalmazások.

A teljes képernyős szerkesztés lehetősége nagyon kényelmessé teszi az iPhoto használatát

könnyedén készíthetünk slideshow-t az iMovie-ban, feldobhatjuk a slideshow-nkat egy kis zenével az iTunesból vagy éppen saját aláfestő zenével a GarageBandből, majd az elkészült videókat két gombnyomással elláthatjuk látványos menüvel az iDVD-ben, és már indulhatunk is, hogy mutogassuk az elkészült műremeket az ismerősöknek.

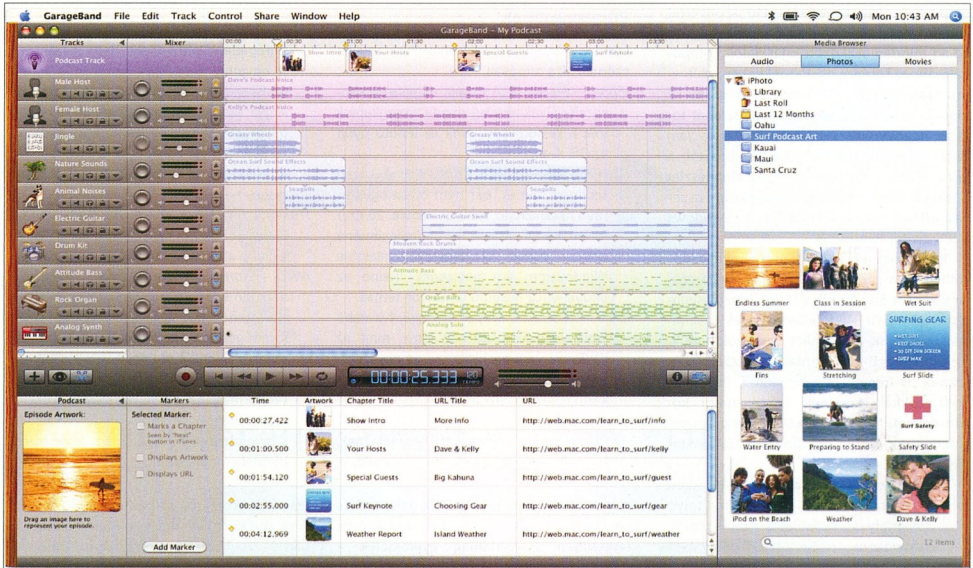
Az iLife lényege ebben az együttműködésben rejlik, no és persze abban, hogy a valóban látványos végeredmény eléréséhez nincs szükségünk pilótavizsgára. Az már csak hab a tortán, hogy izléses és áttekinthető felületen dolgozhatunk. Ráadásul egyetlen bármilyen új Apple gépet (Mini, iMac, Mac Book stb.) az iLife csomag előre telepítve várja, hogy használatba vegyük. Ilyen minőségű szoftvereket a PC-s konfigurációkban ritkán kapnak.

iPhoto 6

Az iPhotót akkor fogjuk igazán értékelni, ha mániákus fotósok vagyunk, azaz a családtagokról, háziállatokról szinte folyamatosan készítünk digitális képeket, esetleg természetjáró körútjainkon exponálunk alkalmanként több százszor. Az iPhoto pillanatok alatt átmásolja a fényképezőgép kártyájáról a friss fotókat, és dátum szerint azonnal el is rendezi őket.

Természetesen nem vagyunk a dátum szerinti rendezéshez kötve. Létréhozhatunk különböző albumokat is, amelyekbe saját szempontjaink alapján rendszerezhetjük a képeket. Az új verzió immár 250 ezer fotót is könnyedén kezel (ehhez azért nem árt a gépbe a minimum 1 Gb-át memória).

A 6-os verzió újdonsága a teljes képer-

A GarageBand segítségével akár Podcastokat is készíthetünk

nős szerkesztési lehetőség, amely egyszerűen imádnivaló. Ne gondoljunk persze a Photoshop eszköztárára, de amire a hétköznapiakban szükségünk van, azt itt mind megtaláljuk: a színkezelést, a fényerő-szabályozást, a vörösszem-effektus eltüntetését, a retusálást, a vágást, a forgatást stb. A Compare lehetőséggel összehasonlíthatjuk képeinket, az Enhance gombra kattintva pedig automatikusan helyrepofozhatjuk a rosszul exponált képeket.

Mindenzet nem kötelező teljes képernyős módban megtennünk, de sokkal kényelmesebb és átláthatóbb, mint ablakban. Stízenet újdonságok a naptár, a nyomtatható fotóalbum és az üdvözlőkártya-készítés, és immár Photocast szolgáltatás is van, amelynek segítségével megoszthatjuk másokkal albumainkat (ehhez szükségünk lesz egy .Mac előfizetésre is).

Ez elsősorban Mac-es környezetben használható jól, de találunk rengeteg ingyenes Windows-alkalmazást is, amely képes kezelni a Photocastokat, így akár PC-ekkel is megoszthatjuk képeinket. A Photocast esetében – a Podcasthoz hasonlóan – minden változtatás az albumon azonnal jelentkezik a publikált változatban is, így albumunkból mindig a friss változatot látják az arra érdekesek.

iMovie 6

Az iMovie-nak kevés ellenfele van PC-s oldalon. Otthoni videószerkesztésre nem találunk jobb szoftvert jelenleg. Minden áttűnés, feliratozás, különleges effektus valós időben (realtime) jelenik meg előttünk, még mielőtt véglegesen kiválasztanánk őket. Az újonnan bevezetett videomákkal látványos összekötő jeleneteket szűrhatunk a videónkba, s ha nem vagyunk elégedettek a

kép vagy a hang minőségével, könnyedén módosíthatjuk ezek jellemzőit. Családi videóinkból gyakorlatilag pillanatok alatt készíthetünk olyan anyagot, amely még egy tévéműsorban is megállná a helyét. Az elkészült videókat természetesen többféle beállítással rendezhetjük, a későbbi felhasználásnak megfelelően (web, DVD, e-mail stb.). Egyébként akkor sem kell hanyagolnunk az iMovie-t, ha nincs videokameránk, hiszen fotóinkból is készíthetünk vele látványos slideshow-kat.

iDVD 6

Látványos családi DVD-kkel szeretnénk szórakoztatni a rokonáságot? Pörgő-forgó menünkre vágyunk? Az iDVD-vel ez nagyon egyszerűen kivitelezhető. És a végredmény lehangolóan látványos lesz. Ráadásul ha nem akarunk sokat szöszölni a DVD elkészítésével, a Magic iDVD funkciónak köszönhetően egyetlen gombnyomással előállíthatjuk azt a kiválasztott videóból és slideshow-kból.

GarageBand 3

Mint a verziószámából is látni lehet, a GarageBand még nem olyan „öreg”, mint a társai. A 3-as verzióval azonban már felnőttség korba lépett, és ez a funkció is meglátszik.

A digitális életstílus jegyében az elkészült családi videókat, podcastokat és az iTunesban tárolt dalokat magunkkal vihetjük akár egy iPodon is

Alapvetően egy zeneszerkesztő szoftverrel van dolgunk, amely a hobbizenészek kezébe ad minden eszközt a saját dalok komponálásához. Többsávós, loopokkal és szoftveres hangszerekkel felvértezett program. A loopok és szoftveres hangszerek számát tovább növelhetjük a különböző Apple *Jam Pack* csomagokkal, a szintetizátoroktól a szimfonikus hangszerekig, de az alapkészlet is elég bőséges. Hangzásában pedig összehasonlíthatatlanul felülmúlja a Windows MIDI gyatra minőségét.

Természetesen külső hangszereket is ráköthetünk a gépre, így akár valódi gitárszólamokkal is javíthatjuk dalaink hangzásvilágát, és persze a MIDI billentyűzetek használatát, valamint a karaokét is megoldhatjuk. Az új GarageBand azonban a kezdő rádiósoknak is remek eszköz lehet, ha saját podcastokkal szeretnének szórakoztatni közönségüket. Nagyon kényelmesen megszerkeszthetünk benne egy komplett internetes rádióadást.

Érdekes extra, hogy a Mac OS X alatt „alap” chat programban, az *iChatben* folyó – több személyes – beszélgetéseket is rögzíthetjük sávonként.

iWeb

Az *iWeb* a csomag legfiatalabb tagja, csak most került be a „kiválasztottak” közé. Ennek megfelelően még nem tökéletes, de azért jól használható. Családi honlapok, blogok elkészítésére szinte tökéletes.

Profí sablonokból választhatjuk ki honlapunk kinézetét. Minden sablonon belül találunk fotogalériát, bemutatkozó oldalt, podcast- és blogoldalt, videogalériát. Természetesen a sablonnak megfelelő grafikával.

PC-s helyettesek

Lássuk, mivel helyettesíthetjük PC-n az iLife csomag alkalmazásait.

iPhoto – Picasa 2: A Picasa nagyszerű képkézelő. Gyakorlatilag mindazt megkapjuk tőle a Windowson, amit az iPhoto nyújt az OS X-en.

iMovie – Ulead Video Studio 10: A Ulead szoftvere remek, bár nem olyan egyszerűen használható, mint az iMovie. 25 ezer forint körüli árával az ár/teljesítmény arányt nézve a legjobb választás Windowson, ám nincsenek benne az iMovie-éhoz hasonló látványos témák.

iDVD – Ulead DVD MovieFactory 5: Kevésbé látványos menüket hog létre, mint az iDVD; de nagyon hatékony és egyszerűen használható program. 15 ezer forint körül vásárolhatjuk meg.

GarageBand – Magix Music Maker 11: Rossz hír a Windowst használóknak, hogy bár sok szempontból hasonló, a

GarageBand színvonalát nem igazán éri el egyetlen kezdőknek szóló PC-s zenei szoftver sem. Ráadásul ahhoz, hogy az Apple szoftveres hangszereinek minőségét elérjük Windowson a MIDI esetén, komoly anyagi befektetés szükséges, és az eredmény még ekkor sem lesz tökéletesnek nevezhető.

iTunes – iTunes for Windows: Minthogy az iTunesból létezik windowsos verzió is, a legjobb alternatíva éppen önmaga.

iWeb – WordPress: Az iWebhez hasonlóan működő webszerkesztő nem igazán létezik Windowson, van azonban egy platformfüggetlen megoldás, amely blogkészítésre remekül megfelel, adott esetben Windowson és OS X-en egyaránt. Ez a WordPress, amely a www.wordpress.com oldalról tölthető le ingyenesen. A szerkesztéshez pedig elég egy böngésző, bármely rendszeren.

Az oldalak nagyon látványosak, ízelések, s képeket bedobálni, szövegeket írni, blogot szerkeszteni gyakorlatilag gyerekjáték a programmal. Percek alatt elkészíthetjük saját honlapunkat. Sajnos vannak hiányosságok is, így például hiányzik a beépített FTP kliens (csak .Mac szerverre tölthetjük fel az elkészült oldalakat közvetlenül a programból). Ráadásul az Apple szinte havonta bővíti az iweb tudását is a különböző szoftver frissítésekkel.

Az FTP probléma orvosolható, ha más gyártó programját használjuk e célra, az elkészült honlapokat ugyanis exportálhatjuk egy zetszőleges mappába, ahonnan azután

egy FTP programmal bárhová feltölthetjük. Amúgy a program által generált kód tisztaságán és a fájlnyek használatán is lenne még mit javítani (íszonyatos nevetek ad a különböző állományoknak az iWeb), de minthogy ez még csak az első verzió, egyelőre elnézőbbek vagyunk. A célnak megfelel.

iTunes

Az iTuneset valószínűleg nem kell bemutatni a PC-felhasználóknak sem. Az Apple zenelejtőszója rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert, ami nem is csoda, hiszen nagyon jól használható program. Persze az iPodok még mindig tartó divathullámának is köszönhető a szoftver sikere, hiszen minden lejtőszóhoz megkapjuk. A népszerűség perze tovább nőne, ha kicsiny hányékban is kihasználhatnánk az *Apple Music Store* dalvásárlási lehetőségeit, ám erre egyelőre nincs lehetőség. Információink szerint azonban az „illetékesek” már dolgoznak az ügyön, csak hát a bürokrácia és a jogdíjkérdés itt is komoly lassító tényező.

Mindent egybevetve az iLife csomaggal valóban megteremtjük digitális életünk alapjait. Persze ehhez nem árt, ha legalább egy *Mac Minibe* befektetünk, hiszen az iTunes kivételével a többi alkalmazás kizárólag OS X alá létezik. Egy Mini azonban ma már nem elérhetetlen dolog, s a jelek szerint egyre többen próbálkoznak meg a váltással. Ők már tapasztalatból is tudják, az iLife-hoz hasonló komplett csomag nem létezik PC-re. Különösen nem ajándékba.

Nákovics L.

Az iMovie mozgalmal témával bármilyen családi videót különlegessé és látványossá tehetünk

Te lefotózod

A Windows XP átküldi

A futár kiszállítja

A FotoMarket előhívja

A Windows XP „Nyomatok megrendelése az interneten” varázslója segítségével minden eddiginél egyszerűbben rendelheted meg kedvenc fotóid előhívását. Csak néhány kattintás és már kezdődhet is a fényképek átküldése a FotoMarketnek.

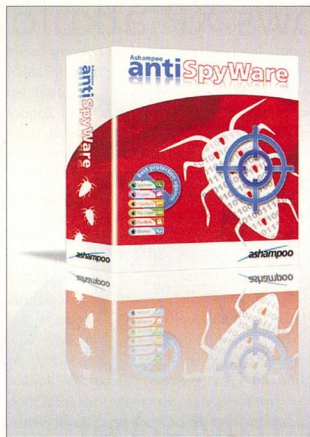
Az előhívott fotókat kérésre futárral vagy postán házhoz szállítják, így nem kell kimozdulnod otthonról ahhoz, hogy megkapd a papírképeket.

A 10×15 cm-es képméret ára a rendelés mennyiségétől függetlenül bruttó 29,- Ft.

Aktiváld a „Nyomatok megrendelése az interneten” varázslót a www.microsoft.hu/eredeti/ajanlatok weboldalon található letöltéssel és máris megrendelheted képeid előhívását.

**RENDELD MEG FOTÓID
NYOMTATÁSÁT
KÖZVETLENÜL
WINDOWS XP-BŐL,
29 FT/DARAB ÁRON!**

Ashampoo AntiSpyware 1.20

Nincs több kémkedés!

Szinte hihetetlen, de igaz: napjainkban a spyware-ek és egyéb rosszindulátú behatólok hasonló fenyegetést jelentenek, mint a vírusok. Egyesek szerint 2010-re már nem is a vírusfertőzés lesz a legnagyobb veszélyforrás, hanem a neten sokféle változatban és nagyon könnyen terjedő spyware, malware és a roppant alattomos rootkit.

Mindenki használ valamiféle vírusvédelmet, ám nagy hiba lenne elfeledkezni az „új” fenyegetésről, a néha a vírusoknál is nagyobb kárt okozó spyware-ekről. A vírusirtók legtöbbször nem igazán boldogul ezekkel a kártevőkkel – az újfajta veszélyekhez új megoldások kellene. Az egyik legjobb az *Ashampoo* megoldása, az *AntiSpyware*.

Miután telepítettük, majd elindítottuk a szoftvert, az *Ashampoo*tól megszokott minőséggel találkozunk: könnyen kezelhető, magyar nyelvű felület, a sok funkció dacára is izléseken tájalt és könnyen megtanulható menüpontok: A felület percek alatt megszokható: indítás után jobb oldalon látjuk az úgynevezett *reportokat* (jelentéseket), azaz, hogy mennyi és milyen típusú spyware van (vagy volt) a gépünkön.

Első indításkor ez értelemszerűen nulla, hiszen először le kell futtatnunk egy keresést. Szintén a report ablakban van feltüntetve az „ismert kártevők” száma: ez mutatja, hogy a legutóbbi frissítés óta pontosan mennyi kár-

tévőt képes felismerni és hatástalanítani a szoftver. (Lapzártakor ez 359 229 volt, de a frissítésre kattintva máris felugrott 374 165-re). Az adatbázist a *Frissítések keresése* linkre kattintva hozhatjuk naprakész állapotba, de persze van automata frissítés opció is, *Automatikus szignatúra frissítés* néven.

A szoftver memóriarezidens eleme folyamatosan figyel a háttérben, így az *Ashampoo* nemcsak az eltávolításban, de a megelőzésben (védelemben) is remekel. Ez a modul a jópofa *Háttérőr* névre hallgat. Alaphelyzetben ki van kapcsolva, de kipipálva bármikor be tudjuk indítani. Ekkor a háttérőr a Windows minden indulásakor beül a memóriába, és jó határőr (háttérőr) módjára őrködik gépünk felett. Érdemes bekapcsolni az automata frissítést és a háttérőrt is, hiszen csak így érhetjük el a teljes védelmet.

A mindennapi használatban pedig sokat segít a jó minőségű magyartítás, sőt a programozók megnyerő ösztintesege néha még mosolyt is csalhat az arcunkra, hiszen például a teljes vizsgálat funkciónál közlik velünk: „Ez a folyamat eltarthat egy ideig”.

A továbbiakban a szoftver kezelése nem sokban különbözik egy átlagos felületű vírusirtó használatától. A *Keresés* fülre kattintva választhatunk, hogy milyen mélységű ellenőrzést kívánunk. Telepítés után érdemes teljes vizsgálatot elrendelni, a továbbiakban pedig elegendő, ha a memóriát vagy a me-revlemezeket vizsgáljuk meg – persze csak akkor, ha felmerül a gyanú, hogy valami mégis „átszivárgott” a háttérőron...

Akárcsak a vírusirtóknál, itt is megtalálhatjuk a karantén: a fertőzött fájlok előbb ide kerülnek, és a felhasználóra van bízva,

Spyware-tünetek

1. Bőngészőnk kezdőoldala átállítottod, és nem is tudjuk lecsereélni.
2. Internetkapcsolatunk sebessége drasztikusan csökkent, vagy ingadozó.
3. Gépünk lelassult, esetleg néha egyáltalán nem is reagál.
4. Automatikus reklámablakok jelennek meg a böngészőben, vagy akár azon kívül (a Windowsban).
5. Hirtelen a szokásosnál jóval több spamet kapunk e-mailben.
6. Bár látszólag minden rendben van, böngészéskor nagyon lassan töltődnek le az oldalak...
7. Bár a netkapcsolat rendben van (ping, DNS működik), mégsem tudunk weboldalakat behívni.
8. A memóriafoglalásunk nagyon magas, néha 100% (Windows Feladatkezelő, Teljesítmény fül).

hogy megpróbálja-e helyreállítani őket, avagy a törlés opciót választja. A karanténba helyezett fájlok azonban már ártalmatlanok, így van időnk eldönteni, mi legyen a sorsuk.

A *Napló* fül alatt a már elvégzett folyamatokat tekinthetjük át – három alkategóriában: vizsgálatok, fertőzések és karantén. Mindegyik napló részletes és érthető, így teljes áttekintést kapunk arról, mi történt a gépünkön. Az *Ashampoo AntiSpyware*-t mindenképpen megéri telepíteni: ha még nem volt egyetlen spyware sem a gépünkön, akkor azért, hogy ne is legyen, ha pedig már volt, akkor azért, hogy sose térjen vissza.

Henryke

Az Ashampoo AntiSpyware legfontosabb jellemzői

- Heurisztikus elemzés (a még ismeretlen fenyegetéseket is azonosítja).
- Az új és igen veszélyes rootkitek is azonosítja.
- Ellenőrző és védi az összes fontos rendszerterületet.
- Azonosítja a veszélyes és zavaró autostart programokat.
- Naponta végzett adatbank-szignatúra-frissítés a maximális védelem érdekében.

Multifunkciós Otthoni Fotóstúdió

Canon
Fotópapír

PIXMA
Multifunkciós készülék

Otthoni
Fotóstúdió

www.canon.hu/pixma

you can
Canon

Ashampoo WinOptimizer 2005

Rendrakás egy gombnyomással

Ha lelassult a gépünk a rengeteg telepített, uninstallált, de „szemetet” hátrahagyó programtól – vagy lassan kifogyunk a szabad helyből a merevlemezemen –, a WinOptimizer egyetlen gombnyomásra eltakarítja a szükségtelen dolgokat.

Már megszokhattuk, hogy az Ashampoo szoftverek felépítése és használata nincs túlbonyolítva. A cég valóban megkönnyíteni igyekszik a felhasználók munkáját, és olyan szoftvereket készít, amelyek használatát szinte percek alatt elsajátíthatjuk. Külön öröm, hogy szinte minden programjuk többnyelvű, és a nyelvek között bizony a magyar is szerepel. Az Ashampoo WinOptimizer remek példa a cég filozófiájára: tegyük rendbe a géped anélkül, hogy ismernénk a Windows, vagy akár csak a Registry felépítését. Mindezt egy gombnyomással, biztonságosan.

Letisztult felület

A program főmenüjében három lényegi pontból választhatunk: *Cleaning* eszközök (ezt mondjuk lehetett volna takarításnak fordítani, de ne legyünk telhetetlenek), *Szabályozó* eszközök és *Fájl* eszközök. Van még egy negyedik menüpont is, ez *Egy-kattintás-optimalizálás* néven foglalja el a program alsó részét. Nem túl bonyolult így elsőre, de nézzük, melyik menüpont milyen célt szolgál.

Takarítás

Az első három pont közül a *Cleaning* eszközhöz találjuk a Windows rendbetételéhez használható dolgokat. A *Drive Cleaner* se-

Teljes verzió

Az Ashampoo WinOptimizer teljes verzióját megtalálja mellékletünkön! A program használatához szükséges teljes verziós kulcsot internetes regisztrációval kérheti a programban megadott regisztrációs honlapon.

gítségével felkutatjuk a merevlemezemen megbújó felesleges fájlok – eltakarításuk néha meglepően sok helyet felszabadít. Persze kezeljük körültekintően a dolgot, ne hogy olyasmit engedjünk törölni, amire mégis szükségünk van, csak a program ítélte feleslegesnek. Ez egyébként nagyon ritka eset.

A *Registry Cleaner* a rendszeradatbázisból távolítja el a felesleges bejegyzéseket. Ezzel a Windows működésén gyorsíthatunk. A program a Registry megkurjtása előtt biztonsági másolatot készít az eredeti állapotról, így ha valami olyat sikerült kipucolni, amire a rendszer mégiscsak igényt tartana, a biztonsági mentésből visszaállítható az eredeti szituációt.

Végül az *Internet Cleaner* gombra kattintva az internetes böngészés során felgyülemlett szeméttől (cache, sütik, látogatott oldalak listája stb.) szabadulhatunk meg.

Bár mindenik „takarító” képes egyetlen gombnyomásra, önállóan elvégezni a munkáját, tetszés szerint testeszabhatjuk a beállításait (kivételek megadása törölésre stb.).

Szabályozó eszközök

A Windows indulásakor idővel egyre több alkalmazás töltődik be automatikusan. Aztán egyszer azt vesszük észre, hogy a rendszer immár percekig indul, és az Asztal megjelenése után is még percekig várakozhatunk, mire egyáltalán a Start menüt megnyithatjuk. Lassul a gépünk. A WinOptimizer erre is megoldást ad, ha nem is automatikusan, de nagyon kényelmesen. A *StartUp Tuner* segítségével megszabhatjuk, milyen programok indulhatnak el a rendszerrel.

A másik szabályozási lehetőség a *Windows Standard* gombra jön elő, ez azonban inkább csak egy kényelmi parancsikon szerepét tölti be a programban, hiszen nem saját alprogramot indít el, hanem a Windows beépített rendszerkarbantartó alkalmazásait (amelyeket az átlagfelhasználók szeme előtt): *ScanDisk*, *Defrag* stb.

Fájl eszközök

Ebben a menüpontban két hasznos kis „varázslót” találunk. A *File Wiper* segítségével nyom nélkül tüntethetünk el fájlokat, vagyis az így törölt állományokat már nem lehet visszaállítani. Ha valamitől végleg szabadulni akarunk, itt a remek lehetőség.

A *File Associator* segítségével pedig a különböző kiterjesztésekhez hozzárendelt programokat adhatjuk meg anélkül, hogy közvetlenül turkálnánk emiatt a Registryben.

Egy kattintással rend lesz

Végül már csak egyetlen gomb maradt, az *Egy-kattintás-optimalizálás* feliratú. Ez nevéhez hűen egyetlen kattintásunkra lefuttatja a merevlemez-, registry- és internettakarítást. Micsoda kényeztetés! ☺

Nákovics L.

Shade

Dimenzióból legalább három kell

A Shade segítségével viszonylag egyszerűen alkothatunk grafikai modelleket, legyen szó akár teáskannáról vagy felhőkarcolóról. A program különböző verzióit több mint kétszáz ezer (regisztrált 😊) grafikus és művész használja a világ minden táján.

Háromdimenziós grafikai szoftverből manapság annyi van, mint égen a csillag, ennek ellenére hajlamosak vagyunk a kérdést rövidre zárni azzal, hogy „a legjobb úgyis a Maya vagy a 3DsMax!”. Csak éppen elfelejtkezünk arról, hogy bár a Maya és fentebb említett versenytársa valóban a legjobbak a maguk kategóriájában, mégsem igaz ez – a profi animátorok most „eretnekésig!” felkiáltással abbahagyhatják az olvasást – minden feladatra!

Létezik ugyanis olyan felhasználási terület – nevezetesen az illusztráció, architektúra és interior-design, valamint az úgynevezett „produkt- és prototípus-design” –, ahol bizony nincs értelme Mayát és ehhez hasonló szoftvereket használni, egész egyszerűen azért, mert erre a célra van jobb is. A *Curious Labs* (azóta *e-frontier*) már bizonyított híres és népszerű *Poser* sorozatával: ezek a szoftverek a karakterkészítés terén remekelnek. Nos, a *Shade* sorozat ugyanazt a remek innovációt valósítja meg, mint a *Poser* sorozat, ezúttal azonban a hangsúly nem az emberi alakok tervezésén és renderelésén van, hanem a viszonylag egyszerűen létrehozható modellek elkészítésén és bemutatásán; legyen szó teáskannáról vagy akár felhőkarcolóról.

Próbaverzió a DVD-mellékleten!

A Shade legújabb, 8.5-ös verzióját olvasóink ki is próbálhatják, ha telepítik annak próbaverzióját DVD mellékletünk Demo könyvtárából. A telepítőkészlet mellett PDF formátumban egy hasznos hotkey-gyűjteményt is találunk a program iránt érdeklődők.

A Shade paramétereit első pillantásra is imponálóak: teljesen *Mac UB* kompatibilis (Shade 8-as verzió), az új intel Macintoshokhoz tehát tökéletes, PC platformon pedig 64 bites támogatással rendelkezik (több mint 2 Gb-átos memóriarendszert is beállíthatunk). A száz lépés mélységű *Undo/Redo* otthoni és félprofesszionális felhasználásra teljesen elég kell hogy legyen. Ráadásul a Shade minden verziója könnyedén együttműködik a különféle *Poser*, *ArchiCAD*, *Adobe Illustrator* és *Photoshop* verziókkal.

Mivel a szoftver felhasználási területe az előbb már említett produkt-design, magától értetődik, hogy a további prezentációk megkönnyítése érdekében egészen elképesztő export funkciókat találunk – a szokásos lehetőségeken kívül lehetőségünk van *QuickTime VR* panorámákat is készíteni, így az elkészült objektumot interaktív módon mutathatjuk be, akár a weben keresztül is.

Az import funkciók is bőségesek, így ha például CAD-ben dolgozunk, és valamelyik projektet látványos és közérthető formában szeretnénk prezentálni, nincs más dolgunk, mint importálni a CAD fájlt, majd gondosan beállítani, milyen renderelést szeretnénk. Hozzáértők figyelem: a Shade renderelője mindent tud, ami csak kell: *Global Illumination-Photon Mapping*, *Path Tracing*, *Raytracing* és *Radiosity*. Pár klickel, és máris láthatjuk a megtervezett épületet, célszerszámot vagy bármi mást, csillogó-villogó, elképesztően élethű renderelésben.

Tehát a Shade nem óhajt versenyezni (a példánál maradva) a CAD-del, viszont zökönmentesen képes kezelni és „átrendelerni” az előkészített fájlokat, ami nagyon in-

A Shade-Poser együttműködés szép példája

Import-export lehetőségek a Shade-ben

3D Studio MAX (3DS), Animation Master export, AVI, BMP, BVH Motion File import, DirectX export, DXF, EPSF (Illustrator) import, Graphisoft (GDL) export, IGES 5.3 import/export, JPEG, LightWave 3D OBJ, PICT, POV-Ray3.0 export, PSD (Photoshop) export, QuickTime (MOV), RIB export, ShockWave3D export (csak Windows), Targa (TGA), TIFF export, ViewPoint export (csak Windows).

telligens megoldás. Ugyanez az akadálymentes együttműködés figyelhető meg akkor is, amikor a *Lightwave*, a *Maya*, a *3DsMax* és egyéb szoftverekkel együtt használjuk a *Shade*-et, amolyan kiegészítő szoftverként.

A Poserrel való együttműködés már egy teljesen más dolog, lévén, hogy ugyanazon cég két termékéről van szó; a *Poser* és a *Poserrel* készült karakterek támogatása és „beemelése” szinte hihetetlenül könnyű.

A Shade kezelése ugyan nem a legkényesebb (de hát melyik 3D-s szoftvert könnyű kezelni?) – kis gyakorlással azonban megszokható.

Henryke

Négyéves kihagyás után már csak pár hétre vagyunk minden idők legnépszerűbb sporteseményétől, a focivétől. Mindannyian tudjuk, hogy ez mivel jár: a lakás legnagyobb tévéjét kisajátítva, hideg italokat bekészítve fogjuk eltölteni az egész júniust, nem törődve az olyan apróságokkal, mint az asszony kárálása, a munkahelyünk, esetleg a büntetőjog-szigorlat. Ja, még van valami: ilyenkor mindig megjelenik egy focijáték az EA-tól!

Ez természetesen most is így történt, és noha fel voltunk készülve mindenre, a program meggyőzött minket. Az előző vb-t vagy a 2004-es Európa-bajnokságot feldolgozó részek hihetetlenül gyengék és hangulatlannak voltak, most viszont egyfelől mindent beleadtak a körítésbe, másfelől pedig a játékmeneten is változtattak, méghozzá meglepően sokat.

Először is minden eddigi focivetés játékánál nagyobb a kínálat – ugyan kezdhajuk a küzdelmeket rögvest Németországban, a bejutott csapatok társaságában, de az igazi izgalom, ha a selejtezőktől vágunk neki a csatának. 127 csapat választható ekkor, ráadásul ilyenkor nem is csak az eredménnyel kell törődnünk, de a cirka negyven fős keretet is le kell csökkentenünk 23-ra.

A vébemeccsek bemutatása nagyon jól sikerült, például minden mérkőzés előtt egy kis videó keretében az úrból zoomolhatunk le a stadionra. Ott őrgöngy tömeg, konfettieső és – meg lehetőségen rosszul kinező – lukik ezrei fogadják legjobbjainkat. A virtuális kamera a legjobb szögekből mutatja meg az eseményeket: hól a tomboló nézők közül, hól a labdára közelítve hangsúlyozza ki az esemény súlyát. Kiállításnál az egész csapat körbeállja a bírót, mutogatják neki, hogy csak feldobta

FIFA World Cup 2006

KIADÓ: ELECTRONIC ARTS FEJLESZTŐ: EA CANADA WEB: WWW.EA.COM

magát a galád ellenfél, szögletnél vad helyezkedéseket láthatunk, ráadásul a tizenegyes-párbajokat is alaposan feldobták. Közelről láthatjuk a két játékos arcát, koncentrálsukat, közben zúg a tömeg, és rezeg a kezünkben a kontrollor. A grafika egyébként nem javult észrevehetően, ami elég sajnálatos...

Szerencsére nemcsak a hangulat megermentésére figyeltek oda a fejlesztők, hanem a játékmenetben is végrehajtottak kisebb változtatásokat. Teljesen megváltoztatták a lövések rendszerét is: eddig ugye a lövés ereje attól függött, hogy meddig tartottuk lenyomva a gombot, most viszont

ettől a lövés magassága függ. A sztárjátékosok külön figyelmet kaptak, így azután Owent borzasztó nehéz utolérni, Sevchenko pedig sebészi pontossággal tüzel.

Van egy új, *Global Challenge* elnevezésű játékmód, amelyben körülbelül negyven régebbi meccset élhetünk át újra, mindenhol különböző célokért küzdve. Van, ahol egyszerűen fordítanunk kell, másol az a cél, hogy beállítsuk a történelmi rekordként jegyzett 13:0-s végeredményt, másutt a valódi eredményt kell elkerülnünk.

A World Cup 2006 sokkal jobb lett, mint azt leoptimistább perceinkben is vártuk. A focivétek hangulatát sikerült elkapni, és rengeteg megnyitható bónuszt is kaptunk, ráadásul valamiképp a féltékeny is féltődött. A túl könnyűvé tett játék azonban már nagyon nem tetszett, és azt sem igazán értem, hogy ha a selejtező és csoportmeccsek lemodellezésére akadt idő, akkor a klasszikus vébédöntőket miért nem kaptuk meg? Az viszont biztos, hogy ennél hangulatosabb felkészítést nem kaphatunk volna a világbajnokságra!

Angol eladási toplista (április 23–29.)

Guild Wars: Factions	NCsoft	ÚJ
The Elder Scrolls IV: Oblivion	2K Games	↓
The Sims 2: Open for Business	Electronic Arts	változatlan
Tomb Raider Legend	Eidos	ÚJ
Championship Manager 2006	Eidos	↓
The Sims 2	Electronic Arts	↓
The Battle for Middle-Earth 2	Electronic Arts	↓
Football Manager 2006	Sega	↓
World of Warcraft	Vivendi	változatlan
CSI3: Dimensions of Murder	Ubisoft	↓

Medieval 2: Total War

KIADÓ: SEGA FEJLESZTŐ: CREATIVE ASSEMBLY WEB: WWW.SEGA.COM

A *Total War* széria első tagja forradalmat hozott a stratégiai játékok történetében. Első ízben sikerült történelmi ütközeteket látványos, realiztikus létszámú seregekkel ábrázolni, ráadásul mindezt 3D-s környezetben, valós idejű játékmennel. Végre nem csak elképzelni kellett azt, hogy a képernyőn látható öt lovassuk és húsz gyalogosunk tulajdonképpen egy hadsereg, mert tisztán láthatuk a távolba nyúló tömegeket, monómentális hadoszlopokat!

Eddig három teljesen eltérő rész jelent meg: a középkori Japánban játszódó *Shogun*, az európai lovagkorba kalauzoló *Medieval*, és az ókori világot megidéző *Rome*. A széria újabb epizódjainak megjelenése kapcsán az alapvető kérdés persze mindig ugyanaz: az új rész vajon mely korszakra kalauzolja majd el a játékosokat?

Erre egyébként már hónapokkal ezelőtt választ kaptunk, amikor a *Creative Assembly* csapata először közölt képeket a készülő produkcióból – visszatérünk a középkori csatárekre! A játék története 1080-tól 1530-ig tart, tehát a keresztes háborúkkal kezdődik, és átnyúlik egészen a lőpor borította csatáerek korába.

A játék több mint tízezer fős ütközetek levezénylésére lesz alkalmas. Az ígéretek szerint körülbelül 250 különféle egységet vezethetünk harcba, még hozzá 21 játszható nép seregeiben. A magától értetődő országok (pl. a Római Szent Birodalom, Spanyolország, Velence, a Magyar királyság) mellett választhatunk különféle népeket (mórokat, mongolokat, lengyeleket) és egészen furcsa figurákat is, nevezetesen a majákat és az az-

tékokat – így aztán tuti, hogy a gyarmatosítás kezdetébe is beleszabolhatunk...

A játékkal szembeni egyik fontos támadási felület volt az ellenfél harctéri mesterséges intelligenciája, amelyről most egyelőre annyit tudni, hogy dolgoznak a korábbi hibák minél teljesebb kijavításán. Ezzel kapcsolatban már csak azért is optimisták lehetünk, mert a legutóbbi kiegészítőben érezhetően javult a gépi ellenfél teljesítménye ezen a téren: jobban óvta a szárnyakat, igyekezett kihasználni a lovassági fölényt, törekedett a bekerítő hadmozdulatokra.

Ami a stratégiai térképet illeti, kapunk egy nagyobb, szebb, 3D-s felületet, és a korábbiaknál kidolgozottabb diplomáciai rendszert. Utóbbit egyébként minden eddigi rész előtt beharangozták, de eddig valahogy sosem sikerült tökéletesre csiszolni. A mostani epizódban újabb használható ügynökök kerülnek bevetésre, amelyek közül a hercegnő és a papot szokták kiemelni, de a valódi újdonságot inkább a kereskedő jelenti, akit távoli országokba küldhetünk, ezzel élénkítve kereskedelmi kapcsolatainkat.

A vallás és az egyház az első részhez hasonlóan nagy jelentőséget kap. A pápa felénk irányuló gesztusai függenek majd az épített templomok, a szétküldött hittérítők számától, és a pápai megbízások teljesítésétől. Például ha jól építjük

KIS HÍREK

Alone in the Dark

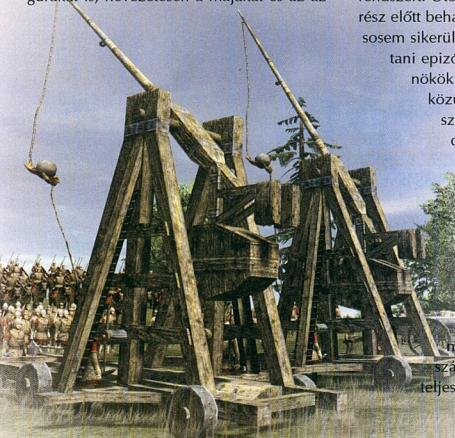
A jó öreg *Edward Carnby* csak nem tud lenyugodni, és egy ótodik kalandban térvissza nemskára (PC-n, X360-on és talán PS3-on). Ezúttal napjainkban járunk, mégpedig New Yorkban, ahol valami gonosz erő jelenik meg. Nekünk kell az ügy végére járni, mégpedig a játék jó részében az elképesztő pontossággal lemodellezett Central Parkban.

Too Human

A *Too Human* fejlesztése tíz éve indult, akkor még az első PlayStationre. Megannyi késlekedés után úgy néz ki, hogy végre napvilágot lát, mégpedig a *Microsoftnak* köszönhetően. Egy nagyon durva grafikájú, a viking mitológia által ihletett sci-fi akciójátékot kell elképzelnünk, ahol óriási robotokat és idegen lényeket küldhetünk át a (cyber)másvilágba.

kapcsolatainkat, még arra is lehetőségünk lesz, hogy pápaválasztáskor a saját emberünket segítjük a Szentzsék élére.

Katonáink nem csak vakon hadonásznak az ütközet hevében, hanem – állítólag – konkrét párviadalokat vívnak, védenek, támadnak, agyoncsapják a földön fekvőt, majd keresik a következő áldozatukat. A *Creative Assembly*nél durvaság tekintetében is törekednek a korhű ábrázolásra – jó eséllyel ez lesz az eddigi legvéresebb *Total War*. Az pedig egészen biztos, hogy a legjobb is...

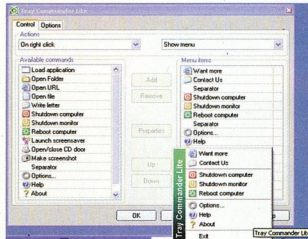

RENDSZERPROGRAM

Tray Commander Light

Keresve sem találhatnánk jobb helyet a Windows Tálcánál egy olyan program számára, amely a legfontosabb programokhoz, beállításokhoz kínál gyorselérést.

A *Tray Commander Light* nevezett ingyenes program (amely egyelőre öt nyelven érhető el, de sajnos magyarul nem használható) tíz feladatban segít: a tálcára települő alkalmazás segítségével mindössze egyetlen kattintással a szoftvereket indíthatunk el, mappákat, fájlokat vagy internetes oldalakat nyithatunk meg, e-mail üzenetet írhatunk, kikapcsolhatjuk a PC-t vagy külön a monitort, újraindíthatjuk a PC-t, elindíthatjuk a képernyővédőt, és a vágólapra má-

solthatjuk az asztal pillanatnyi képét is.

Természetesen minden olyan esetben, amikor van értelme, a paramétereket egyelőre is beállíthatjuk (például a programindításra vonatkozóan), és az azonos típusú elemekből akár többet is felhasználhatunk (például készíthet külön menüpontot az internetböngésző és a médialejátszó számára). A program készítői a balkezesekre is gondoltak, ezért az alkalmazáson belül azt is meghatározhatjuk, hogy mi történjen a jobb és a bal egérgombbal való kattintást követően.

AJÁNLJUK: azoknak, akik villámgyors hozzáférést szeretnének a PC néhány gyakran használt funkciójához

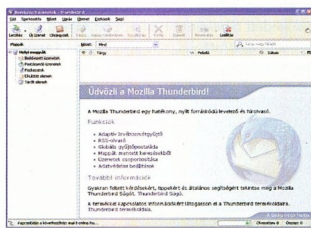
Rendszerkövetelmény:	Windows 98/NT/ME/2000/XP
Tudásszint:	■■■■■■■■■■, kezdő
+	bármekkora egyéni menü készíthető vele
-	(még) nincs magyar nyelvű kezelőfelület

E-MAIL KLIENS

Mozilla Thunderbird 1.5.0.2

A *Mozilla* ingyenes internetböngészője mellett a cég ugyancsak ingyenes levelezőprogramja, a *Thunderbird* még a legkényesebb felhasználói igényeket is kielégíti.

A program természetesen egyaránt kezeli a POP3 és IMAP fiókokat, ám itt a fiókokat az alkalmazáson belül teljesen külön kezelhetjük. Az intelligens levelezésműszűrő minden gyanús küldeményt jelez. Ezekben az esetekben egyetlen kattintással visszajelezhünk a programnak, amely így szépen lassan megtanulja, hogy mikor kell és mikor nem szabad beavatkoznia. Természetesen a levelezőkliens számos biztonsági funkciót is tartalmaz. A *Thunderbird* külseje skinnel változtatható, szolgáltatáslistája pedig kü-

lönféle modulokkal tovább bővíthető. Sokak számára például hasznos lehet, hogy a szoftver az üzenetek mellett az RSS-ben érkező híreket (és blogokat @) is kezel.

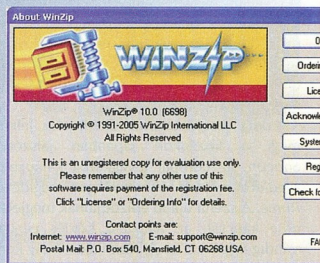
A *Thunderbird*re akkor is nyugodt szívvel átválthatunk, ha pillanatnyilag más levelezőt használunk, s abban rengeteg üzenetet tárolunk, hiszen a telepítés után egyből (de később is bármikor) áttölthetjük a régi programból az üzeneteket a Mozilla kliensébe. A www.mozilla-europe.org/hu weboldáról magyar és angol nyelvű változat is letölthető.

AJÁNLJUK: azoknak, akik szeretnék leváltani a Windows saját levelezőprogramját

Rendszerkövetelmény:	Windows 98/ME/NT/2000/XP, Mac OS 10.2+, Linux
Tudásszint:	■■■■■■■■■■□□, haladó
+	gyors IMAP-kezelés
-	nincs tálcára „beülő” üzenetellenőrző

INGYENES PROGRAM

Elkészült a legnépszerűbb tömörítőprogram, a *WinZip* legrissebb, 10-es változata. Az új verzióban hatékonyabb tömörítési algoritmus alkalmaztak, amellyel érdekelhető fájlméretcsökkenés érhető el, de a gyakran használt dokumentumok (txt, doc, xls) esetében, a legagresszívabb metódust kiválasztva akár 20–40%-os eltérés is tapasztalható.

Megújult a kezelőfelület is: a megszokott interfész mellett immár a Windows intézőjéhez hasonló felületen gyűjthetjük össze a betömörítendő fájlokat, vagy kereshetünk a korábban betömörített állományok között. Az új interfész legnagyobb előnye emellett az, hogy láthatóvá teszi a fájlok alapinformációját is. A programba néhány további hasznos szolgáltatást is integráltak, így automatikusan ellenőrzi, hogy van-e már frissebb verzió, és persze fájlokat is darabolhatunk vele.

A *WinZip 10 PRO* változata néhány plusz szolgáltatást is kínál, elsősorban adatmentési célokra: a tömörítéshez használható feladatútemező bármilyen más backup alkalmazással felveszi a versenyt. Sőt, talán kicsit még jobb is a többinél, mert a leggyakoribb mentésekhez előre gyártott profilokat kínál a felhasználóknak, így a dokumentumokról, a kedvencekről, az asztal elemeiről vagy éppen az elektronikus levelekről egyetlen kattintással készíthetünk biztonsági másolatot. Ha a *PRO* verziót használjuk, a tömörített fájlok azonnal CD-re vagy DVD-re is írhatók, mindenféle külső szoftver nélkül.

AJÁNLJUK: mindenkinek, hiszen a programot immár akár adatmentésre is használhatjuk

Rendszerkövetelmény:	Windows 98/ME/2000/XP
Tudásszint:	■■■■■■■■■■□□, haladó
+	már nem csak egyszerű tömörítő
-	nincs belőle ingyenes változat

Virtual Railroad 4

PRÓBAVERZIÓ

A teraszasztal-készítés jó időtöltés, de sajnos meglehetősen költséges is. Egy számítógép és a Virtual Railroad legújabb, 4-es verziójával azonban olcsón (sőt a demóverzióval teljesen ingyen) kipróbálhatjuk, hogy mennyi mindenre kell odafigyelni építéskor.

A VR4 kezelőfelülete viszonylag egyszerű, azonban a szoftver irányítása már nem: nehézségi szintje minimum egy valódi teraszasztal megépítéséhez fogható (persze legalább nem kell attól tartani, hogy mi lesz akkor, ha egy méregdrága, külföldről berendelt alkatrész eltörik vagy megromlódik ☹).

Bizony sok gyakorlásra lesz szükségünk addig, amíg meg tudunk építeni egy látványosabb, bonyolultabb szerkezetű pályát (és akkor még nem is beszélünk a pálya környezetéről), de a modellezés szerelmeseit ez biztosan nem tartja majd vissza legalább a próbától. Mint a valóságban, úgy enél a programnál is mindenképpen az építkezési szakasz az izgalmasabb, de ha már elkészültünk, az „üzemeltetés” alatt néhány olyan dolgot is kipróbálhatunk majd, amit a valóságban biztosan nem: például havazást szimulálhatunk. Szerelvényből többieket is a pályára tehetünk, amelyek mozgását lámpák elhelyezésével és/vagy programozással szabályozhatjuk.

A Virtual Railroadhoz folyamatosan készülnek a további kiegészítők, amelyek 1-2 eurós áron vásárolhatók meg. Ezért a csekély összegért nemcsak újabb vonatpusokkal, hanem természeti elemekkel, autókkal és épületekkel is kiegészíthetjük a készletünket.

AJÁNLUJUK: azoknak, akik nem merik kipróbálni az igazi teraszasztal-építést

Rendszerkövetelmény: Windows 98/ME/2000/XP

Tudásszint: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □ profi

✚ akár teraszasztal-tervezésre is használható

✖ kezelését sokáig kell tanulni, hogy minden simán menjen

PROGRAMOK A CD/DVD MELLÉKLETEN!

MULTIMÉDIA

DivX Create 6.2.2

PRÓBAVERZIÓ

A DivX Create azoknak a felhasználóknak készült, akik nemcsak nézni, hanem készíteni is szeretnének DivX kódolású filmeket, ennek megfelelően a szoftvercsomag nemcsak a DivX kodeket és a DivX Playert, hanem a DivX Converter is tartalmazza. Ezzel az apró programmal minden másnál egyszerűbben alakíthatjuk át meglévő videóinkat DivX formátumra: mindössze annyi a dolgunk, hogy a tömörítendő fájl vagy fájlokat az egérral a program ablakába dobjuk, kiválasztjuk a tömörítési profilt, majd megnyomjuk a Convert gombot.

A kodek legújabb verziója néhány hibajavításon kívül a szokásos sebességbeli és minőségbeli optimalizációkat tartalmazza, no meg a 6.0-s verzióval bevezetett újításokat, így például a menükészítés lehetőségét.

Ha a tömörítéshez nem a DivX saját programját használjuk, hanem olyan avi fájlokat szeretnénk készíteni, amelyek az asztali lejátszókkal is kompatibilisek, akkor mindenképpen valamelyik DivX Certified tömörítési profilt használjuk. Ha viszont csak PC-vel nézzük majd meg a filmeket és

a videókat, akkor nyugodtan kísérletezhetünk az egyes beállításokkal, így megkereshetjük, hogy mely beállítások adják a legkellemesebb eredményt. A DivX Converter 15 napig használható, a kodek viszont fél évig működőképes. Tömöríteni persze utána is tudunk vele, de akkor már csak az egyébként is ingyenesen letölthető egyszerűbb változat képességeit használhatjuk ki.

AJÁNLUJUK: mindenkinek, aki az asztali DivX-lejátszóval kompatibilis videókat szeretne készíteni

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP

Tudásszint: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □ □ □ haladó

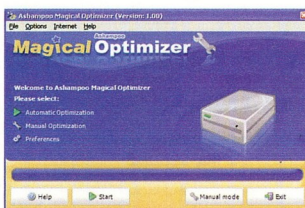
✚ egyszerű DivX fájlkészítési lehetőség

✖ az ingyenes verzióban sokkal kevesebb a beállítás

RENDSZERPROGRAM

Ashampoo Magical Optimizer 10

PRÓBAVERZIÓ

Ha nem nézzük a hardver képességeit, amelyen a Windows fut, az operációs rendszer sebessége leginkább attól függ, hogy a telepített szoftvereket és a különféle átmeneti fájlokat mennyire tartjuk karban. A Windowsban ugyanis temérdek olyan hely (többnyire mappa) található, amely, ha túl nagyra nő, lassítja gépünk működését. Persze a rendszerleíró adatbázis is folyamatosan nő az idő múlásával. Ez utóbbit és legfőképpen az internetezés során keletkező fájlokat tarthatjuk karban az Ashampoo Magical Optimizer segítségével, amely felkutatja és letörli a már nem használt állomá-

nyokat és Registry-bejegyzéseket. A hasonló tisztítóprogram nagy előnye – a manuális takarítás kiváltása mellett –, hogy nem teszik működésképtelenné a Windowst: használattukkor nem fordulhat elő, hogy a „rendrakás” jutalma végül a teljes rendszer újraterelítése. A Magical Optimizer 10 háromféle üzemmódot kínál – használaton kívüli internetes fájlok letöltése, Registry-karbantartás és a HDD kitakarítása –, amelyek ugyanolyan könnyen használhatók: a felhasználóknak mindössze egyetlen gombot kell megnyomnia az indításukhoz.

Ha még ezt a munkát is sokalljuk ☹), örülni fogunk a feladatütemezőnek, amelyel teljesen automatizálhatjuk a folyamatot.

AJÁNLUJUK: azoknak, akik sokat interneteznek és/vagy szeretnek új szoftvereket kipróbálni

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP

Tudásszint: ■ ■ ■ ■ ■ □ □ □ □ közepes

✚ hibalehetőség nélküli tisztítás mindenkinél

✖ csak angol vagy német kezelőfelület

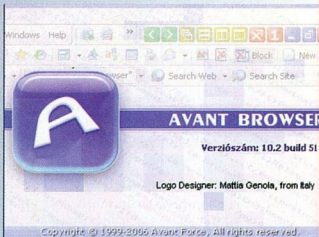
PROGRAMOK A CD/DVD MELLEKLETEN!

Avant Browser 10.2

INGYENES PROGRAM

Internetböngészőből kétéfélé létezik. Az első típusba tartoznak azok a szoftverek, amelyek saját motort használnak, a második csoportba pedig azok a programok, amelyek egy már meglévő alkalmazás belső magját használják, és valójában csak front-endként funkcionálnak. A második csoportba tartozik a 10.2-es verziószámú járó, magyarul is „beszélő” Avant Browser böngésző.

Természetesen a korszerűség követelményeinek megfelelően egy „füles” böngészőről van szó, amely egyszerre több weboldalt is képes megjeleníteni saját ablakán belül. Az átlagosnál sokkal jobban parameterezhető programba több olyan funkciót is beépítettek, amelyek nagyon megkönnyítik az internetezést.

Itt van például a rövidített webcímek használata: ha beállítottuk, a címsorba elég beírni, hogy gg, s máris megjelenik a www.google.com oldal. Persze nemcsak egy, hanem akármennyi ilyesfajta rövidítést is használhatunk. Nagyon hasznos szolgáltatás még, hogy az egér középső gombjával nemcsak a szokásos görgetésre, hanem a fülek közötti navigációra is lehetőségünk van, sőt ügynevezett gesztusokat is használhatunk: az egér jobb gombját nyomva tartva és az egeret a megadott úton mozgatva a 16 legfontosabb funkciót hívhatjuk elő.

A zavartalan internetezés szolgálja a beépített hirdetés- és popup-blokkoló; mindkettő eleve tekintélyes tiltólista alapján dolgozik, a lista pedig kézzel tovább bővíthető, illetve egyes elemeket ki is húzhatunk róla.

AJÁNLJUK: azoknak, akik már régóta keresnek egy alternatív böngészőt

Rendszerkövetelmény: Windows 95/98/ME/NT/2000/XP

Tudásszint: [Progress bar] profi

+ gesztusok, sok beállítás

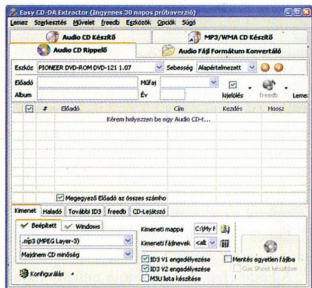
- kissé zavaró, hogy a menü jobb oldalt van

MULTIMÉDIA

Easy CD-DA Extractor 9.10

PRÓBAVERZIÓ

Az MP3-lejátszók elterjedésével megnőtt az igény az MP3-készítő és -ripelő programok iránt, hiszen senki sem szeretne lemondani az apróska masinák nyújtotta előnyökről. Ahhoz, hogy audio-CD-nket zenelejtészőn hallgathassuk meg, át kell alakítanunk. Az Easy CD-DA Extractor egyszerű módját kínálja ennek – közvetlenül CD-ről –, de az MP3 vagy WMA kódolását anyagokat is átalakíthatjuk egyik vagy másik formátumba. A programot az alapbeállításokkal is megfelelően működik, de számos olyan opció van benne, amelyek finomhangolásával az átlagosnál jobb eredményt érhetünk el (a normalizálással például megelőzhetjük, hogy minden szám hangereje más és más legyen).

Bár a program képes arra, hogy „röptében” tömörítsen, a legjobb minőség érdekében mindig érdemes az ideiglenes fájl használni. Az MP3-ak esetében információkat is beszűrhetünk a fájlba (előadó, műfaj stb.); szerencsére nem kell egyenként begépelniük az adatokat, mivel a *freedb* adatbázisából is lekérhetjük a behelyezett CD információit.

A programmal a PC-n lévő állományokból audio-CD-t is készíthetünk.

AJÁNLJUK: azoknak, akik CD-gyűjteményüket MP3-lejátszón is szeretnék meghallgatni

Rendszerkövetelmény: Windows 95/98/ME/NT/2000/XP

Tudásszint: [Progress bar] haladó

+ magyar nyelvű kezelőfelület

- kifogásolható dizájn

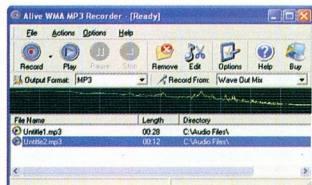
MULTIMÉDIA

Alive WMA MP3 Recorder 2.3

PRÓBAVERZIÓ

Sokszor jól jöhet, ha valaminek legalább a hangját eltárolhatjuk. Legyen szó akár internetrádióról, tévéadásról vagy egy MP3 számról, az Alive WMA MP3 Recorder könnyedén megbirkózik a feladattal. Sőt a programmal valójában mindenféle PC-n megoszolható hangot rögzíthetünk, mivel minden felvesz, amit mi is hallunk.

A szoftver további különlegessége, hogy nemcsak a rendelkezésre álló szabad memóriakapacitás erejéig képes felvenni, hanem egészen addig, amíg a merevlemez be nem telik. Feltételezve, hogy legalább 3 GB-nyit szabad merevlemez-terület minden PC-n van, ez legalább 50 órányi anyag rögzítését jelenti. A kiválasztható felvételi

fórák között a legérdekesebb az internetes rádió, hiszen ez az egyetlen olyan terület, ahol a programválaszték egyelőre még semmiképpen sem mondható bőségesnek.

A felvétel egygombos művelet – már amennyiben kézzel szeretnénk elindítani a rögzítést. Ha azonban későn este szeretnénk rögzíteni egy műsort, vagy olyankor, amikor nem vagyunk otthon, a PVR termékekhez hasonlóan itt is használhatjuk az időzítőt.

A rögzített tartalom visszajátszás előtt még szerkeszthetjük is. Persze itt nem kell mindjárt profi megoldásokra gondolni, de azt azért megtehetjük, hogy néhány egérkattintással a felesleges részeket kitöröljük.

AJÁNLJUK: elsősorban azoknak, akik szeretnék felvenni az internetes rádiók műsorát

Rendszerkövetelmény: Windows 2000/XP

Tudásszint: [Progress bar] közepes

+ ötletes megoldás

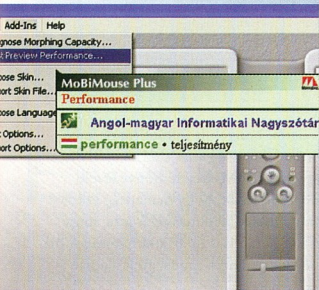
- az indokoltnál valamivel nagyobb CPU-terhelés

E havi szoftverbörzénk híven tükrözi (talán még túl is bec süli) a hazai szoftverhelyzetet, már amennyiben arra vagyunk kíváncsiak, hogy mennyi is a forgalomban lévő termékek között a magyar nyelvre lefordított programok aránya. Főleg a kisebb programokból hiányoznak a honosított verziók. Így azután sokszor kell a – többnyire – angol kezelőfelületet bálmulunk, és a program gyors kiismerése helyett „rejtvényt fejtenünk”. A *MorphoLogic* többféle szótárt is készít, ezek egyike a *MoBiMouse*.

A *MoBiMouse* olyan gyorszótar, amely telepítése (és elindítása) után azonnal figyelni kezd, hogy éppen hol járunk az egérrel, és azoknak a feliratoknak, amelyek fölött az egérrel megállunk, megmutatja a jelentését.

A *MoBiMouse* többféle tematikában (pl. általános, jog, informatika stb.) és tematikától függően többféle nyelvadatbázissal is letölthető. A 2005-ös angol–ma

gyar, magyar–angol változatot teszteltek, amely a kibővített informatikai szókincset és kifejezéstárat is tartalmazza, egyszerűen mindent, ami egy idegen nyelvű program működésének a megértésében a segítségünkre lehet.

A próba során nem kellett csalódnunk: a szakkifejezések zöme benne volt a program adatbázisában, s ez bőven elegendő ahhoz, hogy angolul nem tudó felhasználó értelmezhesse a szoftverek menüjét és a beállítási lehetőségeket.

AJÁNLJUK: az angolul nem tudó, de a programokkal kísérletezni szerető felhasználóknak

Rendszervetelmény: Windows 98/ME/2000/XP

Tudásszint: haladó

+

nagy segítség az idegen nyelvet nem beszélők számára angol nyelvű szoftverekhez

– lassú gépen nagyon lerontja a PC válaszidejét

FantaMorph 3 Deluxe

INGYENES PROGRAM

Őnök is kíváncsiak arra, hogy hogyan lesz a malacból kólasüveg? Vagy tudni szeretnék, hogyan változik át egy kislány arca macskává? Ha igen, akkor vessenek egy pillantást a *FantaMorph 3* programra, helyesebben annak valamelyik változatára (nekünk a *Deluxe* verzióhoz volt szerencsénk). A szoftver néhány másodperc alatt kiszámítja, majd meg is mutatja nekünk a konkrét lépéseket.

Az alkalmazás a beépített varázslónak köszönhetően nagyon egyszerűen kezelhető. Elsőként ki kell választani a projekt típusát, majd megadni az „ilyen volt” és „ilyen lesz” képeket, azaz a kiinduló és az elmé

kívánt állapotot. A következő lépésben javíthatunk a képen, majd megadhatjuk az átváltozás időtartamát és a felbontást is. Az aláfestő zenét, a háttérteret és még néhány egyéb pluszt az utolsó lépésben adhatunk meg.

A *FantaMorph* számos kimeneti formátumot ismer, amelyek között biztosan találunk igényeinknek megfelelőt: ha például sok helyen szeretnénk megmutatni, amit készítettünk, akkor az önálló EXE készítése a legjobb, de emellett készíthetünk még AVI fájl vagy SCR állományt is. Utóbbi a Windows képernyővédője, tehát a szoftvernek akkor is jó hasznát vehetjük, ha a munkahelyre vagy otthonra szeretnénk akár személyes jellegű, akár vicces képernyővédőket készíteni.

AJÁNLJUK: azoknak, akik személyes hangulátú képernyővédőt szeretnének készíteni

Rendszervetelmény: Windows 95/95/ME/NT/2000/XP

Tudásszint: közepes

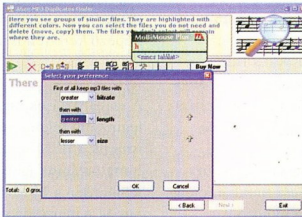
+

többféle effekttel is alkalmazhatunk

– nem optimális a kezelőfelület kihasználtsága

Abee MP3 Duplicates Finder

PRÓBAVERZIÓ

Az MP3-gyűjtés a jelek szerint egyre népszerűbb elfoglaltság. A készlet gyarapodásával azonban elkerülhetetlen, hogy néhány fájl két (vagy több) példányban szerepeljen a gyűjteményben. A dupla tárolás – bármi is legyen az oka – felesleges, ám több ezer MP3 fájl esetében már nehéz kiszűrni az ilyen eseteket, pláne kézi munkával.

Ennél jobb megoldást jelenthet egy automatikus keresőprogram, amelyen például az írásunkban is szereplő *Abee MP3 Duplicates Finder*. A szoftverrel a HDD néhány percig (de akár fél óráig is) tartó átvizsgálása után jó eséllyel az összes redundan-

cia megszüntethető, s a felesleges, csak a helyet foglaló zenék törölhetők.

A program természetesen nemcsak a fájl méret vagy a hossz alapján, hanem a fájlok belső tartalma alapján is elemzéseket végez, így amellett, hogy pontos eredményre számíthatunk, a kettős tárolás akkor is kiderül, ha az azonos tartalom egyszerű MP3, egyszerű WMA, máskor pedig OGG formátumba csomagolva lapul a gépünkön.

Az összehasonlítás a könyvtárak kiválasztásával kezdődik, majd beállíthatjuk, hogy csak az azonos verziók jelentenek-e találatot, vagy a különféle remixeket és más változatokat is azonosként érzékeli a program. A találatok végül egy listába kerülnek, hogy eldönthessük további sorsukat.

AJÁNLJUK: mindenkinek, akinek nagy MP3-gyűjteménye van

Rendszervetelmény: Windows 2000/XP

Tudásszint: haladó

+

intelligens szűrés a belső tartalom alapján

– a sebességen még lenne mit javítani

Jók az eredmények? Mutasd is meg!

A versenyképesség folyamatos növelése mellett a vállalkozásoknak a jogi szabályozások betartása is fontos feladata, így manapság egyre több cég fordul érdeklődéssel az üzleti teljesítményfelügyelet (Business Performance Management, BPM) világa felé.

Nem megfelelő megközelítésmóddal a BPM költséges, nagy kockázattal járó feladat lehet. A helyes megközelítésmód – amely a hangsúlyt az egymásra épülő, megfelelően ellenőrzött fokozatokra helyezi, felhasználja a meglévő befektetések előnyeit, és gyors elfogadottságot ér el a felhasználók körében – azonban minimális költségek mellett képes arra, hogy jelentős értéket képviselő megoldást biztosítson. Az említett érték a szabályozások betartásának csökkenő költségéből, a jobb átláthatóságából, valamint a stratégiai kezdeményezéseknek az egész szervezetnél hatékonyabban történő megvalósításából áll össze. A *Microsoft® Office Business Scorecard Manager 2005*, a Microsoft új mutatószámrendszere olyan gyakorlatias szemléletű megoldást nyújt, amely az üzleti teljesítményfelügyelet teljes területét átfogja, és a célterületeken megvalósított egyedi projektektől a nagyvállalati szintű megvalósításig méretezhető. A jól ismert eszközök és a meglévő technológiák felhasználásával a Business Scorecard Manager javítja a szervezet átláthatóságát és a szabályozások betartását, miközben abban is segít, hogy a vállalatok eljárásait a stratégiával összehangolva gyorsan érjenek el jelentős eredményeket.

Ákár nyilvánosan forgalmazott, akár zártkörű társaságokról van szó, a vállalatok számára napjainkban komoly plusz munkát jelent az évtized nagyvállalati botrányai nyomán a törvényhozó testületek és maguk az iparágak által megalkotott egyre szigorúbb

előírások kielégítése. Az előírások betartásához a teljes szervezet és számos különböző informatikai (IT) rendszer magas szintű átláthatósága szükséges. Összetett pénzügyi és teljesítményértékelési adatok bonyolult feltételrendszerek alapján történő kiértékelésére is szükség van, s ez az igény közös az üzleti teljesítményfelügyeleti (BPM) kezdeményezések követelményével. Nem meglepő tehát, hogy manapság számos vállalat vizsgálja a BPM-megoldások alkalmasságát arra, hogy segítségével a szabályozások betartását és az átláthatóságot biztosító, fenntartható és jól reprodukálható rendszerek alapját képező keretrendszer alakítsanak ki.

Mutatószámrendszer

A szabályozások betartásáért és a pénzügyi eredményekért leginkább felelős vezetők, a pénzügyi vezérigazgatók ma már jól ismerik a BPM-rendszerek kritikus szerepét a vállalati adatok és mutatószámok jobb átláthatóságának megeremtésében. Különösen a BPM-megoldások kínált mutatószámrendszer tartják a pénzügyi vezetők egyre inkább hatékony eszköznek, amelynek segítségével a vállalat adatainak és folyamatainak közvetlen vetületét szemlélhetik, és amely megkönnyíti a pénzügyi jelentések időben történő kitöltését is.

Nehézségek

A legtöbb stratégiai kezdeményezéshez hasonlóan azonban a BPM-megoldások jellemzően kiterjedtek és átfogó jellegűek, továbbá jelentős tőke- és erőforrás-befektetést is igényelnek. A nagyszabású BPM-kezdeményezések elindítása hosszabb ideig is eltarthat; a jelentős kockázatok megnehezítik a BPM elfogadottságát az érdekeltekkel, a vállalat különböző részeitől az összes szükséges adat összegyűjtése pedig bonyolult, hosszadalmas folyamat lehet.

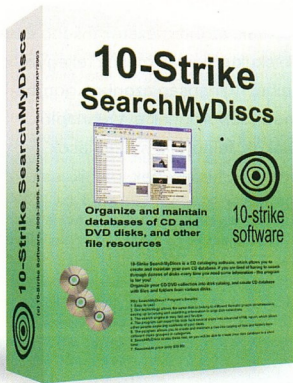

Idézet

„A megfelelően megvalósított mutatószámrendszerek hatékony eszközül szolgálnak a Sarbanes-Oxley (SOX) és más előírások betartását, illetve a szervezet jobb átláthatóságát célzó törekvések megvalósításához.”

Katalogizáló

SearchMyDiscs 1.0

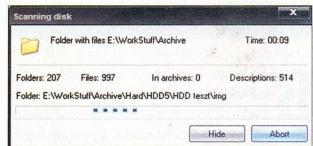
Aki a számítástechnikával bármilyen szinten is kapcsolatban áll, biztosan észrevette már, hogy idővel rohamosan nő a megforgatott adatok mennyisége. A fájlok egy darabig még elférnek a merevlemezeken, de gyorsan eljön az az idő, amikor már optikai lemezre, célszerűen DVD-re kell kiírni a kevésbé használt anyagokat. A SearchMyDiscs segítségével naprakész listát vezethetünk lemezeink pontos tartalmáról.

oszlopos elrendezésben tartalmazza a lemezazonosítókat, a lemezek könyvtárszerkezetét és a lemez mappáinak részletes tartalmát. Ezek alá apró előnézeti panel került, amely a fájlokhoz, lemezekhez kapcsolódó különleges információkat mutatja.

Az adatbázis feltöltése egyszerű: csak be kell helyezni egy DVD (vagy CD) lemezt az optikai meghajtóba, majd utána megnyomni a *Scan Disc* feliratú gombot.

A SearchMyDiscs alaposan átkutatja a lemezt, és saját adatbázisába másolja a lemezen lévő könyvtárak nevét, valamint azt is, hogy az egyes mappákban milyen fájlok találhatóak. Mindezeket az információkat a szoftver természetesen hozzárendeli a lemez címkéjéhez, azért, hogy ha később programot vagy bármilyen más fájlt keresünk, akkor megmondhassa, hogy melyik lemezt kell levennünk a polcra.

Ahhoz, hogy a programot rendeltetésszerűen használhassuk, arra is szükség van, hogy a meglévő korongjainkat egyesével megmutassuk a katalogizáló szoftvernek.

Munkában a SearchMyDiscs: ezúttal közel 1000 új fájl került a listába

Sajnos minél nagyobb a gyűjteményünk, ez annál tovább fog tartani, de álljunk pozitívan a dolgozhoz, és örüljünk annak, hogy ezt az egész procedúrát csak egyszer kell végigcsinálnunk. Csekélyke ár azért, hogy utána soha többé ne fordulhasson elő, hogy bármilyen adatot ne találjunk meg. Keresni fájlnev, leírás vagy kategória alapján lehetséges. Kategóriát és leírást nemcsak az importáláskor, hanem később is megadhatunk, és persze változtathatunk is. Érdemes ezeket a mezőket használni, mert nagyon nagy segítséget jelenthetnek, ha nem vagyunk rosszul emléksünk a keresett fájl nevére.

Bár a program – ahogyan arra nevéből is következtethetünk – elsősorban a CD és DVD lemezek karbantartására szolgál, merevlemezünk mappáit is képes beolvasni, s így például a DVD-re ki nem írt programtelepítőkről vagy MP3 fájlokról is listát vezethetünk.

Ha a CD- vagy DVD-meghajtóba olyan lemez kerül, amelyről még nem készült „fénykép”, magától felugrik egy ablak, amelyen az OK gombra klikkelve adatbázisunk azonnal kiegészíthető.

Az adatvesztés ellen a szoftver egy beépített, de csak kézzel indítható biztonsági-másolat-készítési lehetőséget is kínál.

Higyd Gábor

Egy DVD lemez kapacitása 4,7 Gbájt, erre bizony több tíz, ha nem több száz szoftver fér fel, de megannyi dokumentum, személ is több MP3 állomány, néhány film vagy éppen a fontosabb adataink biztonsági mentése, tulajdonképpen tehát bármi a korongokra kerülhet. Az adatok felírásával a lemezek elkészítésével soha nincs is probléma, hiszen ma már a DVD-írás (esetleg még a CD pörkölése) a mindennapi élet részét képezi. Az adatok visszatöltésekor azonban olykor fogalmunk sincsen arról, hogy azok melyik lemezen is lapulnak. Ha azt szeretnénk, hogy a korongok tartalmáról mindenkor pontos, átfogó információink legyenek, használjuk a *10-strike* programját, a *SearchMyDiscs*-et, illetve annak adatbázisát.

Apró program nagy tudással

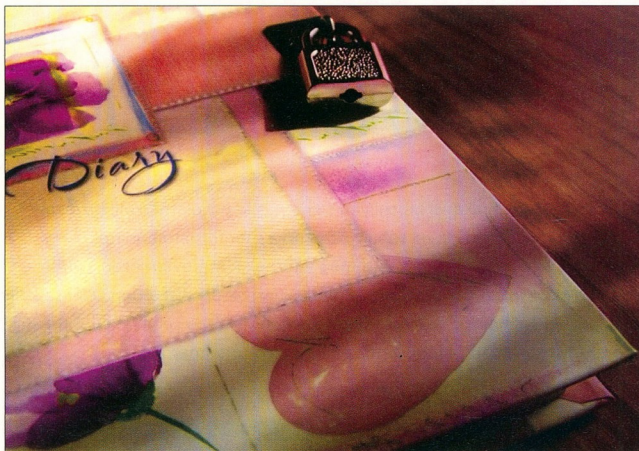
Egy apró (összeségében 1,5 Mbájtos), ámde annál hasznosabb funkciókat felvonultató alkalmazásról van szó, amelyet még használni is nagyon könnyű, lévén hogy feladatát (majdnem) teljesen automatikusan látja el.

Indítás után egy teljesen szokványos kezelőfelület tárul elénk. A program fő ablaka öt részre oszlik. Az első szekció, amely legfelülre került, az eszköztárát és a menürendszer tartalmazza, s így a navigációs panel szerepét látja el. Alatta a képernyő három

Kulcs a telepítéshez

A lemezmellettünkön megtalálják a program próbaverzióját, amelyet villámgyorsan teljes verzióssá alakíthatunk, ha regisztrálunk a címen, és használjuk az ott kapott regisztrációs kódot.

Újságunk olvasói a 2,5-ös, nagyobb funkcióválasztékot (pl. előnézetet) kínáló verzióra való áttéréskor 25%-os kedvezményben részesülhetnek, amennyiben a www.bluesquad.com/uk webápolon rendelve, a SEARCHDISKS kulcsszóra hivatkozva vásárolják meg a terméket.

A napló visszavág

Tomboló

Kezdetben még ritkaságszámba mentek, az internetezők inkább csak belekukucskáltak mások feljegyzéseibe, manapság azonban gombamód szaporodnak a webnaplók. Diákok, felnőttek, nyugdíjasok, betegek, hírességek, politikusok egyaránt rákaptak e műfaj ízére.

Blog vagy weblog. A kifejezést alkotó szavak jelentése tükörfordításban „webnapló”. A weblog olyan webhely vagy weboldal, amely rövid, gyakran frissített, személyes, ám mégis nyilvánosságnak szóló jegyzeteket tartalmaz. A jegyzetek kronológiai sorrendben olvashatók. Tartalmuk bármi lehet: linkek más webhelyeken található, a szerző által érdekesnek tartott információkhoz, rövid beszámoló az olvasmányokról, a szerző személyes életének történései, képek, versek. Ami lényeges, az a személyesség; a közvetlenség, a rövid információdarabok időrendbeli elrendezése. A 2001. szeptember 11-i események kapcsán nem kis mértékben a weblogok vették át a nagy, hagyományos hírszolgáltatók webhelyeinek szerepét, amikor azok a váratlanul megugró terhelés miatt időlegesen elérhetlenné váltak. A későbbi normalizálódás után pedig ontották a személyes beszámolókat, fotókat.

Naplóírók csadorban

Az iráni nők nem táncolhatnak nyilvános helyen, nem térhetnek más vallásra, viszont – ha anyagi helyzetük engedi – blogolhatnak. A közhiedelemmel ellentétben Iránban az internetet nem cenzúrázza semmilyen hatóság, a weblogban pedig szó eshet bármiről, amiről nyilvánosan soha. Az állami felmérések szerint tavaly Iránban már négyeszázezen interneteztek, ám a következő két-három évben a várakozások szerint ez a szám másfél milliára nő. Az elmúlt fél évben hatalmasat ugrott a perzsa weblogok száma is: az amerikai *Shift* magazin szerint 1200 ilyen napló létezik, és tekintélyes részüket nők működtetik.

„Olyan vagyok már, mint egy igazi amerikai: autózézetés címén nem lépek túl a 45 km/h-t, mert évekip rossz lesz a biztosításom; izgalomban jövök, ha valami nem 2.5USD a boltban; mindenki rákösözőnök úton-útfélen, ha szeretné, ha nem; a boltba menés igazából azt jelenti, hogy felmegyek az i-béjre, és rábökök valamire, ami másnap itt van postán (kivéve a számítógépem 5 hete). A másik oldal: első osztályúan olvasok nagy mennyiséget is, néha meg is jegyzem, hogy mi volt a tartalma; az olyan mondatok, mint „milyen szép a hajcsatod”, gondolt okoznak, de ha az „élvezeti görbe deriválásáról” van szó, akkor semmi gond; kedvelem a tárgyakat, amiket tanulunk, és sokkal értelmesebbnek tűnik gyakorlat után tanulni ilyesmit, mint előtte. Öszszességében még mindig furcsa ez a „két bórond, aztán itt vagyok” dolog, de azért hozzá lehet szokni...” (részlet Méhes Krisztián blogjából).

Vannak olyan webnaplók, amelyek könyv formájában is napvilágot látnak. Az egyik kiadó olyan élvezetesnek találta Méhes Krisztián blogját, hogy úgy döntött: az idei nyári könyvvásárra megjeleníteni azt. A budapesti fiatalember 2003 májusától a Boston melletti Babson College-ben vett részt egy intenzív, egyéves MBA programon. Az általa nap mint nap írt internetes naplóval tartotta a kapcsolatot családjával, barátaival és az otthoni világgal, amelyet maga mögött hagyott, hogy régi álmát megvalósítsa Amerikában tanuljon.

A blogot a saját honlapján csak a hozzátartozói és barátai olvashatták. Ez utóbbiak közül többen is addig nyaggatták a fiút, hogy érdemes lenne megjelenetni, míg végül a szerző elküldte egy kiadónak, ahol fantáziát láttak a dologban – mondta a Computer Panoráma érdeklődésére Méhes Krisztián.

blogmánia

Magyar blogkutatók

Bujdosó Bori internetpszichológus 2004-ben *Bloggerek Magyarországon* címmel végzett kutatást a magyar blogviszonyokról. 336 blogger töltötte ki a kutatás alapjául szolgáló online kérdőívet, és 14 naplóíróval készítették interjúkat. Ezek alapján kiderült, hogy a mintába bekerült magyar bloggerek 61 százaléka férfi, ami nem felel meg annak a közkeletű (előítéletes) elképzelésnek, miszerint a magyar blogok többségét siránkozó tinédzserlányok írják. A válaszadók átlagéletkora 25 év, a legfiatalabb blogger 12, a legidősebb 56 éves volt. A kutatásban résztvevőkről kiderült, hogy 38 százaléuk diplomás, főként budapesti, és szüleivel vagy egyedül él.

Az ifjú közzgazdász a naplón keresztül mutatja be az amerikai egyetemi életet, a kultúrák, a fiatalok közötti különbségeket és a lehetőségeket, amelyeket a kinti világ nyújthat egy arra tévedt diáknak. Mindezt szórakoztatva, kiváló humorérzékkel teszi, úgy, hogy közben azokat a nehézségeket sem hallgatja el, amelyekkel a távolról érkező hallgatónak szembesülniük kell.

Az online naplók között nem mindegyik nevezhető gyöngyszemnek, ám a pszichológusok szerint a XXI. században – az élmények megosztásával – akár egyfajta terápiaként is működnek. A weblog szakemberek álláspontja szerint nem más, mint egy kiberkatarzis. Napjainkban egyre több lélek-búvár véli úgy, hogy a blogok segíthetnek például a természeti katasztrófák túlélőinek a borzalmas események feldolgozásában, a szeretteik elvesztése feletti gyászukban. Erre számtalan példa akad. Egy férfi például, akit soha nem érdekel az internet, a felesége megbetegedése után vált rendszeres naplóíróvá. Eleinte csak a kórházi vizsgálatokról, a diagnózisokról és a terápiás foglalkozásokról írt, később azonban rendszeresé váltak a bejegyzései, és akkor is hozzáfűzött valamit a naplójához, ha valami az eszébe jutott.

Egy másik blogger alkoholista volt, és azt hitte, sohasem lesz mersze felhagyni az

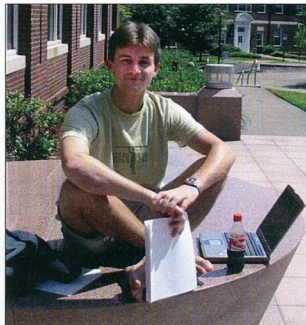
ivással. A világhálón azonban olyan közösségre lelt, ahonnan erőt meríthetett, és később örömmel jelenthette be internetes naplójában, hogy három éve egy deci alkoholt sem ment le a torkán. S ki tudja, közvetve vagy közvetlenül talán már ő segít másokon. Az Egyesült Államokban pedig már létezik egy olyan kórház, amelynek a beteget külön naplóoldalon vezethetik a blogjukat a kezelésnekük alatt. A projekt igen sikeres, ezért a kórház vezetése már azon gondolkodik, hogy létrehoz egy videoblogot is.

Hazánkban szintén óriási népszerűségnek örvend az internetes naplózás. Ma már mindennapos dolognak számítanak a blogok, és egyáltalán nem ritka, hogy a vállalatoknak vagy például a napilapoknak és más médiumoknak is van külön blogoldaluk. A gyakorlott blogírók tudják, hogy naplójuk vezetésével óhatatlanul is bekerülnek egy virtuális közösségbe, amelynek alakulását különböző szerkesztési megoldásokkal már a blogszolgáltatók is segítik. Így ezeknek az online tartalmaknak bizonyos „közös olvasásáról” beszélhetünk.

A nyelvhelyességtől távol

A weblogok többsége nem felel meg a magyar nyelv védelmére szóló törvénytervezet előírásainak, az újmagyar a neten születik. A bloggerek már az egységesebb globális kultúra gyermekei, könnyebben átjárnak a nyelvi és földrajzi, mint a generációs határokon. Más alapvetések mentén keresik az egyéniségüket, mint a régié: a technológia és a média a közös nevező. Agyemenésük nyelvészek, kultúrntropológusok, marketingdroidok aranybányája lehetne.

Méhes Krisztián a Boston melletti Babson College-ben tanulta a blogolást

A tartalom közösségének belüli szervezését már több szolgáltatónál is a legaktívabb bloggerek közül kiválasztott „serpák” segítik, akik kijelölhetnek egyes bejegyzéseket vagy akár teljes blogokat is, amelyeket arra érdemesnek találnak. Egy mechanizmus segítségével ezek a tartalmak címlapra kerülhetnek, amelyhez további tájékozódást több között az olvasási statisztikák és a frissülő blogok listája adhat.

A tartalmi szerveződéssel párhuzamosan egy virtuális közösség is szerveződhet, így a bloggerek, hozzászólók és serpák egy jól működő blogot is építhetnek, ahol a hagyományos közösségekhez hasonlóan szakmai, baráti és „szomszédi” kapcsolatok alakulnak ki.

A blogfalvakban egyfajta közös olvasás zajlik tehát, ami az online és offline média jellegzetes különbségét mutatja. A bloggerek egymás közti kommunikációja – ami nem feltétlenül jelent szoros értelemben vett információcserét – szintén segíti ezt, hiszen a legtöbb helyen alkalom van más blogok és egyéb cikkek, utalások belinkelésére is. Az így gyűrtöz információk elősegíthetik az online tartalmak szűrését, tematizálását, amellyel egy szélesebb közönség számára is olvashatóvá válnak. Ezzel a tartalomtermeléssel és -szerkesztéssel ingyen és nagy mennyiségben termelődnék a cikkek.

A blog, a számonkérés, a beszámoltatás emé új eszköze idővel egyre fontosabbá válik. „Jobb, ha a média világában dolgozók tudomásul veszik: az internet korában olvasótáborod többet tud, mint te” – figyelmeztet a tekintélyes médiaguru, **Mark Tapscott**, a *Heritage Kutatóintézet Média és Politikatudományi Központjának igazgatója.*

Vida Melinda

Phixr és Pixoh

Online képszerkesztés

Nyarálason készült képeinket már a helyszínről, elektronikusan levélben is könnyűszerrel elküldhetjük ismerőseinknek. Mit tegyünk azonban akkor, ha a fotókra előbb ráférne egy kis szerkesztés? Használjunk webes szolgáltatást!

Kezesebb a kicsike

Az interneten elküldött vagy tárolt képek esetében nem a legnagyobb méret az ideális. Egy e-mailben kapott vagy online albumban található képet a számítógép képernyőjén fogunk megnézni, így annak általános felbontásánál nagyobb fotóra nincs is szükség. A 3–5–8 megapixeles kamerák képét érdemes tehát 800×600 vagy 1024×768 képpont méretűre csökkenteni. Ezzel az átvétel ideje is rövidebb lesz, és a képernyőn is el fog férni a teljes fotó.

Internetkézvőt szinte mindenütt találunk, de a digitális géppel készült fotók gyakran túl nagy méretűek, és időnként nem ártana egy kicsit javítani is rajtuk. Két olyan szolgáltatás is található az interneten, amellyel elvégezhetjük az alapvető képszerkesztési feladatokat. A *Phixr* és a *Pixoh* ingyenes szolgáltatásával egy webböngészőn keresztül is elvégezhetjük a legfontosabb képszerkesztési feladatokat. Ráadásul mindezt rendszer képes arra is, hogy közvetlenül hozzáférjen a legnépszerűbb internetes fotóalbumokhoz.

Phixr

Első lépésként fel kell tölteni a képet a www.phixr.com címen elérhető szerkesztőbe. Elvégezhetünk egy ingyenes regisztrációt, amelynek a továbbiakban az lesz az előnye, hogy az általunk szerkesztett képekhez később is hozzáférhetünk. A *Phixr* alapvetően nem a képek tárolására szolgál, ezért csak bizonyos ideig lehet elérni a feltöltött képeket, illetve ezek száma is korlátozott. A regisztrált felhasználók fotóit három órán keresztül őrzi meg a rendszer, és egyszerre két

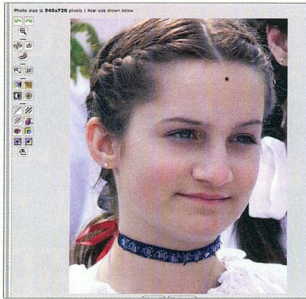
Regisztrált felhasználók esetében a *Phixr* megőrzi a beállításokat

képünk lehet fent. Regisztráció nélkül legfeljebb két órán át szerkeszthetünk egy képet.

Akár bejelentkezünk, akár az időleges felhasználást választjuk, több lehetőségünk van a kép feltöltésére. Kiválaszthatunk egy fotót a számítógépről, megadhatunk egy internetcímet, elküldhetjük elektronikusan levél mellékleteként a képet, vagy ha van *Flickr* albumunk, ahhoz is hozzákapcsolódhatunk. Akármelyik módszert választjuk is, a feltöltés gyorsan lezajlik, és a böngészőablakban megjelenik egy szerkesztőfelületen. A képpel végezhető műveletek között megtaláljuk az elforgatást, a tükrözést, az átméretezést, a kivágást és a színek módosítá-

Rendszertől függetlenül

Nagy előnye mindkét bemutatott online képszerkesztőnek, hogy webböngészőben futnak, így attól függetlenül használhatjuk őket, hogy milyen operációs rendszer, illetve milyen böngésző van a számítógépen. Ugyanolyan kényelmesen és gyorsan tudjuk elvégezni a szerkesztési műveleteket *Windows*, *Linux* és *OS X* operációs rendszereken futó *Internet Explorer*, *Firefox*, *Netscape*, *Opera*, *Safari* vagy *Camino* alatt.

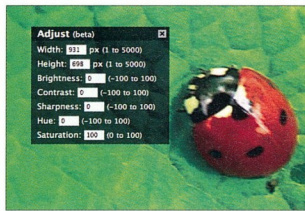

Pontosan úgy néz ki a weboldal, mintha a gépen futó képszerkesztővel dolgoznánk

legújabb az *Instant Editing Tool*, amely olyan kiegészítő, amely beépül a böngésző-programunkba, és egy új utasítással egészíti ki. A bővítmény telepítése után bármilyen képet, amely a böngészőben lévő weboldalon található, egyetlen kattintással áttemelhetjük a képszerkesztő rendszerbe.

Pixoh

Annak ellenére, hogy hasonló szolgáltatásokat kínál a www.pixoh.com oldalon található rendszer, érdemes azt is kipróbálni, hogy kiderüljön, kinek melyik a szimpatikusabb. A Pixohnak talán egy kicsit szebb a kezelőfelülete, de ami ennél sokkal fontosabb, itt nagy méretű képeket is kezelhetünk.

Az Adjust utasítással egyetlen lépésben állíthatjuk a kép legfontosabb paramétereit

sát. Ezen kívül a fotót élesíthetjük, simíthatjuk és kijavíthatjuk az apróbb hibákat. Külön utasítás van a vakuval készült képeknek gyakran előforduló pirosszem-hatás megszüntetésére, és a fotó kiegészítésére kerettel vagy szöveggel.

Aki kreativitását is szeretné kipróbálni, több izgalmas képi hatás közül választhat. Itt többek között olajfestmény, ceruza- és krétarajz, valamint különböző torzítások találhatóak. Egy kis nézőképen már akkor láthatjuk a hatást, mielőtt azt végrehajtanánk a fotón. Akkor sincs azonban baj, ha mégsem tesszük a látvány, minden szerkesztési művelet visszavonható.

Amikor készen vagyunk minden szerkesztéssel, választhatunk, mi legyen a kép. Egyfelől megadhatjuk, milyen fájlformátumot készítsen a rendszer. Ez JPG, PNG, PDF és GIF lehet. Másfelől kiválaszthatjuk, hová kerüljön a kép. Ha a gépünkre szeretnénk visszakapni, akkor a *Download* utasítást kell választani. Ezen kívül elküldhetjük elektronikus levélcímrre, vagy feltölthetjük internetes fényképalbumokba is. Ezek közül jelenleg a *Flickr*-hez, a *Photobucket*-hez, a *Fotolog*-hoz és a *Buzznet*-hez tud csatlakozni a rendszer.

A Pixoh folyamatosan fejlesztik, és új szolgáltatásokkal egészítik ki. Ezek közül a

rendszer. Találhatunk továbbá egy *Adjust* gombot is a szerkesztőfelületen, amellyel egyetlen panelen állíthatjuk be a kép méretét, világosságát, kontrasztját és élességét, illetve a színtelítettséget és az árnyalatokat.

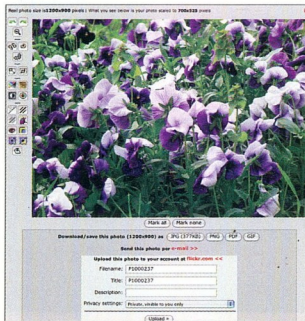
Amikor készen vagyunk a szerkesztéssel, áttöltethetjük a fotót a Flickr albumunkba, vagy a letölthetjük saját számítógépünkre, GIF, JPG, PDF, PNG, PSD és TIF formátumban.

Ebben a rendszerben is van egy olyan kiegészítő, amely beépül a böngészőnkbe, és amelynek segítségével egyetlen gombnyomással importálhatunk tetszőleges képet weboldalakról.

Nyarlalóknak való

Mindkét szolgáltatást folyamatosan fejlesztik, a felhasználók igényei, ötletei alapján. Természetesen az online képszerkesztők nem helyettesíthetik a saját gépen futó ingyenes vagy kereskedelmi szoftvereket. Azonban sok esetben ezek a programok nem állnak rendelkezésünkre.

Nyáron biztosan sokan fognak utazásaikról fényképeket készíteni, és egyre többen vannak, akik ezeket a képeket már a nyaralás alatt szeretnék megosztani családtagjaikkal, ismerőseikkel, barátjaikkal. E-mailben azonban nem illik túl nagy méretű képeket

Közvetlenül a Flickr albumba kerülhet a szerkesztett kép

A Pixohnál legfeljebb 0,75 megapixeles képeket lehet szerkeszteni, ezek 1024x768 méretű fotóknak felelnek meg. A Pixohnál akár 10 Mbájtos, 5000x5000 képpontos felvételekkel is dolgozhatunk, azonban a szerkesztési szolgáltatások száma pillanatnyilag jóval kevesebb.

A képet ebbe a rendszerbe is a számítógépünkről vagy az internetről tölthetjük fel. A szerkesztési műveletek között méretézést, kivágást és elforgatást találunk. Mindegyik utasítást rendkívül gyorsan végrehajtja a

Pillanatok alatt művészi hatásokkal tudjuk feldobni a képet, és be is keretezhetjük

küldeni, és az online fotóalbumokban sincs szükség óriási fájlokra. Ilyen esetekben nagy segítséget jelenthetnek az online képszerkesztők.

Az internetkávészók számítógépein valószínűleg nincsenek fotószerkesztő alkalmazások, vagy ha vannak is, nem biztos, hogy az idegen nyelvű operációs rendszerben is megtaláljuk őket. Szerencsére a webböngészők minden rendszerben hasonlóak, ezek használata senkinek sem okoz gondot. Így nincs más teendőnk, mint meglátogatni a két szolgáltatást valamelyikének a weboldalát, és innen kezdve már ismerős kezelőfelületen dolgozhatunk.

Gyarmati László

Percenként weboldalak tízezrei kerülnek fel az internetre, ám csak kevés olyan akad közöttük, amely tartalmi vagy formai szempontból kiemelkedik a többi közül. A magyarországi eFestival fő célja az, hogy emelkedjék a webéletszínvonal: szebb, ötletesebb honlapok készüljenek, nívósabb legyen a tartalomszolgáltatás. Cikkünkben bemutatjuk a legjobb eredményt elért honlapokat és multimédiakiadványokat, mégpedig kategóriánként: a kultúrától a szórakozáson át a kereskedelemig.

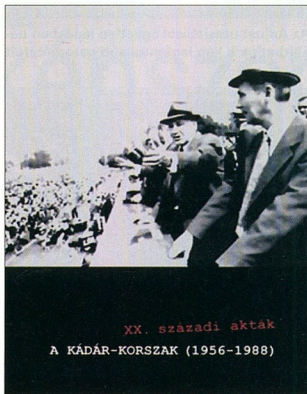
eFestival

Multimédia felsőfokon

Az eFestival a hazai online és multimédia szakma évenként megrendezett rangos eseménye. A verseny célja, hogy arra ösztönözze az alkotókat, hogy minél színvonalasabb magyar tartalmat állítsanak elő és szolgáltatassanak. Az eFestival támogatói között találjuk az Informatikai és Hírközlési Minisztériumot, a Wildom Kft.-t, a Color Plus Kft.-t, a Trans-Europe Kft.-t, a Kreatív Online-t, a MEH Elektronikus Kormányzati Központot és az Oracle Hungary Kft.-t. Összeállításunkban bemutatjuk a tavalyi év dobogós alkotásait *A magyar kulturális örökség megőrzése*, az *Elektronikus kereskedelem*, az *eLearning*, az *eSzórakozás*, a *Mindennapjaink informatikája* és a *Közérdekű információs szolgáltatás* kategóriákban.

A magyar kulturális örökség megőrzése

A zsűri az első helyet az Artnet Képzőművészeti Portál és Folyóirat (www.artnet.hu) weboldalnak ítélte. Ez a legteljesebb hazai napilapként is működő – képzőművészeti portál, amely a naponta frissített híreken kívül műzeumok, galériák, aukciós házak, katalógusok, restaurátorok, kortárs művészek adatait, a vonatkozó jogszabályok adatbázisát és szakzsórtár is tartalmaz. Hírárhívó-műben több mint 8000 cikk található az elmúlt hat év képzőművészeti eseményeihez kapcsolódóan. Ez az idelátogatók egy helyen találhatnak minden információt a képzőművészetről és néhány társművészeti ágról. Rend-

szerezen megjelenő hírlevél formájában hívják fel az olvasók figyelmét a honlapon megjelent legfontosabb eseményekre.

Egy filmes adatbázis került a második helyre. A *Magyar Filmtörténet Online* (www.filmtortenet.hu) az 1945–1990 közötti időszak teljes magyar játékfilmtermését tartalmazza, valamint egy iskolai filmtankönyvtárban is jól használható tanulmány- és kritikagyűjtemény. A szerzők filmemlékezéseket, korszaktanulmányokkal, portrékkal, műfajesszékkel, valamint rendezői portréssorozatokat egészítettek ki az adatbázis. A honlap szerkesztői egy csokorba gyűjtötték az elemzett filmek jelentős részének legfontosabb jelenetét is. Közel 800 magyar film található az oldalon részletes adatokkal, száz kiemelt jelentőségű film esetében pedig képek és filmrészletek is szerepelnek digitálizált formában.

A dobogó harmadik fokán a *Nagy Könyv* oldal (www.anagykonyv.hu) található. A weboldal a 2005 tavaszán indított Nagy Könyv játék támogatására született. Az oldal fő feladata, hogy tájékoztassa az olvasókat a játék állásáról, menetéről. Tudósít a Nagy Könyvhöz kapcsolódó eseményekről, programokról, beleértve a könyvtárak és iskolák önszerveződő kezdeményéseit is. Eredeti célkitűzésesein túl irodalmi hírek, könyvajánlók és interjúk is olvashatók az oldalon.

Mindennapjaink informatikája

Ebben a kategóriában a *Sielők Weblapja* (www.sielok.hu) tetszett legjobban a bírálóknak. Az oldal küldetése az, hogy széles körű, hasznos és érdekes információkkal segítse a téli sportok szerelmeseit az úttícel, az úttárs, a szálláshely és a felszerelés kiválasztásában, valamint a sífelség kapcsolatos termékek és szolgáltatások beszerzésében.

Második helyezést ért el a *Növényvédelmi oktatási anyag* (www.plantprotection.hu), amelyet az EU Leonardo programja ke-

retében a családi farmgazdaságok számára dolgoztak ki. A cél az volt, hogy a korszerű információs, kommunikációs technológiákban rejlő lehetőségeket kihasználva egy felnőtteknek szóló, gyakorlati szemléltető növényvédelmi szakképzési anyagot készítsenek. A tananyag 14 modulból áll, és a legfontosabb növényeket tartalmazza.

A cukorbetegék sok hasznos információt találhatnak a harmadik helyezett *Diabétesz on-line* (www.mcd.hu) oldalain. A weboldal alapvető célja elsősorban a diabéteszesek hatékony szolgálatát, de segíti a nem cukorbeteg családtagok egészségének megőrzését is.

eLearning

Ebben az egyre népszerűbb témakörben a *Mindentudás Egyeteme honlapja* (www.mindentudas.hu) került az élre. A 2002-ben indult tudományos ismeretterjesztő vállalkozás keretében a magyar tudomány legjobb képviselői tartanak előadásokat a legkülönbözőbb tudásterületek legégetőbb közérdeklődési kérdéseiről, és vitájkák vezetik ezeket a hallgatósággal. A weboldalon az előadások szövege és videofelvétele mellett bőveges kiegészítő tartalmak is olvashatók és láthatók.

A második helyet egy multimédiás CD-ROM szerezte meg ebben a kategóriában. A *Kádár-korszak (1956–1988)* egy sorozat ré-

ze, amely az 1945 utáni magyar történelmet öt nagy témakör feldolgozásán keresztül mutatja be. Korabeli fényképek, hangdokumentumok és filmfelvételek kaptak helyet a lemezen. Az önálló és csoportos tanulói tevékenységére lehetőséget adó új taneszköz a történelmitanítás módszertani megújítását is jól szolgálhatja.

Harmadik helyezést lett a *Kismamaweb* – angol tananyag kismamáknak weboldal (www.kismamaweb.hu). Ez olyan e-learning alapokra épülő távoktatási anyag, amely az otthon lévő kismamák számára a felnőttképzés és a felnőttkori tanulás központi eleme lehet. Fő célja az, hogy a gyermeküket nemely anyák ne kerüljenek hátrányba a munkaerőpiacon. Itt igy ingyenesen férhetnek hozzá a honlapra ismertekhez, amelyek nagyon megkönnyítik újbóli munkába állásukat. A kismamák számítógép segítségével otthonról, saját időbeosztásuk szerint tanulhatnak angolul. Megtudják, hogyan írjanak profi önéletrajtot, felkészülhetnek az állásinterjú várható kérdésekre, és a fórumon beszélgethetnek egymással.

eSzórákózás

A tanulás után lássuk, milyen internetes oldalakat segítenek a kikapcsolódásban, szórákózásban. A kategória legszebb és leghasz-

Elektronikus kereskedelem

nosabb site-ja a *Művészetek Palotája Interaktív Portál (www.muveszetekpalotaja.hu)* lett. Az oldalak az intézmény különleges épületével, küldetésével és szemléletével tökéletes összhangban alakították ki. A weboldal a változatos ismeretanyag logikus felépítésével és interaktív eszközeivel járul hozzá a Palota sikeréhez.

A *Háziallat Online Magazin (www.haziallat.hu)* lapjain minden megtalálható, ami él és mozog. A második díjat nyert oldalon az emberrel élő állatokról találhatunk rövid ismertetőket. Megtudhatjuk, hogy az állat mit eszik, mit iszik, hol alszik, mit szeret. A készítő minden állatos rendezvényről hoznak videóriportokat is. Megtekinthető az összes kutya és macskafajta, szavazni lehet az állatokra, és képeslapot is lehet küldeni a fotóikkal. Az állatokat elveszítőeknek segít az itt működtetett kereső szolgáltatás, 12 állatorvos pedig néhány óra alatt válaszol az olvasói kérdésekre.

A harmadik helyet a *Danubius Rádió (www.danubius.hu)* nélték. Az oldal különlegessége abban rejlik, hogy kiegészíti a rá-

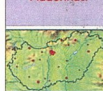
A *FotoMarket – Online Fotóáruház (www.fotomarket.hu)* bizonyult a legjobbban ebben a kategóriában. Az oldalon keresztül minden megvásárolhatunk, ami a digitális és hagyományos fotózáshoz szükséges. A kiválasztott termékről a megrendelő előrendelést is küldhet, és személyes megtekintés után dönthet annak megvásárlásáról. Megrendelés esetén lehetőség van személyes átvételre, illetve postai vagy futárszolgálattal történő házhozszállításra. A rendszert bankkártyás fizetésre is felkészítették. A szolgáltatások között megtaláljuk az online digitális fotóidőlozást is.

A második helyen a *G'Roby (www.groby.hu)* végzett. Az élelmiszer-szupermarket lánc 1999-ben indította útjára házhozszállítás szolgáltatását, és az elsők között, 2000

tavasán nyitotta meg online áruházát. Az eltelt időszak alatt az online áruház szolgáltatásai oly módon alakultak, ahogy azt a vendők megkövetelték, és Magyarország egyik legismertebb internetes üzletévé nőtte ki magát. A díj aktualitását a *G-Roby NETSHOP* arculatának frissítése adta.

Dobogós lett még a *Házipatika* online boltja (www.hazipatika.com/store). A portál az elsők között nyújtott egészségügyi információkat az interneten a nem szakmai közönség részére, akik azóta is a látogatók többségét jelentik. Az áruházban, egészségügyi és egészséges életrmóddal foglalkozó, ehhez kapcsolódó könyvek, termékek, CD-k, videokazetták, DVD-lemezek és biotermékek kaphatók.

Ne hagyja ki, ha arra jár:
a gyűdi Madonnát!

TRAFFIPAX-INFO SMS-BEN

SZUPERSTAR ÉS TOKAJI BOROK FESTIVÁLJÁN

A Tokaji Borok Fesztivált május 26. és 28. között rendezik meg Tokajban és város környékén. A **Tokaj-hagyományok borvidék** legjobb pincészeinek borait felvonultató rendezvényen izgalmasnak ígérik az "Élmült Évszázadok Boroktörténelmi" nevet viselő gastrónómiai rendezvénye, a kulturális programok közül pedig egy Webber-musical, a Jézus Krisztus Szuperstar.

Borkösköl Tokajban

A Vendégváros turisztikai portálja

A két Kisfaludy
Morgásában tart. OMV

Aktív ajánlatok
• Akciók családnyitással, 20% kedvezménytel
• Házilátogatás
• Szombathelyen
• Aktív pihenés a falusi életben
• Helyi termékek megismerésére, vásárlására, csomagolásra.

diót, amely a honlappal válik egységes egészé. Teszi mindezt naprakész információkkal, a műsorvezetők részletes életrajzával, beszámolókkal, műsorstruktúrával, külön műsor-aloldallal, online rádióhallgatással, képgalériákkal és tekintélyes archívummal.

A fórumban a látogatók elmondhatják véleményüket az adott műsorról, hozzácsatlakhatnak, de maguk is indíthatnak új témát. A Zene és a Film rovat aktuális híreket, interjúkat tartalmaz, CD és DVD/VHS ajánlókkal, koncertbeszámolókkal, filmes és rádiós toplistákkal. A Videó rovatban saját készítésű, rövid videointerjúkat, klipeket és filmelőzeteseket is nézhetünk.

Közérdekű információ szolgáltatás

Első helyre a *Vendégváros – Magyarország a hálón (www.vendegvaru.hu)* elnevezésű oldal került. Ez olyan belföldi turisztikai portál, amely az utazás megszervezésének „egyablakos” rendszerét kínálja. Ezért a látványoló bemutatása mellett közli a látogathatóság adatait és az elérhetőségeket is, ezenkívül az utazáshoz kapcsolódó egyéb praktikus információk egész sorát jeleníti meg. Kiemelkedően gazdag az oldal kulturális és turisztikai programkínálata. Egyedi lehetőség a látványoló és a szolgáltatók térképes megjelenítése.

Az elektronikus ügyintézés az állami intézményekre is komoly feladatok ról. Sok mindent intézhetünk már interneten keresztül is, így nem véletlen, hogy a díjazottak között szerepel a *Kormányzati Portál (www.magyarorszag.hu)*. A portál nyitólapból, ha sztekiből – Hírek, Párbeszéd, Ügyintéző, Közígazgatás, Európai Unió, Országintéző –, mellékletekből és angol, német nyelvű tartalomról áll. A mellékletek a kormányzat egyes területeit, tevékenységét fedik le. Az idegen nyelvű oldalak Magyarországról szóló információkat, valamint az élet egyes területeiről fontos tudnivalókat tartalmaznak, elsősorban külföldiek számára.

A harmadik helyre került a *Magyar Rádió Online (www.radio.hu)*. Célja elsősorban a közérdekű információk közzététele, a hírszolgáltatás a nap 24 órájában. Ezen kívül a Magyar Rádió műsorainak megjelenítése a riportok, interjúk, tudósítások, frás változatával, a bulvárémak, sztárpletykák teljes mellőzésével. Mindezek mellett természetesen hallgatható a Magyar Rádió minthárom adója. A Hangtár rovatban feli évre visszamenőleg tárolják az adást az on-demand rádiózás kedvelőinek.
Gyarmati László

Számunkra a világ legjobb védelme!

Ashampoo **antiSpyWare**

Ashampoo AntiSpyWare
Több mint **375.000**
fenyegetéstől védi Önt!

Az Ashampoo AntiSpyWare-val folyamatosan védheti és felügyelheti a PC-t. A háttérben aktivált Őr ellenőriz minden gyanús fájlt, mielőtt az végrehajtásra kerül, egy potenciális veszélyre és megakadályozza, hogy egy trójai a számítógépre települhessen.

Meglévő megoldások alapján létrehozott szabályok segítségével új algoritmusok integrálása történik, aminek újszerű heurisztikus keresés és elemzés segítségével eddig ismeretlen kártevők időben történő felismerése és blokkolása lehetséges. Ezáltal optimális védelmet biztosít a program.

Az Ashampoo AntiSpyWare felismeri az ún. "Rootkit"-re utaló jeleket is. Ezek újszerű kártevők, melyek mélyen benyúlnak a rendszerbe és speciális programkódokat telepítenek. Ez a kód a kártevőt mind a Windows®, mind a vírusvédő alkalmazások számára láthatatlanná teszi. Jelenleg egyetlen vírusellenőrző és más anti-spyware termék sem nyújt védelmet.

€29⁹⁹

További információk és a szoftver megvétele itt:

www.ashampoo.com/hu

ashampoo

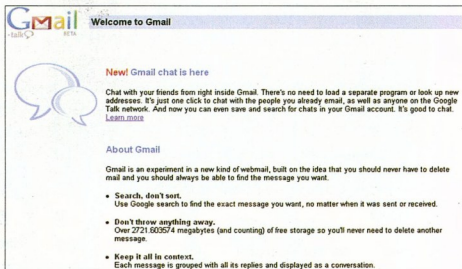
Szorító: Skype vs. Google Talk

Forró drótok

Az internetes telefonálás hihetetlenül rövid idő alatt elképesztően népszerű lett – persze főleg azért, mert teljesen ingyenes. A legelterjedtebb nettelefon-szoftver kétségtelenül a Skype, ez azonban nem gátol meg minket abban (egy szorító rovatot amúgy sem gátolhat semmi ☺), hogy összehasonlítsuk a másik legnépszerűbb beszélgetőalkalmazással, a Google Talkkal.

Google Talk

Skype

Welcome to Gmail

New! Gmail chat is here

Chat with your friends from right inside Gmail. There's no need to load a separate program or look up new addresses. It's just one click to chat with the people you already email, as well as anyone on the Google Talk network. And now you can even save and search for chats in your Gmail account. It's good to chat. [Learn more](#)

About Gmail

Gmail is an experiment in a new kind of webmail, built on the idea that you should never have to delete mail and you should always be able to find the message you want.

- Search, don't sort. Use Google search to find the exact message you want, no matter when it was sent or received.
- Don't throw anything away. Over 2721.803574 megabytes (and counting) of free storage so you'll never need to delete another message.
- Keep it all in context. Each message is grouped with all its replies and displayed as a conversation.

With Skype you can talk to anyone, anywhere for free. Forever.

Download Skype

Skype is a little program for making free calls over the internet to anyone else who also has Skype. It's free and easy to download and use, and works with most computers. [Download Skype Now](#) or [learn more about Skype](#).

Useful things that cost a little

With SkypeOut, you can use Skype to call landlines and mobiles, all over the world. [Learn more](#)

Skype 2.5 BETA

Download Skype 2.5 BETA and see what's coming next to make Skype even easier to use. [Download Skype 2.5 BETA](#)

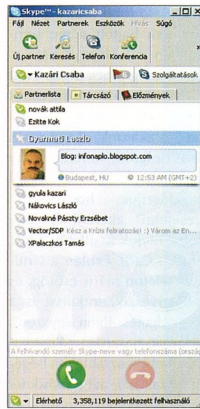
1. MENET – LETÖLTÉS, TELEPÍTÉS

A Google ismét hozza a formáját: a Gmail bejelentkező oldalán (gmail.com) nemes egyszerűséggel tudatja velünk, hogy a Google Talk „megérkezett”, ez a legjobb és leggyorsabb, és persze ingyenes, tehát tessék letölteni bátran. Szó ami szó, valóban remek kis szoftverről van szó, mérete mindössze 1,3 Mb-át, pillanatok alatt letölthető és használható. Egy Gmail fiókra szükségünk van hozzá, ezt elérjük itt: www.google.com/accounts/SmsMailSignup1. A le-

A skype.com címet beítvé rögtön felfigyelhetünk rá, hogy a Skype bizony a fiatalokat és az átlagfelhasználókat is megpróbálja magához édesgetni (igen nagy sikerrel): a weboldal mókás, bohókás és egyszerűen kezelhető. A Get Skype linkre klikkelve máris letölthetjük a szoftvert, amely ugyan kicsit méretesebb (9 MB), mint a Gtalk, de még így is kényelmesen aprónak mondható. Letöltés, majd telepítés után a Skype is beépül a tálcára, és rögtön haszná-

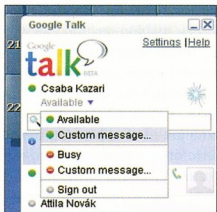
töltés csak egy klikk, nem kell adatlapokat kitöltenünk vagy illeszmi. Mellesleg a Google Talk helyettesíti és lecseréli a *Gnottiert* is (a Gmail levelezőfelület), ha esetleg előtte már használtuk. Telepítés után a szoftver máris beépül a tálcára, az óra mellé (mellesleg figyeli a gmails leveleinket is), egy klikkeléssel máris használatala vehetjük. Ha esetleg nem akarjuk, hogy minden induláskor betöltődjön a Windowszal együtt, akkor a *Settings* menü *General* ablakában pipáljuk ki a *Start automatically when Windows loads* opciót – de nyugodtan úgy is hagyhatjuk, mivel a Gtalk egyáltalán nem lassítja a gépet, a memóriából pedig csak 140 K-t foglal, ami igazán nem sok. A szoftver felületé elsőre nagyon fapadosnak fog tűnni, de ezt már megszoktuk a Google-tól.

latba vehető. Első indítás után meg kell adnunk a nevünket, ezen a néven fogunk a továbbiakban szerepelni a Skype adatbázisában (a Skype-ban nevek vannak telefonszámok helyett, ami jóval kényelmesebb megoldás), és kérésedünkre el, ha elsőre olyan nevet választunk, amely már foglalt, előbb-utóbb találnunk olyat, amely még szabad. Érdemes amúgy nem becenevet, hanem valódi nevünket megadnunk, hiszen így barátaink könnyen megtalálhatnak minket, ha „ránk keresnek”, és persze mi is kutakodhatunk régi ismerősök után. Képet is rendelhetünk nekünk, illetve partnereink fotóját is láthatjuk (ha ők is választottak maguknak), ezzel jelentősen könnyebb az azonosítás.

Ha nem Windost használunk, de sem jelent gondot. Ráadásul előzőekben a platformnak megfelelő változatot ajánlja fel az oldal letöltésére.

2. MENET – KERESSÜNK!

Egy ilyen szoftver feltételezése után az ember első dolga az, hogy rögtön fel szeretne hívni valakit... De kit? Nos, a Gtalk esetében az összes e-mail cím és név bekerül a listába, akinek valaha is e-mail küldtünk Gmailen keresztül, így jobb esetben már ez első indításkor találnunk pár címet. Ha üres a lista, akkor sincsen gond, egyszerűen ráklikkelünk az *Add* gombra, és bepötyögjük a partner e-mail címét (bármilyen e-mail cím lehet, nem muszáj gmails címmel lennie). A Gtalk ugyanis nem nevek alapján azonosítja a felhasználókat, mint a Skype, hanem egyszerűen a címük alapján. Ettől függetlenül a listát persze beállíthatjuk úgy is, hogy neveket mutasson címmel helyett, a könnyebb azonosíthatóság érdekében. Sajnos a Skype-pal ellentétben a Gtalk adatbázisa nem kereshető, azaz nem kezdhethetjük el összegyűjteni ismerőseinket, csak a nevük bepötyögése alapján. Ez bizony nagy hátrány, hiszen a Skype legnagyobb varázsa éppen abban rejlik, amikor telepítés után egy-egy régi barát vagy iskolatárs nevére rákérve jól esően nyugtazzuk, hogy ő is a „Skype-hálózat” tagja, sőt ha éppen még előtt van, akkor máris cseveghetünk vele. Ezen a téren tehát a Google alulmaradt, mégpedig jócskán (ilyen is ritkán történik).

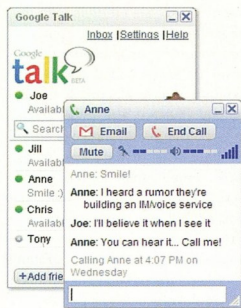

Telepítés után természetesen rögtön a keresés opciót választjuk. Itt kereshetünk teljes névre vagy csak az úgynevezett „Skype-névre”, de a keresést szűkíthetjük nemek vagy éppen országok szerint is. A Gtalkkal ellentétben a Skype-ba tehát nem kerülnek be kontaktaink automatikusan, nekünk kell „összegyűjtögetnünk” őket. Ez azonban nagyon egyszerű, hiszen elég, ha a nevüket tudjuk, ráadásul a dolognak megvan a maga varázsa (jelen sorok írója például így talált meg véletlenül egy nagyon régi iskolatársát, akit persze rögtön fel is lehetett hívni – több mint tíz év után ez elég nagy élmény...). A Skype „nyitottsága” persze visszafelé is elszelhet, hiszen minket is bárki felhívhat, illetve előkereshet, még akkor is, ha nem ismerjük az illetőt. Ebből adódik, hogy bizony a Skype-ot használva előfordulhat „téves hívás” is, de hát ez elviselhető, az ingyenességért cserébe. Természetesen nem kell attól tartanunk, hogy bárki zaklatna minket, hiszen bármelyik felhasználót *Ignore* listára tehetjük, ha úgy érezzük, hogy soha többet nem szeretnénk vele beszélni. A Skype adatbázisa pillanatnyilag a legnagyobb a világon, így ha ismerősöket akarunk gyűjteni, akkor a Gtalk ellenében a Skype lesz a jobb választás.

3. MENET – KEZELÉS

A Gtalk kezelését a szokásos „Google-módon” valósították meg, azaz ennél egyszerűbb már nem is lehetne. A partnerek listájában egy kis indikátor jelzi, hogy a szóban forgó illető gépe éppen be van-e kapcsolva avagy nincsen, sőt egy kis *Idle* ikonnal jelzi a szoftver, ha partnerünk PC-je ugyan be van kapcsolva, de a fel-

A Skype felületét úgy alakították ki, hogy bárki képes legyen kezelni. Csak kiválasztjuk a partnert a listából, majd a felület alján található „telefon fel”, „telefon le” ikonokkal intézzük a továbbiakat – ez annyira egyszerű, hogy erről elég is ennyi. Bejövődés esetén a Skype ugyanúgy csörög, mint egy hagyományos telefon, egy

használó több mint tíz perce nem hajtott végre semmilyen műveletet, tehát valószínűleg nincs a gép előtt (vagy elaludt a monitort nézve ☺). Ha valakivel beszélni akarunk, akkor nincs más dolgunk, mint egy jobb egérklick, majd a listából kiválasztjuk, hogy csak „csetelni” akarunk-e, vagy fel is hívjuk az illetőt (*Chat*, illetve *Call*). Ezután a virtuális telefon máris csörög, és ha felveszük, indulhat is a beszélgetés. Ilyen egyszerű.

Ha a partner nem elérhető, akkor a Chat opció használható egyfajta virtuális üzenetregisztrálót is, hiszen amit ebbe az ablakba begépelünk (pl. „helló, kerestelek, majd még hívlak...”), azt a másik fél a következő bejelentkezéskor megkapja, az üzenet időpontjával és az üzenetet hagyó személy nevével együtt. A Gtalk funkciói ezzel ki is merültek, semmi egyéb luxussal nem kényeztet el minket a Google – persze a beszélgetéshez ez is bőven elég. Nagy hátránya viszont a szoftvernek, hogy a Skype-pal ellentétben a webkamerákat egyelőre nem támogatja, így a videotelefonálásról a Gtalk esetében le kell mondanunk.

klikkelés a telefon ikonon, és máris fogadtuk a hívást. Ha jobb egérrel klikkelünk a partner nevére, akkor sok extra szolgáltatást kapunk – ezen a téren a Skype alaposan elhúz a Gtalk mellett: található csuevűgés funkció, fájlokat küldhetünk, gyorsstárcazást rendelhetünk a nevekhez, sőt egy klikkeléssel megoszthatjuk saját partnerlistánkat a vonal másik végén levő barátunkkal. Ha esetleg van webkameránk (és a partnernek is), a Skype automatikusan megoldja a videóhívást. Ráadásul konferenciabeszélgetést is kezdeményezhetünk, egyszerre több partnerrel. Beállíthatunk magunknak egy hangpostafiókot is (külön üdvözlőszöveggel), akárcsak a mobiltelefonok esetében, sőt (nem ingyen persze) hívásátírányítást is kérhetünk. Ha tehát az extra funkciókat részesítjük előnyben, akkor mindenképpen a Skype-ot használjuk, a Gtalk jelenlegi állapotában talán „túl egyszerű”.

Ráadásul a Shape felülete minden platformra egységes, így ha Windowson már használtuk, OS X alatt sem kell újra tanulni a használatát.

4. MENET – HANG ÉS STABILITÁS

A Gtalk meglepő módon tisztább és „akadamentesebb” hangátvitelt szolgáltat, mint a Skype – gyakorlatilag nem fogunk eltérést tapasztalni a hagyományos telefon és a Gtalk minősége között, sőt jó mikrofonnal/hangsugárázókkal a Gtalk egészen elképesztő hangminőséget fog produkálni. A pufferektől is jól oldották meg: szinte kizárt, hogy bármikor is akadozzon vagy csússzon a hang. A szoftvert (és ebben valószínűleg egyszerűsége is közrejátszik) egyszer sem sikerült lefagyasztni a tesztelés során, még úgy sem, hogy beszélgetés közben World Of Warcraftot játszottunk, miközben persze egy online rádió is szólt a Winampból. A Gtalk memóriafoglalása pedig egészen dicséretesen kicsi.

Ennek köszönhetően tökéletes megoldást jelent, ha online játékok közben szeretnénk szóban megvitetni valamit játékosársainkkal.

ÖSSZEGZÉS

Szinte hihetetlen, de ezúttal a Google – bármennyire is sikeres minden téren – bizony csúfosan alulmaradt a Skype-pal szemben. Ez a helyzet persze később lehet, hogy változni fog, hiszen a Google nem titkolt célja, hogy betörjön erre a piacra (is), és őket ismerve ez bizony előbb-utóbb sikerülni is fog nekik. Jelen esetben azonban inkább utóbb, hiszen a fentiek fényében a Skype a jelenlegi legjobb nettelefon-szoftver, nem is annyira a rengeteg funkció és a könnyű kezelhetőség, hanem inkább a Skype-ot már eleve használó rengeteg felhasználó miatt. Ha valami nagyon egyszerűre vágyunk, és csak egy-két stabil partnerrel szeretnénk beszélgetni, akkor érdemes elgondolkodni a Gtalk telepítésén, ezen felül azonban minden téren a Skype az abszolút nyertes. Aktuális szorítónk tehát (ritka eset!) bizony kiütéssel végződött. Szegény Gtalkot csúfosan elpáholta a Skype.

Henryke

A Skype hangminősége is tökéletes, leszámítva, hogy még egy gyors ADSL vagy kábelkapcsolat esetén is hajlamos a csomagvesztésre, azaz néha elvesznek szövegek és hangok. Ez főleg akkor fordul elő, ha háttérben valamilyen más, netkapcsolatot használó szoftver fut (ha csak a Skype-ot használjuk és semmi mást, akkor minden tökéletes). Szerencsére ez nem fordul elő túl gyakran, így egyáltalán nem idegesítő, ráadásul a szünetek után a Skype nagyon jól pufferek, „utoléri magát”, így nem maradunk le semmiről. Sajnos néha hajlamos lefagygni, vagy „critical errorral” kilépni, mint minden más windowsos szoftver, főleg ha nem tökéletes a hangkártya-meghajtónk.

Háttérbe küldve a Skype nem sok vizet zavar, nyugodtan dolgozhatunk tőle. Memóriaéhsége is egészen visszafogott.

	Gtalk	Skype
Kezelés:	Könnyű	Nagyon könnyű
Méret/stabilitás:	Szuper	Nagyon jó
Egyszerű szolgáltatások:	Minden	Minden
Komolyabb funkciók:	Szinte semmi ☺	Rengeteg
Felhasználók:	Csak akit belerakunk	Rengeteg felhasználó
Súgó és faq:	Kimagasló	Átlagos
Magyar nyelvű felület:	Nincs	Van
Chat funkció:	Van, átlagos	Van, de nem túl jó
Webkamera:	Nem támogatott	Támogatott
Fájlok küldése:	Nincs	Van
Konferencia:	Nincs	Van

Összeakadó alkalmazások

Ha beragad a ScanDisk

Sokak által ismert jelenség, amikor a Scandisk – vagy épp a lemeztöredezettség-mentesítő – számunkra érthetetlen okból újból és újból nekifut a művelet elvégzésének. A probléma megoldása egyáltalán nem ördögösség...

Bármit is gondoljunk, a gépünk nem ostoba. Legalábbis abban a tekintetben, hogy mely alkalmazások érhetik el igazán mélyen az operációs rendszert, a memóriát és más fontos elemeket. Azok az alkalmazások, amelyek alacsony szinten férhetnek hozzá a géphez, olyan dolgokat tehetnek, amiket például egy webböngésző vagy szövegszerkesztő nem.

Az alacsony szintű alkalmazások közé tartoznak a lemezépkészítő alkalmazások, a titkosító szoftverek, az antivírus programok, a töredezettség-mentesítők, a ScanDisk és más diagnosztikai célú segédprogramok, mint amilyen a Norton Disk Doctor. Ha ezek összeakadnak egymással (mivel párhuzamosan futnak), az gyakran bosszantó hibákhoz vezet.

Az egyik ilyen közismert probléma a Windows beépített ScanDiskjével szokott előfordulni – akár mi, akár a gép indította el az alkalmazást. Ha egy másik alkalmazás megszakítja a ScanDisk hozzáférést a merevlemezhez, a ScanDisk kényeszerűen újraindul. Néha tájékoztatást kapunk arról, hogy a Windows vagy valamely alkalmazás ír a merevlemezre, máskor viszont nem egyértelmű a hiba oka. Amíg ezt a zavaró másik alkalmazást nem kapcsoljuk ki, a ScanDisk folytonosan újraindul. A lemeztöredezettség-mentesítők ugyanezt a

folyamatos és kizárólagos elérést igénylik a működésükhöz. A leggyakrabban az antivírus alkalmazások a ludasak ebben a tekintetben, mivel időszakosan a tudtunk nélkül hozzányúlnak a merevlemezhez, de más háttérben futó alkalmazások is hajlamosak ilyesmire.

Ha tehát ilyen hibával találkozunk, vagy biztosra akarunk menni a művelet sikerességének érdekében, amikor ilyen alacsony szintű programokat futtatunk, zárjunk be minden más programot, beleértve a vírusirtót is. (Persze ügyeljünk arra, hogy a procedúra után visszakapcsoljuk.) Ugyancsak jó ötlet a képernyőkímélőt is kikapcsolni, valamint a hálózati (Ethernet) kábelt kihúzni.

Bár az említett óvintézkedések általában garantálják, hogy zavartalanul lefusson a ScanDisk vagy a töredezettség-mentesítés, a legbiztosabb, ha ezeket *Csökkentett üzemmódban* futtatjuk le. Szóval indítsuk újra a

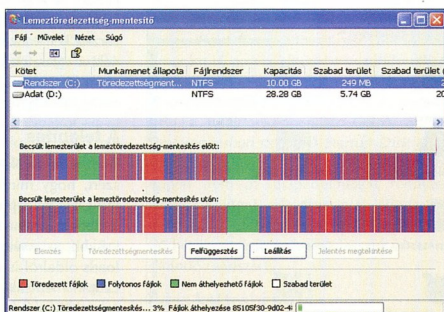
gépét, és amikor a kép feketére vált, nyomkodjuk az **F8**-at, amíg meg nem jelenik a rendszerindító menü.

A Windows 98/ME felhasználójaként elkerülhetjük az F8 sorozatos nyomkodását. Ehhez a *Start* menü *Futtatás* parancsmezőjében üssük be az *msonfig* parancsot. Az *Általános* fülön nyomjunk a *Speciális* gombra, majd engedélyezzük a *Rendszerindítási menüt*. Amikor újraindításkor megjelenik a menü, válaszszuk a *Csökkentett üzemmódot*. A csökkentett üzemmódban csak a legfontosabb elemek tölődnek be, és ilyenkor a ScanDisk akadálytalanul lefuthat. Az indításhoz a *Start* menü *Futtatás* mezőjébe gépeljük be a *scandisk* parancsot, majd nyomjuk le az *OK*-t.

A töredezettség-mentesítőt is elindíthatjuk csökkentett üzemmódban. Ehhez kattintsunk a *Start* menüre, majd a *Programokra*. A *Kellékek* között válasszuk a *Rendszereszközöket*, majd a *Lemeztöredezettség-mentesítőt*. Miután lefutott a művelet, indítsuk újra a gépünket, hogy a Windows normál üzemmódban induljon el. Amennyiben a korábban leírtaknak megfelelően a Windowst úgy állítottuk be, hogy automatikusan megjelenjen a *Rendszerindító* menü, állítsuk vissza a normál indítást a fentebb leírt módon.

A Windows csínján bánik a kritikus rendszerelemekhez való hozzáférés osztogatásával, méghozzá jó okkal. Ha tehát problémánk akadnak az alacsony szintű alkalmazásokkal, ellenőrizzük, hogy ütközhetnek-e más, párhuzamosan futó, alacsony szintű alkalmazással. A megoldás általában annyi, hogy az alkalmazásokat megszakítsuk nélkül kell futtatni – tehát egyszerre legfeljebb egyet, így azok nem zavarhatják egymást.

Csöndes Áron

Elejét vehetjük annak is, hogy a lemeztöredezettség-mentesítő folytonosan újrainduljon

Boot Camp

Ablak a Mac-re

Meglepő módszert választott az Apple, Intel processzoros gépei népszerűsítésére. A nemrég kiadott – és ingyenes – Boot Camp szoftvernek köszönhetően azok is bátran vehetnek dizájnos és halk Apple gépet, akik ragaszkodnak a Windows XP rendszerhez.

Először meghökkentő az ötlet, de van benne ráció, hiszen az Apple elsősorban a hardvereladásokból (és persze az iPod sikeréből) él, és bár mostanság jól megy a bolt, mindig lehetne jobban is. Azoknak, akik a Windows elől menekülnék OS X platformra, nem valószínű, hogy élni fognak a lehetőséggel. Ám akadnak olyanok, akik megvannak a látványos, halk és jó minőségű gépeket, ha ez nem járna „rendszerváltással”, vagy legalábbis megtarthatnák speciális, Windows-hoz kötött alkalmazásait. Nos, most itt a lehetőség mindenkinek. Tessenek Apple hardvert venni és aztán választani: OS X vagy Windows XP.

Miért kell a Windows?

Az OS X – amelyet alapkiszérelésben megkapunk minden Apple géphez számtalan további remek szoftver kíséretében – jelenleg az egyik legjobb operációs rendszer. Gyors, megbízható, látványos és biztonságos. Szinte minden windowsos alkalmazásnak megtaláljuk az OS X-es megfelelőjét, amely az esetek többségében még jobb is. Ráadásul a vírusok és kémprogramok sem zaklatják az

OS X-felhasználókat. Azonban OS X-en a megszólított játékosok viszonylag kevés névvel találkozhatnak, a Windows ezen a téren sokkal jobban áll.

Ugyancsak elbukhatunk, amikor egy APEH bevallást szeretnénk elektronikus úton kitölteni OS X alatt, mert bár ez nem a rendszer hibája, OS X alá még nincsenek APEH alkalmazások. Ráadásul előfordulhat, hogy olyan célszoftvert (könyvelőszoftvert, iktatórendszert stb.) használunk, amelyből szintén nincs OS X-es verzió, vagy más módon kötődünk az XP-hez.

A legerősebb érv a dual bootos rendszer mellett tehát a játék (már ha a konzol nem felel meg, hiszen egy dobozos Windows XP árérték akár egy PS2-est is kaphatunk), másodsorban pedig a speciális alkalmazások, amelyekből esetleg nem készült OS X-es változat. No meg az ember természetes kíváncsisága: vajon melyik fut jobban azonos vason, az OS X vagy a Windows?

Mi kell hozzá?

Elsősorban egy Intel processzoros Macintosh. Aztán az ingyenes *Boot Camp* szoftver, amely a www.apple.com/macosex/bootcamp oldalról

Könnyedén választhatunk rendszert

tölthető le, egyetlen kattintással (83 Mb-át). Ez ugyan egyelőre még béta állapotban van, de remekül működik. Természetesen egy Windows XP is kell, ráadásul egy SP2 szervizcsomaggal egybegyűrt változat. Más verzióval ne kísérletezzünk, csak az SP2-es megy fel. Ez lehet OEM vagy dobozos, magyar vagy angol. Az upgrade verzió azonban nem jó. Le kell még töltenünk néhány frissítést is a géphez a www.apple.com/support/downloads oldalról. Először is a gépünknek megfelelő firmware-frissítést, és az OS X-ből is minimum 10.4.6-os verziót kell varázsolnunk, csak így vághatunk neki a választott útnak. Aztán kell még minimum 10 Gb-át szabad hely (ez nagyon a minimum), no meg egy üres írható CD.

A telepítés

1. lépés Elsőként frissítenünk kell a rendszert, hogy minimum 10.4.6-os verziószámú OS X-et kapjunk. Ezt rábízhatjuk az OS X update szoftverére is, de ha az szimpatikusabb, a www.apple.com/support/downloads oldalról is leszedhetjük a frissítéseket. Ezután mentünk le a fontosabb adatainkat, mert bár a Boot Camp használata elvileg nem veszélyezteti jelenlegi rendszerünk épességét, azért bármilyen közbejött.

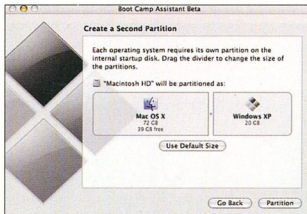
A Boot Camp a Utilities mappába kerül a telepítéskor

2. lépés Ezután gépünk firmware-verzióját kell frissítenünk a legutóbbira. A firmware-frissítésből töltjük le az internetről a gépünknek megfelelő, majd a letöltési oldalon (vagy a readme állományban) megadott módon telepítjük.

3. lépés Harmadik lépésben töltjük le a Boot Camp szoftvert, és telepítjük (lehetőleg adminként). A telepítés után indítsuk el a *Boot Camp Assistant* programot az *Applications/Utilities* mappából. A program az első körben felkínálja a Macintosh hardverekhez tartozó windowsos drivereket CD-re írását. Ha lehet, ezt a lépést ne hagyjuk ki, de ha

Megadhatjuk, mekkora helyet szánunk a Windowsnak

nincs kéznél üres lemez, utólag is megírhatjuk majd. Viszont a hardverek Windows alatti kihasználásához előbb vagy utóbb szükségünk lesz rá.

Ezután a Boot Camp particionálja a melevlemez. Alaphelyzetben 5 Gb-ot ad az XP-nek, de ha használni is akarjuk majd, ennél azért többet áldozunk rá, minimum 10–15 Gb-ot.

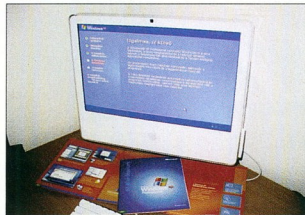
Ha ezzel is megvagyunk, tegyük be a Windows XP SP2 telepítőlemezét, és kattintsunk a *Boot Camp Start Installation* gombjára.

4. lépés A negyedik lépés lesz a legkényelmesebb. A Windows XP telepítése alatt ugyanis inkább csak ücsörögnünk kell majd, és bámulni a plafont, esetleg ihatunk egy ká-

vét. Az egyetlen dolog, amire komolyan oda kell figyelnünk, hogy a célmeghajtó választások mindenképpen a C: partíciót adjuk meg (ellenőrizhetjük a partíció mérete alapján is), különben búcsút mondhatunk az OS X-nek – az XP szemrebbenés nélkül legalyulja azt is. Ha FAT32 formátumra formázzuk a Windows partíciót, az OS X is tudja írni és olvasni, ami az adatserét illetően nem utolsó szempont. Ettől függetlenül választhatjuk az NTFS-t is. Az XP szempontjából ez a jobb.

5. lépés Ha végeztünk a Windows telepítésével, jöhet a meghajtóprogramok telepítése a Boot Camp által elkészített CD-ről. Ha ezzel is végeztünk, már csak egy újraindítás van hátra.

A driverek feltelepítésével a videokártya, a Bluetooth és Wi-Fi rádiók, a hálózati kártya és a különböző portok tökéletesen életre kelnek. Bár az iMac esetében a Sajátgépben szerepel az *iSight* webkamera ikonja is, erre azonban egyelőre ne kattintsunk, mert az XP tabban a pillanatban újraindul egy kék képernyő kíséretében. Bizony, egyelőre *iSight* driver nincs XP-re, de ezen kívül minden remekül működik.

Teljesen igaz a felirat az ernyőn: izgalmas, új külsőt kap az XP-nk :)

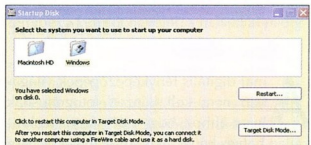
A meghajtóprogramok mellett települ még a Boot Camp CD-ről egy *Startup Disk* program is, amely elbújik a Vezérlőpultban. Segítségével megadhatjuk, melyik legyen az alapértelmezett rendszer, az OS X, vagy az XP. Ez tulajdonképpen az OS X *System Preferences*-ben szereplő *Startup Disk* alkalmazás windowsos megfelelője. Ha később éppen nem az alapértelmezett rendszert akarjuk indítani, akkor bootolás előtt tartsuk nyomva az *Option* billentyűt, és a megjelenő két ikon segítségével válasszuk ki az indítandó rendszert.

Édes kettesben

Mindent egybevetve a Boot Camp használata és a Windows XP Mac-re telepítése nem

Eltávolítás

Ha végleg ráuntunk az XP-re, indítsuk el OS X alatt a *Boot Camp Assistant* programot (admin jogokkal felvéteztet felhasználként), és válasszuk a *Restore the startup disk to a single volume* lehetőséget. Így merevlemezünkről eltűnik az XP, és a számára fenntartott partíció is visszacsatolódik az OS X partíciójához.

Az alapértelmezett rendszert akár XP alatt is megválaszthatjuk

különösebben megerőltető feladat. Hasznosságáról megoszlanak a vélemények, de szerintünk egyáltalán nem felesleges dolog. Játék szempontjából persze elsősorban akkor járunk jól, ha erősebb intel Mac-et (iMac-et, MacBook Pro-t) használunk, hiszen ezekben egy ATI x1600-as videokártya teljesít szolgálatot, amely sokkal erősebb, mint a modern játékoknak fontos T&L támogatás hiányával küzdő integrált GMA950-es grafikus vezérlő a Mac Miniben.

Ettől eltekintve egy *Mac Mini Core Duo* révén viszonylag olcsón juthatunk hozzá egy remek irodai vagy digitális életmódot (fotószerkesztést, videóvágást, filmnézést stb.) megalapozó számítógéphez, amely kicsi és halk, mindamelllett kétfázisú processzorral rendelkezik, a Windows XP és alkalmazásai pedig szárnyalnak rajta. Ha iMac-ünk van, a játékok sem fognak panaszkodni, sőt remélnek futnak majd. Az *Adobe Photoshop CS2* windowsos változatát pedig szinte már vissza kell fogni, nehogy eltűnünk végezzon a munkával.

A Windows XP megbízhatóan megy az Apple gépeken, de legalábbis hozzá a rendszeren összeszerelt PC-nél tapasztalt viszonylagos stabilitást.

Ha tehát új, szép és gyors gépre vágyunk, de nem akarunk végül búcsút venni az XP-től, egy Intel processzoros Macintosh is kitűnő választás. Természetesen a Windows XP telepítése az Apple gépekre továbbra sem kötelező, hiszen a gépeken még mindig előre telepítve kapjuk a nagyszerű és megbízható OS X-et. Ám ha mégis szükségünk lenne az XP-re a másodlagos szerepében, ott lesz.

Nákovics L.

Sorozatunk előző részében a helyes expozíció kritériumaival ismerkedtünk meg. A most következő részben a témától függő beállításokat mutatjuk be. Emellett az is kiderül, hogy az expozíció szabályozásán kívül milyen más hatásokat érhetünk el a rekesznyílás és a megvilágítási idő megfelelő párosításával.

A mai digitális fényképezőgépek világa nem kell képzett fotográfusnak lenni ahhoz, hogy „jó”, vagyis technikailag helyes képet alkossunk. Ilyenkor nem kell más tenni, mint gépünkre hagyatkozni, és bekapcsolni az automata üzemmódot, amely beállítja az adott fényviszonyokhoz illő rekesznyílás és megvilágítási idő értéket, majd exponál.

Ha a kép várakozásunknak megfelelőre sikerült, akkor örülünk, ha nem, akkor elgondolkozhatunk, mit kellene másképp csinálnunk. Itt kell visszautalnunk az előző részben említett „vízzel feltöltött hordóra”, amelynek segítségével megmutattuk, hogy a CCD-érzékelőre érkező fény minden esetben ugyanannyi lesz, ha a rekesznyílást és az expozíciós időt a viszonyosság elve szerint választjuk. Minél kisebb rekeszértéket – vagyis nagyobb nyílást – választunk, annál rövidebb expozíciós idő – vagyis nagyobb zársebesség – kell az expozícióhoz. Mindez megfordítva is igaz: a hosszabb expozíciós időhöz elegendő egy kisebb rekesznyílást beállítani.

De miért is érdekes ez számunkra? A különböző rekesznyílások és expozíciós idők megfelelő párosítása végeredményben ugyanazt a megvilágítást adja, mégis más és más felvételt kapunk eredményül. A megvilágítási idő a mozgó téma megjelenését, a rekesznyílás pedig a mélységélességet befolyásolja.

A pillanat megörökítése

Vajon tisztában vagyunk-e azzal, hogy mit is jelent valójában a „pillanat megörökítése” például otthoni fotózásaink során? Gondoljuk csak el, hogy szinte mindig „mozgást” szeretnénk rögzíteni, legyen szó folyton száguldó gyermekekről, egy meccs győztes góljáról vagy egy baráti esemény megismételhetetlen nevetéseiről.

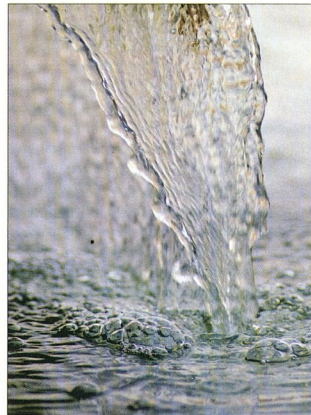
Az ilyen típusú felvételek készítése a digitális fotózás egyik legizgalmasabb és leg-

Digitális fotósuli 3.

Az expozíció lehetőségei

Tájképek: a mélységélesség minél nagyobb legyen, mert általában így érjük el a legjobb hatást

Hosszú expozíciós időt érdemes használni az áramló víz megörökítéséhez, természetesen ügyelve a gép bemozdulására. Állvány híján egy nagyobb parti kő is jó támaszték

Rövid expozíciós idővel készült felvétel: a vízcepppek „megdermedtek”, így minden apró részlet jól megfigyelhető

Jól elkaptuk a pillanatot: minden részlet éles, bár a tágabb rekesznyílás miatt csökkent a mélységélesség (a háttér egyes részletei életlenek). Ez jobban kiemeli az előtér, így a kompozíció előnyére vált. A dinamizmust a ló és lovas összhangja adja

hálásabb feladata, de csak akkor sikerülhet jól, ha megértjük és céljainknak megfelelően használjuk a rekesznyílás és az expozíciódó optimalizálását.

Amikor például egy mozgó alakot vagy egy előtűnik elszuhanó járművet szeretnénk egyetlen pillanatra lefotózni, logikusan mindenki arra gondol, hogy rövid expozíciós időre van szükségünk, hiszen nem szeretnénk bemozdult képet. A digitális fényképezőgép fénymérfője a megfelelő megvilágítás érdekében ilyenkor tágabb rekesznyílást javasol. A képünk tökéletesen kimerevedik, s éles lesz, azonban a tágabb rekesznyílás miatt a mélységélesség csökken, azaz a háttérben egyes részletek életlenné válnak. Ha ugyanennyel a felvételünk csökkenti a re-

A digitális fényképezőgépeken általában egy programtárca segítségével választhatjuk ki a témához legjobban illeszkedő expozíciós üzemmódot

kesznyílást, akkor növelni kell az expozíciós időt, ami jelen esetben a mozgó jármű elmosódásához vezethet. Természetesen ez a technikai hatás a témától függően segítheti a kompozíciót, de lehet nemkívánatos is.

A sebesség érzése

Egy autó sebességének érzékeltetése egy fotón nagyon látványos lehet, hiszen a haladás irányába elhomályosodó háttér kiemeli az előtérben lévő járművet. Az elmosódott háttérhez természetesen nagyobb expozíciós idővel kell fotózniunk, de hogy az előtűnik elszuhanó autó ne legyen homályos, követni kell gépünkkel a folyamatosan mozgó

Gyorsvonat állványról fotózva, hosszú expozíciós idővel

témát. A mozgás követése nem egyszerű feladat, hiszen a téma sebességének megfelelően kell utánafordulni. Az ilyen kép készítéséhez gondosan elő kell készülni. Ki kell választanunk azt a helyet, ahol a témánk meg fog jelenni, és persze nyugodtan várni tudjuk, s majd az elmosódó háttér is megfelelő lesz számunkra. Érdemes előre beállítani a rekesznyílást és az expozíciós időt, az élességet pedig egy olyan részletre állítani, amely a mozgó célpontunk útjába fog esni. Az adott pillanatra várva célszerű az egyik szemmel a keresőt figyelni, a másikkal pedig a közeledő témát. Az időzítés nagyon fontos, mert könnyen elszalaszthatjuk a megfelelő pillanatot.

Amint a téma megérkezett, az objektivé elé exponálunk, és csípőből fordulva követni próbáljuk. Ez a mozdulat mindenképpen gyakorlást kíván, s lehet, hogy először nem a várt eredményt hozza, de szerencsére digitális fényképezőgéppel kedvünkre kísérletezhetünk, s azonnal meg is tekinthetjük az alkotásunkat.

Éjszakai felvétel hosszú expozíciós idővel készült, állványról. Érdemes több próbával „belőni” a kellő időt. Az autólámpák fénycsíkjai túl hosszú expozíció esetén beegitik a képet

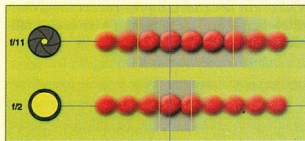
A mélységélesség lehetőségei

Mindenki találkozott már olyan képekkel, amelyeken az előtér és a háttér is tökéletesen éles, s olyanokkal is, amelyeken csak a téma éles elmosódott háttér előtt. Mindezekért a képi hatásokért a mélységélesség a felelős, amelynek tudatos alkalmazásával igazán hatásos képeket készíthetünk.

A mélységélesség azt a képtartományt jelenti, amely az élesre állított képsík előtt és mögött még elfogadható élességgel jelenik meg. A mélységélesség alapvetően a rekesznyílás függvénye: nyitott rekesz (kis rekeszérték) mellett kicsi, míg szűk rekesz esetén nő a mélységélesség.

A mélységélességet az objektivé gyújtótávolsága is befolyásolja. A teleobjektívek (300–600 mm) mélységélessége általában kicsi, míg a nagylátószögű (28–35 mm) objektívekkel egészen nagy mélységélesség érhető el.

A tárgytól való távolság is jelentősen befolyásolja a mélységélesség értékét. Minél közelebb megyünk egy tárgyhöz, annál kisebb a mélységélesség, ugyanakkor egy pa-

A mélységélesség azt a képtartományt jelenti, amely az élesre állított képsík előtt és mögött még elfogadható élességgel jelenik meg. Nyitott rekesznél kisebb, szűk rekesznél nagyobb a mélységélesség

norámképpen jelentős mélységélességet tapasztalhatunk. Általában a legtöbb felvételnél a mélységélesség tartományának egyharmada az élesre állított képsík előtt, kétharmada mögötته érzékelhető. Ezért van az, ha például egy virágos mezőt szeretnénk egyenesen élesen megjeleníteni, akkor célszerű az élességet egy olyan pontra állítani, amely a képkivágás alsó harmadának közelébe esik, s a lehető legszűkebb rekesznyílással exponálni.

tást legszívesebben vízesekek, csobogók fotózásánál használják, ahol a környezetet mozdulatlansága mellett erős kontrasztot képez az elmosódott víz megjelenése.

A hosszú expozíciós idő hátránya a bemozdulás veszélye, ezért ilyenkor a gépet célszerű állványra helyezni. Ha nincs nálunk állvány, de mégis hosszú expozíciós idővel szeretnénk fotózni, akkor keressünk valamilyen fix pontot, amelyen elhelyezhetjük, esetleg hozzátámaszthatjuk gépünket. Állványról történő fotózásnál érdemes használni a digitális gépek önkiloldó funkcióját is. Ez azért lehet hasznos számunkra, mert az exponáló gomb lenyomásakor egy lehetetnyit mindig mozdítottunk a gépen vagy az állványon, amit általában észre sem veszünk, csak a képen tűnik fel egy kis elmosódásszerű hatás.

A digitális fényképezőgépek expozíciós üzemmódjai

Most nézzük meg, hogyan segítik a digitális fényképezőgépek különböző expozíciós üzemmódjai a témaválasztáshoz legjobban illeszkedő rekeszérték és expozíciós idő megválasztását.

Mindegyik digitális fényképezőgépnél megtalálható a **teljesen automatikus üzemmód (Auto)**. Ebben az üzemmódban nincs különösebb dolgunk, csak meg kell komponálni a képvilágítást és lenyomni az exponáló gombot. Ilyenkor a konkrét rekesznyílás és megvilágítási idő értékeket egy beépített mikroszámítógép különböző algoritmusok és minták alapján számolja ki, amelyeket profi fotósok adott témához illeszkedő beállításából állítottak össze. Ez az expozíciós

üzemmód azoknak javasolható, akik minden beállítást a gépre szeretnék bízni.

Általános beállításoknál többnyire jó eredmény érhető el ezzel az üzemmóddal, hiszen napfényes időben szűk rekesznyílást használ a hozzá illeszkedő rövid expozíciós idővel. Borultabb időben vagy a fényerő csökkenésekor növeli az expozíciós időt és a rekesznyílást. A rekesznyílás növelésének azonban a digitális fényképezőgép objektívje szab határt.

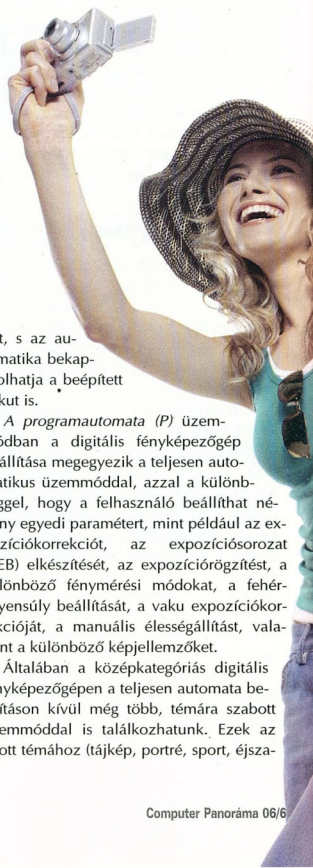
Ha a rekesznyílás tovább már nem növelhető, az expozíciós időt növeli meg az automatika. Az expozíciós idő növekedésével egy időben számolunk kell a digitális fényképezőgépünk bemozdulásának veszélyével is. Ezt általában az elektronika kijelzi számunkra, s ilyenkor célszerű a gépet állványra helyezni. A megvilágítás csökkenése esetén egyes gépeknél a CCD nagyobb érzékenységre, vagyis nagyobb ISO értékre vált-

A közelről készített, úgynevezett makrófelvételeken a mélységélesség már csak milliméterekben mérhető

Ha a portréfotózásor a háttér teljesen lényegtelen, akkor kis mélységélességet célszerű használni

hat, s az automatika bekapcsolhatja a beépített vakut is.

A **programautomata (P)** üzemmódban a digitális fényképezőgép beállítása megegyezik a teljesen automatikus üzemmóddal, azzal a különbséggel, hogy a felhasználó beállíthat néhány egyedi paramétert, mint például az expozíciókorrekciót, az expozíciósorozat (AEB) elkészítést, az expozíciórögzítést, a különböző fénymérési módokat, a fényegyensúly beállítását, a vaku expozíciókorrekcióját, a manuális élességállítást, valamint a különböző képjellemzőket.

Általában a közép kategóriás digitális fényképezőgépen a teljesen automata beállításon kívül még több, témára szabott üzemmóddal is találkozhatunk. Ezek az adott témához (tájkép, portré, sport, éjsza-

Gyors fókuszálás

Amikor gyorsan mozgó, változó témát fotózunk, rövid expozíciós időt használunk, s ilyenkor természetesen kicsi a mélységélesség. Ez felveti azt a problémát, hogy nagyon pontosan kell fókuszálni a célpontunkra, amely folyamatos mozgásban van, s így nehéz „eltalálni”. Az autofókuszos gépek nem mindegyike tudja követni a téma élességének változását, vagy ha követi, az számunkra nagyon lassú. Mindenki tapasztalta már szaladgáló gyerekek fotózása közben, hogy mire fókuszált és exponált, a kis fotóalany már hetediket határon túl járt.

Az egyik megoldás ilyenkor – ha a gép engedi – az automatika kikapcsolása és a manuális fókuszbeállítás. A másik megoldás, ha a várt mozdulat feltételezett közelében keressünk egy fókuszálható pontot, félig le-

nyomjuk az exponáló gombot, majd megvárjuk vagy megkeressük a témánkat. Amikor a keresőben feltűnik a várva várt esemény, lenyomjuk teljesen az exponáló gombot, amely a korábban beállított fókuszálással elkészíti a felvételt. Így „gyorsíthatjuk fel” az automatika lassabb érzékelését. A digitális fényképezőgépek legtöbbször ma már az LCD kijelzőt keresésként is használják.

Sajnos az LCD kijelzőknek is van egy kis megjelenítési késleltetése, amely még hozzáadódik az előbb említett automatika késleltetéséhez. A kettő együttesen okozza a digitális gépeknél jelentkező „lassúság” érzését. Természetesen a drágább digitális gépeknél ez a késleltetés valamelyest csökken, de igazán optimális gyorsaságot csak a digitális tükrreflexes gépekkel lehet elérni.

Jól látható, hogy az automata fókuszállítás késleltetése miatt a kerékpár rég elhaladt előttünk. További probléma, hogy az automatika csak a küllők közötti háttért érzékelt, s arra fókuszált

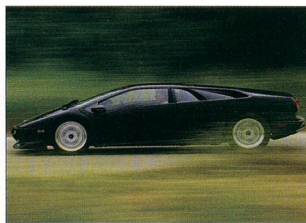
kai felvétel) legjobban illeszkedő rekesz-idő párosítást állítják be a gépen.

A tájkép üzemmódban nagy kiterjedésű témákat lehet fotózni. Ilyenkor a gép a lehető legkisebb rekesznyílást alkalmazza a minél nagyobb mélységesség érdekében. A legtöbb esetben az élesség automatikusan végtelenre állítódik. Mivel a tájkép üzemmódban a nagy mélységesség miatt a gép gyakran használ hosszabb expozíciós időt, ezért borultabb időben ügyelni kell a bemozdulás veszélyére.

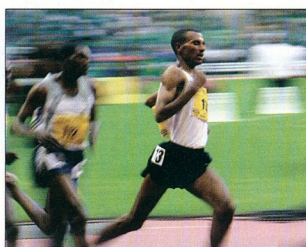
A portréprogramot akkor alkalmazzuk, ha azt szeretnénk, hogy a háttérben lévő részletek elmosódottak legyenek. Ez a program tipikusnak arcok és tárgyak fotózására alkalmas, hiszen a téma így kiemelkedik a háttérből. Ebben az üzemmódban nagyobb rekesznyílást állít be a gép, amely a mélységesség csökkenését eredményezi. A háttér pedig annál elmosódottabb lesz, minél nagyobb gyújtótávolságot használunk.

A sportprogramban a lehető legrövidebb expozíciós időt használja a digitális fényképezőgépünk, amely gyorsan mozgó témák megörökítésénél célszerű használni.

Az éjszakai felvétel üzemmódot akkor érdemes használni, ha em-

Nagyon látványos a sportkocsi mozgásának érzékeltetése: a haladás irányában elhomályosodó előtér és háttér visszaadja a száguldaszt

A középső futó mozgásának követése eredményezte „kiemelkedését” az elmosódó háttérből és a versenytársaktól

bereket szeretnénk lefotózni esti égbolt előtt, vagy nagyon rossz megvilágítású helyen. Ebben az üzemmódban a vaku világítja meg az embereket, a háttér helyes expozíciójához pedig hosszú megvilágítási időt használ digitális gépünk. Ilyenkor a hosszú zárírdő miatt célszerű megkérni a fényképezni kívánt személyeket, hogy a vaku villanása után néhány másodpercig még ne mozogjanak.

Természetesen ha nem vagyunk elégedettek az automata beállításokkal, akkor átválthatunk egy nagyobb alkotói szabadságot engedélyező üzemmódba.

A rekesz-prioritás (A) vagy más néven időautomata üzemmódban a rekesznyílás értékét mi választjuk ki, a digitális fényképezőgépünk pedig automatikusan beállítja az expozíciós időt a téma világosságának megfelelően. Ennek az üzemmódnak több előnye is van. Mivel a mélységesség a rekesznyílástól függ, ezért ezt pontosan beállíthatjuk, s a fényviszonyok megváltozása sem fogja érinteni. Másik használati előnye, hogy az expozíciós időnek meglehetősen széles tartománya áll a rendelkezésünkre, ezért extrém fényviszonyok között is nagy valószínűséggel talál az automatika a beállított rekesznyíláshoz megfelelő értéket.

Hosszú expozíciós időknél természetesen figyelni kell a bemozdulásveszélyre.

Az időprioritás (T) vagy más néven rekesz-automata üzemmódban az expozíciós időt választhatjuk szabadon, a fényképezőgép pedig automatikusan beállítja a rekeszértéket a téma világosságának megfelelően. Ebben az üzemmódban rövid expozíciós idővel meg lehet „fagyasztani” a mozgást, amely a fény csökkenésével egyidejűleg is fenntartható. Ennek az üzemmódnak az a hátránya, hogy a különböző rekeszértékekből (technikai korlátok miatt) kevés áll rendelkezésre, ezért az elektronika nem tudja olyan széles tartományban követni a fény változását, mint a rekesz-prioritás beállításnál.

Előfordulhatnak olyan szituációk is, amikor az előbbi beállítások egyike sem ad megfelelő megoldást. Ilyenkor marad a teljesen manuális üzemmód (M), amelyben magunknak kell eldöntenünk, milyen rekeszértéket és expozíciós időt állítunk be. Természetesen ez az üzemmód adja a legnagyobb szabadságot a különleges képi hatásokkal kísérletezők számára.

Kicsit hosszabb expozíciós idővel készült a kép, de az alakok még felismerhetők, és az elmosódás érdekessé teszi a fotót. A kapu elmozdult, mert közben tartottuk a gépet, de most ez nem zavaró

A digitális fényképezőgépeknél is kedvelt használati funkció a sorozatfelvétel üzemmód, amelynek segítségével gyors egymásutánban készíthetjük felvételeinket, kiküszöbölve gépünk és magunk lassúságát. Ezt az üzemmódot az egyszerűbb gépeken menüből lehet csak elérni, de számos modellen külső gomb is található. A felvételkészítéskor ugyanúgy az exponáló gombot kell használni, amelyet addig tartunk nyomva, míg a sorozatot szeretnénk rögzíteni. A legtöbb gépnél megadják a másodpercenként rögzíthető képek számát, amelyet a gép belső memóriája (RAM) határoz meg.

Szincsák László

A leggyakoribb fotós hibák és javításuk

Retus-iskola

Régebben az elrontott fotókkal nem igazán tudtunk mit kezdeni: az elmosódott, túlexponált papírkép előhívás után mehetett a kukába. Ez is megváltozott a digitális technológiával: a PC-n tárolt fotók javításához számtalan drága, olcsó és ingyenes szoftvert találunk az interneten.

Komoly előnye a digitális fényképezésnek, hogy a fotókat azonnal, előhívás nélkül is ellenőrizhetjük, ha pedig elégedetlenek vagyunk velük, rögtön törölhetjük is őket. De mit tegyünk, ha egy fontos, megismételhetetlen felvételtől derül ki, hogy nem a legjobban sikerült?

Szerencsére a digitális technika itt is segítségünkre siet, mivel számítógépünkön a legtöbb hibát többé-kevésbé még korrigálhatjuk – ráadásul mindegyik még ingyenes szoftverek is rendelkezésre állnak. Az ingyenes képszerkesztő programok királya a **GIMP** (www.gimp.org), amely tulajdonképpen valamennyi probléma megoldásában képes segíteni, ám az egyszerű képjavitgatásnál lényegesen többet tud. Az ingyenes képnézegető **Irfanview** (www.irfanview.com) is több hasznos eszközt kínál az alapvető hibák kijavítására, és hasonló funkciókkal rendelkezik az ACDSee is. Alábbi összeállításunkban a leggyakoribb fotós hibák elhárításához mutatunk be pár, a GIMP-nél sokkal kisebb, de talán egyszerűbben használható célszoftvert.

Vörös szem

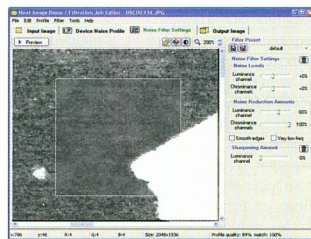
A sötétebb fényviszonyok között vakuvál készült felvételek egyik legzavaróbb hibája, amikor a foton szereplő ismerősök szeme pirosan világít. Ennek oka az, hogy a lencse középvezonálához közel elhelyezett vaku fénye a szemlencséről egyenesen a lencsébe verődik vissza. A fényképezőgépeken talál-

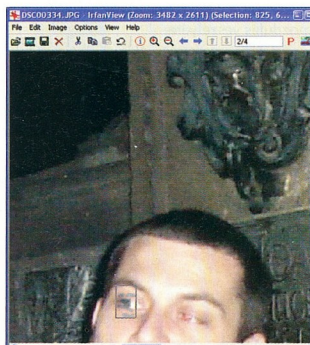
hat vörösszem-effektus csökkentő beállítás esetében a vaku elővillanása (esetleg az AF segédfény vagy más, ezt a célt szolgáló erősebb fényforrás) a fotóalany pupilláját készítetik összehúzódára, a komolyabban masinákon pedig a vakut igyekeznek minél távolabb elhelyezni a lencse vonalától.

Ha mégis megtörtént a baj, több lehetőség közül is választhatunk. Egyes fényképezőgépeknél ma már a gépen „belül” is eltávolíthatjuk a vörös szemet (ilyen például a HP és a Nikon is), illetve a HP fotónyomtatói is képesek erre. Ezek a megoldások fontosak ugyan, ám rugalmatlanok: többféle vörös foltot is tartalmazó foton gyakran elbizonytalanodnak. Ebben az esetben jobb szoftvert lehet egy számítógépes program.

Mivel ez az egyik leggyakoribb és legzavaróbb képhiba, ehhez való szoftver is jöcs-

A magas érzékenység miatt zajossá vált felvételeket a Neat Image-dzsel szűrhetjük meg

Az ingyenes képnézegető IrfanView több egyszerű képszerkesztési lehetőséget is kínál

kán akad a világhálón. Tapasztalatunk szerint közülük az egyik legjobban használható az **IrfanView**, amelynek ezt a funkcióját a **Kép/Vörös szem hatás csökkentés** menüpont segítségével választhatjuk ki. A pontos szerkesztéshez természetesen a képbe bele is kell nyúgnunk a **Nagyítás** gombbal.

Ingyenes, és hasonlóan jól használható képszerkesztő szoftver a <http://meesoft.logicnet.dk/Analyzer/index.htm> címen elérhető **Image Analyzer**. Ebben a vörös szem területének kijelölése után az **Alt + E** billentyűparanccsal hajthatjuk végre a képkorrekciót.

Alul-, illetve felüleponált képek, rossz színegyensúly

Bár a modern fényképezőgépek elég intelligensek ahhoz, hogy a legtöbb szituációban megfelelő expozíciót állítsanak be, egyes speciális körülmények kifoghatnak rajtuk, az apró LCD kijelzőkön pedig ezt nehéz ellenőrizni. Gyakrabban okozhat problémát a különböző megvilágítás (napfény, izzó, neon stb.) okozta elszíneződés, ami jelzi, hogy gépünk nem igazán boldogult a féhégyensúly eltalálásával.

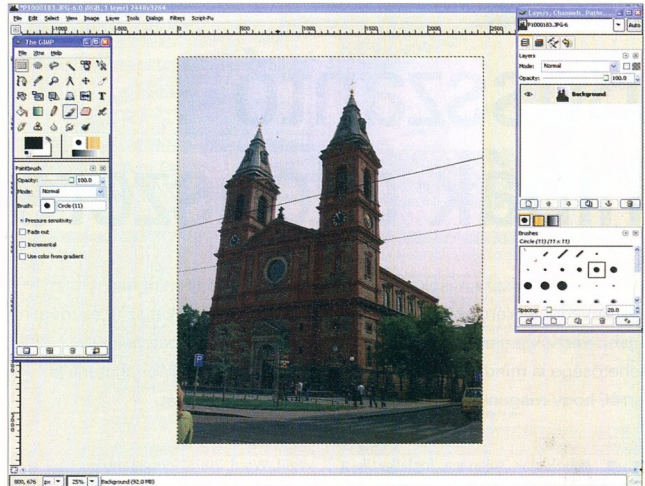
Ezen hibák korrigálására remekül használható a www.mediachance.com/digicam/ címről letölthető *FreeDCE* nevű program. Két részre osztott kijelzőjének segítségével folyamatosan láthatjuk az eredeti és a javított képek közötti különbséget, a működési jellemzőket pedig egyszerű csúszkák segítségével állíthatjuk be (bonyolult menük megjegyzésére tehát nem lesz szükségünk). A program minimális zajszerűre és a részletek kiemelésére is képes, ám ezekre a feladatokra sokkal jobban használható szoftverek is léteznek.

A hibás színmintákat kijavítására a legjobb a már több esetben is hasznosnak bizonyult IrfanView, amelynek *Kép/Színcsere...* menüjének segítségével változtathatjuk fehérré fotónk megfelelő részeit.

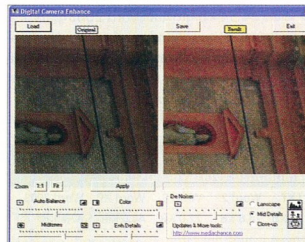
Életlen képek

Az általánosan életlennek nevezett képek java részének semmi baja nincs az élességével, az elmosódást ugyanis nem az autofókusz hibája okozza, hanem a túl hosszú záridő miatti bemozdulás. Sajnos ezen szoftverekkel nem igazán lehet javítani, mivel az ezek által használt algoritmusok java része úgy működik, hogy a különféle átmenetek próbálja meg összehúzni – ám az életlenség miatt elvesző részeket visszacserezni ezek sem tudják. A legtöbb ilyen program egyébként a fotográfiában elterjedt *UnSharpMask* algoritmust használja. Eddigi kedvencünk, az IrfanView itt is segítségünkre siet, az élésítő funkciót a *Kép/Élítésés* menüpont alól érhetjük el.

Egy másik hasznos kis célprogram a *SharpControl*, amelynek érdekessége, hogy nem az Unsharpmask eljárást használja, hanem egy másik, speciális algoritmus szerint végzi a képek élésítését. Ez a szoftver több szempontból is érdekes: először is apró, és csak egyetlen fájlból áll, így nem igényel telepítést, működését pedig igen széles határok között változtathatjuk, végül lehetőségünk van a legsikerültebb beállítások elemzésére és nagyszámú kép kötegelés feldolgozására is. Sajnos a szoftver az eredeti

A Linux világából érkezett GIMP a létező legprofibb ingyenes képszerkesztő program

Az ingyenes DCE szoftverrel többek között a hibás expozíció javíthatunk

helyéről már nem érhető el (az alkotónak helyhiány miatt kellett levennie), de a <http://www.foto-freeware.de/download.php?id=19> linkről még letölthető.

A program kezelése egyszerűbb már nem is lehetne: a kép megnyitása után egy kis mozgatható kijelzőnégyzet segítségével követhetjük nyomon az algoritmus éppen aktuális beállítások szerinti működését, ha pedig elégedettek vagyunk az eredménnyel, a *Save* ikonra kattintva el is menthetjük a végérményt.

Zajos felvételek

Az otthoni felhasználók számára készített gépekkel és főleg a sötétebb fényviszonyok mellett, magasabb ISO érzékenységgel készített felvételek esetén találkozhatunk bosszantó mennyiségű képzajjal. Ezt az okoz-

za, hogy a digitális gépek esetében az érzékenység tulajdonképpen a CCD után kapcsolt erősítő értéket jelenti – magas érzékenység esetén az erősítő a CCD működésének zaját is jobban erősíti. A képzaj tehát felfogható úgy is, mint a hififerősítőknél tapasztalható zúgás, amely akkor jelentkezik, ha túlzottan feltelkerjük a hangerőt.

A képzaj-eltávolító alkalmazások közül általunk a legjobbnak tartott *Neat Image* nagy előnye, hogy kiváló minősége mellett még ingyenes változat is van belőle (ez például nem képes kötegelni működéssel). A szoftver a www.neatimage.com címről tölthető le, és jelenleg az 5.3-as verziónt tart. A szoftver kezeléséről és funkcióválasztékáról részletesen most nem szólnunk, mert a programról 2005. áprilisi számunkban már bővebben olvashattak.

Bár ez a program nem tartozik a fapados szoftverek közé – számtalan beállítási lehetőség, finomállítás és más nyálkáság áll rendelkezésünkre –, kezelése mégsem bonyolult. Különlegessége, hogy nemcsak próbálkozás módszerrel állapíthatjuk meg a paraméterek legjobb értékeit, hanem azok pontos kalibrálására is lehetőségünk van. Ehhez egy rövid feladatsort kell végrehajtunk: a program által biztosított teszttáblát kell lefotóznunk, majd a szoftverrel visszavolvasunk – a *Neat Image* pedig ebből elkészíti a fényképezőgéptünk pontos jellemzőit megfelelő beállításokat.

Rosta Gábor

Word-tippek

Bosszantó hibák ellenszere

Apró-cseprő bosszantásokat vagyunk kénytelenek nap mint nap elszenvedni a Word szövegszerkesztőtől. A komoly hibákat az új és még újabb verziókban megszüntetik ugyan, és a folyamatos patchelés lehetősége is mindenki számára adott, de még így sem mondhatunk le arról, hogy magunk vegyük kezünkbe a dolgok irányítását.

Weboldalak sokasága foglalkozik a Word által okozott bosszúságokkal. Aki nem hiszi, keressen rá a „Word annoyances” (azaz Word bosszúságok) kifejezésre a Google-ban. A millió feletti találat önmagáért beszél.

A bosszúságok java része beállítási gond, ezt pillanatok alatt megszüntethetjük, de számos olyan probléma is felszínre került az idők folyamán, amely programhibákra, netán programozói gyarlóságokra vezethető vissza.

A legtöbb felhasználó általában azt kifogásolja, hogy a Word minduntalan felülbírál, és automatikusan kijavít dolgokat, amiket nem kellene – például nagy kezdőbetűket alkalmaz a pont után (a stb. után ez kissé kellemetlen), nem enged kiszállni a felsorolásból, állandóan helyesírási tippel bombáz és így tovább. Ezáltal néhány „hüzsőbb” problémát járunk körül, amelyekbe szinte mindenki belebotlik.

Dokumentum hízkúrán

Alig néhány karakterből álló dokumentumok elmentésekor döbbenet tapasztaljuk, hogy a fájl mérete jóval nagyobb, mint ami a betűk számából következne. Vettük a fáradságot, és megnéztük, mennyit híztak a Word dokumentumok az idők folyamán.

Kiindulásként előállítottunk egy kerekén 12 ezer karakterből álló szöveges (TXT) dokumentumot a *Jegyzetkönyv* (Notepad). Elindítottuk a *Word 2003*-at, a szöveget pedig a vágalapon keresztül beillesztettük egy új és természetesen üres dokumentumba.

Ezt követően lementettük a dokumentumot előbb *Word 2*, majd *Word 6*, *Word XP*,

végül *Word 2003* formátumban. Láss csudát: a 12 000 bájtos „sima” szövegből a *Word 2*-ben 14 848 bájtos dokumentum lett, a *Word 6*-ban 22 016 bájtos, a *Word XP*-ben 44 544 bájtos, a *Word 2003*-ban pedig 47 616 bájtos. A magyarázat egyszerű: a *Word* mindenféle adatokat – a formátuma és egyéb jellemzőkre utaló információkat – ágyaz be a dokumentumba, alaposan felhizlalva azt.

Dokumentumok mérete különböző Word verziókban

TXT	Word 2	Word 6	Word XP	Word 2003
12 KB	14,8 KB	22,0 KB	44,5 KB	47,6 KB

Ilyenek például az intelligens címkek – van egy fogadásunk arra, hogy tíz felhasználóból kilenc nem tudja, hogy ezek mire valók –, szerencsére azonban a beállítások, illetve mentési opciók között letilthatjuk ezt a funkciót. (A mentési beállításokra később még visszatérünk.)

Hizlalják még a dokumentumot a szerkesztési műveletek. Ha semmi más nem teszik, mint kitörölünk egy bekezdésnyi szöveget, majd újra beillesztjük, a szöveg máris hízott vagy fél kilobájtnyi. Ugyanerre az eredményre vezet bármilyen más szerkesztési művelet is (például egy kérésés/csera akció a teljes dokumentumban).

A *Word* dokumentumok tehát pazarlónak bannak a helyvel, de ezzel úgymond együtt kell élni. Ha szeretnénk gazdaságosabban kihasználni a rendelkezésünkre álló tárterületet, mentünk el a dokumentumot mondjuk *Word 2* formátumban, esetleg *RTF*-ben – lemondva néhány extráról, amelyek csak a

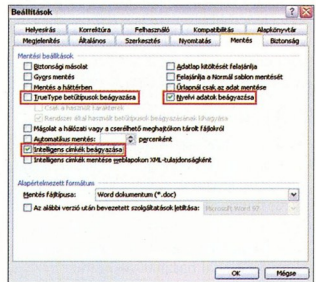
fejlettebb formátumokban (*Word XP*, *Word 2003*) érhetőek el.

Gazdaságos mentés

Felesleges mindig, minden dokumentumba, minden adatot beágyazni mentéskor. A *Word* alapbeállításban beágyazza az úgynevezett intelligens címkeket és a nyelvi adatokat, de indokolt esetben a dokumentumban használt *TrueType* betűtípusok beágyazását is bekapcsolhatjuk.

Az említett funkciókat az *Eszközök* menüben, a *Beállítások* pont alatt találjuk. Lapozzuk itt a *Mentés* fülre, ahol – többek között – ki-be kapcsolhatjuk az említett adatok beágyazását a dokumentumba. Ha arra törekszünk, hogy minél kisebb fájlmérettel megússzuk a dolgot, kapcsoljuk ki mindent, mivel a szöveg és a formázási jellemzők igris megmaradnak.

Csodát persze ne várjunk: „méréseink” szerint az intelligens címkeket sutba vágva hozzávetőleg fél kilobájtot spórolhatunk, illetve újabb fél kilobájtot, ha a nyelvi adatok beágyazásáról is lemondunk.

Mentéskor különféle adatok ágyazódnak be a dokumentumba. Az eredmény nagyobb fájlméret

Számottevő eredményt akkor kapunk, ha a dokumentumot valamelyik korábbi *Word* verzió formátumában (például *Word 2*-ben – lásd az előbbi táblázatot) mentjük el, vagy *RTF* formátumban. Példánkánál maradvia: ha az utóbbi megoldást választjuk, tehát *RTF (Rich Text Format)* formátumban mentünk, a fájl mérete mindössze 19,7 Kbájt lesz. Vesd össze ezt a 47,6 Kbájttal – a különbség önmagáért beszél.

Munkában a Word

Munka közben a *Word* mindenféle állományokat hoz létre a mervelvényben, mégpedig abban a könyvtárban, amelyből a dokumentumot megnyitottuk. Hogy miket, az a beállításoktól függ. Az *Eszközök/Beállítások* ablak-

ban, a *Mentés* fülön ellenőrizhetjük, hogy milyen fájlok keletkeznek munkánk során.

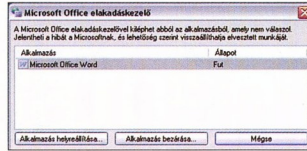
Itt három beállítást kell megvizsgálnunk: a *Biztonsági másolatot*, a *Gyors mentést*, valamint a *Mentés a háttérben* opciót.

Ha maximális biztonságra törekszünk, tegyünk pipát a *Biztonsági másolat* mellé. Ilyenkor a Word mentések automatikusan létrehozza az eredeti fájl másolatát – ugyanabban a könyvtárban –, mégpedig *Biztonsági <fájlnév>.wbk* néven, ahol a <fájlnév> az eredeti dokumentumfájl neve. Bámi történjék is a dokumentummal, ebből az állományból bármikor visszaállítható.

A másik két opció szintén a biztonságot szolgálja. Ha a *Gyors mentést* választjuk, a Word minden változtatást elment a dokumentumban. Ha megnézzük, miként változik a fájl mérete, rémülten tapasztalhatjuk, hogy vágatva nő: minden változtatással, majd mentéssel több kilobájttal vagy tíz kilobájttal lesz közelebb. A fájlméret csökkentéséhez feltétlenül kapcsoljuk ki ezt a funkciót.

A *Mentés a háttérben* opció a *Gyors mentés* alternatívája, és „csak” arra jó, hogy gondoskodjon a mentésről, miközben a felhasználó zavartalanul dolgozik.

A dokumentum könyvtárában munka közben – de csak munka közben! – .TMP kiterjesztésű állományok is keletkeznek. Ezeket a Word hozza létre, és mindaddig ott maradnak, amíg ki nem lépünk a Wordból. Ekkor megsemmisülnek. Létszólag tehát semmi sem jók. A névük valami ilyesmi: ~WRL3943.tmp. Ezek a fájlok olykor az utol-

Ha lefagy a Word, az Elakadáskezelő segítségével még megmenthetjük a munkánkat

A WordFIX segít helyreállítani a sérült Word dokumentumokat

módja szerint mentették munka közben a dokumentumot, kisebb a baj: ilyenkor a DOC fájl ott van a helyén, újra megnyitva ott folytathatjuk a munkát, ahol a legutolsó mentéskor tartottunk.

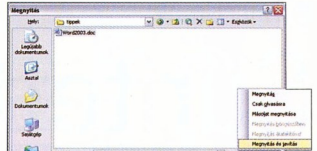
A TMP fájl egyébként ugyanúgy megnyitható a Worddel, mint bármely más dokumentum. Nyissuk meg a *Sajátépet*, majd a megfelelő mappát, és húzzuk a fájlt az égerrel a Word ablakába. Ennyi.

Ha elakadunk...

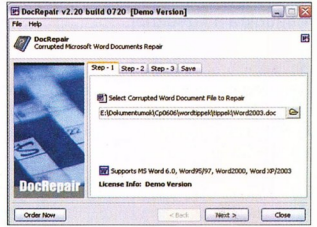
Másfajta bosszúságokra is fel kell készülnünk. Megtörténhet például, hogy munka közben egyszer csak lefagy a Word, és nem tudjuk elmenteni a munkánkat. Ha a jól ismert módon, a Feladatkezelőn keresztül bezárjuk, lőttek a dokumentumnak (legálábbis a legutolsó néncs óta megírt résznek). Szerencsés nincs minden veszve.

Ha a Word megtagadja az engedelmességét, az úgynevezett *Elakadáskezelőt* hívhatjuk segítségül. Ez egy aprócska program, amelyet a *Start* menűn keresztül, a *Microsoft Office/Microsoft Office Eszközök* pontban indíthatunk el. A program segítségével helyreállíthatjuk az elakadt alkalmazást, illetve az elveszett(nek hitt) dokumentumot. A teendő mindössze annyi, hogy rákattintunk az Alkalmazás helyreállítása gombra. A Word újraindul, betölti a dokumentumot, és mi folytathatjuk a munkánkat ott, ahol abba hagytuk.

Olyan esetek is előfordulnak, hogy a Word nem tud megnyitni (egy vélhetően fontos) do-

Ha szerencsénk van, a Word a sérült dokumentumot is meg tudja nyitni

A DocRepair választásúerőn vezet végig a helyreállítási folyamatát

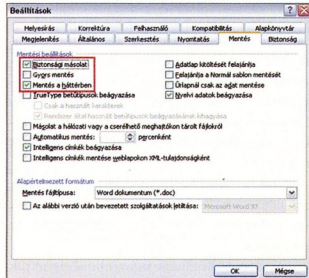
kumentumot, vagy ha meg is nyitja, azonnal lefagy tőle. A teendő ilyenkor a következő. Indítsuk el a Wordot, majd menjünk a *Fájl* menüben a *Megnyitásra*. Jelöljük ki a problémás állományt, majd kattintsunk a *Megnyitás* gomb mellett nyíltra. Legördül egy menü, különféle megnyitási opciókkal. Válasszuk ki itt a *Megnyítés és javítás*ot, majd bízzunk a szerencsében. Pár pillanat múlva vígan olvashatjuk vagy szerkeszthetjük a korábban megnyithatatlan dokumentumot.

A sérült dokumentumok helyreállítása persze nem mindig egyszerű feladat. Ha a Word helyreállító funkciója csődöt mond, külső programokhoz folyamodhatunk segítségért. A neten több szimpatikus program is található, ezek közül aztán az, amelyet olvasóinknak is bátran ajánlunk kipróbálásra. Mindkét program demóváltozata lemezmellettként is megtalálható.

Az első program a *WordFIX (www.cimaware.com)*, amelynek 4.15-ös verziójával akár több fájl kötegelt helyreállítását is megkísérelhetjük. A programot elindítva annyit csak a teendők, hogy megkeressük a sérült állományt, majd rákattintunk a *Recovery* gombra. A siker majdnem 100 százalékban garantált. A helyreállított fájl végül különböző formátumokban menthető el.

A másik hasznos helyreállító program a *DocRepair (www.jufsoft.com)*. Nagyjából ugyanúgy működik, mint a WordFIX, összesen három (+ egy) lépésben állítja helyre a dokumentumot (a +1 lépés a mentés).

Bányai Ferenc

A Gyors mentés kikapcsolásával kisebb fájlmérettel dolgozhatunk

só szalmaszálát jelenthetik, hogy megmentésük elvesztettnek hitt dokumentumainkat.

Megtörténhet például, hogy a Word programhiba miatt leáll, vagy a gép hirtelen kikapcsol (mondjuk áramszünet miatt). Ilyenkor az említett TMP fájl megmaradnak, és visszanyerhető belőlük a kérdéses dokumentum. Ha persze annak rendje s

BannerBreak

Sűrített cégtábla

Az üzleti életben a jó megjelenés fél siker. Ez igaz az internetes megjelenésre is. Ahhoz, hogy látogatókat vonzzunk weboldalunkra, fel kell hívniuk magunkra a figyelmet.

A cégtáblakészítés ősi mesterség. Cégtábla híján nem sokan tévednek be a boltba, még akkor sem, ha odabent a legkiválóbb árucikket találhatók.

Korunkban sincs ez másként, csak a valódi cégtábla egy részét virtuálissal is helyettesíthetjük.

Szabványos táblák

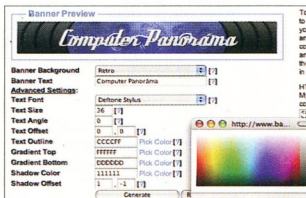
A weboldal reklámozására, a látogatók becsalogtatására számos különböző megoldást használnak az interneten. Az egyik legrégibbi, legjobban elterjedt és legegyszerűbb módszer az úgynevezett *banner*. Ez a kis méretű hirdetési csík mára már szabvánnyá vált, minden oldalon talánuk belőle néhányat, és több olyan rendszer is működik, amely a bannerek cseréjét szervezi.

Egy banner 468x60 képpontból áll. Léteznek ettől eltérő méretűek is, a legtöbb rendszer azonban ezt a méretet igényli. A pontok száma mellett fontos a banner adatmérete is. Itt nincs szigorú szabály, de 10–50 Kbajtnál nem szoktak nagyobbakat készíteni, hogy gyorsan le lehessen őket tölteni.

Ezeket a hirdetési csíkokat tetszőleges képszerkesztő vagy rajzoló programmal is elkészíthetjük, ha nem szeretnénk azonban túl sok figyelmet fordítani a méretbeli korlátozásokra, akkor érdemes valamilyen célprogramot használni. Aki nem vágyik különleges, mozgó bannerre, annak érdemes kipróbálnia a *BannerBreak* (www.bannerbreak.com) oldalon található ingyenes tervezőszolgáltatást.

Alapok

A kiválasztott banneren alapvető változtatásokat is végezhetünk. Így a felkészítőknek a hátterét, illetve a betűtípust is lecserélhetjük. Arra azonban ügyelni kell, hogy az új párosítások is szép összehangot nyújtsanak, ne válasszunk hangulatukban vagy stílusukban nagyon eltérő elemeket.

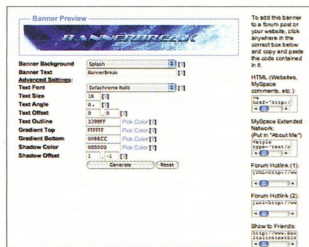
A színeket egy palettáról választhatjuk ki
Látványos tervek

A rendkívül egyszerű oldalon nagyon egyszerűen hozhatunk létre új bannert. Első lépésben ki kell választani a hirdetési csík témáját. Külön csoportban találhatjuk a legújabb és a legnépszerűbb témákat. Amint kiválasztunk egyet, azonnal megjelenik a kész, pontosabban félkész banner, amelyen még nem a saját feliratunk szerepel. Ennek a bannernek jóformán minden elemét módosíthatjuk, de a legfontosabb, hogy az eredeti rajta szereplő „BannerBreak” szöveget kicseréljük arra, amit hirdetni szeretnénk.

A banner szövegének tulajdonságait az oldalon található mezőkben szereplő értékek megadásával változtathatjuk. A *Text Size* mezőben adhatjuk meg a szöveg betűméretét. Ez az eredeti beállításban pontosan illeszkedik a banner méretéhez, azonban választhatunk kisebb vagy nagyobb betűket is.

A *Text Offset* a szöveg helyét adja meg. Eredetileg vízszintesen és függőlegesen is középre van igazítva, így mindkét érték 0. Ettől a középponttól való elmozdítást állíthatjuk meg pozitív, illetve negatív képpontszám megadásával.

Ezután következnek a szöveg színeinek az értékei. A *Text Outline* a betűk körvonalának a színet jelöli. A szöveget fentről lefelé színátmenettel tölthetjük ki. Ehhez meg kell adni a kiinduló (*Gradient Top*) és befejező (*Gradient Bottom*) szín értéket. Ha nincs szűkségünk színátmenetre, akkor mindkét

Külön mezőkben állíthatjuk be a szöveg különböző paramétereit

A kezdőoldalon találjuk a legnépszerűbb témákat

mezőbe egyforma számot kell írni. A szövegbe árnyék is tartozhat. Ennek színt határozza meg a *Shadow Color*. Ennek az árnyéknak a méretét és irányát a *Shadow Offset*ben tudjuk megadni – itt is a vízszintes és függőleges eltolás pontjainak a számát kell beírni.

Amikor színt kell megadni, beírhatjuk annak decimális kódját is, de kinyithatunk egy palettát is, és arról választhatjuk ki az árnyalatot.

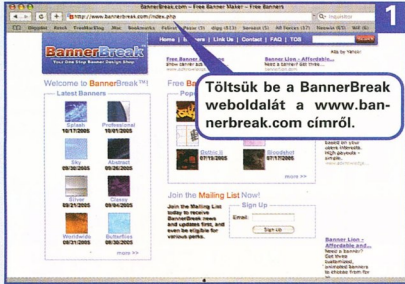
Minden változtatás után ellenőrizhetjük a hatást, ha a *Generate* gombra kattintunk.

Végeredmény

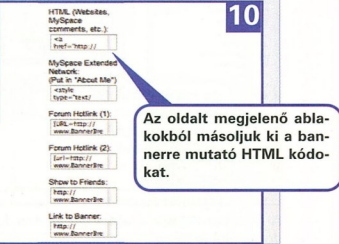
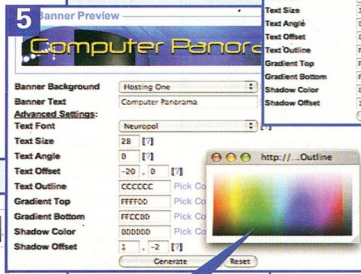
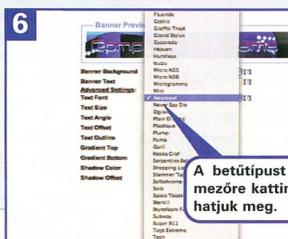
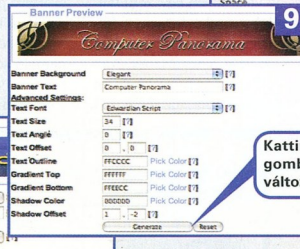
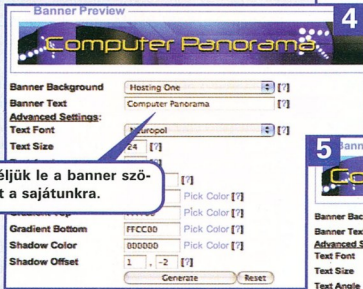
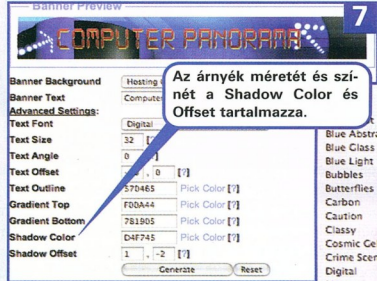
Az elkészült banner több módon használhatjuk. A weboldal jobb oldalán őt kis szöveglablakot találunk, amelyek a hirdetési csíkhöz tartozó HTML kódokat tartalmazzák. Ezeket egyszerű másolásból illeszthetjük saját weboldalunkba, különböző fórumokba, vagy küldhetjük el ismerősünknek.

Gyarmati László

Bannerkészítés lépésről lépésre

Aki megelégszik egy egyszerűbb, de látványos hirdetési csíkkal, a következő lépéseket követve néhány lépésben elkészítheti azt a BannerBreak online szolgáltatásával.

- Blue Abstract
- Blue Class
- Blue Light
- Bubbles
- Butterflies
- Carbon
- Caution
- Classy
- Cosmic Gel
- Crime Scene
- Digital
- Elegant
- Factory
- Force
- Fun
- Galactic Battle
- Girly
- Gothic
- Gothic II
- Graphic
- Hosting
- Ice Cold
- Love
- Notepad
- Profess
- Prostyle
- Red Hot
- Red Tech
- Retro
- Rusty
- Silver
- Simplistic
- Sky
- Space

Ha merevlemez vásárolunk, és az operációs rendszert az új meghajtóra szeretnénk költöztetni, nem a teljes újratelepítés az egyetlen járható út. A régi merevlemez Windowst tartalmazó partícióját át is másolhatjuk az új merevlemezre.

Operációs rendszer áthelyezése

Költözik a Windows

Ha a számítógép tárolókapacitását új merevlemezrel bővítjük, akkor az új eszköz valószínűleg nemcsak kapacitásában, hanem működési sebességében is lekörözi elődjét. Éppen ezért logikus, ha úgy döntünk, hogy az operációs rendszer kerüljön át az új meghajtóra: ezzel a lépéssel nemcsak a PC elindulásának a sebességét, hanem egész működését is valamelyest felgyorsíthatjuk. Az operációs rendszer költöztetése akkor is indokolt, ha a régi merevlemez (HDD) egyáltalán nem szeretnénk már használni – vagy azért, mert hangos, vagy azért, mert valakinek szeretnénk elajándékozni.

A másoláshoz nem használhatunk egyszerű fájlkezelőt, hiszen ahhoz el kéne indítani az operációs rendszert, ami pedig oda vezetne, hogy bizonyos fájlok zárolásra kerülnek, s azokhoz egyáltalán nem férünk hozzá. A sima másolás akkor sem vezet eredményre, ha a két HDD-t áttesszük egy másik PC-be, és ott valamilyen egyszerű fájlkezelővel átmásoljuk az adatokat, mert sajnos még más akadályok is vannak, például az, hogy az üres HDD-n nincs *Master Boot Record (MBR)*. Mindenképpen valamilyen költöztető programot kell tehát használnunk!

A *Partition Magic 8* az egyik legjobb, ha nem a legjobb választás, hiszen a szoftverrel gyorsan átmásolhatjuk a Windowst tartalmazó partíciót. Ezzel megszabadulunk az újratelepítés fáradságos, aprólékos és időt rabló folyamatától. Persze először nem is azzal van a gond, hogy a Windows telepítése sokáig tart, hanem hogy rengeteg, akár 100-nál is több olyan apró beállítás van, amit újra meg kell keresnünk. És akkor még nem is beszélünk arról, hogy egy átlagos felhasználó gépére legalább 20–30 alkalmazás kerül, amelyek többségét szintén jó alapon be kell „lőni”, a levelezést és a dokumentumokat manuálisan kell átköltöztetni, stb. A másolás menétét egyébként lépésről lépésre a következő oldalon olvashatják.

Ha a Windows partíció szűkösen bizonnyult, növeljük meg a méretét az új merevlemez! Az *Operations* menü *Resize/Move...* menüpontját kell kiválasztani, majd ott az egérrel a partíció jobb oldalának ide-oda mozgásával tetszőleges méretet állíthatunk be.

A költöztetésnél a második (harmadik stb.) partíció adataival már nem kell és nem is célszerű a *Partition Magic*en belül foglalkozni, mert nem gyorsabb, mint a Windowson belü-

Partition Magic

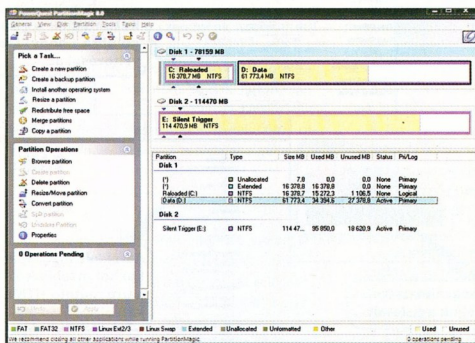
Írásunkban a *Norton Partition Magic 8.0.5*-ös változatát használtuk, amely nemcsak a Windows átmásolásában, hanem minden, a partíciókkal kapcsolatos ügyes-bajos dolgainkban is segítségünkre lehet. Egyetlen negatívuma, hogy nem ingyenes (ára online rendelésnél kb. 14 000 forint). A próbaváltozattal kijelölhetők a műveletek, de nem hajthatók végre. A *Maxtor* és a *Western Digital (WD)* egy saját, ingyenesen használható programot is vásárlói rendelkezésére bocsát. A *MaxBlast* és a *DataLifeGuard Tools* segítségével szintén átmásolhatjuk a régi – akár az operációs rendszert is tartalmazó – partíciót az új merevlemezre, azt viszont tudnunk kell, hogy ezek a programok kevesebb szolgáltatást kínálnak, és csak akkor működnek, ha a PC-ben legalább egy *Maxtor*, illetve *WD HDD* is lapul.

konfigurációs ablak jelentkezik, ahol néhány dolgot át kell állítani. A partíció típusa (*Create as*) legyen elsődleges (*Primary*), a formázás módja pedig (*Partition Type*) NTFS. Ha szeretnénk, adjunk címkét is a kötetnek. A clusterméretet hagyjuk az alapértelmezett értéken, az NTFS verziószámát pedig állítsuk 3.1-re (Windows XP-re).

Ha a régi merevlemez továbbra is használatban marad, a rajta lévő partíciókat érdemes egybefűzni. A *Partition Magic*kel erre is van mód (*Operations* menü/*Merge...*), mégpedig úgy, hogy a beolvasott partíció összes adata a befogadó kötet főkönyvtárába, s ott külön mappába kerüljön (erre azért van szükség, mert ily módon az sem jelent gondot, ha a két partíción azonos helyen azonos fájlok is találhatóak).

Amennyiben eladjuk, vagy odaadjuk a merevlemezét másnak, ne felejtse el az adatokat és a partíciókat is letörölni.

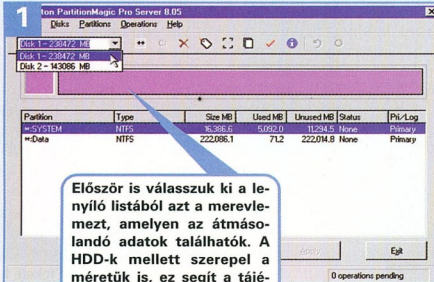
Higyed Gábor

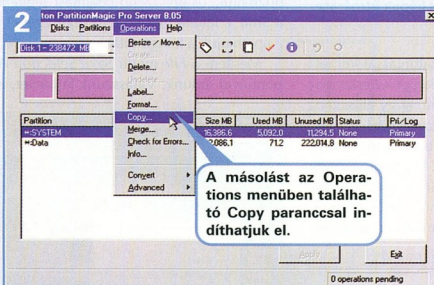
A *Partition Magic* majdnem minden feladatra használható Windows alól is

Lépésről lépésre: a Partition Magic használata költözéshez

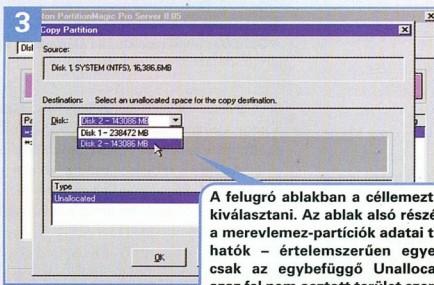
Ahhoz, hogy a Windowst átköltöztessük egyik merevlemezről a másikra, először is mindkettőt be kell építenünk ugyanabba a PC-be, majd be kell bootolnunk a Partition Magicel létrehozott floppyról. A DOS-os kezelőfelület bejelentkezése után az egér segítségével navigálhatunk. Példánkban egy 250 Gb-ás *Samsung* merevlemezről telepítjük át a 32 Gb-ás Windows partíciót a kisebb, de gyorsabb *Western Digital Raptor* winchesterre.

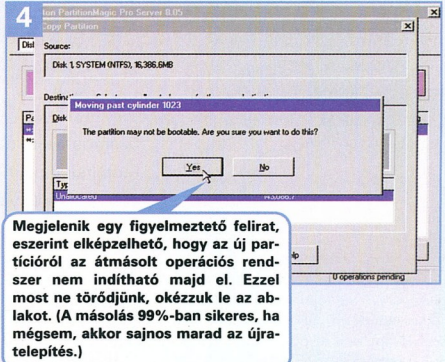
Először is válasszuk ki a lenyíló listából azt a merevlemez, amelyen az átmásolandó adatok találhatók. A HDD-k mellett szerepel a méretük is, ez segít a tájékozódásban.

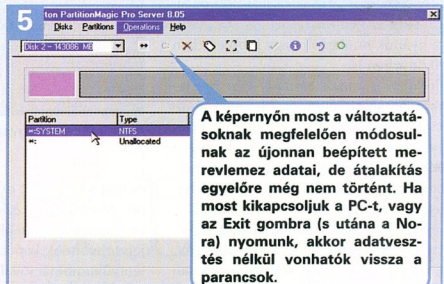
A másolást az Operations menüben található Copy paranccsal indíthatjuk el.

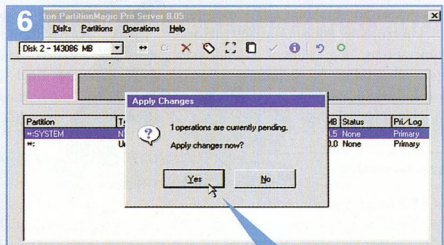
A felugró ablakban a céllemez kell kiválasztani. Az ablak alsó részében a merevlemez-partíciók adatai találhatók – értelemszerűen egyelőre csak az egybefüggő Unallocated, azaz fel nem osztott terület szerepel a listában. Nyomjunk OK-t.

Megjelenik egy figyelmeztető felirat, eszertir elképzélhető, hogy az új partícióról az átmásolt operációs rendszer nem indítható majd el. Ezek most ne törődjünk, elkézzük le az ablakot. (A másolás 99%-ban sikeres, ha mégsem, akkor sajnos marad az újratelepítés.)

A képernyőn most a változtatásoknak megfelelően módosulnak az újonnan beépített merevlemez adatai, de átalakítás egyelőre még nem történt. Ha most kikopcsoljuk a PC-t, vagy az Exit gombra (s utána a Nora) nyomunk, akkor adatvesztés nélkül vonhatók vissza a parancsok.

Az átalakítás akkor indul, amikor megnyomjuk az Apply gombot, s utána a biztonsági kérdést is nyugtazzuk. A művelet merevlemezről, partíciómérettől függően akár 20 percig is eltarthat, legyenék türelemmel.

Háttérkép és csengőhang saját kezűleg

Egyedi mobilok

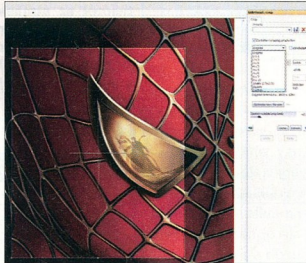

Ahhoz, hogy egy képből a mobiltelefon képernyőjére optimalizált változatot készíthessünk, egy alapszintű képszerkesztő (pl. az *ACDSee* β -ba integrált modul) is elegendő. Mielőtt azonban hozzáfekszünk a munkához, először is meg kell tudnunk, pontosan mekkora telefonunk kijelzőjének a felbontása. Ez az adat megtalálható a gyártók honlapján vagy jobb esetben a kézikönyvben is.

Kiindulási alapnak bármely kép megteszi: használhatunk internetről letöltött ábrákat, családi fényképeket vagy filmből kivágott képkockákat egyaránt. Nyissuk meg a képfájlt az *ACDSee*-vel, majd a jobb egérgombbal kattintva válasszuk ki az *Edit* lehetőséget.

A jobb oldali eszköztárban találjuk a méretre vágáshoz szükséges *Crop* funkciót. Azért, hogy a telefon képernyőjére pontosan illeszkedő, torzításmentes felületet vágassunk ki, tegyünk pipát a *Constrain cropping proportion* jelölőnégyzetébe, az alatta lévő listából pedig válasszuk ki a *Custom...* lehetőséget. A felugró ablakban adjuk meg telefonunk kijelzőjének felbontását, így biztosan lehetünk abban, hogy amikor a jelölőkeret méretét változtatjuk, a képarány akkor is helyes marad.

Ha a kijelölés a helyé-

Az *ACDSee*-vel egyszerű a képek átméretezése

re került, a vágást dupla kattintással kérhetjük. Most méretezzük át a képet a *Resize* paranccsal, pontosan akkorára, hogy illeszkedjen telefonunk képernyőjére. A **Ctrl + S** billentyűkombinációval mentjük el (új néven) a végső változatot. Vegyük figyelembe, hogy a 65 536-nál kevesebb szín megjelenítésére képes telefonoknál sajnos előfordulhat, hogy a telefonon megjelenített kép színei eltérnek a valóságostól.

Az MP3 fájlokak akár egy az egyben is áttölthetnénk, ám mivel egy csempesítés ügyis legfeljebb csak fél hosszúságú, helytakarékosabb megoldás, ha a telefonra már

2. Ahhoz, hogy egy képből a mobiltelefon képernyőjére optimalizált változatot készíthessünk, egy alapszintű képszerkesztő (pl. az *ACDSee 8* szoftverbe integrált modul) is elegendő.

3. A cikkben leírtaknak csak akkor vehetjük hasznát, ha a PC és a mobiltelefon között tudunk adatot mozgatni akár vezetékes összeköttetéssel, akár infra vagy Bluetooth adatátvitel segítségével.

előre csak a rövidebb fájlokat töltjük fel. A vágáshoz használjuk a *GoldWave* programot. Indítsuk el a *GoldWave*-et, és nyissuk meg vele az MP3 fájlt. A zene bármely részletét kijelölhetjük: kattintsunk a bal egérgombbal az ablakban lévő hangminta tetszőleges pontjára, majd a gomb nyomva tartása mellett mozgassuk jobbra az egeret. A kijelölt rész kék színű marad, a többi fekete lesz. A kijelölt dallamot hallgassuk meg, és ha nem pontosan ott kezdődik vagy végződik, ahol szeretnénk, határait egyszerűen odébb húzhatjuk. (A precízebb beállítást segítő, a Shift + felfelé mutató nyíl segítségével felnagyíthatjuk a hangmintát.)

Menteni a *File* menü *Save Selection As...* pontjával tudunk. Válasszuk fájlnevet, a tí-

A *GoldWave*-vel az aktuális slágerből is pillanatok alatt készülhet csengőhang

pust állítsuk át *MPEG Audio (*.mp3)*-ra, a pontos formátumot pedig 64 kbps-os mono adatfolyamra. Ha a kép- és hangfájlokkal is elkészültünk, a szokásos módon töltsük át a fájlokat a telefonra, majd a kézikönyvben leírtak alapján állítsuk be az új háttérképet és csengőhangokat.

Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy egyedi háttérkép és csengőhang nem minden mobiltelefonon használható.

H. G.

Beszerezni valók

1. Az MP3 zenék szerkesztéséhez használhatjuk a *GoldWave* szoftvert, amelynek 3000 műveletet engedélyező (így körülbelül 500 szám szerkesztésére használható) próbaverziója a www.goldwave.com weboldalról tölthető le. Ahhoz, hogy a szoftver ne csak megnyitni, hanem elmenteni is tudja az MP3 fájlokat, szükségünk lesz a LAME MP3 kodekre is, amely a www.mp3-tech.org/software/encoders/lamewin32.exe címről tölthető le.

**Rendeljen
kényelmesen
otthonról!**

www.itmediabolt.hu

ITmédiabOLT

- Lapkiadónk valamennyi aktuális és régebbi kiadványa megvásárolható!*

Több legyet egy csapásra!

- Fizessen elő egyszerűen és gyorsan magazinjainkra!

- Legyen az első között, akik hozzájutnak a legfrissebb számítástechnikai magazinokhoz!

Jöjjön el hozzánk Ön is! Megéri!

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60.

(a MagiComp üzletében)

Tel.: (1) 374-0322, Fax: (1) 888-3499

Nyitva: hétfőtől péntekig: 8–20,

sombaton: 10–16, vasárnap: zárva

*Egyes régebbi lapszámok csak korlátozott mennyiségben vagy készlet hiányában egyáltalán nem kaphatók!

EP Computer
PANDRÁRA

CHIP

IT-BUSINESS

PC GURU

tomorrow

PLAY!

aktuális és korábbi lapszámok • könyvek • különszámok • előfizetés

Football Generation

Teljes verziós futball-játék!

Bizony, itt az újabb világ bajnokság. Ez alkalomból egy teljes verziós futball-játékkal kedveskedünk olvasóinknak.

A világ 16 legismertebb stadionjában tesztelhetjük focitudásunkat, fantasztikus hanghatásokkal és remek 3D grafikkal.

46 válogatott és 34 klubcsapat között játszhatunk 16 vadlói stádionban. A valós fizikai modellizációk és a realisztikus grafikák köszönhetően pont olyan, mintha a vadlói pályán játszanánk, ráadásul a közönség minden eseményre reagál. Karrier módban pedig akár a kezdőedzői a válogatottságra is eljuthatunk.

A komoly irányításnak és a görög- lékeny játékmódnak köszönhetően feledhetetlen mérkőzéseket játszhatunk akár az idei világ bajnokság televíziós közvetítésének színeiben is.

2006/06

A DVD-mellékletben:

- **Interrosant Office Professional Plus 2007 Beta 2 (BETA VERZIÓ)**

- **Football Generation (TELJES JÁTÉK)**

- **Aschampoo WinOptimizor 2005 (TELJES VERZIÓ)**

- **3D Floorplan 8 (TELJES VERZIÓ)**

- **SearchMondos (TELJES VERZIÓ)**

- **Movie Edit Pop-Suiper (TELJES VERZIÓ)**

- **Manpower One 2006 Linux (TELJES VERZIÓ)**

- Orchideák - Egy kiállítás képei
- Tájékozók
- A regény író
- Filmművek
- Pika bemutató

Teljes verziós futball-játék! Football Generation

Az újság tartalmából:

- **Mentsd a menthető!**

- **Digitalizálás fortélyjai**

- **A notebook vásárlás rejtelmel**

- **A legjobb digitális kamerák a piacon**

Több interaktív multimédia magazin

Orbán a szociálistárcsúfokban
Computer PANORAMA

IMPRESSZUM

Computer Panoráma

XVII. évfolyam 6. szám

Főszerkesztő: Fülöp Norbert
 Főszerkesztő-helyettes: Ambrus András
 Felelős szerkesztő: Bányai Ferenc
 Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin
 Tesztlaborvezető: Köhler Zsolt
 Olvasószerkesztő: Kudella Magdolna
 Szerkesztők: Gyarmati László, Hígyed Gábor
 CD-DVD-tartalom: Nákovics László
 Címlap és grafika: Szincsik László

CP Online felelős szerkesztő: Kazári Csaba (Henryke)
 E-mail címek: keresztnévelisobet@vodafone.hu; v@vogelburda.hu

■ Szerkesztőség: 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
 Telefon: 888-3411, fax: 888-3499
 E-mail: cp@vogelburda.hu; Internet: www.computerpanorama.hu

■ Kiadó: Vogel Burda Communications Kft.

■ Felelős kiadó: Carsten Gerlach ügyvezető igazgató

1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1. Telefon: 888-3470

■ Legigazgató: Gajdos Barna, telefon: 888-3494

E-mail: bgajdos@vogelburda.hu

■ Kereskedelmi igazgató: Mosolygó Kitti, telefon: 888-3407

E-mail: mosolygo@vogelburda.hu

■ Terjesztés: E3 1426 Budapest, Pf.: 339

Telefon: 888-3421, 888-3422, fax: 888-3499

www.tmedialbolt.hu E-mail: terjesztas@vogelburda.hu

■ Ügyfélszolgálat és bolt: ITmédia BOLT

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 60.

letöltés-péntek: 8-20 óráig, szombat: 10-16 óráig

Előfizetés DVD-melleklettel

Éves	13 920 Ft	Féléves	7470 Ft
------	-----------	---------	---------

Terjeszti: a Lapker Rt., az alternatív terjesztők és a Kiadó
 Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág
 1088 Budapest, Orczy tér 1.

HIRDETÉSELVÉTEL

hirdetési igazgató: rtsnadi@vogelburda.hu Tel: 888-3443, tel/fax: 888-3495

médiareferens: balint@vogelburda.hu Tel: 888-3451
 Kuba Iona ikuba@vogelburda.hu Tel: 888-3428
 Szendrey Szilvia szendrey@vogelburda.hu Tel: 888-3455

online-referens: apai@vogelburda.hu Tel: 888-3491

■ Előfizetés: az ügyfélszolgálatnál személyesen, levélben, e-mailben, weboldalunkon vagy valamennyi postán, kézbesítőként, e-mailben: hirlapelofizetes@posta.hu; faxon: 303-3440
 További információ: 06-80-444-444

A Computer Panorámát a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség (MATESZ) auditálja

MATESZ print-audit
 Kiadónkunk példányvizsgálatát a Matesz Műhelytel

■ A Computer Panorámát készítette:

Nyomatás: Révai Nyomda Kft.

1037 Budapest, Kunigunda utja 68.

Felelős vezető: Lázár László ügyvezető igazgató

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi cikket és listát szerzői jog védelme alatt tartjuk. Másolásuk bármilyen formájában – fotokópia, mikrofilm készítése, adatrendszerre való tárolása stb. – kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet. A Mozaik rovatban közvetlenül a gyártóktól, illetve a forgalmazóktól származó információkat közlünk.

Tájékoztatójuk olvasóinkat, hogy a különböző akciókon, játékokon résztvevő által megadott adatok nyilvánlatastunkba kerülnek. Az adatok megadásával hozzájárulnak ahhoz, hogy a kiadónk akcióira, kiadványaira, szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hirdetésekkel a lehető legmagasabb alapszállal gondozza, tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

Orvosi igazolt megoldások
élethetőségek
<http://www.e-solutions.hu>
 Informatikai háttérünk üzemeltetője

A CP Online ajánlja

Hasznos holmik: tesztek, tippek, fórum

cp.hu Oldalunkon a tesztlaborunk friss és korábbi anyagait is megtalálhatják, így itt olyan cikkeket is elolvashatnak, amelyekről esetleg régebbi számainkban lemaradtak. Amennyiben még régebbi megjelenésekre kíváncsiak, akkor a Teszt menüponton belül a Hardvertesz és a Szoftvertesz archívumban érdemes szétnézniük, ahol összességében több száz cikkünk anyagából válogathatnak.

Azok, akik nem boldogulnak egy szoftverrel, például felgyorsítanak a Windows rendszerüket, hasznos Word vagy Excel praktikákkal ismerkednének meg, azoknak a Tippek mappában szolgátnak hasznos tartalommal. A Tippek archívumban az elmúlt számok leghasznosabb mesterfogásait gyűjtöttük össze, így itt jó eséllyel találhatnak megoldást a problémáikra.

Amennyiben problémái vannak, vagy egyszerűen csak szeretné megosztani örömeit vagy bánatát másokkal, akkor weboldalunk fórumain biztosan talál társakat. Oldalunkon találni kifejezetten szoftveres, illetve hardveres fórumokat, de a Computer Panorámával és a kiadváló kapcsolatos kérdéseiket, véleményeiket is megírhatják itt.

Olvasói rovat – avagy Zsola válaszol

cp.hu A weboldal egyik legnépszerűbb szolgáltatása az Olvasói rovat, ahol hardver- és szoftverguru tesztlaborvezetőnk, Köhler Zsolt orvosló olvasóink ügyes-bajos problémáit. Ha Önnek gondja van a gépével, és nincs, aki segítsen, akkor forduljon hozzá.

Computer Panoráma – az újság

cp.hu Oldalunkon leírhatjuk véleményünket és javaslatunkat a Computer Panoráma magazin-nal kapcsolatban, így segítségünkre lehetnek abban, hogy a lehető legjobb újságot készítsük el Önöknek.

CÍMLAPSZTORI Hatalmas pénzek, nagy lenyúlások a neten

Kíváncsi arra, miként lehet az interneten sok pénzt keresni, mi számít ma igazán jó üzletnek? Következő címlapsztorinkban bemutatjuk a világ legjobb webes szerencsejátékait, üzleti és munkalehetőségeit, hogy ön se maradjon ki a világhálós bizniszből. Ám nem feledkezhetünk meg a nagy lenyúlásokról sem, hiszen a szörfözők adataira és pénzére jól felszerelt tolvajok vadásznak, akik a legkülönfélébb módszerekkel próbálnak kifosztani, átverni bennünket. Írásunkban a legnépszerűbb és legfurmányosabb trükkökkel ismertetjük meg önöket, hogy idejekorán felkészülhessenek, hiszen a csalók lesben állnak.

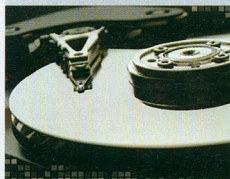
TFT monitorajánló

A TFT monitorok mára végleg átvették a hagyományos (CRT) megjelenítők helyét. Képmínőség és szolgáltatások terén egyaránt felveszik a versenyt katódugárcsőves elődeikkel. Az árcédulán viszont olykor nagy, néha meglepően kis szám virít. A Computer Panoráma utánajár, mit kapunk ma a pénzünkért. Megnézzük azt is, hogy játékokhoz és irodai munkához milyen paraméterek alapján érdemes monitort választani.

Telefonálás külföldről – ezreket érő trükkök

Nyaraláskor menetrendszerűen megugrik a mobiltelefon-számlánk, mert ilyenkor nem csak az indított, hanem a fogadott hívásért is borsos árat kell fizetnünk. Mellesleg külföldről drágábban küldhető az SMS és MMS. Cikkünkben azokat a trükköket gyűjtöttük össze, amelyekkel olvasóink akár tízezeket spórolhatnak, így a telefonszámla megérkezése biztosan nem jelent majd anyagi csődöt.

Vészhelyzetben

Önnel is előfordult, hogy hardverhiba miatt kellett újratelepítenie a Windowst? Vagy ami még rosszabb: a malőr miatt fontos adatok veszték el? Ha igen, akkor sajnos már ön is tudja, miért lett volna fontos a rendszeres adatmentés. Következő számunkban fényt derítünk arra, hogy ezt a feladatot miként végezhetjük el a legegyszerűbben és leghatékonyabban. Kitérünk arra is, hogy – ha már megtörtént a baj – miként próbálhatjuk meg helyreállítani a sérült meghajtókat, a törölt fájlokat.

MP3-lejátszó

Nyáron mindenki mozgásba lendül: sokat utazunk, kerékpározunk. Ha ilyenkor sem szeretnénk nélkülözni kedvenc dallamainkat, a legjobb, ha beszerzünk egy MP3-lejátszót. Igen ám, de melyet? Cikkünkben a leginkább elterjedt kategória szereplői közül válogatunk, ezek a márkás, de megfizethető árú modellek.

Az aktualitásból eredő változtatás jogát szerkesztőségünk fenntartja.

my 400V. Az ultra vékony mobil.

Kamera

14mm vékony

Videó

SAGEM

Simply smart™

PUBLICIS CONSILII

www.sagem.com/mobiles *Egyszerűen eszes
A készülék a Vodafone üzleteiben kapható.

MSI
www.msi-hungary.com

Az MSI a Microsoft® Windows® XP Professionalt ajánlja

S XL

Új szemlélet a Notebook-ok világában - válasszon környezetébe illőt!

HAMAROSAN!

MSI 12.1" MEGA Book S271

Extrém stílus és hordozhatóság

- CPU Mobile AMD® Turion™ 64 X2
- Microsoft® Windows® XP Home/Professional
- 12,1" WS TFT WXGA Superglare típusú LCD
- Tömeg: 1,9 kg

MSI 15.4" MEGA Book M630

Egyensúlyban a teljesítmény és a hordozhatóság

- CPU: Mobile AMD® Sempron™ 3100+
- Microsoft® Windows® XP Home
- 15,4" WS TFT WXGA glare típusú LCD
- Tömeg: 2,8 kg

MSI 17" MEGA Book L710

Nagy teljesítmény, kis tömeg

- CPU: Mobile AMD® Sempron™ 3100+
- Microsoft® Windows® XP Home
- 17" WS TFT WXGA glare típusú LCD
- Tömeg: 3,1 kg

Hol kapható?

3 Mérnök-Terminál Kft.
H - 4400 Nyíregyháza
Dózsa György u.67.
mail@3mernok.hu
+36-42/506-699
+36-42/440-048

Dunaweb Kft.
H - 2600 Vác
Szűret u. 14.
info@dunaweb.hu
06-27/300-072

Rufusz Computer Informatikai ZRt.
H - 1117 Budapest
Berccsényi u. 19/a.
bolt@rufusz.hu
+36-1/203-0382

Vision Computers Kft.
H - 1041 Budapest
Kolozsvári út 20.
info@visioncomputer.hu
+36-1/370-4705

Win Investor Rt.
H - 5000 Szolnok
Kolozsvári út 3.
info@wininvestor.hu
+36-56/513-206

Web áruház
www.gepbolt.hu
www.notebook.hu
www.pcland.hu

A technikai adatok minden előzetes bejelentés nélkül változhatnak
AMD, az AMD Arrow logo, AMD Athlon, AMD64 és ezek kombinációja az Advanced Micro Devices bejegyzett védjegye. A többi név csak informatív jellegű és a tulajdonosok védjegye alatt állhat.